

จิตส่งออก ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม

พระอาจารย์สงบ มนัสสันโต

วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

www.sa-ngob.com

จิตส่งออก

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม

พระอาจารย์สงบ มนัสสันโต

จิตส่งออก

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม

โดย พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ISBN 978-974-225-342-4

จัดพิมพ์ครั้งที่ 1 กรกฎาคม 2553

จำนวนพิมพ์ 10,000 เล่ม

จัดทำโดย คณะศิษยานุศิษย์

พิมพ์ที่ บริษัท ศิลป์สยามบรรจุกัณฑ์และการพิมพ์ จำกัด

โทร. 02-444-3351-9

e-mail: silpasiamprinting@hotmail.com

หนังสือเล่มนี้จัดพิมพ์เพื่อเผยแผ่เป็นธรรมทาน

ห้ามคัดลอก ตัดตอน หรือนำไปพิมพ์จำหน่าย

หากท่านใดประสงค์จะพิมพ์แจกเป็นธรรมทานโปรดติดต่อ

วัดป่าสันติพุทธาราม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

www.sa-ngob.com

Dhammaintrend ร่วมเผยแพร่และแบ่งปันเป็นธรรมทาน

คำนำ

หนังสือ “จิตส่งออก ถาม - ตอบ ปัญหาธรรม” นี้ เป็นกัณฑ์เทศน์ที่พระอาจารย์สงบ มนฺสฺสฺนฺโต เจ้าอาวาสวัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี ได้เมตตาแสดงธรรมไว้ในโอกาสต่างๆ แก่บรรดาพระภิกษุ สามเณร และฆราวาสผู้ใฝ่ใจในพระพุทธศาสนาที่มีโอกาสได้เข้ามาศึกษาและปฏิบัติธรรมกับท่าน

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาที่ผ่านมา มีผู้ปฏิบัติธรรมจำนวนมากเลือกใช้วิธีการเฝ้าสังเกตความรู้สึกและความคิดของตนเอง จนเห็นการเปลี่ยนแปลงของอารมณ์ และเข้าใจไปว่าสิ่งที่พบเห็นเหล่านั้นคือจิต นี่จึงเป็นที่มาของการตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องจิตและการทำงานของจิตในแง่มุมต่างๆ หลายครั้งหลายครา ซึ่งพระอาจารย์ก็ได้เมตตาอธิบายตอบข้อสงสัยและแก้ไขปัญหาการปฏิบัติให้กับสาธุชนมาโดยตลอด

พระอาจารย์สงบได้อบรมสั่งสอนลูกศิษย์ด้วยความเมตตามาเป็นเวลานานหลายปี โดยมุ่งหวังให้พวกเราเกิดความเข้าใจในธรรมที่ถูกต้องตรงจริง และมีความก้าวหน้าในการประพฤติปฏิบัติเพื่อถึงที่สุดแห่งความพ้นทุกข์ การแสดงธรรมของท่านยังรวมถึงคำชี้แนะให้เห็นถึงแนวทางการใช้ชีวิตทางโลกที่สอดคล้องกับธรรม มีธรรมแท้จริงขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นที่พึ่ง ที่อาศัยและดำรงตน

ด้วยเหตุของสำนึกในคุณค่าของพระธรรมเทศนาที่พระอาจารย์สงบได้แสดงไว้และคณะศิษยานุศิษย์มีความปรารถนาที่จะบูชาพระคุณของท่าน จึงได้ช่วยกันรวบรวม ถอดเสียง และจัดทำเป็นหนังสือเล่มนี้ขึ้น เพื่อให้สาธุชนทั้งหลายได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับจิตและการทำงานของจิตซึ่งเป็นผลอันเกิดจากการปฏิบัติล้วนๆ ของพระสุปฏิปันโน

ผู้ซึ่งยึดแนวทางของพ่อแม่ครูบาอาจารย์ องค์หลวงปู่เสาร์ องค์หลวงปู่มั่น และองค์หลวงตามหาบัว เป็นแนวทางปฏิบัติมาตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

หากผู้ใดธรรมได้ยึดเอาการชี้แนะอบรมสั่งสอนของพระอาจารย์สงบ เป็นแนวทางแล้ว เชื่อมั่นว่าจะบังเกิดผลเป็นความก้าวหน้า อาจมากขึ้นน้อย แตกต่างกันไปตามนิสัยวาสนาและความเพียรของแต่ละบุคคล แต่อย่างน้อยที่สุดย่อมช่วยให้เราไม่ติดหลงอยู่ในความเข้าใจผิดและเดินทางผิด จนทำให้เป้าหมายของการพ้นทุกข์อย่างถาวรต้องยืดยาวออกไป

หนังสือ “จิตส่งออก งาม - ตอบ ปัญหาธรรม” เล่มนี้เกิดขึ้นและสำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความร่วมมือและแรงใจจากผู้เสียสละหลายท่าน ขอกราบขอบพระคุณ และอนุโมทนาในจิตอันเป็นกุศลทุกดวง

คณะผู้จัดทำ

กรกฎาคม 2553

จิตมันเป็นอวิชชา

จิตล่วงออกนอกเป็นสมุทัย ล้านเปอร์เซ็นต์

ถ้าจิตมันไม่เป็นสมุทัย เราจะไม่มาเกิด

คนที่มาเกิด เกิดจากความไม่รู้ คือ ตั๋วอวิชชา

สารบัญ

จิตส่งออก หน้า ๘

มายาคติ หน้า ๓๕

แฮร์นพพาน หน้า ๕๓

แก้ปราคฏการณั้ หน้า ๘๕

รักษาจิต หน้า ๑๐๕

ฟ้ากับเหว หน้า ๑๒๓

จิตสังออก

พระอาจารย์สงบ มนฺสฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๒
ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่)
ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

66

จิตนี้แหละเป็นอวิชชา! มันยิ่งกว่าสมุทัยอีก
ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ตัวสมุทัยมันเป็นอาการ
เพราะว่าตัวกิเลสมันเป็นอนุสัย
มันนอนเนื่องมากับจิต แล้วเวลาตัวเกิด
ตัวสมุทัยมันนอนเนื่องมา แล้วตัวอวิชชาละ
ตัวจิตนั่นละคือตัวโคตรสมุทัย เพราะอะไร
ขนาดจิตของพระอนาคามียังไปเกิดบนพรหม
การไปเกิดบนพรหมนี้จิตมันสว่างไสว
จิตห่องใส จิตว่าง ๆ มันยังเกิด เพราะอะไร
เพราะมันมีแรงขับ นั่นคือตัวอวิชชา

99

เราดูนี่ก่อนเลย เหตุมันเกิดจากตรงนี้ใช่ไหม ต้องเคลียร์ให้เห็นเหตุ
ก่อน

ประเด็น : ๑. จิตที่ส่งออกเป็นสมุทัย ผลอันเกิดจากจิตส่งออกเป็นทุกข์
ของหลวงปู่ดุลย์ หลวงพ่อ..... ดีความว่า จิตที่ส่งออกนอกเป็นสมุทัยนั้น
น่าจะคลาดเคลื่อนจากสภาวะธรรมที่หลวงปู่ดุลย์สอน เพราะจิตที่เป็นตัว
สมุทัยเป็นไปไม่ได้

หลวงพ่อ : อันนี้ค้ำนะ

ประเด็น : จิตที่เป็นสมุทัยเป็นไปไม่ได้

หลวงพ่อ : อะไรเกิด คนเกิด เกิดจากอะไร จิตที่เป็นสมุทัยเป็นไปไม่ได้
ถ้าเป็นไปไม่ได้คนก็ไม่ต้องเกิดแล้ว เพราะว่าจิตนี้มันไม่มีสมุทัยเห็นใหม่
ไอ้กรณีอย่างนี้มันก็เป็นการเถียงกันที่ว่า จิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้
หมองไปด้วยอุปกิเลส เพราะส่องใสคือนิพพานไง นี่ไงทางวิชาการเขาคุย
อย่างนั้น ถ้าพูดอย่างนี้มันจะไปเข้ากับตรงนั้น

ประเด็น : น่าจะคลาดเคลื่อนจากสภาวะธรรมที่หลวงปู่ดุลย์สอน

หลวงพ่อ : น่าจะคลาดเคลื่อน... เห็นใหม่เราเคยพูดไว้บ่อยมากเลยว่า
ธรรมะที่หลวงปู่ดุลย์พิมพ์ไว้ ธรรมะของหลวงปู่ดุลย์นี้ต่อไปลูกศิษย์จะ
แก้ไข เราพูดบ่อยเห็นใหม่ ว่าลูกศิษย์จะแก้ไข ให้เป็นตามความเห็นของ

ลูกศิษย์ แต่ของหลวงปู่ดูลย์นี่ถูกหมด แต่เพราะเราเข้าไปไม่ถึงสภาวะธรรมของสังขารธรรมันจริง เราเลยเข้าตีความกันไม่ถึง แล้วเราจะแก้ไขเราจะเปลี่ยนแปลง เราเป็นห่วงมาก

ที่ว่าจิตส่งออกทั้งหมด ความคิดส่งออกมันเป็นทุกซ์ ต้องหยุดความคิด การหยุดความคิดนั้น ก็ต้องใช้ความคิด หลวงปู่ดูลย์พูดบ่อยมากเลยต่อไปมันจะตัดทั้งหมด เพราะว่าการใช้ความคิด นั้นเขาถือว่าเป็นกิเลส แต่การใช้ความคิดนั้นถ้าเป็นครูบาอาจารย์เราว่าเป็นมรรค ถ้าจิตมีสมาธิ นี่ใจจะค้ำนตรงนี้ไว้ก่อน แล้วเดี๋ยวค่อยอธิบาย

ประเด็น : จิตที่ส่งออกเป็นสมุทัยเป็นไปไม่ได้ จิตเป็นวิญญาณชั้น

หลวงพ่ : ถ้าจิตเป็นวิญญาณชั้น เราก็บอกว่าเป็นไปไม่ได้ เพราะวิญญาณชั้น คือชั้นที่ในชั้น ๕ ใช้ใหม่ วิญญาณชั้นก็คือชั้น ๕ อวิชชา ปัจจยา สังขารา สังขารา ปัจจยา วิญญาณัง วิญญาณในปฏิจจสมุพบาทคือ วิญญาณในปฏิสนธิ วิญญาณอันนั้นเป็นวิญญาณในปฏิสนธิไม่ใช่วิญญาณชั้น เพราะมันเป็นปัจจยาการ มันไม่เป็นชั้น ชั้นเป็นกอง

ประเด็น : จิตจัดอยู่ในกองทุกซ์ ไม่ใช่ตัณหาอันเป็นตัวสมุทัย

หลวงพ่ : โคตรสมุทัยเลย! ไม่จัดเป็นกอง ไม่ใช่ตัณหา (เดี๋ยวนะ ใจเย็นๆ ก่อน อ่านให้จบก่อน)

ประเด็น : หากให้ตรงกับสภาวะธรรม จะต้องใช้คำว่า ความส่งออกนอกของจิตเป็นสมุทัย

หลวงพ่ : ความส่งออกนอกของจิตเป็นสมุทัย มันก็บอกว่าโจรปล้นมันอยู่คนละโลก ต้องไปจับไอ้โจรปล้นตัวนั้น แต่มันไม่ได้มองไอ้โจรในหัวใจ นี่จึงถึงบอกว่า ความส่งออกถึงเป็นสมุทัย แล้วไอ้โจรในหัวใจ พญามารมันอยู่ที่ไหน ไอ้โจรนอกมันก็มี เวลาโจรข้างนอกมันมาปล้นเรานอกบ้าน แล้วศึกในบ้านล่ะ ไอ้คนใน ไอ้คนใช้ไอ้คนในบ้านเราเป็นไส้ศึก เอาโจรมาปล้นมึงรู้จักไหม

ประเด็น : หากให้ตรงกับสภาวะธรรม ต้องใช้คำว่าความส่งออกของจิต เป็นสมุทัย ผลแห่งการส่งออกของจิตเป็นทุกข์ เพราะความส่งออกนอกของจิต ก็คือความทะยานอยากหรือตัณหา

หลวงพ่ : ความส่งออกนอกนั้น ถ้าไม่มีแรงขับจากตัณหา มันจะส่งออกไปได้อย่างไร

ประเด็น : อันเป็นตัวสมุทัย ตามคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

๒. อย่าส่งจิตออกนอกของหลวงปู่ดูลย์ ของหลวงพ่..... ดีความว่า จิตส่งออกนอกคืออาการของจิตที่ไม่ตั้งมั่นในขณะที่จิตรู้อารมณ์ ไม่ว่าจะจิตจะส่งไปภายนอกหรือส่งเข้าข้างในให้ประคองไว้เป็นกลางๆ คือ ถ้านอกเหนือจากการรู้ไปตามปกติธรรมดาที่จัดว่าเป็นจิตส่งออกนอกทั้งสิ้น

หลวงพ่ : นั่นแน่!

ประเด็น : ตามพระปริยัติธรรมแล้วอาการที่ส่งออกนอก คืออาการของตัณหา

หลวงพ่ : แหม รับไม่ได้เลยนะ

ประเด็น : เป็นความหิวอารมณ์ของจิต

หลวงพ่ : นี่เฝ้าภาวนาเป็นหรือไม่เป็น ที่เมื่อก่อนเราจะบอกว่า มันเป็นไม่เป็น ไอ้ที่เขาพูดมันก็ส่วนเขาพูด ไอ้คนไม่เป็นนะ เหมือนเราขับรถ เราบอกว่าขับรถมันต้องใส่เกียร์ออกนะ มันนั่งอยู่นี้แล้วมันบอกว่า มันขับรถได้ แล้ววิ่งไม่เคยขยับนะ มันผิดตลอด

ประเด็น : จิตส่งออกนอกคือหลงภาพหยาบ จิตส่งในคือหลงภาพละเอียด ๑. นะ ๒. หลวงปู่ลิ้มเคยชี้แนะแก้ไขไม่ให้จิตดล้าตามไปรู้อารมณ์ส่วนลึกภายใน หลวงปู่เทศก์สรุปให้ว่า ไม่ส่งออกนอก ไม่ส่งในให้รู้โดยตรง

กลางๆ ๓. จิตเห็นจิตของหลวงปู่ดูลย์ หลวงพ่อ.....ตีความว่า จิตเห็นจิต หมายถึงจิตดวงปัจจุบันมีสติ ให้รู้จิตดวงที่ดับไปแล้ว สดๆ ร้อนๆ

หลวงพ่อ : (หัวเราะ) **กูจะอ้วก!**

ประเด็น : จิตไม่ได้มีเพียงดวงเดียวแล้วคงถาวรอยู่เป็นนิรันดร์ แต่จิตเกิดดับสืบเนื่องตลอดเวลาเพื่อทำหน้าที่รัฐอารมณ์ เมื่อจิตดวงหนึ่งดับไป หากจิตดวงใหม่มีสติระลึกได้ตามจิตดวงเดิม จิตดวงเดิมซึ่งหมดสถานะจากธรรมชาติที่รัฐอารมณ์ไปแล้ว ก็เปลี่ยนสถานะให้เป็นอารมณ์ในดวงจิต เป็นอารมณ์ให้จิตดวงใหม่รู้ สติจะเกิดระลึกถึงดวงจิตที่เพิ่งดับไปได้ เมื่อหัดตามรู้จิตเนื่องๆ จนจิตจำสภาวะของจิตได้อย่างแม่นยำ “อิสรสัญญา” แล้วสติจะเกิดตามระลึกถึงจิตที่เพิ่งดับไปเองได้

หลวงพ่อ : ใช้น้ำมันเครื่องถ่ายเอกสาร **มันไม่ใช่จิต!** เครื่องถ่ายเอกสารมันเป็นไปไม่ได้ ตามที่เขาพูดนี้เป็นไปไม่ได้สักอย่างหนึ่ง เราเห็นแล้วแต่เรายังไม่พูด เราจะไปเทศน์กันทีหน้าว่า ปัญญาหรือสัญญา นี่ก็เทศน์ไว้แล้วใน จิตจริงโสดาบันก็จริง

ประเด็น : เพราะเขาบอกว่า รู้อย่างนี้จะจะเป็นโสดาบันเอง

หลวงพ่อ : ถ้ารู้อย่างนี้เป็นโสดาบันเองได้ละ ๙ ประโยคก็เป็นโสดาบันไปหมดแล้ว เพราะ ๙ ประโยคเขารู้หมด ๙ ประโยคเขารู้ธรรมะหมดนะ มันไม่เข้าหลักกักอันหนึ่ง อย่างเช่นไอ้ข้อ ๑ นี่ละ จิตส่งออกนอกเป็นสมุทัย นำจะคลาดเคลื่อน คำว่าน่าจะคลาดเคลื่อนทำไมไม่บอกว่าคลาดเคลื่อนเลยล่ะ ทำไมไม่บอกว่าไม่จริงเลยล่ะ เพราะหลวงปู่มันบอกไว้เลยว่าธรรมะมีหนึ่งเดียว ถ้าพูดต่างกันสองคน คนหนึ่งต้องผิด

แล้วอย่างหลวงตาท่านจะบอกเลยว่า “พอพูดถึงหลวงปู่มันนะ ใจมันลงทันทีเลย” ท่านจะเคารพหลวงปู่มันมาก หลวงตาจะบอกว่า “หลวงปู่มันเป่ากระหม่อมเรามา” หลวงปู่มันเป็นคนปลุกปั้นหลวงตามาจนหลวงตาท่านปฏิบัติได้ จนลึกซึ้ง เราจะกราบพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์นะ พวก

เราไม่เคยเห็นพระพุทธเจ้า แต่ทำไมเราลงพระพุทธเจ้า เพราะพระพุทธเจ้า
รู้สังขารแล้วสังขารนี้พอเราไปรู้จักจริงมันเหมือนสิ่งที่มีคนรู้อยู่แล้ว

อย่างเช่น เราซึ่งใจใหม่ ว่า กษัตริย์สมัยโบราณรักษาแผ่นดินไทย
ไว้ให้เราอยู่ เราเกิดมาในแผ่นดินไทย เราจะกตัญญูกับพระนเรศวรไหม
กตัญญูกับพระนารายณ์ พ่อขุนรามคำแหงไหม เราจะกตัญญูไหม แล้วเรา
เกิดมาถ้าเราปฏิบัติธรรมถึง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เราจะเคารพ
พระพุทธเจ้าไหม แล้วนี่หลวงปู่ดูลย์เป็นอาจารย์ ทำไมบอกว่า หลวงปู่
ดูลย์ฉลาดเฉลียวล่ะ ดูแค่นี้มันจะรู้เลยว่า คนนี้ใจเป็นธรรมหรือเปล่า นี่
แค่ความกตัญญู

ถ้ากตัญญูนะหลวงตาท่านไปฟัง สาธุนะ นี่เป็นบุคคลาธิษฐานของ
ครูบาอาจารย์ ไม่ใช่เอามาพูดเพื่อจะให้มันได้มีเสียกัน

หลวงตาท่านไปฟัง พระธรรมเจดีย์ (จุม พนฺธุโล) เทศน์ว่า นิพพาน
เป็นอนัตตา ท่านก็เก็บไว้ในใจ เพราะหลวงปู่จุมท่านเทศน์แล้วหลวงตา
ท่านฟังอยู่ ท่านก็รอให้หลวงปู่จุมลงจากธรรมาสน์ แล้วกลับเข้าไปในกุฏิ
ท่านก็ตามไป

“ทำไมอาจารย์เทศน์ว่านิพพานเป็นอนัตตาละ”

“อ้าว! ก็นิพพานมันควบคุมไม่ได้”

“ควบคุมไม่ได้แล้วนิพพานเป็นผู้ต้องหาหรือ ทำไมไปเทศน์นิพพาน
เป็นอนัตตา”

“ก็ตามตำรามันว่าอย่างนั้น”

“ตำรามันว่าก็ส่วนตำราสิ แต่ความจริงมันไม่เป็นอย่างนั้น”

แล้วอธิบายจนอาจารย์จุมท่านยอมรับ ต่อจากนั้นมาท่านจะไม่
เทศน์ว่า นิพพานเป็นอนัตตาอีกเลย นิพพานคือนิพพาน แต่คนเรานั้นไม่รู้

ว่านิพพานคืออะไรใช้ไหม มันก็พยายามจะเอานิพพานเป็นอนัตตา นี่พูดถึง อาจารย์เทศน์ว่าการผิด หลวงตาท่านเข้าไปแก้ ท่านเข้าไปพูด ไปอธิบาย ให้ฟังเห็นใหม่ เพราะความเห็นระหว่างอาจารย์กับลูกศิษย์ อาจารย์ท่าน ภาวนาอาจารย์ผิดก็ได้ เพราะอาจารย์จำมา แต่ลูกศิษย์ปฏิบัติเป็นตาม ความจริงก็เข้าไปแก้ไข แต่นี่อาจารย์เป็นของจริง ของจริงเพราะอะไร

ประเด็น : ถ้าบอกว่าจิตส่งออกเป็นสมุทัย มันน่าจะคลาดเคลื่อนจาก สภาวะธรรมที่หลวงปู่ดูลย์สอน เพราะจิตที่เป็นสมุทัยมันเป็นไปไม่ได้

หลวงพ่ : จิตนี้แหละเป็นอวิชชา! มันยิ่งกว่าสมุทัยอีก ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ตัวสมุทัยมันเป็นอาการ เพราะว่าตัวกิเลสมันเป็นอนุสัย มัน นอนเนื่องมากับจิต แล้วเวลาตัวเกิด ตัวสมุทัยมันนอนเนื่องมา แล้วตัว อวิชชาล่ะ ตัวจิตนั้นล่ะคือตัวโคตรสมุทัย เพราะอะไร ชนาคจิตพระอนาคามี ยังไปเกิดบนพรหม การไปเกิดบนพรหมนี้จิตมันสว่างไสว จิตผ่องใส จิต ว่างๆ มันยังเกิด เพราะอะไร เพราะมันมีแรงขับ นั่นคือตัวอวิชชา

ประเด็น : แล้วบอกว่าตัวจิตเป็นอวิชชาไม่ได้ มันน่าจะคลาดเคลื่อน เพราะตัวจิตจะเป็นสมุทัยเป็นไปไม่ได้

หลวงพ่ : ตัวจิตนี่คือตัวสมุทัย เขาสอนลัดสั้นใช้ไหม ในมหายานบอก ว่าถ้าเจอพุทธรูปที่ไหนต้องฆ่าพุทธรูปที่นั่น เจอพุทธรูปคือจิตเดิมแท้ที่ผ่องใส เจอพุทธรูปที่ไหนต้องฆ่าพุทธรูปที่นั่น ถ้าเราฟังเป็นเถรวาท เราก็ฟังเขามา มันก็ทะแม่งๆ เราเคารพบูชาพระพุทธรูปเจ้ามากใช้ไหม แล้วทำไมให้ฆ่า พระพุทธรูปเจ้าล่ะ เพราะจิตเดิมแท้ที่ผ่องใส เวลาคนเป็นพุดมันถูกต้อง ใคร เจอพุทธรูปคือเจอความผ่องใส อย่างเช่น (มันติดขัดไปหมดนะ เวลาพุดอะไร แล้วมันไปสะเทือนครูบาอาจารย์)

อย่างเช่นหลวงปู่ฝันท่านพุดเห็นใหม่ พุทโธสว่างไสว พุทโธผ่องใส พุทโธว่าง นั่นล่ะตัวพุทธรูป เพราะเทศน์อย่างนั้นไง แล้วพอหลวงตาท่าน ไปพบ

“อู๋ นี่กว่าไปถึงไหนแล้ว มาอนตายอยู่ที่นี่เอง”

เพราะจิตผ่องใสคืออวิชา ถ้าพูดถึงพุทธโธผ่องใส พุทธโธสว่างไสว นั้นยังไม่เห็นพุทธโธเพราะเป็นคนพูด แต่ถ้าตัวเองเห็นพุทธโธนะ “เอ๊ะ!!” พอเอ๊ะต้องฆ่า ต้องฆ่าอวิชา ฆ่าอวิชาคือฆ่าความผ่องใส ถ้าฆ่าความผ่องใสคือฆ่าพุทธะ นี่ไงถ้าฆ่าตัวนั้นมันจะไม่ไปเกิดบนพรหม

ประเด็น : ตัวจิตเป็นสมุทัยมันเป็นไปไม่ได้

หลวงพ่ : ก็ตัวจิตมันคือสมุทัย

ประเด็น : จิตเป็นวิญญานชั้นธ

หลวงพ่ : ก็ไม่ใช่ จิตไม่ใช่วิญญานชั้นธ ชั้นธ ๕ วิญญานชั้นธมันขาด ตั้งแต่พระอนาคามี เพราะวิญญานชั้นธมันขาดที่นั่น ขาดที่นั่นไปแล้ว

ประเด็น : จิตถึงจัดว่าเป็นกองทุกข์ ไม่ใช่ตัณหาอันเป็นตัสมุทัย

หลวงพ่ : มันเกินใช่ละ ไม่ใช่ธรรมดานะ มันใช่คุณสอง นี่คือคนไม่เป็นนะ พุดลงซีดีแล้วเอาซีดีไปให้ฟังแล้วให้โต้กลับมา

ประเด็น : หากให้ตรงตามสภาวะธรรม

หลวงพ่ : อันนี้คือธรรมนิยาย

ประเด็น : หากให้ตรงสภาวะธรรม ต้องใช้คำว่า

หลวงพ่ : เห็นไหม นี่คือจินตนาการ นี่คือความเห็น นี่ไม่ใช่ความจริง แต่เวลาเขาพูดไปนี่คนฟังแล้วฟังมาก

ประเด็น : ความส่งออกของจิตเป็นสมุทัย ผลแห่งการส่งออกของจิตเป็นทุกข์ เพราะความส่งออกนอกของจิต ก็คือความทะยานอยากหรือตัณหาอันเป็นตัสมุทัย ตามคำสอนของพระพุทธเจ้า

หลวงพ่ : ปัจจุบันธรรมนะ จิตสงบที่มันเป็นปัจจุบัน ความคิดมันเป็นอดีตอนาคต จิตส่งออกคือการเคลื่อนออกไป ความคิดเคลื่อนออกไปเห็นใหม่ เพราะความคิดเคลื่อนออกไป

เขาบอกว่า ตัวความคิดนั้นต่างหากคือตัวต้นหา ระดับเครื่องแล้วแรงเฉื่อยของมันยังมีไหม แรงเฉื่อยของรถมันมาจากไหน มันมาจากเครื่องใช้ใหม่ มาจากกำลังของรถที่มันวิ่งมาใช้ใหม่ ดับเครื่องทุกอย่างแล้วแรงเฉื่อยยังมีไหม ความคิดที่ส่งออกมาจากไหน มันมาจากจิต จิตตัวขับเคลื่อนออกไป แล้วแรงเฉื่อยกับตัวรถ ดับเครื่องแล้วรถมันยังไหลอยู่เห็นใหม่ ความไหลนั้นมันคือธรรมชาติใช้ใหม่ คือแรงเฉื่อยใช้ใหม่ แล้วแรงเฉื่อยนั้นเป็นกิเลสหรือเปล่า แรงเฉื่อยมันมีอะไรในตัวมัน ความคิดที่ส่งออกมามันมีอะไรเป็นตัวมัน แล้วความคิดที่ส่งออกมามันมาจากไหน

ที่มันเป็นนิยาย ไอ้คนแต่งนิยาย ไอ้คนฟังก็ฟังนะ ความส่งออกของจิตคือความทะยานอยาก อันเป็นตัวยุทธตามคำสอน นี่ใจคนภาวนาไม่เป็นที่คือไม่เป็นวันยังค่ำ ถ้าคนภาวนาเป็นนะ อย่างที่ว่าความคิดไม่ใช่จิต แล้วความคิดมันมาจากไหน ความคิดมันมาจากจิต เราใช้ **“ปัญญาอบรมสมาธิ”** ตามความคิดไป ความคิดดับ ความคิดดับมันก็กลับมาที่จิต ตัวจิตคือตัวภาพ ตัวที่มันสงบ แล้วตัวจิตนั้นค่อยๆ หาตัวมันเอง

หลวงปู่ดูลย์ท่านพูดถูกหมด นี่ใจเราพูดย้ำประจำนะว่า คนเป็นพูดถูกหมด คนไม่เป็นพูดผิดหมด แล้วเราพูดบ่อยว่า ต่อไปหนังสือของหลวงปู่ดูลย์จะมีการแก้ไขโดยขบวนการของเขากันเอง ไอ้ที่ชัดเจนมากเลย นี่ไม่ได้แก้ไขนะ นี่บอกเลยว่าหลวงปู่ดูลย์ผิด หลวงปู่ดูลย์คลาดเคลื่อน ตัวเองถูก

แล้วเวลาเราบอกว่า เราเชื่อว่าหลวงปู่ดูลย์ถูก เขาก็บอกว่าเรารู้ได้อย่างไร เราจะบอกว่าหลวงปู่ดูลย์ท่านเป็นอาจารย์ของหลวงปู่ฝั้น หลวงปู่ดูลย์เป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่น แล้วหลวงปู่ดูลย์ ไปเทศน์เอาหลวงปู่ฝั้นมาบวช เพราะหลวงปู่ฝั้นเป็นมหาณิกาย หลวงปู่ฝั้น หลวงปู่อ่อนพวกนี้ได้ฟังเทศน์ของหลวงปู่ดูลย์ แล้วมาอุบัติดีเป็นธรรมยุต แล้วไปฝึกปฏิบัติกับหลวงปู่มั่น

แล้วอยู่กับหลวงปู่ดูลย์เป็นหมู่คณะกัน หลวงปู่ดูลย์ หลวงปู่ฝั้น หลวงปู่ขาว ครูบาอาจารย์อยู่ด้วยกัน มีการขัดแย้งกันบ้างไหม ไม่มีเลย ไม่มีเพราะอะไร ไม่มีเพราะความจริงอยู่กับความจริง ความจริงไม่มีขัดแย้งเลย ความจริงคืออันเดียวกัน แต่วิธี คำสอน มันแตกต่างกัน ฉะนั้นถ้าจะดูจิตของหลวงปู่ดูลย์ เราก็คัดค้าน แต่ถ้าจะพุทโธของหลวงปู่ฝั้น เราก็อัดค้าน ถ้าพุทโธของหลวงปู่ฝั้น เราก็อัดค้าน ถ้ามันทำถูกต้อง มันก็ถูกต้องทั้งนั้น

แต่ที่นี่เพราะมันไม่ถูกต้อง ที่เรากัดค้านเราไม่ได้คัดค้านที่ดูจิตหรือพุทโธนะ เรากัดค้านผลที่เขาพูดมา มันผิดหมด เวลาเขาพูดเฉพาะส่วนตอนนั้นมันพูดเฉพาะส่วน อย่างที่พูดออกมานี้ มันยันชัดๆ เลย เพราะอะไร เพราะมันคลาดเคลื่อนหมด นี่ของหลวงปู่ดูลย์บอกว่า จิตส่งออกนอกเป็นสมุทัย เพราะอะไร เพราะความคิดมันมาจากจิต แรงขับของตัวจิตที่ส่งออกไป เพราะตัวจิตมันเป็นอวิชชา ความคิดทั้งหมดมันส่งออกไปเป็นสมุทัย เพราะตัวจิตมันเป็นสมุทัย ความคิดจากสมุทัย มันก็เป็นสมุทัย เราเป็นโจร เราปล้นเงินมา เราเอาเงินมาแจกลูกแจกหลานเรา เงินของใคร ก็เงินของโจรใจ เพราะโจรมันปล้นมา

ตัวจิตมันเป็นตัวสมุทัย ความคิดทั้งหมดที่ออกจากจิตเป็นสมุทัยทั้งหมด เพราะตัวจิตมันเป็นตัวสมุทัย จิตปลอมโสดาบันปลอมๆ เห็นใหม่ จิตจริงโสดาบันถึงเป็นของจริงใช้ใหม่ จิตปลอมเพราะตัวเองมีอวิชชา อวิชชามันครอบงำจิตอยู่ ความคิดเกิดจากจิต มันจะไม่ใช่สมุทัยไปได้อย่างไร ความคิดเกิดจากจิต ตัวจิตมันเป็นตัวสมุทัยอยู่แล้ว ความคิดเกิดจากมัน มันจะถูกไปได้อย่างไร มันก็เป็นตัณหาทั้งหมด แต่ตัวตัณหาของมันมาจากตัวเริ่มต้น นี่ใจเวลาเราพิจารณากันไป เห็นใหม่ โสดาบัน สกิทาคามี อนาคตามี มันจะตัดมาเรื่อยๆ จนเข้ามาถึงตอของจิต

เห็นใหม่หลวงตาจะบอกเลย มันจะหดสั้นเข้ามา เข้าไปอยู่ในคูกา เข้าไปอยู่ในถ้ำเสือ ถ้าเราจะเอาตัวเสือ เราต้องเข้าไปในถ้ำเสือ เพราะเสือมันจะหลบเข้าไปในถ้ำของมัน เราอยากได้ลูกเสือ เราต้องเข้าถ้ำเสือ ถ้ำเสือคืออะไร คือตัวคูกาของใจ คือตัวอวิชชา คือตัวภพ คือตัวใจ แล้วที่พูดถึงมันหดสั้นเข้ามาเพราะวิปัสสนาญาณ แต่ปู่ขุนรอนี้ เราไม่มีการกระทำ

เลยมันก็ไม่มีการหดสั้น มันเป็นสายบังคับบัญชา คือมันเป็นสัญชาตญาณของมันเป็นสัญชาตญาณของมันออกมาจากอวิชชา การขับเคลื่อนของมันเป็นอวิชชาทั้งหมด มันเป็นสมุทัยทั้งหมด

หลวงปู่ดูลย์พูดถูก พูดถูกเพราะจิตมันเป็นอวิชชา จิตส่งออกนอกเป็นสมุทัยล้านเปอร์เซ็นต์ ถ้าจิตมันไม่เป็นสมุทัย เราจะไม่มาเกิด คนที่มาเกิด เกิดจากความไม่รู้คือตัวอวิชชา เวลาเกิดระลึกชาติไม่ได้ เวลาภาพเทวิลทำความสงบของใจเข้ามา แล้วภาพเทวิลระลึกอดีตชาติได้ ๔๐ ชาติ อนาคตได้ ๔๐ ชาติ คนที่ระลึกอดีตชาติได้ ไม่ต้องเป็นพระอรหันต์บุคคลปุถุชนก็ระลึกอดีตชาติได้ เพราะเวลาเกิดตายเกิดตาย อย่างเราเกิดเป็นนาย ก ชาตินี้เราทำความดีความชั่ว ความดีความชั่วมันก็เป็นชาติปัจจุบัน เรารู้หมดเลยที่เราทำอะไร แต่พอเราตายไปเกิดใหม่ นาย ก นี่เวลาตาย จิตนาย ก ไปเกิดเป็นนาย ข พอเกิดเป็นนาย ข พุทธกรรมของนาย ก มันขับลงเพราะมันเกิดจากจิต จิตเป็นคนทำใช้ใหม่เกิดจากพลังงาน ถ้าพลังงานเฉยๆ ตัวพลังงานจะทำอะไรได้ มันต้องมีความคิด ความคิดนี้เป็นสัญชาตญาณ สัญชาตญาณก็ออกมาทำความดีความชั่วกัน ความดีความชั่วที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น มันก็ย่อยสลายลงมาอยู่ที่จิต ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว ทำดีไปเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม ทำชั่วไปเกิดในนรกอเวจี

ที่นี้ความดีอันนี้มันไปขับอยู่ที่จิตนาย ก พอนาย ก ตายไป ตายไป เพราะสมมุติที่เป็นนาย ก ตายไป แต่ตัวจิตมันไม่ได้ตาย ตัวจิตมันไปเกิดเป็นนาย ข นาย ข มันมีกรรมของนาย ก ไป ข้อมูลของนาย ก ไปอยู่ที่ใจของนาย ข นาย ข ไปเกิดเป็นคนใหม่ กรรมดีก็ทำดีต่อไป ถ้ากรรมชื่อนาย ข เป็นนาย ข แต่จิตที่นาย ก ตายไปแล้วนาย ก ไม่มี นาย ก เป็นอดีตไปแล้ว แต่ตัวจิตนั้นยังมีในปัจจุบัน เพราะนาย ก ตายไป เพราะนาย ก มันเป็นจิตตัวนี้ พอมาเกิดเป็นนาย ข นาย ข ทำบุญก็ได้บุญต่อไป ทำชั่วก็ได้ชั่ว นี่เฝ้าเวลาเราเข้าถึงข้อมูลนั้น เราจะเห็นว่าเราเคยเป็นนาย ก แล้วเกิดในปัจจุบันนี้เป็นนาย ข นี่ไง ตัวจิตมันไม่เคยตาย แล้วตัวจิตตัวนั้นมันเป็นอวิชชา มันจะทำอะไร มันต้องออกไปจากความคิดของมัน

จิตส่งออกนอกเป็นสมุทัย แล้วมันจะส่งออกนอกเป็นธรรมชาติ นี่เป็นธรรมชาติของมัน ที่นี้หลวงปู่ดูลย์ท่านปฏิบัติ ท่านเห็นของท่าน ท่านก็อธิบายตามข้อเท็จจริงที่ท่านรู้ท่านเห็น ท่านอธิบายตามความจริงของท่าน นี่คือธรรมเหนือโลก ที่นี้พอพวกเราลูกศิษย์รับรู้ก็ฟังจากการบอกเล่า คือบอกจากสิ่งที่ท่านสั่งสอน พอท่านสอน เราก็ใช้ตรรกะของเราคิดตามไป พอคิดตามไปนี่เราเข้าไม่ถึง เราเข้าไม่ถึงจุดที่เกิดของความคิด เราเข้าถึงแต่ความคิด

ประเด็น : ความคิดต่างหากถึงเป็นต้นเหตุ จิตส่งออกคือความทะยานอยาก คือต้นเหตุ

หลวงพ่ : เพราะมันเข้าได้แค่ที่ความคิดไง เพราะความคิด มันคิดว่าพลังงานคือความคิดที่มีขึ้นมาแล้ว แล้วมันจับได้ตรงนี้ ว่าตรงนี้เป็นต้นเหตุ เพราะเราคิดผิดคิดถูก แต่ความคิดผิดคิดถูกนั้นมันคิดมาแล้วนะ แต่เริ่มต้นความคิดมันอยู่ที่ไหน ถ้าจิตปกติเข้าไปเขาเข้าไปถึงตัวจิต เขาจะเห็นข้อมูลได้ ที่ว่าระลึกอดีตชาติได้

ของหลวงปู่ดูลย์นี้ถูกหมด เพราะมันมีที่มาที่ไปมีจุดเริ่มต้น ถ้าเขาบอกว่าความส่งออกของจิต คือความทะยานอยากคือต้นเหตุ จิตส่งออก แล้วมันส่งออกจากตรงไหน เพราะคำพูดคำนี้ มันจะบอกว่าจิตดวงนี้ไม่เคยสงบ จิตดวงนี้ไม่เคยเข้าถึงข้อมูลของจิต มันถึงไม่รู้ว่าจิตกับอาการของจิตต่างกันอย่างไร

หลวงปู่ดูลย์ท่านบอกว่าให้ดูจิต ดูจิต ดูจิต แล้วเราไปคุยกับลูกศิษย์ของท่านเยอะ ท่านบอกว่าตอนหลวงปู่ดูลย์ยังมีชีวิตอยู่ พอไปหาหลวงปู่ดูลย์ ถ้าไปบอกว่า เห็นจิต ท่านบอกว่า ไม่ใช่ นี่คือความคิด อาการของจิต อาการของจิต อาการของจิต พอมันเข้าไปถึงจิต นี่จิต ถ้าคนผ่านอาการ เราจะพูดบ่อย สัม เปลือกสัมผัส คนผ่านเปลือกสัมผัสจะเข้าถึงเนื้อสัมผัส คนไม่เคยผ่านเปลือกสัมผัสเหมือนเด็กซื้อสัมผัสได้สัมผัสมาใบหนึ่ง ซื้อสัมผัสได้สัมผัสมาตลอดเลย

แต่ผู้ใหญ่อลาดกว่า ผู้ใหญ่ได้สัมผัสมา ปอกเปลือกส้มทั้งกินแต่เนื้อส้ม เด็กมันได้แต่เปลือกส้มมา นี่มันเข้าไม่ถึง มันไม่ทะลุเปลือกส้ม มันไม่เคยเห็นตัวเนื้อส้ม มันถึงบอกว่าความส่งออกต่างหากถึงเป็นต้นเหตุ แต่ถ้าคนเข้าไปถึงเนื้อส้มนะ ไม่ใช่ เนื้อส้มต่างหาก เปลือกส้มเป็นความคิด เนื้อส้มต่างหากคือตัวจิต พอเข้าถึงตัวจิต มันถึง อ้อ..ความคิดมันมาจากจิต

หลวงปู่ดูลย์ท่านบอกให้ดูจิต ดูจิต ดูจิตจนจิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นความคิดนะ จิตเห็นความคิดเพราะว่าจิตมันสงบไปใหม่ พอความคิดมันจะเกิด ถ้าจิตมันตั้งมั่น จิตมันจะเห็นว่าเวลาเกิดนั้นเกิดอย่างไร จิตเห็นอาการของจิต ถ้าจิตเห็นอาการของจิต ชั้นที่ ๕ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ อาการของจิตคือความคิดใจ จิตเห็นความคิด ความรู้สึกเห็นความคิด ถ้าความรู้สึกเห็นความคิดแล้วแยกแยะความคิด นั่นคือวิปัสสนาเกิด แต่ที่นี่ไม่เคยมี

เราคาดการณ์เอาไว้แล้วว่า กิเลสมันจะเป็นอย่างนี้ กิเลสนี้แหละ เหมือนลูกศิษย์ทุกๆ คน อยากจะมีความรู้เหนืออาจารย์ อยากจะวิเคราะห์วิจารณ์ให้สูงกว่า แต่ความเป็นจริงไม่รู้ว่างังกว่าอาจารย์เยอะมากเลย อาจารย์นี้รู้หมดแล้ว เพราะธรรมเหนือโลกนี้โลกคาดการณ์ไม่ได้ แล้วนี่ชัดเจนมากเลยนะ

ประเด็น : ๒. จิตส่งออกนอกนะ หลวงพ่อ.....ตีความว่า จิตส่งออกนอก คืออาการของจิตที่ไม่ตั้งมั่น ในขณะที่รู้อารมณ์ไม่ว่าจิตจะส่งไปภายนอกหรือส่งเข้าข้างใน หรือประคองไว้กลางๆ คือ ถ้านอกเหนือจากการรู้ไปจากตามปกติธรรมดา จัดว่าจิตส่งออกนอกทั้งสิ้น

หลวงพ่อ : ตามปริยัติใจ ไม่ใช่หรอก ไม่ใช่ จิตส่งออกนอก มันส่งออกมาข้างนอก มันไม่เข้าถึงตัวจิตนะ ที่เขาพูดแบบนี้

ประเด็น : ถ้าจิตส่งออกภายนอก เพราะไม่ประคองไว้เป็นกลางๆ

หลวงพ่ : ถ้าประคองไว้อันนี้คือจินตมยปัญญาไง คือประคองใจไว้เฉยๆ ประคองความรู้สึกไว้เฉยๆ เพราะคำว่าประคองใจไว้เฉยๆ เขาถึงได้พูดว่า ถ้าผลออกไปสติจะเกิดเอง ถ้าตกใจสติก็จะเกิดเอง แล้วจำสภาวะนั้นต่อไป จึงจะเกิดสติ เกิดปัญญา คำพูดอย่างนี้ คำพูดของเขานี้มันฟังมาตลอดนะ ผลอกก็จะเกิดสติเอง

เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะมันไปพูดที่ความคิดหมดไป ผลอกก็จะเกิดสติเอง ตกใจก็จะเกิดสติเอง เพราะอะไร เพราะมันพูดกันได้ที่ความคิดเห็นใหม่ คำว่าจิตส่งออกนี้ คำว่าส่งออก มันต้องมีที่ส่งออกและที่ไม่ส่งออก ไม่ใช่ประคองไว้เฉยๆ แล้วเป็นการไม่ส่งออก ประคองไว้เฉยๆ มันเหมือนออกไปแล้ว มันออกจากจิตไปแล้ว มันจะไปประคองที่ไหน มันออกไปแล้วไปประคองมันได้อย่างไร มันเป็นอากาศธาตุไปแล้ว แต่ที่เริ่มต้นข้อมูลนี้ที่เราแก้ไขตรงนี้ได้ ฉะนั้นมันต้องถึงจิตเห็นใหม่ ดูจิตจนจิตเห็นอาการของจิต มันต้องเข้ามาถึงตรงนี้ แล้วพอกกลางๆ นี้เห็นใหม่ จิตส่งออกนอกคือ ภพหยาบหรือภพละเอียด หลวงปู่สิม หลวงปู่เทศก์ นี้ขอยกไว้เพราะคำว่าหลวงปู่สิมกับหลวงปู่เทศก์นี้ เพียงแต่ต้องการเอามารันตีว่า ความเห็นของตัวเองถูกใจ

หลวงตาท่านก็บอกเลย บางทีถ้าเด็ก ๆ มากก็บอกเลยว่า จิตพระอรหันต์เป็นอย่างนั้นๆ แต่ถ้าเดี๋ยวนี้ส่วนใหญ่ท่านจะไม่ค่อยพูดถึง ท่านบอกว่าธรรมชาติตลอด เพราะคำว่าจิตพระอรหันต์ พระอรหันต์ไม่มีจิต จิตคือภพ นี่ใจความส่งออกก็ส่งออกจากจิต ถ้าจิตมันสงบเข้ามามันก็สงบเข้ามาที่จิต ตัวจิตสงบเห็นใหม่ ที่ว่าจิตสงบเป็นสมาธิขนาดไหน จิตสงบขนาดไหน จิตตัวนั้นก็มิอวิชา สงบขนาดไหนก็คือสงบชั่วคราว มันสะอาดขึ้นมาไม่ได้ ถ้ามันไม่ออกวิปัสสนา วิปัสสนาคือการสอนจิต จากจิตที่มันสกปรก ให้มันสะอาดขึ้นมา อันนั้นคือวิปัสสนา แต่ถ้าไม่ถึงตัวจิต ไม่ถึงตัวสมาธิ วิปัสสนานั้นก็ไม่มี ไม่มี แล้วความเห็นอย่างนี้มันเป็นความเห็นที่เกิดขึ้นจากความเห็นของเขา มันไม่เป็นความจริง

จิตเห็นจิตของหลวงปู่ดูลย์ จิตส่งออกนอกเป็นสมุทัย จิตส่งออกนอกของหลวงปู่ดูลย์ จิตเห็นจิตของหลวงปู่ดูลย์ เราเทศน์บอว่าจิตเห็นจิต จิตส่งออก หรือตัวจิตนี้เราเทศน์บอแล้วเราอธิบายตามประสาความรู้ของเรา เพราะเราก็เหมือนกับหลวงปู่ดูลย์ ท่านทำอย่างนี้ แล้วเราปฏิบัติมาในทางจิตเหมือนกัน เราถึงเข้าใจหลวงปู่ดูลย์ แล้วเราอธิบายตามความเข้าใจว่า เราเข้าใจว่าหลวงปู่ดูลย์ท่านต้องการสื่อความหมายอย่างนี้ ฉะนั้นมันก็เลยไปขัดแย้งกับเขา เพราะเขาตีความอีกอย่างหนึ่ง เขาก็เลยบอกว่า จิตเห็นจิตของหลวงปู่ดูลย์ หลวงพ่อ.....ตีความว่า จิตเห็นจิตหมายถึงจิตดวงปัจจุบันมีสติไปรู้จิตดวงที่ดับไปแล้ว แล้วมันอยู่ที่ไหนล่ะ ดวงที่ดับไปแล้วมันอยู่ที่ไหน เราก็ไปคิดถึงแต่กระแสไฟฟ้าไป ไฟฟ้าสถิตเห็นใหม่ กระแสไฟฟ้ามันออกไปเห็นใหม่ เราไปคิดอย่างนั้นไป

ถ้าขนาดนั้นะเห็นใหม่ ครูบาอาจารย์ท่านจะบอกว่าแม้แต่ความคิดเสียวินาทที่หนึ่ง ก็เป็นอนาคตไปแล้ว ถ้าจิตสงบนี้ยังนิ่งอยู่ ถ้าไปรู้ดวงที่ดับไปแล้วมันก็เป็นอดีตอนาคตใหม่ มันเป็นอยู่แล้ว ถ้าไปรู้ดวงที่ดับไปแล้ว คำว่าดับไปแล้ว มันก็ขาดหน้าแล้วนะมึง แต่มันเร็วมาก ดวงที่ดับไปแล้วไม่อย่างนั้นมันจะเป็นปัจจุบันได้อย่างไร

ประเด็น : จิตเห็นจิตหมายถึง จิตดวงปัจจุบันมีสติไปรู้จิตดวงที่ดับไปแล้ว สดๆ ร้อนๆ จิตไม่ได้มีเพียงดวงเดียวแล้วคงถาวรอยู่นิรันดรกาล

หลวงพ่อ : จิตไม่ใช่มีดวงเดียว แล้วจิตมันตั้งมั่นได้อย่างไร จิตหนึ่งเดียวได้อย่างไร จิตไม่มีดวงเดียว หลวงปู่ดูลย์บอกว่า หนึ่งเดียว หนึ่งเดียวตลอดเห็นใหม่ หลวงปู่ดูลย์ท่านเอาออกมาออกประจำ จิตหนึ่งเดียว จิตหนึ่งเดียวไม่มีสอง นี่ของจริง! ของจริงพูดนะไม่มีผิด หลวงปู่ดูลย์ไปฟังลิ้มดวงหน้าดวงหลังใหม่

หลวงปู่ดูลย์เคยบอกใหม่ว่ามีจิตที่ดวง หลวงปู่ดูลย์ท่านนั้นละของจริง ถ้าของจริงแล้วหลวงปู่ดูลย์ท่านหาญมาก หลวงปู่ดูลย์ไม่เคยกลัวใครเลย เพราะหลวงปู่ดูลย์ท่านเห็นความจริงของท่าน จิตมีหนึ่งเดียว จิตมีดวงเดียว จิตไม่มีสอง จิตมีสองคืออาการ ความคิดเกิดจากจิต เครื่อง

กำเนิดไฟฟ้ามีอันเดียว แต่พลังงานไฟฟ้าออกจากเครื่องมันไหลออกไปตลอดเวลา เครื่องกำเนิดไฟฟ้ามีอันเดียว ไดรฟ์มีตัวเดียว แต่ถ้าไดรฟ์หมุนแล้วนะ ไฟฟ้ามันจะหมุนไปตลอดเลย ไดรฟ์ไม่มีเป็นร้อยๆ ดวงหรือก ไม่มี ไม่มี

ประสาเราว่านะ ไอ้แพร (เด็กอายุ ๓ ขวบ) มันจะรู้ดีกว่านี่นะ ไอ้แพร มันน่าจะเข้าใจเรื่องนี้ได้ดีกว่านี่นะ ไอ้มันสู้อไอ้แพรไม่ได้นะ

ประเด็น : ดวงจิตปัจจุบันมีสติไปรู้ดวงจิตที่ดับไปแล้วสดๆ ร้อนๆ จิตไม่ได้มีดวงเดียวแล้วคงถาวรอยู่นิรันดร

หลวงพ่ : จิตมีดวงเดียวแต่ไม่นิรันดร ถ้าคงถาวรนิรันดรมันเป็นอัตตา เวลาสอนเขาไม่สอนว่าจิตนี้เป็นอัตตา ถ้าสอนว่าจิตนี้เป็นอัตตา มันจะเป็นอาตมัน มันจะเข้าไปสู่อินดู จิตของเราไม่เข้าสู่อาตมัน ไม่เป็นนิรันดร มันแปรสภาพโดยกรรม แต่มันมีสถานะของมันอยู่ตลอดเวลา แต่ไม่นิรันดร ถ้านิรันดรก็อัตตาใจ นิพพานเป็นอัตตา นิพพานเป็นอนัตตา ถึงผิด

แต่จิตนี้ไม่เป็นอัตตา อัตตาคือทิวฐิ อัตตาคือกิเลส อัตตาคือการยึดมั่น จิตนี้ไม่ได้คงถาวรเป็นนิรันดร ไม่เป็น ก็พระพุทธเจ้าไม่ได้บอกว่าเป็น! ไม่ได้บอก แต่พระพุทธเจ้าบอกว่า จิตมีอยู่จิตไม่เคยตาย แต่มันแปรสภาพตามกรรม เกิดโดยกรรม กัมมพันธู มันโดยเผ่าพันธู กัมมปฏิสรโณ มีกรรมเป็นแดนเกิด มีกรรมเป็นเผ่าพันธู มันเป็นไปตามกรรม

จิตไม่เป็นนิรันดร ถ้าเป็นนิรันดร เกิดเป็นมนุษย์แล้วก็ต้องเกิดเป็นมนุษย์ทุกๆชาติ เกิดเป็นสัตว์ก็ต้องเกิดเป็นสัตว์ทุกๆชาติ จิตไม่เป็นนิรันดร ไม่มี อย่างเข้าใจผิด แต่นี่ตัวเองเข้าใจผิดเอง แล้วไปบอกว่าคุณอื่นเข้าใจว่าจิตเป็นนิรันดร พระพุทธเจ้าไม่ได้สอนว่าจิตเป็นนิรันดร

ประเด็น : แต่จิตเกิดดับสืบเนื่องตลอดเวลา เพื่อทำหน้าที่รู้อารมณ์

หลวงพ่ : เกิดดับบนอะไร จิตเกิดดับตลอดเวลาที่ฟังแล้วมันน่าศรัทธา นะ จิตเกิดดับตลอดเวลา จิตเกิดดับก็คือความคิดเกิดดับบนจิต ไม่ใช่จิต!

ความคิดเกิดดับบนจิต เพราะเขาเห็นความคิดเกิดดับบนจิต เขาถึงเห็นว่าความคิดเกิดดับสืบเนื่องตลอดเวลาเพื่อรับรู้อารมณ์ แต่สันตติของมัน มันไม่ได้เกิดดับ พลังงานมันเกิดตลอดเวลา คือจิตมันเป็นพลังงานอย่างนั้น ธาตุรูปร่าง สสารที่มีชีวิต ธาตุที่มีชีวิต ธาตุที่มีมันสืบเนื่อง แต่เป็นธรรมชาติที่รับรู้อารมณ์

นี่ใจมันพ้องถึงคนพูดนี้ว่ามีวิภาวะแค่นั้น รู้จักจิตของตัวเองลึกตื่นแค่นั้น

คำพูดเห็นใหม่ หลวงตาบอกประจำว่าเวลาเทศน์นี่มันเหมือนเปิดดอกนะ ฉันทูแค่นี้เอง คือคำพูดนั้นพูดออกจากความรู้ของตัว ที่นี้ความรู้ของตัวมีแค่นั้นละ

เรายืนยันมาตลอด ตั้งแต่เริ่มต้นแล้วว่าสอนผิด สอนผิดเพราะตรงนี้ เพราะเราเห็นมาเยอะ

ขนาดนี้คือไฮไลท์นะ นี่คือจุดหัวใจของเขาแล้วนะ เพราะเขาเอาโคลงของหลวงปู่ดุลย์มา จิตสังออกนอกเป็นสมุทัย จิตเห็นจิต นี่คือไฮไลท์ของหลวงปู่ดุลย์แล้วนะ นี่คือเขาประกาศถึงขั้นของความรู้ของเขา แล้วเขาถึงแสดงออกมาด้วยสังขารธรรมใจ

ประเด็น : แต่จิตเกิดดับสืบเนื่องตลอดเวลาเพื่อรับรู้อารมณ์

หลวงพ่ : มันไม่ใช่เพื่อรับรู้อารมณ์หรือก ธรรมชาติของเขา เขารู้สึกตัวเขาแล้ว ธรรมชาติของตัวนะ หลวงตาบอกว่า จิตนี้ ความสว่างไสวมันเกิดจากจุดและต่อม ในจุดและต่อมเวลาเข้าไปนะ เห็นใหม่ เตือนเอาไว้ว่าพลังงานเกิดจากจุดและต่อม นี่เห็นใหม่จุดและต่อมนี้เป็นอวิชชา จุดและต่อมเป็นธรรมชาติ แต่เวลาหลวงตาท่านตั้งสติของท่าน แล้วท่านสืบค้นเข้าไปหาพอสืบเข้าไปหา มันก็บอกว่าความเกิดของมันเป็นมะพร้าวสองขั้ว มะพร้าวสองขั้วเห็นใหม่ จิตเกิดดับสืบเนื่องเพื่อรับรู้อารมณ์ มันเป็นมะพร้าวสองขั้ว ดีกับขั้ว ดีใจ รับรู้ดี รับรู้ชั่ว มันรับรู้ดี รับรู้ชั่ว แล้วมันไปพลิกขั้วสองขั้ว

นี้ พอจิตสงบเข้าไป ปัจจัยการของมัน มรรคญาณของมันเข้าไปพลิกสอง
ชั่ว ก็พลิกฟ้าคว่ำดิน

มันไม่ใช่หน้าที่รับรู้อารมณ์หรือ หน้าที่รับรู้อารมณ์มันเป็น
ธรรมชาติของมันอยู่แล้ว คำว่าหน้าที่รับรู้อารมณ์ มันก็เหมือนกับ ตา หู
จมูก ลิ้น กาย ใจใจ ายตนะนี้มีหน้าที่รับรู้อารมณ์ มันเป็นขานวิญญาณ
เห็นไหม วิญญาณจากจมูก วิญญาณจากลิ้น วิญญาณนี้ทำหน้าที่รับรู้
อารมณ์

ประเด็น : เมื่อจิตดวงหนึ่งดับไป

หลวงพ่ : นั่นแน่

ประเด็น : เมื่อจิตดวงหนึ่งดับไป หากจิตดวงใหม่มีสติระลึกรู้จิตดวงเดิม

หลวงพ่ : มันบอกมีคนสองคนมั่ง มีจิตสองดวงใจสงสัยเป็นคู่แฝด สงสัย
จิตมันเป็นคู่แฝด มีจิตดวงหนึ่งแล้วก็มีจิตดวงใหม่ มันเวียนหัว

ถ้าเขาพูดถึงเรื่องธรรมดาๆ นะ มันมีดีมีชั่ว มันมี ๒-๓ คนได้
มีดี มีชั่ว มีกลางๆ ถ้าออกมาแล้วนี้ เวทนา มันมี ๓ มีสุข มีทุกข์ มีอภัยกฤต
แต่ขณะที่เป็นตัวจิตแล้ว จิตมันจะรับรู้ มันจะรู้เร็ว มันจะรู้ธรรมชาติของมัน
มันมีหนึ่งเดียว ถ้ามันมีดวงหนึ่ง ดวงสองนี้ มันก็จะเทียบ เห็นไหม เขารู้
ได้แต่ธรรมดาๆ ใจ เขารู้ได้แต่ดีกับชั่ว สุขกับทุกข์ อภัยกฤต เขารู้ได้
อย่างนี้ พอเข้าไปถึงจิตละเอียด เขาก็จะเอาจิตละเอียดนี้มาเทียบเคียงกับ
จิตหยาบๆ

นี่มันจะฟ้องถึงวุฒิภาวะของคน ถ้าคนเห็นได้แค่นี้ อย่างเวลาเราไป
บ้านของเศรษฐี พอเห็นตึกใหญ่ๆ อยู๊ อยู๊ เราก็เห็นแต่เปลือกนอกนะ เรา
ยังไม่ได้เข้าบ้านเขาเลยนะ ในบ้านเขามีที่ชั้นก็ไม่รู้ ห้องหับเขาจะสวยขนาด
ไหนเราก็ไม่เห็นนะ พอไปเห็นตึกใหญ่ก็ อยู๊ อยู๊ นี้ก็เหมือนกัน พอไปรู้อะไร
จิตดวงดับไป มันไปรู้แต่เปลือกเห็นไหม อាកางใจมันรู้ได้แต่ภายนอกใจ มัน

ยังไม่ได้เข้าไปในบ้านนะ มันยังไม่รู้ว่าในบ้านเขาจะมีห้องมีหีบขนาดไหน ตู้เซฟจะใหญ่โตขนาดไหน จะมีเงินทองซ่อนไว้อย่างไรยังไม่รู้นะ เพราะยังไม่เข้าถึงตัวจิต พอไม่เข้าถึงตัวจิต แล้วมันพูดนะ อยู่ ไปบ้านนั้นมาแล้วละ อยู่ อยู่ หลังใหญ่มากเลยนะ อยู่ อยู่ อยู่ เลยนะ แต่ไม่รู้เลยว่าข้างในมีอะไรบ้าง ไม่รู้ มันถึงพูดอย่างนี้ไง

ประเด็น : จิตดวงหนึ่งดับไป หากจิตดวงใหม่มีสติระลึกจิตดวงเดิม จิตดวงเดิมซึ่งหมดสถานะจากธรรมชาติที่รู้อารมณ์ไปแล้ว ก็เปลี่ยนสถานะไปเป็นอารมณ์ให้จิตดวงใหม่รับรู้

หลวงพ่ : จะบอกว่าเป็นปัจเจกการสืบต่อไง เหมือนห่วงโซ่ใจ ไร้สาระ! เพราะอะไรก็รู้ใหม่ เพราะเขาไม่เคยเห็นความเร็วของจิต ทำไมจิตมันต้องมีดวงใหม่ดวงเก่ามารู้จักกัน อย่างถ้าเขาตาเรานะว่าเราชั่วคราว เราก็ลืมไปแล้วตั้งแต่เมื่อวาน แล้ววันนี้มาคิดได้ แล้วดวงไหนกะดวงนี้มันเกี่ยวกันอย่างไร ก็เขาตากูตั้งแต่เมื่อวาน ภูเพิ่งมาคิดวันนี้ แล้วไอ้ดวงเก่ามันไปแล้ว แล้วมันจะมาเกี่ยวกับดวงใหม่นี้ได้อย่างไร

เพราะเขาบอกว่า อารมณ์ที่จิตดวงหนึ่งดับไป จิตดวงใหม่เป็นสถานะดวงที่รู้ เมื่อจิตดวงนั้นหมดสถานะไปตามธรรมชาติที่รู้อารมณ์ไปแล้ว ก็เปลี่ยนสถานะ เขาจะบอกว่ามันเป็นห่วงโซ่ความคิดไปเลยนะ แต่เขาไม่คิดหรอกว่า ธรรมชาติของจิต ธรรมชาติที่รู้ในอวิชชา เราจะบอกว่าจิตนี้เปรียบเหมือนยางเหนียว แปะอะไรก็ติด มันแปะคือมันคิดอยู่ตลอดเวลา ธรรมชาติมันรู้ ชาติรู้คือธรรมชาติรู้ ธรรมชาติรู้มันรู้โดยธรรมชาติของมัน ขณะที่เรานั่งเฉยๆ นี้เรารู้ความเหม่อ ถ้าเราไม่รู้เราจะเหม่อได้อย่างไร เรานั่งเฉยๆ นี้เหม่อ เหม่อลอย เหม่อมันมันรู้เหม่อมันนะ ถ้าไม่รู้ว่าจะเหม่อ มึงจะว่ามึงเหม่อได้อย่างไร

แต่ไอ้ตัวรู้มันละเอียดกว่าเหม่อนะ เวลารู้คิดก็เจ็บช้ำน้ำใจนะ รู้คิด รู้สุข ไอ้เหม่อก็รู้ว่าเหม่อนะแต่ไม่รู้ตัว พอมันผ่านไปค่อยรู้ว่า เอ้อ เมื่อกี้เหม่อเว้ย เหม่อไป แล้วมันไปเกี่ยวกับดวงไหนละ ไปเกี่ยวกับดวงไหน

นี่เพราะคิดเป็นวิทยาศาสตร์ แล้วพยายามอธิบายจิตเป็นวิทยาศาสตร์ จิตนี้เป็นวิทยาศาสตร์นะ วิทยาศาสตร์ทางจิต ถ้าพิจารณาแล้วมันเป็นวิทยาศาสตร์ แล้ววิทยาศาสตร์ยิ่งกว่านี้อีก แล้ววิทยาศาสตร์อย่างนั้นะ ครูบาอาจารย์ถึงบอกว่า “ธรรมเหนือโลก” คือว่ากิเลสนี้ไม่มีเหตุผล เราคิดนะ สิ่งที่เราคิดนี้ไม่ดีหมดเลย แต่เราจะเอาเหตุผลอะไรไปสู้กับมันให้กิเลสมันไม่คิดล่ะ ที่เวลาคิด ธรรมะก็เหมือนกัน เวลาธรรมะมันเกิดขึ้นมานะมันเหนือเหตุเหนือผลไง นี่ธรรมเหนือโลกใจ แต่ถ้าเป็นวิทยาศาสตร์มันต้องคิดได้แค่นี้ อย่างวิทยาศาสตร์นี้มันต้องมีค่าของมันใช้ใหม่ มีค่าทางฟิสิกส์มีค่าต่างๆ ต้องออกมาเป็นอย่างนี้ แต่ความคิดของเรา มันมีค่ามากกว่านั้น มันถึงจะปิดกั้นกิเลสให้อยู่ได้

ถึงได้บอกว่าธรรมเหนือโลก เหนือวิทยาศาสตร์ เหนือ! เราถึงบอกว่าเหนือวิทยาศาสตร์ เหนือธรรมชาติ เหนือทุกๆ อย่าง จะบอกว่าถ้าไปรู้ไปเห็นเข้าแล้วจะสาธุ! ถ้ายังไม่รู้ไม่เห็นนะก็ยังดีโพยตีพายว่าคนพูดสงสัยท่าจะบ้า มันเป็นไปไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้ แต่ถ้าใครไปรู้เข้านะ มันจะรู้

ประเด็น : สติจะเกิดระลึกรู้จิตดวงที่เพ่งดับไปได้ เพื่อหัดตามรู้จิตเนื่องๆ จนจำสภาวะของจิตได้แม่นยำ

หลวงพ่ : จนจำสภาวะของจิตนี้มันสัญญา! พวกอภิธรรมนะ มาหาเราบ่อย มาบอกว่า

“พิจารณากาย ผ่านกายแล้ว”

“โอ้ ผ่านกายแล้ว แล้วทำอย่างไรต่อไป”

“ต้องกลับไปทบทวน”

อ้าว ก็ผ่านแล้ว แล้วจะไปทบทวนทำไมอีก นี่จำสภาวะไง

ประเด็น : จำสภาวะของจิตได้อย่างแม่นยำ ธีรสัญญา

หลวงพ่ : เอาบาลีมาคำประกันด้วยนะ กลัวจะว่ามันเป็นสัญญาธรรมตาใจ

ประเด็น : เป็นถิรสัญญา แล้วสติจะเกิดตามระลึกจิตที่เพ็งดับไปเอง

หลวงพ่ : ดับไป คือดับไปเป็นจิตตัวเก่า จิตตัวใหม่ก็คือตัวใหม่ ความรู้ อันเก่าดับไปแล้วคือดับไป ถ้าเอาความรู้อันเก่า หลวงปู่มันครูบาอาจารย์ เราเวลาเทศนาว่าการ ท่านบอกเลยนะเทศน์นี้ฟังให้เป็นจากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง คือเป็นการกระตุ้น ใครอย่าจำไปนะ ถ้าใครจำไปจะเป็นทุกข์ ของคนจำไป เพราะคนจำไปจะสร้างภาพ หลวงตาเวลาท่านเทศน์ธรรมะ เวลาเข้าถึงจุดไคลแมกซ์ของมัน ท่านบอกว่า ไม่เอา เดี่ยวจะมีพระจำ ท่านบอกว่าอันนี้ละไว้ แล้วท่านเทศน์ข้ามไปเลย

เพราะการจำนั้นเป็นโทษของการปฏิบัติ เพราะการจำ การไปรู้ก่อน พอไปรู้ก่อนแล้วมันจะสร้างภาพ แล้วจิตนี้มันมีกิเลส มันต้องการมรรคผล มันต้องการสิ่งๆ ให้มันเป็น ขนาดที่มันไม่รู้ มันยังหลอกยังลวงมันยังสร้างขนาดนี้ แล้วถ้ามันรู้มันจะปฏิบัติไปได้อย่างไร

ประเด็น : อันนี้บอกเลย จนจิตจำสภาวะของจิตได้แม่นยำ แล้วจะเกิด ความระลึกถึงเกิดดับไปตัวเอง แล้วก็เกิดปัญญาเอง

หลวงพ่ : ปัญญาก็เลยเกิดอัตโนมัติใจ อันนี้มาจากเว็บไซต์หรือมาจากไหน ถ้าออกไปในเว็บไซต์ใครอ่านแล้วนะ จะโอโฮ! โอโฮ! เลยนะ แต่เราเห็นแล้วนะ โทษนะ..อยากจะร้องไห้ อยากจะร้องไห้เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะหลวงปู่ดูเลยท่านพูดของท่านไว้นี้เป็นธรรมะจากหัวใจของหลวงปู่ดูเลย ท่านใช้ชีวิตของท่านทั้งชีวิตค้นคว้าของท่านมา ท่านปฏิบัติของท่านมาจนเป็นสังฆธรรม แล้วท่านก็สร้างของท่านมาเป็นคุณธรรม ให้ลูกศิษย์ลูกหา ได้ประพฤติปฏิบัติตาม

แล้วนี่ลูกศิษย์ของท่าน อ้างว่าเป็นลูกศิษย์ของท่าน แล้วเอามาบอกว่า ท่านฉลาดเคลื่อน แล้วสร้างความรู้ความเห็นอันใหม่ขึ้นมา พอสร้างความรู้ความเห็นอันใหม่ขึ้นมา แล้วคนที่วุฒิภาวะไม่ถึง อ่อนด้อย ไปเห็น

คำพูดที่มันจินตนาการตามได้ ก็หาว่าสิ่งนี้เป็นคุณธรรม เห็นไหมโคลก อันนี้ใครๆ อ่านแล้วทุกคนก็ทิ้ง ทุกคนก็ว่าหลวงปู่ดูเลยนี้มีวุฒิภาวะที่น่าเคารพบูชา

แต่สุดท้ายแล้ว เขามาตีความให้มันคลาดเคลื่อนไปหมดเลย อ่านแล้วน่าเศร้าไหม คือพวกเราหรือชาวพุทธเราที่นับถือครูบาอาจารย์ มันก็มีของมีค่า คือมีเพชรนิลจินดา หลวงตาท่านพูดนะ เวลาสร้างจากจิตใจดวงหนึ่ง มาจนเป็นเพชรน้ำหนึ่ง เพชรน้ำเอก ถ้าผู้ใดปฏิบัติมาจนเป็นเพชรน้ำเอก เป็นเพชรน้ำหนึ่งก็มาประดับศาสนาไว้ว่า ศาสนานี้มีมรรคมีผล

แล้วหลวงปู่ดูเลยท่านปฏิบัติมาจนเป็นเพชรน้ำหนึ่ง เป็นเพชรน้ำหนึ่งที่มีคุณค่า แล้วนี่กลับมาทอนคุณค่าของเพชรเอง แล้วไปเอาไอ้เพชรอัดไปเอาคริสตัล ไปเอาพลาสติกมาบอกว่าเป็นเพชร แล้วมันก็ทำได้ง่าย มันทำได้ง่าย แล้วทุกคนก็ว่านี่คือเพชร ไอ้เพชรแท้ๆ เลยหมดค่าไปนะ ไอ้เพชรแท้ๆ เลยไม่มีใครเอา จะไปเอาไอ้พลาสติกไอ้สิ่งที่เขาอัดกันมาสวยงามที่เด็กๆ มันห้อยกันอยู่เต็มคอนั้น เพราะอะไร เพราะมันตีความได้ไง แต่เราอ่านแล้วมันเป็นไปไม่ได้เลย มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ทั้งนั้นเลย

หลวงปู่ดูเลยท่านพูดถูกหมด อย่างเช่นเราพูดบ่อยนะคำนี้ แล้วเขาก็พูดมาไงว่า เราบอกว่าแต่เดิมไอ้พวกชิงตึ้ง เสือผืนหมอนใบ แล้วเรามาหาอยู่หากินกัน พวกที่อพยพมาเรามีเสือผืนหมอนใบนะ เรามีความขยันหมั่นเพียรของเขา เขาทำมาหากินของเขาถึงตั้งเนื้อตั้งตัวขึ้นมาได้ เดียวนี้จะทำแบบนี้อีก ไม่ไหว ไม่มีใครทำอย่างนั้นได้เพราะมันอ่อนแอทั้งหมด

เมื่อก่อนชิงตึ้งมานะ พอเรือเข้าปากอ่าวมาทุกคนต็อกตีใจหมดเลย เพราะอะไรเพราะมันเชี่ยวชาญไปหมดไง ภูมิกำลัง ภูมิแรง ภูจะหาอยู่หากิน ภูจะทำพีชผล ภูจะมี ภูรอดตายแล้ว แต่เดี๋ยวนั้นไม่ได้เลย อ่อนแอกันไปหมดเลย ทำอะไรกันไม่ได้เลย แล้วจะใช้ปัญญามาตีความกัน ไอ้ที่เราเศร้าใจ เราเศร้าใจตรงนี้ใจ เราเศร้าใจว่าคนมันจะอ่อนแอ แล้วก็ดูจิตดูจิตกันไป แล้วก็สร้างภาพนะ เราเห็นอีกอันหนึ่งที่เขาเอามานั่นนะ ดูจิตไป ดูจิตไป

นะ พอทันจิตแล้ว เตี้ยมันจะเกิดปัญญาเอง จะเกิดปัญญาเองมันจะเป็นไปได้อย่างไร

ถ้ามันเป็นไปได้อย่างนี้นะ ไอ้การศึกษาต่างๆ ทำไมนักเรียนลอกข้อสอบแล้วเขาไม่ให้คะแนน ไอ้การลอกข้อสอบ ไอ้คนลอกตกนะมึง ไอ้จิตมันไปเพ่งไปดูอยู่ มันก็ไปลอกไปเพ่งไปจำอยู่นั้น มันจะได้อะไรขึ้นมา มันเป็นไปไม่ได้หรอก เพียงแต่เวลาเราพูดไปแล้วนี่คนมันเชื่อถือ แต่ของหลวงปู่ท่านพูดถูกหมดนะ จิตส่งออกนอกเป็นสมุทัย จิตส่งออกนอกเพราะอะไร

เพราะเวลาเขาพูด ถ้าไม่อธิบายถึงจิตส่งออกนอก อวิชชามันอยู่ที่ไหนแล้วมันมาอย่างไร ทีนี้ไอ้คนที่ไม่เข้าใจคำว่าส่งออกนอก มันก็คิดแบบพลังงานใช้ใหม่ อยู่เฉยๆ มันจะเป็นอะไร นี่ใจจิตเดิมแท้ที่ส่องใส ที่พระธรรมเจดีย์ (จูม พนฺธุโล) ถามหลวงปู่มั่นใจว่าอวิชชาสวะและกิเลสสวะนี้เข้าใจได้ แต่ภาวสวะนี้เข้าใจไม่ได้ ภาวสวะคืออะไร ภาวนีเป็นอวิชชาได้อย่างไร ภาวนีเป็นกิเลสได้อย่างไร ภาวนีใจจิตเป็นกิเลสได้อย่างไร

เราไปอ่านเจอ พอเจ้าคุณจูมถามนะ เราเข้าใจตามเลย ภาวสวะคือตัวภวนีตัวสำคัญมาก ตัวจิตเฉยๆ นี่ นี่ใจที่ว่อบุคคลชาญาณ ไม่มีทาง ตัวนี้มันคือตัวสถานะที่มันจะไป ถ้าไม่มีภพ ไม่มีสถานที่ตั้ง กิเลสมันจะอยู่บนอะไร ความคิดคนมันมาจากไหน แล้วตัวจิตเฉยๆ ตัวจิตตัวภพ แต่ที่ ภพเราก็ไปดูภพชาติกันใจ ปฏิสนธิจิตนี้คือตัวภพ คือตัวเริ่มต้น คือจุดเริ่มต้นของทุกๆ อย่าง อวิชชามันครอบงำ อวิชชามันอยู่ในภพนั้นด้วย กิเลสสวะมันก็อยู่ในภพนั้นด้วย ตัวภพนี้

เจ้าคุณจูมท่านเป็นนักวิชาการท่านบอกว่า ภพเฉยๆ เป็นกิเลสได้อย่างไร อย่างเงินนี่เงินเป็นกิเลสได้อย่างไร เงินก็คือเงิน แต่เงินนี่มันซื้อได้ทุกอย่างนะ มันเกิดทุกอย่างได้ด้วยเงิน แต่ถ้าไม่มีตัวจิตก็ไม่มีตัวกรรม เพราะข้อมูลการทำดีทำชั่วทั้งหมดมันย่อยสลายลงอยู่ที่ภพ อยู่ที่จิตทั้งหมดแล้วมันแสดงออกจากที่นั่น กรรมดีกรรมชั่วใจ กรรมเก่ากรรมใหม่ใจ กรรมในอดีตชาติมาเท่าไร มันก็อยู่ที่นั่นใจ

ถ้ากรรมนี้มันตัดขาดกันนะ พระโพธิสัตว์ก็เป็นพระพุทธเจ้าไม่ได้ ๔
 อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย ถ้ามันขาดกันมันก็ต่อเนื่องกันไม่ได้ มัน
 จะต่อเนื่องเป็นพระโพธิสัตว์ขึ้นมาได้อย่างไร พระเวสสันดรมาเกิดเป็นเจ้า
 ชายสิทธิตตะได้อย่างไร นี่ไงเพราะตัวภพตัวนี้เป็นตัวเก็บข้อมูลไง ทุกอย่าง
 อยู่ที่ภพนี้หมดไง ทุกอย่างมันอยู่ที่จิตใจ ทุกอย่างอยู่ที่จิต แล้วพอมันส่งออก
 มันก็เกิดพลังงาน

ประเด็น : เขาถึงบอกว่า ความส่งออกของจิตต่างหาก คือ ตัวทะยาน
 อายาก

หลวงพ่ : เวะ.. มันบอกถึงการภาวานานี้ เขาภาวานาได้แค่ไหน การ
 ภาวานาได้แค่ไหนก็เหมือนที่เราพูด เหมือนที่เราเข้าไปในสถานที่นี้ได้ลึก
 ซึ่งขนาดไหน เหมือนความลับทางราชการ ตำแหน่งหน้าที่ที่ตำราได้หน่อยๆ
 แต่ถ้าตำแหน่งหน้าที่ใหญ่เรารู้ความลับของทางราชการได้ลึกตื่นแค่ไหน
 การปฏิบัติของเราเหมือนกับตำแหน่งราชการ ว่าเราเป็นตำแหน่งเล็ก
 หรือตำแหน่งใหญ่ขนาดไหน ถ้าตำแหน่งเล็กเราก็ได้รู้ข้อมูลแค่ผิวเผิน ถ้า
 ตำแหน่งเราใหญ่ขึ้นมาเราจะได้รู้ข้อมูลได้ลึกซึ้งขึ้นไป แล้วถ้าเราเป็นผู้
 อำนวยการทั้งหมดเราจะรู้ข้อมูลทั้งหมดเลย

อันนี้เพราะเขาไม่รู้ข้อมูลไง เขารู้ข้อมูลแบบข้าราชการชั้นผู้น้อยก็รู้
 แต่เรื่องปลีกย่อย แต่คิดว่าอยู่ในองค์กรนั้นแล้วรู้หมดใจ อธิบายมามันเลย
 เฉ็มๆ นี่ไง เฉ็มๆ นะ ถ้าให้เราพูดอย่างนั้นะ จ้างเท่าไรก็ไม่กล้าพูดเพราะ
 อาย ถ้าให้เราพูดอย่างนั้นะ จ้างให้พูดก็ยังไม่กล้าพูด อายว่าแต่จะพูดเอง
 นะ จ้างให้พูดก็ยังไม่กล้าพูด

แต่นี้พูดออกมาจากความไม่รู้ ยืนยันนะ ยืนยันแล้วนี่ลงซีดีด้วย
 เตี่ยจะแจกแล้วไปเปิด อันนี้มาจากเว็บไซต์หรือมาจากไหน มาจากหนังสือ
 โอ้..เวรกรรม แต่เป็นหนังสือของเขาจริงๆ นะ พอเราพูดไปเขาก็บอกว่าไม่
 ได้พูดนะ ลูกศิษย์พูดทุกที พอเราพูดออกไปนะ ไม่ได้พูด ไม่ได้พูด หลวง
 พ่อสงบนี้ไม่เคยอ่านหนังสือของผมเลย วิचारณณ์มอย่างเดี่ยว ถ้าอย่างนั้น

เขาจะพูดเอง พอเราพูดบ่บอกรู้ไม่ใช้ทุกทีเลย แล้วก็ถามอย่างเดียวว่า เราได้รับข้อมูลมาว่าอย่างไร นี่มันชัดเจน คำว่าชัดเจน ถ้าไม่อย่างนั้นแล้วเขาคงไม่กล้าวิจารณ์

แต่มันแปลกใจตรงที่ว่าหลวงพ่.....ตีความว่า ถ้าเป็นเขาเขียนเอง คงจะไม่ใช้ว่า หลวงพ่.....ตีความว่า เขาคงต้องเขียนเอง อันนี้เขาต้องอ้างว่าลูกศิษย์เขียนเองอีก เพราะใช้คำว่าหลวงพ่.....ตีความว่า อย่างนี้ถ้าเวลาเขาตีความเป็นธรรมะชั้นละเอียด ชั้นสูง อะไรเป็นไฮไลต์ให้เขียนมา เพราะมันไม่มีใครแยกแยะ เราจะพูดเอง เราจะพูด พูดสักพักหนึ่ง ที่แรกว่าจะเลิกแล้วนะ จะเลิกจะหยุดไป

ที่นี้ถ้าจะเลิกจะหยุด จะหยุดหมายถึงว่า ถ้ามันพูดไปมันเหมือนกับอะไรนะ กลองจัญไร มันดิ่งตีมตี้ม ตี้มตี้ม มันจัญไร กลองแม่งจัญไรนะ ดิ่งอยู่เรื่อยเลย แต่ที่มันมีไอ้ที่มตี้ม ว่าจะเลิกอยู่ มันก็ตรงนี้ ถ้าเลิกนะแมวมัไม่อยู่ไหนจะรำเรียง มันอยู่ที่เหตุผล ถ้าแมวอยู่หนุ่ไม่กล้านะ ถ้าบอกเลิกคือแมวบอกว่ากูไม่จับหนุแล้ว หนุ่มันก็จะวิ่งเพ่นพ่านเลย ฉะนั้นมันอยู่ที่เหตุผล ถ้ามีเหตุมีผลที่ควรจะพูด เราก็จะพูด แต่ถ้าไม่มีเหตุมีผล เพราะอย่างนี้ ถ้าคนอื่นพูดไม่มีทาง คำพูดคล้ายๆ กัน แต่เราดูแล้วมันชัดเจนมากนะ

ที่มันรับไม่ได้ก็ที่บอกว่าหลวงปู่ดูลย์คลาดเคลื่อน เจ้าของเขาเขียนเองมันจะคลาดเคลื่อนได้อย่างไร เจ้าของพูดเองมันจะคลาดเคลื่อนได้อย่างไร ตัวเองจำมาแล้วเข้าไม่ถึง จึงบอกว่าคลาดเคลื่อนต่างหาก แต่ไปบอกว่าหลวงปู่ดูลย์น่าจะคลาดเคลื่อน จะใช้น่าหรือประสาเราเลยนะไม่มันใจในตัวเอง เราถึงบอกหลวงปู่มันเห็นใหม่ ต้องเป็นอย่างนี้! ต้องเป็นอย่างนี้! เราพูดบ่บอเมื่อก่อนนี้ว่า กุสอนนะ ถ้าผิดกุให้ตัดหัวเลย หัวกุนี้ตัดทิ้งไปเลยนะ ที่นี้เพียงแต่ว่ามันทำได้หรือไม่ได้เท่านั้นนะ แต่ถ้ากูบอกแล้วทำอย่างนี้ ถ้าไม่เป็นอย่างนี้ กุให้ตัดหัวทิ้งเลย ไม่มีอะไรแล้วนะ เอวัง

๒

มายาคติ

พระอาจารย์สงบ มนัสสนุโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๓
ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่)
ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

“
แต่เนี่ยคิดเอง เป็นมายาภาพ มายาคติ
หลงตัวเอง หลงว่าตัวเองทำคุณงามความดี
แล้วคนอื่นจะมาชื่นชมความดีของตัวเองไม่ได้
ก็คิดว่าตัวเองทำความดีเพื่อเชิดชูหลวงตา
แล้วเชิดชูจริงหรือเปล่า”

เราจะบอกว่าถ้าเป็นธรรมชาติ ที่เป็นธรรมชาติเขาก็จะมีเหตุมีผล สิ่งที่ไม่เป็นธรรมเป็นมายาคติ มันเป็นมายาคติเป็นความเห็นของเขาเอง สังเกตได้ไหม เวลาพระที่ออกมาแล้วจะมีชื่อเสียงจะบอกเลยว่าหลวงตารับประกันทั้งนั้น เป็นลูกศิษย์ของหลวงตา หลวงตารับประกัน ทำไมเอาท่านมาอ้างล่ะ มีคนมาถามบ่อยว่าที่นี่เป็นลูกศิษย์ใคร เราก็บอกว่าไม่ต้องไปถามอาจารย์ ท่านว่ารับเราเป็นลูกศิษย์หรือเปล่า ไม่ใช่เราจะอ้างว่าเราเป็นลูกศิษย์ใคร

อย่างเช่นเราเป็นชาวพุทธ เราจะบอกเลยว่าเราเป็นชาวพุทธ เราเป็นลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้า ถูกรับต้องใหม่ ถูกรับต้อง เราเป็นลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้า เราเป็นสาวกสาวกอะ ครูบาอาจารย์องค์ไหนเป็นบุคคลสาธารณะ เราก็นับถือใครก็ได้ทั้งนั้น แต่พอนับถือท่านแล้วเราทำให้มันสมกับความนับถือนั้นหรือเปล่า เวลาเราต้องการประโยชน์ เราก็จะอ้างไปทั้งหมด ทุกคนจะอ้าง เวลาจะไปไหนก็แล้วแต่ ก็จะมีบอกว่าเป็นลูกศิษย์ของหลวงตาทั้งนั้น เอาหลวงตาที่เป็นแบ็คก่อน

อ้างว่าหลวงตาให้ออกมาเทศน์ หลวงตาให้ออกมาช่วยเหลือประชาชน

อ้างหลวงตาทั้งนั้นเลยเวลาที่เอาท่านมาหาประโยชน์ ถ้าเป็นประโยชน์มันก็เป็นสิ่งที่ดี ครูบาอาจารย์ท่านเหมือนพ่อแม่นะ พ่อแม่มีลูก ลูกเราทำดีก็คือลูกเราใช้ใหม่ ถ้าลูกเราทำไม่ดี มันก็สะท้อนถึงพ่อแม่เหมือนกัน ถ้าเป็นลูกเรามันก็เป็นลูกเราโดยข้อเท็จจริงอยู่แล้ว

นี่ก็เหมือนกันเราเป็นลูกศิษย์ของครูบาอาจารย์ ถ้าเรานับถือองค์ใด เราก็เป็นลูกศิษย์ของท่านโดยความเคารพบูชา มันก็เป็นเรื่องธรรมดาอยู่แล้ว ทีนี้ถ้าเราบอกว่าเราเป็นลูกศิษย์ของครูบาอาจารย์แล้ว เราก็ควรจะทำอะไรก็ได้ ที่มันไม่ไปสะเทือนถึงครูบาอาจารย์เราใช้ใหม่ สิ่งใดที่เป็นประโยชน์ เราก็จะเชิดชูครูบาอาจารย์ของเรา คือจิตใจของเราเคารพบูชา เราก็จะทำแต่คุณงามความดี เวลาเรานึกถึงเห็นใหม่ เราระลึกถึงคุณงามความดี เราทำความดีเพื่อพ่อแม่ของเรา ทีนี้ถ้าทำความดีเพื่อครูบาอาจารย์ของเรา มันก็จบใช้ใหม่ ถ้าเป็นความดีจริง แต่ถ้ามันเป็นความดีไม่จริงล่ะ มันเป็นมายาภาพเห็นใหม่ เป็นมายาภาพบอกไว้เลย เขาบอกว่า

ถ้าเขาไม่ออกมาเผยแผ่ธรรมอย่างนี้ หลวงตาจะไม่ดังอย่างนี้หรอก หลวงตาดังก็เพราะว่าการดูจิตของเขา เขามาเผยแผ่การดูจิต ทำให้คนมาปฏิบัติมากขึ้น คนรู้จักหลวงตามากขึ้น หลวงตานี้มีคนรู้จักเฉพาะแค่ผ้าป่าช่วยชาติ แค่นี้ไรทอง

เขามองแค่นี้จริงๆ นะ เขาบอกว่า

ที่คนเขารู้จักหลวงตา ก็เพราะหลวงตาออกมาช่วยชาติ ที่หลวงตาออกมาหาทอง ก็มีคนรู้จักแค่ส่วนหนึ่ง แต่เพราะเขาเผยแผ่ธรรมะ คนเขาก็รู้จักหลวงตามากขึ้น

คำพูดอย่างนี้ฟังดูมันรื่นหูนะ เพราะเหมือนกับเป็นการส่งเสริมกัน แต่ถ้ามองมุมกลับ คำพูดนี้คือเอาหลวงตามาเป็นแบ็ค เอาหลวงตามาเพราะอะไร เพราะตัวเองกำลังมีการตรวจสอบมีการเปลี่ยนแปลงใช้ใหม่ ก็ต้องว่าตัวเองได้ทำประโยชน์ คือจะเอาหลวงตามาเป็นยันต์กันผี เอาหลวงตามาอ้าง มาบังหน้า

เวลาจะออกมาก็เอาหลวงตามาอ้าง แล้วเวลาว่าหลวงตาท่านสอนพุทโธ พุทโธ หลวงตาไม่เคยบอกให้สอนดูจิตเลย เวลาที่ขัดแย้งทำไมไม่พูดบ้างล่ะ แต่เวลาอย่างนี้ก็บอกว่า หลวงตาดจะมีชื่อเสียงขึ้นมา คนรู้จักหลวงตาขึ้นมาเพราะว่าการกระทำของเขา ไอนี่มันคือมายาคตินะ มายาคติคือ

เห็นแก่ตัว ตัวเองทำอะไรไม่เคยผิดพลาดเลย ตัวเองทำอะไรดีไปหมด เวลาทำขึ้นมาทุกอย่างก็ว่าตัวเองเห็นชอบเห็นดีงามแล้ว สิ่งนั้นเป็นประโยชน์ เป็นธรรม มันเป็นเรื่องความนึกคิดเอาเอง

แต่ถ้ามันเป็นสิ่งจะความจริง คนลงใจนี้ เห็นไหมพระพุทธเจ้าบอกไว้ “ภิกษุถึงจะอยู่ไกลเราขนาดไหน ถ้าปฏิบัติเหมือนเรา ทำเหมือนเรา ก็เหมือนอยู่ใกล้เรา ภิกษุจับชายจีวรของเราไว้ เหมือนอยู่ติดกันอยู่ใกล้กันเลย แต่ไม่ปฏิบัติตามเรานั้นถือว่าอยู่ห่างไกลกับเรา” นี่พูดถึงพระพุทธเจ้าพูดไว้ในธรรมะเลยนะ

แล้วนี่ก็มาบอกว่าตัวเองทำเพื่อครูบาอาจารย์ ตัวเองทำอย่างนี้เสร็จแล้วครูบาอาจารย์จะมีชื่อเสียงขึ้นมา

เขาไม่ได้มองถึงสังฆธรรมนะ เขาไม่มองถึงสังฆธรรมว่าที่คนเขาเคารพครูบาอาจารย์ของเรา เพราะครูบาอาจารย์ท่านทำมา หลวงตาท่านอายุเท่าไรแล้ว หลวงตาอายุเกือบร้อยแล้ว แล้วท่านจะมาหวังอะไรกับความรู้จัก

เห็นไหม หลวงตาพูดประจำนะ เราเบื่อมาก คนนี้เราเบื่อมาก แต่เราเห็นแก่หัวใจของคน ที่เราอยู่นี่อยู่เพราะหัวใจของคน เพื่อประโยชน์ของหัวใจของคน ไม่ใช่จะต้องให้คนไปหาท่าน ถ้าอยู่เพราะหัวใจของคน ก็ให้คนมันทำสมาธิ ให้มันปฏิบัติขึ้นมาสิ หัวใจของคนมันจะได้สัมผัสธรรมอันนั้น หลวงตาท่านอยู่เพราะเหตุนั้น หลวงตาท่านอยู่เพื่อเป็นหลักชัย ใช่ หลวงตาท่านพูดเองว่า ในหมู่กรรมฐานนี้ท่านเหมือนเป็นหลัก ให้พวกเราเอาไปเป็นที่พึ่งอาศัย ถ้ามีที่พึ่งอาศัย ถ้าเรามีเหตุ เราทำสิ่งใดถ้ามันมีอุปสรรค เราก็ก็นไปขอความช่วยเหลือจากท่าน หรือให้ท่านดูแลเรา อันนั้นมันก็เป็นเรื่องธรรมดา

แต่นี้ไปทวงบุญทวงคุณนะ ที่มีคนรู้จักหลวงตามากก็เพราะว่ามีการเผยแพร่ธรรมของเขา ถ้าไม่มีการเผยแพร่ธรรม หลวงตาจะไม่ดังแบบนี้

จริงหรือ? จริงหรือ? มันไม่เป็นความจริงอย่างนั้นหรอก หลวงตาท่านมีศรัทธาของท่าน ท่านไม่หวังความมีชื่อเสียงจากเอ็งไปเผยแพร่ธรรมแล้วให้คนมารู้จักท่านหรอก มันไม่มีหรอก แต่นี่คิดเอง เป็นมายาภาพ มายาคติ หลงตัวเอง หลงว่าตัวเองทำคุณงามความดีแล้ว คนอื่นจะมาชื่นชมความดีของตัวเองไม่ได้ ก็คิดว่าตัวเองทำความดีเพื่อเซ็ดชูหลวงตา แล้วเซ็ดชูจริงหรือเปล่า

ถ้าพูดถึงสัจจะความจริง หลวงตาทานะเวลาท่านแก่ในการประพฤติปฏิบัติ ท่านจะให้ถามมา ให้บอกมา นี่ก็เหมือนกัน เวลามีคนไปถามเรื่องปฏิบัติ ก็ตอบมาสิ เหตุผลมันอยู่ที่นี้ เหตุผลมันอยู่ที่ข้อเท็จจริง

ไม่ใช่เหตุผลที่ว่า สิ่งที่ทำเพื่อใคร ทำเพื่ออะไร ทุกคนจะอ้างว่าเผยแพร่ธรรม แล้วก็เผยแพร่ตามกิเลสของตัวเอง เผยแพร่ตามความเห็นของตัวเองแล้วมันจะเป็นความจริงขึ้นมาใหม่ละ มันก็ไม่เป็นความจริงขึ้นมา

เพราะถ้าเป็นความจริงขึ้นมา มันต้องพูดกันที่นี้ในเมื่อเราจะเผยแพร่หลวงปู่มันท่านพูดเลย ถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะนั่งอยู่ต่อหน้า สารู ก็ไม่ถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย เอาแต่ความรู้ความจริงในใจของหลวงปู่มันมาสอนพวกเรา แล้วเวลาเทศนาว่าการ ถ้าใครคิดออกนอกเห็นใหม่ เวลาท่านพูดกับหลวงปู่มันว่าให้คอยจับขโมยให้ผมที เวลาผมเทศน์ขโมยมันจะคิดเรื่องอื่น คอยจับขโมยให้ผมที เพราะผมเทศน์แล้วมันไม่ถนัด ถ้าผมไม่ได้เทศน์คือหลวงปู่มันไม่ได้เทศน์ พอใครคิดอะไร ท่านดักหมดเลย อะไรควรไม่ควร อะไรทำดีไม่ดี

ทำไมหลวงปู่มันท่านไม่อ้างพระพุทธเจ้า ไม่อ้างพุทธพจน์สักคำหนึ่งเลย ท่านเอาจิตของท่าน ท่านเอาความรู้ของท่านแล้วคอยจับขโมย ลูกศิษย์ของท่านใจมันเป็นขโมย มันขโมยคิดออกนอกถื่นนอกทาง มันขโมยออกจากอริยสัจ มันไม่ทำงานอยู่ในอริยสัจ ท่านดักหน้า ท่านคอยตีคอยเตือน นี่หลวงปู่มันท่านเอาความรู้จริงของท่านสอนลูกศิษย์ลูกหา

หลงตาเวลาที่ท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ท่านเอาความจริงของท่านสอนลูกศิษย์ลูกหา ท่านก็บอกว่าท่านเรียนมาจนเป็นมหา ถ้าไม่ได้เรียนเป็นมหา ใครๆ เขาจะติเตียนเรา ว่าเราพูดแต่ภาคปฏิบัติ เพราะเราก็เป็นมหาเหมือนกัน ในวงการปฏิบัติเขาถึงไม่กล้าติเตียนหลงตา เพราะหลงตาท่านก็มีการศึกษาของท่านมา ท่านศึกษาจนถึงว่าท่านเป็นมหา แต่เวลาท่านเทศน์ขึ้นมา ท่านบอกท่านไม่ได้เอาความรู้ในการเรียนเป็นมหา มาเทศน์เลย ท่านเอาความจริงในหัวใจของท่านออกมาเทศน์ เอาความจริงใจของท่านออกมาเทศน์ เวลาท่านฝึกสอน พระผู้ปฏิบัติขึ้นมา มันถึงมีความรู้จริงขึ้นมา ตามความเท็จจริงในอริยสัจขึ้นมา ให้มีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา แล้วเวลาท่านเผยแผ่ธรรมของท่าน เวลาท่านปกครองดูแล พระกรรมฐาน ปกครองดูแลลูกศิษย์มา ใครบ้างจะต้องไปช่วยเหลือท่าน ใครบ้างที่บอกว่าเพราะมีลูกศิษย์ขึ้นมาจะทำให้หลงตามีชื่อเสียง ใครพูดอย่างนั้น ไม่เห็นมีเลย

แล้วนี่มันมาจากไหน มันมาจากไหน มันบอกว่าที่หลงตาดังขึ้นมา หลงตามีคนรู้จักขึ้นมา ก็เพราะว่า เขาเป็นคนเผยแผ่ธรรม คนก็เลยรู้จักหลงตา มากขึ้น

จะมีเอ็งหรือไม่มีเอ็ง หลงตาท่านก็อายุเกือบร้อยแล้ว พระลูกศิษย์ลูกหา คนที่เคารพบูชาหลงตามีมหาศาล แล้วเวลาที่หลงตาท่านใช้ความจริง เป็นความจริงของท่าน เพื่อสัจธรรม เพื่อความเป็นจริงของท่าน

แล้วเอ็งบอกว่าพวกเอ็งเผยแผ่ธรรม เอ็งก็เอาความจริงของเอ็งออกมาพิสูจน์สิ! เอาความจริงในใจออกมาพิสูจน์ ไม่ใช่ว่าคำก็พุทธพจน์ สองคำก็พุทธพจน์ อ้างพระพุทเจ้าบังหน้า เอาหลงตามาเป็นฉากบังหน้าไว้ข้างหลังก็เปิดแผลกันไป ข้างหลังก็ทำแต่ผลประโยชน์ ใครหวานไถหาผลประโยชน์ขึ้นมา แล้วเอาพระพุทเจ้าบังหน้าไว้ หลังฉากพระพุทเจ้าคืออะไร คือกิเลสตัณหาความทะยานอยาก

แต่หลวงตา ท่านไม่อ้างพระพุทเจ้าเลย หลวงปู่มั่นท่านก็ไม่อ้างพระพุทเจ้าเลย หลวงตาท่านพูดเองตอนอยู่ที่วัดดอยธรรมเจดีย์ เวลาจิตมันรวมลงกิเลสมันขาด พุท ธรรม สงฆ์ รวมลงเป็นหนึ่งอยู่ที่ใจ พระพุทเจ้าท่านรู้อย่างนี้พระสาวกรู้อย่างนี้ แล้วท่านก็รู้อย่างนี้ ทั้งๆ ที่ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต ใจของท่านเป็นพุทธะเต็มหัวใจเลย แล้วท่านอ้างพระพุทเจ้าบ้างหรือเปล่า ท่านเอาแต่ความจริงในหัวใจของท่าน ออกมาเผยแผ่ธรรม ออกมาเพื่อประโยชน์กับโลก

แล้วทำไมไม่เอาความจริงของตัวเองออกมา เพื่อมาแก้ไขความบกพร่องของตัวเองล่ะ ทำไมเอาแต่ครูบาอาจารย์มาบังหน้าไว้ เอาสิ่งต่างๆ มาบังหน้าไว้ สร้างบุญคุณใจ อ้างพระพุทเจ้า นี่เขามาพูดอยู่ ทางฝ่ายที่เขาไม่เห็นด้วย เขาบอกว่าทำไมหลวงตาไม่ออกมาตัดสินเรื่องอย่างนี้ มันจะตัดสินได้อย่างไร หลวงตาบอก ชีมันเหม็นอย่าไปเชี่ยมัน ยิ่งเชี่ยยิ่งเหม็น ความที่ไม่เป็นธรรม ถ้าเรายิ่งไปคู้เชี่ย มันก็ยิ่งทำให้สังคมเขาสนใจขึ้นมา จากที่ไม่มีใครสนใจ คนก็สนใจขึ้นมา แล้วจะเอาชีไปเทียบกับทองคำได้อย่างไร ชีมันเหม็น พอคู้ขึ้นมาชีมันก็เหม็นใช้ใหม่ ตอนนั้นก็มึนกลิ่นเหม็นอยู่ เอ็งก็ต้องชำระความเหม็นcrapโคลนออกจากตัวเอง ไม่ใช่ว่า ชีของเอ็งแล้วก็จะเอาไปป้ายหลวงตาด้วย

เขาบอกว่า เพราะเขาเผยแผ่ธรรมจนมีคนรู้จักหลวงตามากขึ้น

อันนี้มันจะเอาหลวงตามาเป็นโล่ มาเป็นความเห็นอันเดียวกันใจ ความเห็นของตัวเองใช้ใหม่ ความเห็นของตัวเอง คำสอนของตัวเองมันขัดแย้งกับข้อเท็จจริงใช้ใหม่ เราอธิบายความจริงนั้นออกมาให้โลกเขาเข้าใจไม่ได้ ใช้ใหม่ เพราะโลกเข้าใจไม่ได้

แต่หลวงตาท่านเป็นความจริงของท่าน ตั้งแต่หลวงปู่มั่นลงมา ตั้งแต่หลวงปู่ฝั้น หลวงปู่ขาว หลวงปู่พรหม หลวงปู่แหวน ท่านมีความจริงของท่านมา ท่านไม่เคยอ้างใครเลย ท่านเอาสัจจะความจริงของท่าน แล้วเป็นหลักชัยในศาสนา ให้พวกเราที่พึ่งอาศัย พวกเราได้กราบไหว้บูชากัน แล้ว

เราประพาศปฏิบัติกันเห็นใหม่ ท่านอ้างใคร แล้วท่านเป็นหลักเป็นชัยของเรา ท่านอ้างใคร ท่านไม่ได้อ้างใคร

ตัวเองกระทำขึ้นมา อย่าดึงฟ้าต่ำ! อย่ามาอวดอ้างว่าการเผยแพร่ธรรมของพวกเอ็ง ทำให้หลวงตามีชื่อเสียงขึ้นมา ท่านมีชื่อเสียงมาตั้งแต่เอ็งยังไม่บวช เอ็งยังไม่บวชชื่อเสียงท่านก็คืบจักรวาลคืบโลกนี้แล้ว เอ็งอาศัยชื่อเสียงของท่าน

อ้างว่าหลวงตารับประกัน หลวงตาเห็นด้วย ในการปฏิบัตินี้ หลวงตาเห็นด้วยแล้ว ไปกราบหลวงตาแล้ว หลวงตาท่านว่าถูกต้อง

ก็อาศัยหลวงตาเป็นแบ็คนั้นเหยียบขึ้นมา จนมีชื่อเสียงขึ้นมา แล้วพอมีชื่อเสียงขึ้นมา ชื่อเสียงที่เป็นขี้เหมีนคลั่ง แล้วจะกลับไปบอกว่าทำเพื่อหลวงตาได้อย่างไร

ถ้ามันเป็นจริงก็เอาความจริงของตัวออกมาสิ ก็พูดออกไปว่าตัวเองถูกหรือผิด เขาถามมาก็ตอบไปสิ สิ่งที่ทำมา สิ่งที่สอนมา

“ดูจิต” มันดูอย่างไร

“เปลอแล้วสติมันจะมาเอง” มันมาอย่างไร

“แล้วสัญญานี้ ปัญญาที่เกิดจากสภาวะจำ ธิรสัญญาที่มันจำขึ้นมาเป็นปัญหานี้” มันเป็นอย่างไร ก็พูดออกมาสิ

ไม่ต้องบอกว่าทำเพื่อหลวงตา แล้วก็ไปดึงลงมาเพื่อเป็นฉากบังเอาตัวเองแอบแฝงไว้ข้างหลัง แล้วก็มาหาผลประโยชน์ของตัวเองต่อไป

ท่านไม่พูด เวลาใครจะทำอย่างไร แล้วพยายามจะดึงท่านมา เขาถามว่า เขาก็ลูกศิษย์ของหลวงตา พวกเราก็ลูกศิษย์ของหลวงตา ลูกศิษย์ของหลวงตาก็ต้องเป็นเอกภาพ แล้วจะมาชุดคู้กันทำไม นั่น! ในเว็บไซต์มีคนมาเล่าให้ฟังเยอะ คนนั้นก็ว่าเขาพยายามออกมาแล้วแฉลบไปเรื่อย

ประเต็นมันอยู่ที่ว่า “สอนผิดหรือสอนถูก” แต่เขาไม่พูดเรื่องผิดเรื่องถูกนะ เขาคิดแต่ว่าคนอื่นรับรอง

เขาจะบอกว่าหลวงตาที่รับรอง ใครที่รับรอง

แล้วรับรองจริงหรือเปล่า แต่เวลาถูกผิด เวลาถามถึงปัญหาขึ้นมา ก็ไม่พูด แต่เวลาพูดก็ย้อนไปพระพุทธพจน์ พระพุทธพจน์มีอยู่แล้ว

พุทธพจน์ก็ส่วนพุทธพจน์

ดูสิ เราจะทำอาหาร อาหารแต่ละชนิดนั้นส่วนผสมของอาหารมันมีมหาศาลไป ในแกงอันหนึ่ง เขาบอกว่าในแกงนั้นมีกระชาย กระชายก็ถูก มิงก็กินแต่กระชายนะ มิงต้มกระชายกินกันให้วันยังค่ำเลย ในแกงก็มีกระชายใช้ใหม่ มีข้าว มีตะไคร้ แต่มันตำครกขึ้นมาเป็นพริกแกงใช้ใหม่ มันต้องมีส่วนผสมหลากหลาย พริกแกงมันถึงจะเป็นพริกแกงขึ้นมาได้ แต่พอพูดถึงพุทธพจน์ ก็พูดถึงแต่ประเต็นบางประเต็น ในแกงก็มีแต่ข้าวมีแต่ตะไคร้ แล้วมะเขือละ แล้วเกลือละ แล้วส่วนผสมที่มันมีกะทิละ ที่มันจะเป็นแกงขึ้นมา ถ้าคนทำได้จริง ถ้ารู้จริงขึ้นมา เราเป็นคนหาเครื่องแกงมาเอง เราเป็นคนทำความสะอาดเอง เราเป็นคนชอย คนหั่นเอง เราเป็นคนตำของเราขึ้นมาเอง แล้วเราทำขึ้นมา ทำไมไม่บอกออกมาละ พูดออกมาสิ

ข้อเท็จจริงมันไม่พูด แต่อ้างหลวงตา แล้วยังอ้างบุญอ้างคุณ ทวงบุญทวงคุณ เหมือนกับจะเอาประเต็นนี้มากลบเกลื่อนใจ มากลบเกลื่อนมาบังหน้า ธรรมดามันก็แบบว่ามายาคติอยู่แล้ว เพราะเขาเห็นแก่ตัวเขาเอง ก็มายาภาพอยู่แล้ว แต่มายาภาพแบบนี้แล้วเราไม่พูด มันก็สะท้อนมันก็ออกไปในเว็บบไซต์ตลอดไป ออกในเว็บบไซต์เต็มไปหมดเลย ว่าหลวงตา รับประกัน เวลาที่หลวงตาพูดถึงเรา เขาก็ว่าหลวงตาที่รับรอง.....เห็นไหม

ถ้าเวลาหลวงตาพูดอะไรที่ขัดแย้งเขา เขาก็ที่มมาเลย แต่ถ้าเวลาเขาจะใช้หลวงตา เอาหลวงตามาเป็นพื้นฐาน เขาก็บอกว่าเหมือนกัน

แล้วสุดท้ายตอนนี่ที่เขาเผยแผ่ธรรมอยู่นี่ เขาเผยแผ่ธรรมเพื่อให้ หลวงตามีสื่อเสียงขึ้นมา หลวงตาที่มีคนรู้จักก็เพราะออกมาช่วยชาติ แค่ว่ารับบริจาคทอง ไอ้โฮ ไอ้ที่บริจาคทองนี่มันปลายเหตุ

หลวงตาท่านพูดออกมาเห็นใหม่ เวลาท่านออกมาช่วยชาติ ท่านจะบอกเลยว่าคนที่เป็นผู้นำเป็นอย่างไร นำไว้เพื่อเชื่อใจมากน้อยขนาดไหน ท่านพูดถึงว่าท่านออกประพฤติปฏิบัติมาตั้งกี่ปี แล้วท่านชำระกิเลสของท่านเมื่อไร สิ่งนั้นต่างหากคือคุณธรรมในหัวใจ ทำให้ประชาชนเขาเชื่อถือ ถือศรัทธา เพราะมีคุณธรรมอันนั้น ทองคำมันถึงได้มา

แต่เขาบอกว่าหลวงตานี่มีคนที่รู้จักก็เพราะว่าออกมาบริจาคทอง

เพราะคนจิตใจมันต่ำ จิตใจมันไม่รู้จักว่าธรรมะมันคืออะไร ไม่รู้จักว่าคุณธรรม ศีลธรรม มันเป็นอย่างใด เห็นแต่ว่าคนเขารู้จักหลวงตาก็แค่เรื่องบริจาคทอง

แล้วเขารู้จักเอ็งเพราะอะไรล่ะ หลวงตาบริจาคทอง แต่เอ็งอ้างหลวงตา เอ็งเลวกว่าอีกก็ขึ้น แล้วจะย้อนกลับมาส่งเสริมท่านอีก มันเป็นเรื่องความเห็นแก่ตัว คนอื่นผิดหมด เราถูกอยู่คนเดียว

แล้วพอเราพูดทำนองนี้ เขาก็ติเรามาก จะว่าไปเขาตำราเราเยอะ ละ ว่าเราก็เห็นว่าคนอื่นผิดหมด เราถูกอยู่คนเดียว ถ้าเราพูดนะ ผิดหรือถูกมันพูดลบล้างกันด้วยเหตุผล เราก็บอกว่านี่คือสีดำ ถ้าถูกบอดสีแล้ว เอ็งเห็นเป็นสีอื่น เอ็งบอกมาว่าสีดำ จะได้ว่าเรานี้ตาบอดสี มองเห็นสีนี้ผิด แสดงว่าเราพูดผิด แต่ในเวลาเราบอกว่าเป็นสีดำ เขาก็แก้สีดำของเราไม่ได้สักทีหนึ่ง มันก็คือสีดำวันยังค่ำ

เขาบอกว่าเรานี้เป็นคนที่ไม่เห็นว่าคนอื่นผิดไปหมด แล้วตัวเองถูกอยู่คนเดียว ก็มันสีดำจริงๆ เราก็บอกว่าเป็นสีดำ ถ้าวันไหนเขาพิสูจน์ได้ว่าไม่ใช่สีดำ เราจะบอกว่าเราผิด แล้วเราจะไปแก้ไขเรา เราจะไม่จับผิดคนอื่น เราจะจับผิดตัวเราเองบ้าง แต่ที่นี่เราก็เห็นว่าเป็นสีดำก็บอกว่าเป็น

สีด้าเห็นใหม่ เวลาเราพูดออกไปด้วยเหตุผลว่าสิ่งนั้นมันผิดมันถูก เราก็พูดว่านี่สีด้า นี่สีขาว เราพูดสีด้าตามเฉดของสีมันเลย แล้วถ้าจะบอกว่าเราถูกหรือผิด ก็ต้องอธิบายมาว่าสีนั้นมันแตกต่างอย่างไร มันเป็นอย่างไรรู้ไหม เราเห็นผิดอย่างไร ถ้าพูดมาด้วยข้อเท็จจริง แล้วเราเห็นว่าเป็นอย่างนั้นจริง เราจะแก้ไขตัวเราทันทีเลย

แต่เนี่ยเวลาพูดไปแล้ว สีด้าก็สีด้าจริง ๆ มันแก้อะไรไม่ได้ แต่มาบอกว่าเราพูดผิด คำว่าเราจะจับผิดคนอื่น หรือไม่จับผิดคนอื่น มันอยู่ที่ว่าเราพูดถูกหรือผิด ถ้าเราพูดผิดนั่นคือเราจับผิดคนอื่น แต่ถ้าเราพูดถูก มันเป็นการจับผิดใหม่ล่ะ มันเป็นการบอกกล่าวว่สิ่งนี้มันถูกหรือผิดนะ ในสังคมเห็นใหม่ ดูสิ ถ้าในสังคมเราใช้เงินตราอยู่ เงินตราที่ใช้ในสังคมมันเป็นเงินตราที่ถูกต้องตามกฎหมาย แล้วถ้ามีเงินตราที่มันผิด มันเป็นเงินเทียม เงินปลอม เข้ามาในสังคมในท้องตลาด เราบอกอันนี้ผิด เราช่วยสังคมหรือเปล่า เราช่วยให้เครดิต ให้ความน่าเชื่อถือของเงินตรานั้น มันมีค่าไหม แล้วเราทำอย่างนี้เราผิดหรือเราถูกล่ะ อย่างว่านะ ดูหนังดูละครต้องย้อนดูตัว

จะบอกว่าเขาดีเดียน เขาหาแต่ผลประโยชน์ในครุบาอาจารย์ของเรา ทั้ง ๆ ที่เวลาเขาไป เขาก็โฉบไปเท่านั้นเอง แต่ที่มันรับไม่ได้ เพราะที่พูดบอกว่า

หลวงตาตั้งขึ้นมาก็เพราะว่าเขา เขาเป็นคนออกมาเผยแผ่ พอเผยแผ่ขึ้นมาคนเขาก็เลยรู้จักหลวงตากันมากขึ้น

อันนี้รับไม่ได้ แต่อย่างอื่นมาเพราะหลวงตาท่านก็พูดอยู่แล้ว

เวลามีปัญหาขึ้นไปถึงท่านนะ ท่านจะบอกว่า “เรื่องอะไรของเรา” ทั้ง ๆ ที่ท่านรับผิดชอบอยู่แล้วนะ “เรื่องอะไรของเรา” ต่อหน้าท่านเหมือนพ่อแม่เลย ต่อหน้าเวลาลูกมาฟ้อง ท่านจะไม่เข้าข้างใคร สุดท้ายแล้ว พ่อแม่จะมาหาเหตุผลเองว่า ลูกเราคนไหนผิด หลวงตานะ ถ้าไปพูดต่อหน้าท่าน ท่านจะบอกว่า “ไม่ใช่เรื่องของเรา” แต่ท่านก็ดูแลเราอยู่เพราะ

ท่านดูแลเราแบบผู้ใหญ่ ท่านไม่ดูแลพวกเราแบบเด็กๆ ถ้าดูแลเราแบบเด็กๆ เราจะฟังทางโน้น ฟังทางนี้ แล้วเด็กๆ มันจะงอแงกันไปตลอด แต่ถ้าพ่อแม่เลี้ยงลูกเป็น ลูกพูดมาก็รับฟังไว้ แล้วผู้ใหญ่จะใช้เหตุผลแก้ไขสิ่งนั้นได้ นี่เวลาไปถามท่านนะ “ไม่ใช่เรื่องอะไรของเรา เขาเกี่ยวข้องกับอะไรกับเรา” หลวงตาจะถามอย่างนี้เลย “แล้วเขาเกี่ยวข้องกับอะไรกับเรา ถึงดึงเราเข้าไปเกี่ยวข้องกับด้วย”

แต่ถ้าพูดถึงสังคมไทย เวลามันจะสะเทือนกับสิ่งใด เราอยู่ในสังคมไทยใช้ไหม เราอยู่ในประเทศไทย เราเป็นประชาชนชาวไทย มันก็สะเทือนกันไปหมด แต่เราจะแก้ไขอย่างไร มันอยู่ที่คนมีวุฒิภาวะจะแก้ไขได้หรือไม่ แก้ไขไม่ได้ แล้วแก้ไขได้นะ บางทีมันเป็นเรื่องของกรรม เป็นเรื่องของความสุจริตวิสัย คนๆ นั้นเป็นอย่างนั้น เราก็ต้องหลบหลีกกันเอาเอง เพื่อจะให้สังคมนี้ไม่สะเทือนกันจนเกินไป เราจะไปแลกไม่ได้ เราต้องรักษา นิ้วไหนร้ายนิ้วนั้นต้องตัดทิ้ง รักษาสิ่งที่มันเป็นประโยชน์เอาไว้ สิ่งที่เป็นประโยชน์รักษาแล้วมันยังเป็นประโยชน์ได้

กรรมมันหนักหนา กรรมมันปิดหูปิดตาขนาดที่ว่าเขาไม่รับรู้สิ่งใดเลย ใครๆ เขามืดไปหมด เขาถูกอยู่คนเดียว แล้วพอถึงเวลาจนตรอกขึ้นมา ก็บอกว่า “ไม่ได้พูดอย่างนั้น ไม่เคยพูดอย่างนั้น” มันนิสัยเป็นอย่างนี้มาตลอด ไม่เคยรับผิดชอบสิ่งใดๆ เลย

แต่ถ้าเป็นคนมีศีลมีธรรมตามความเป็นจริง เราพูดผิดเราก็รู้ว่าเราพูดผิด แล้วเราพูดถูกเราก็รู้ว่าเราพูดถูก ถ้ามันผิดถูกเราก็แก้ไขไปตามผิดถูกนั้น สังคมมันก็ร่มเย็นเป็นสุข

ใ้หนี่พูดอะไรก็แล้วแต่ แล้วแต่ว่าตัวเองจะคิดอะไรได้ ก็พูดเหมือนตัวเองขาดสติ ถึงที่สุดแล้วเวลาจนตรอกขึ้นมา อ่างคนนั้น อ่างคนนี้อามา บังไว้หมดเลย

นี่พูดว่าเป็นมายาคติเป็นความเห็นผิดของเขา หลวงตาไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสิ่งใดๆ ทั้งสิ้น ถ้าพูดอย่างนี้ละ เขาอาจจะว่าหลวงตาเรานี้

เห็นว่าจะมีพระขึ้นมาแล้วจะมีชื่อเสียง คงจะอิจฉา คงจะแบบว่าส่งไอ้เจ๊ก บ้านี่มาขวางเขา

ไม่มีทาง ไม่มีทาง เราไม่เคยไปขวางใคร ถ้ามันเป็นความดีขึ้นมา เราจะสาธุเลย เราไม่เคยขวางใครนะ ถ้าจะขวาง แล้วเราจะสร้างพระกันขึ้นมาทำไม ถ้ามันเป็นคุณงามความดี สาธุนะ

แต่เนี่ย คูลี เวลาปฏิบัติขึ้นไปเห็นใหม่ ดูแถลงการณ์เขาก็รู้ ปฏิบัติแล้วยิ่งอ่อนแอปฏิบัติแล้วยิ่งพึ่งตัวเองไม่ได้ ปฏิบัติขึ้นมาแล้วเหมือนนกโตนหัก ปีก ต้องคอยไปถามปัญหาอยู่ตลอดเวลา นี่หรือ อุตตา หิ อุตตโน นาโถ นี่หรือที่พระพุทธเจ้าสอนให้ทุกคนเข้มแข็งขึ้นมา พวกเขาเองแถลงการณ์เขายังพีดักตนเองเลย นั่นก็เรื่องของเขาไม่ใช่เรื่องของเร จริงๆ นี่ก็ไม่ใช่เรื่องของเร

เรื่องของเรคือเรื่องตั้งแต่ครูบาอาจารย์ของเราลงมา เพราะพวกเราเคารพครูบาอาจารย์ด้วยหัวใจ แล้วคนอื่นเขาจะเอาเป็นประโยชน์ใช้ใหม่ เหมือนยานี้ทุกคนจะใช้ประโยชน์ได้ทั้งหมดนั้น ธรรมของครูบาอาจารย์เรา ถ้าคนอื่นเอาไปเป็นประโยชน์ของเขา เพื่อไปปฏิบัติของเขา เขาได้บรรลุธรรม เขาได้เห็นธรรมขึ้นมา เราก็นิสาธุ

แต่อย่าเนรคุณ อย่าย้อนกลับมาทำลาย ถ้าย้อนกลับมาทำลาย มันไม่ใช้การเอาธรรมของครูบาอาจารย์เรามาเป็นประโยชน์

ธรรมของพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าจะไปสงวนสิทธิ์กับใคร พระพุทธเจ้าพูดไว้เป็นประจำเห็นใหม่ ไม่มีกำมือในเรา พระพุทธเจ้าแบตตลอดเลย ธรรมะของพระพุทธเจ้านี้แบตตลอด ให้ทุกคนได้ใช้ประโยชน์ทั้งหมดเลย แต่คนจะใช้ประโยชน์ได้หรือไม่ได้นั้น มันก็อยู่ที่ว่าเป็นคนที่เข้าถึงหรือไม่ถึงต่างหากละ พระพุทธเจ้าบอกว่าไม่มีกำมือในเรา พระพุทธเจ้าแบตตลอด

ธรรมของพระพุทธเจ้านี้เป็นสาธารณะ ทุกคนแสวงหาได้หมด ทุกคนทำได้หมดเลย ที่นี้ครูบาอาจารย์ของเรา ท่านก็ปรารถนาอย่างนั้น

เหมือนกัน เพราะท่านปรารถนาให้สังคมมีความร่มเย็นเป็นสุข ท่านก็เผยแผ่ ท่านพยายามนะ ดุสิต กองทัพอธรรมเห็นไหม ตั้งแต่หลวงปู่สิงห์ หลวงปู่มหาปิ่น เข้ามาตั้งแต่ที่ขอนแก่นมาปราบผี เมื่อก่อนคนเราทุกข์ยากมาก ได้ไถ่มาตัวหนึ่งผ้าครึ่งหนึ่งเอาไว้กิน อีกครึ่งหนึ่งต้องเอาไปเช่นผี ก็เหมือนเราทำอาชีพ ครึ่งหนึ่งต้องแบ่งไปเช่นความเชื่อของเรา อีกครึ่งหนึ่งเราก็กินเอามาใช้ประโยชน์เห็นไหม

กองทัพอธรรมตั้งแต่หลวงปู่มั่น แต่ให้หลวงปู่สิงห์กับพระมหาปิ่นเป็นหัวหน้า ตั้งแต่ขอนแก่นมาถึงโคราช พวกเจ้าคณะผู้ว่าการมณฑล พวกนายอำเภอ เขาเอาเข้าไปเพื่อพยายามทำให้ความเห็นของคนกลับมาเป็นชาวพุทธเห็นไหม ชาวพุทธมีปัจจัยเครื่องอาศัยหามาได้เพื่อใช้ประโยชน์ส่วนตัว เพื่อทำบุญกุศล ให้มันเป็นหลักจะความจริง นี่ท่านแก้ไขมาตลอด ครูบาอาจารย์ของเราแก้ไข สังคมไทยของเราแก้ไขมา มีใครทำอย่างนี้บ้าง

มีแต่บอกว่าเป็นกองทัพอธรรม แล้วกองทัพอธรรมก็เที่ยวแต่ไถเงินหลอกหลวง เอาแต่เงินของคนอื่น

กองทัพอธรรมของหลวงปู่มั่น ท่านมานี้ท่านเปลี่ยนแนวความคิดของสังคม สังคมที่เขาถือผีถือสาธ ให้เขาเปลี่ยนแนวความคิดให้มาเป็นชาวพุทธ นี่สิ กองทัพอธรรม!

ไม่ใช่กองทัพกิเลสที่จะมาตัดดวงเอาแต่ผลประโยชน์ ไฉนมัน กองทัพกิเลสแต่อ้างว่าเป็นกองทัพอธรรม

กองทัพอธรรมเป็นกองทัพอธรรมของหลวงปู่มั่น หลวงปู่สิงห์ พระมหาปิ่น นี่กองทัพอธรรมที่ท่านมาฟื้นฟูความเชื่อ ฟื้นฟูพุทธศาสนา ท่านทำของท่านมาตั้งแต่เอ็งยังไม่เกิด แล้วมาบอกที่มีชื่อเสียงก็เพราะจุดจิตของพวกมัน มันเป็นไปไม่ได้หรอก!!

สิ่งที่ท่านทำมา ท่านวางแผนมาเป็นรากเป็นฐานของสังคมไทย แล้วเอ็งเกิดมาในสังคมไทย เอ็งเกิดมาในคราวที่ครูบาอาจารย์ท่านวางไว้ พระป่าท่านประพฤติปฏิบัติจนเป็นความเชื่อถือของสังคม

เอ็งมาถึงเอ็งก็ตัดดวงเอาผลประโยชน์ แล้วบอกกองทัพธรรม เผยแผ่ธรรม เผยแผ่กระเป๋าเงินหรือเผยแผ่ธรรม

จะทำอะไรก็ทำไป แต่อย่าย้อนมากัด อย่าย้อนมาทำลาย ใอันี่มันย้อนมาทำลายครูบาอาจารย์ของเรานะ

เขาบอกว่า ครูบาอาจารย์เราจะเป็นที่รู้จักได้ก็เพราะความเผยแผ่ของเขา

แล้วสิ่งที่เอ็งออกมาเผยแผ่ เอ็งมาทำอยู่นี้ ครูบาอาจารย์ก็ไม่มีชื่อเสียงไม่มีใครรู้จักเลยหรือ หลวงตานั้นไม่มีใครรู้จักเลยหรือ หลวงตาท่านมันคงของท่านอยู่แล้ว แล้วท่านเบื่อหน่ายคนมาก ท่านบอกท่านหนีตายออกจากวัดมา ก็หนีคนนี่แหละ หนีคนมาพักผ่อนอยู่นี้ ท่านต้องการให้เอ็งเอาคนไปกระเณท่านอีกหรือ มันไม่มีหรอก

เพียงแต่เวลามาพูดนะทวงบุญทวงคุณ แล้วก็บอกสังคมว่า อย่ามาตรวจสอบเขา

แล้วมันอย่างว่านะก็เป็นลูกศิษย์ของหลวงตาด้วยกัน เขาบอกว่าเขาก็เป็นลูกศิษย์ของหลวงตา พวกเราก็ลูกศิษย์ของหลวงตา แล้วจะมาตรวจเช็คกันทำไม นี่มันพูดไป พูดแหวง พูดทำลาย เสร็จแล้วก็ยังเอาแต่ผลประโยชน์ของตัวเอง เป็นมายาคติ เป็นมายาภาพ

เขามาเล่าให้ฟังเยอะ แล้วเขาถามนะ เขาพูดอย่างนี้ เขาอยากให้หลวงตาออกมา พวกเด็ก ๆ ของเขา เขามาถามเราว่า พวกเราเห็นแก่สังคม แล้วหลวงตาทำไมไม่เห็นแก่สังคม ทำไมหลวงตาไม่ออกมาช่วยเหลือ

หลวงตาเรามันเหนือฟ้า มันลอยอยู่บนสวรรค์ไม่ลงมาคลุกซี้เหมือนเทวดากับซี้ในสวรรค์ ใต้ตัวนอนในสวรรค์เห็นไหม ท่านไม่ลงมาคลุกซี้หรอก ท่านมีสติ มีปัญญาของท่านสมบูรณ์มาก

เพียงแต่ว่าพวกเราทำอะไร มันทำเกินกว่าเหตุ แล้วไปออกเว็บไซต์ อยู่ในสังคมของเขา

วันนี้ขอพูดแทนเพราะหลงตาท่านไม่พูดอะไรหรอก แล้วพวกนั้น มันก็หาแต่ผลประโยชน์ แล้วก็เหยียบย่ำกันไป วันนี้จะพูดแทนนะ ด้วยความที่จะลบล้างมายาคติของเขา

มันเป็นมายาคติ ตัวเองหลงตัวเอง ตัวเองหาผลประโยชน์ให้ตัวเอง ตัวเองหาผลประโยชน์โดยอ้างธรรมะ แล้วถึงเวลาสะดุดขาตัวเองล้มลง ก็ไปโทษหลงตา ตัวเองอ้างธรรมะว่าเป็นธรรม เผยแผ่ธรรม แล้วก็สะดุดขาตัวเอง ใครไปทำให้ล่ะ แล้วก็โทษเขาไปทั่ว ว่าเป็นมนต์ดำ เป็นนารีพิฆาต เป็นทุกอย่าง แต่ความจริงคือสะดุดขาตัวเองล้ม ถ้าสะดุดขาตัวเองล้มก็ลุก ขึ้นยืนแล้วเอาความจริงขึ้นมาเปิดเผยสิ อย่าดึงหลงตาลงมายุ่ง อย่าดึงพวกเราเข้าไปยุ่ง

ในเมื่อสังคมนั้นเขาทำกันขึ้นมา เพราะสังคมคิดว่าเขาเผยแผ่ธรรม แล้วคนรู้จักเขามากขึ้นใช่ไหม เขาก็แก้ไขของเขาสิ ในเมื่อเขามีความสามารถเผยแผ่ธรรม จนคนจะไปรู้จักหลงตามากขึ้น เอ็งเก่งขนาดนั้น เอ็งก็ต้องแก้ไขเหตุการณ์ของเอ็งได้ ถ้าเอ็งแก้ไขเหตุการณ์ของเอ็งได้ เอ็งก็คงจะไม่อ้างว่าเอ็งทำเพื่อหลงตาอีก เพื่อให้คนรู้จักหลงตามากขึ้น ทำประโยชน์กับศาสนามากขึ้น ในเมื่อเอ็งทำประโยชน์กับศาสนา แสดงว่าเอ็งเก่งมาก เอ็งก็แก้ไขเรื่องของเอ็งสิ เอ็งจะมาอ้างอิงถึงหลงตาของเราทำไม

อย่าดึงฟ้าต่ำ! อย่าดึงครูบาอาจารย์ของเราเข้าไปยุ่ง เอ็งสร้างเหตุ สร้างปัญหากันขึ้นมา เอ็งก็ต้องแก้ไขปัญหาของเอ็ง อย่ามาเข้าใจผิดว่าพวกเราเข้าไปทำลาย ไม่มีหรอก พ่อแม่คนไหนบ้างไม่ยอมให้ตระกูลของเรานั้นคง สังคมไหนบ้างไม่ยอมให้สังคมนั้นมันคง สังคมไหนก็ต้องการความมันคงทั้งนั้น แล้วต้องการความมันคงที่มันมันคงตามความเป็นจริง ไม่ใช่มันคงแบบซีโลก ซีโกรธ ซีหลง มันคงอย่างนั้น มันมันคงแก้ไขหัวหน้าที่ที่พากระทำ แต่มันไม่มันคงจริงนะสิ

ฉะนั้นให้หยุดให้แก้ไขกันเองในสังคมของเขา อย่าดึงครูบาอาจารย์
 อย่าดึงพวกเราเข้าไปเกี่ยวข้อง เราไม่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยทั้งสิ้น เพียงแต่
 ว่าธรรมของพระพุทธเจ้าทุกคนมันรู้ได้ สิ่งที่ได้ที่เขาทำอยู่นี้เขายืนอยู่บน
 ความเป็นจริง เขาต้องการความจริง เขาคุยกันเรื่องความเป็นจริง เหมือน
 ผู้ใหญ่เขาคุยกัน เด็กอย่าเข้ามาคุย เด็กมันก็เล่นประสาเด็ก ถ้าเด็กมันจะ
 เล่นประสาเด็ก ก็ให้เขาเล่นกันไป แต่ธรรมของพระพุทธเจ้าเป็นความจริง

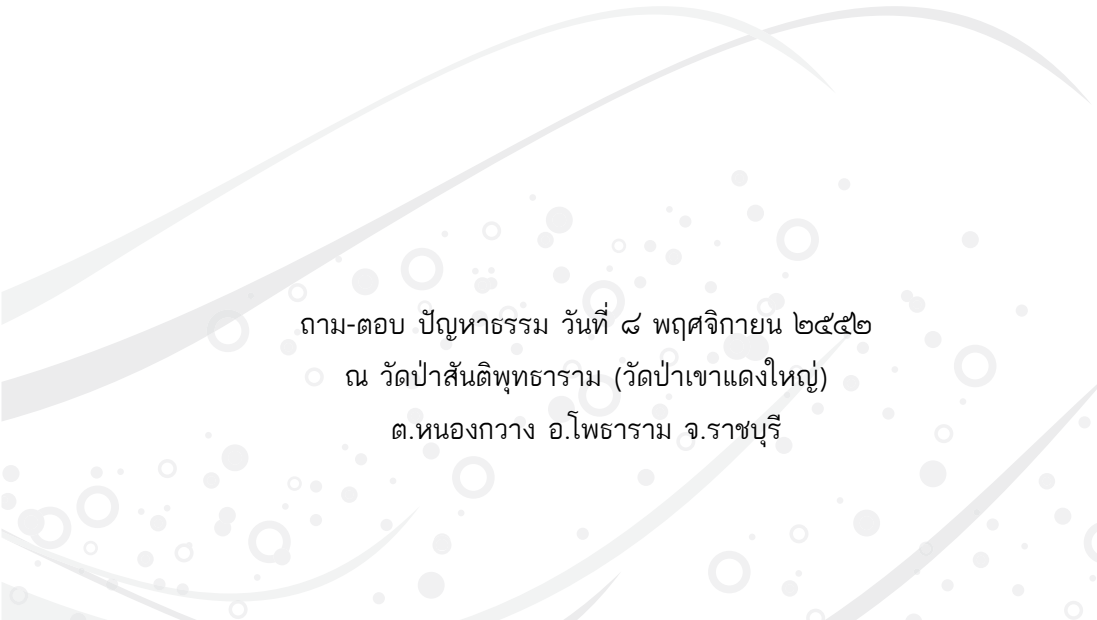

แล้วครูบาอาจารย์ของเราเห็นใหม่ กองทัพอธรรมของหลวงปู่มั่น
 ตั้งแต่ครูบาอาจารย์มามันเป็นความจริงทั้งหมด เขาคุยกันเรื่องจริงๆ
 ปฏิบัติจริงๆ แล้วบรรลุผลจริงๆ ไม่ใช่ปฏิบัติเล่นๆ อย่างนั้น แล้ว
 เวลาบรรลุก็บรรลุลงนรกอเวจี แล้วก็สะดุดซากันเอง ชัดแย้งกันเอง แล้ว
 เวลามีปัญหาตนเอง ทำไมจึงเอาสังคม เอาคนอื่นเข้าไปเกี่ยวข้อง ก็ตัวเอง
 ทำกันเอง ไม่มีใครเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย หลวงตาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยหรือ
 เปล่า พวกเราไม่มีใครเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย ตัวเองทำกันเองก็แก้ไขกันเอง
 อย่าเอาพวกเราเข้าไปเกี่ยวข้อง เอวัง

๓

แซร์นพพาน

พระอาจารย์สงบ มนัสสนุโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๒
ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่)
ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

“

แฮร์นิพพานก็คือว่าพยายามจะเอาตัวนิพพานไปเป็นเป้าหมาย เพราะคำว่านิพพานทุกคนก็อยากได้ ทุกคนปรารถนา ก็เอาตัวนิพพานมาเป็นเป้าหมาย แล้วถ้าใครมาลงแฮร์ พอใครทำปั๊บ อยู่ที่เขาที่ไหน ก็เหมือนกับว่าลงแฮร์แล้ว ถ้าใครมาลงเริ่มค้นเห็นใหม่ จะมีผลประโยชน์ตอบแทนมากมายมหาศาลเลย คนที่ได้ไปก็ได้โดยทุจริต ไม่ได้ได้ไปด้วยสุจริต ไอ้คนที่ได้โสดาบัน ได้สกิทาคามี ได้อณาคามี โดยที่เขาแต่งตั้ง โดยที่แฮร์มอบให้ นี่มันเป็นแฮร์นิพพานมอบให้ นี่มันเป็นโสดาบันแฮร์ สกิทาคามีแฮร์ อณาคามีแฮร์ มันเป็นแฮร์ มันไม่ใช่สัจจะความจริง มันเป็นแฮร์นิพพาน

”

มองหน้ากันเลยหรือ พูดไปเดี๋ยวจะมีใครช็อกตายไหม เพราะพูดแรง
ใครๆ ก็ว่าพูดแรง เอาซีดีไปแจกแถวชัยภูมิมา เขาบอกว่าหลวงพ่อนี้พูดแรง
พอพูดแรงแล้วนะ ต่อไปหลวงพ่อก็จะทุกข์ ในวงการพระไง หลวงพ่อก็จะทุกข์
เพราะอะไรรู้ไหม เพราะพูดแรงแล้วต้องแรงไปเรื่อยๆ ใจ แล้วหลวงพ่อก็จะ
ทุกข์ เวลาเอาซีดีไปแจกนะ ทุกคนสาธุ สาธุที่มีพระอย่างนี้มาช่วยพูดบ้าง
แต่ทำไมสิ่งไม่พูดกันเลยละ ให้กูพูดคนเดียว แต่ในใจมันสาธุกันนะ ไอ้คนที่
มันเห็นด้วยนะ เหรียญมีสองด้าน ด้านหนึ่งคือพวกเขา แต่ด้านที่ไม่เห็น
ด้วยกับเขานะสาธุกับเราทั้งนั้น แต่เวลาทำก็เหลือกูคนเดียว มีกูอยู่คนเดียว
แล้วมาย้อนถึงตรงนี้ มันเป็นหน้าที่ใจ คือมันไม่มีใครทำ ผิดถูกก็สู้กันอยู่แต่
ไม่ทำ ปัญหาที่ว่ามันก็จะเข้ากับที่เราจะพูดอยู่เหมือนกัน เพราะเมื่อวาน
เราพูดไปพอไปนั่งคิดทบทวนแล้วมันยังมีช่องให้พูดอีกเยอะแยะเลย

เราจะพูดถึงธรรมะของพระพุทธเจ้า เวลาพระพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม
ขึ้นมาเห็นใหม่ พระพุทธเจ้าบอกว่าท่านตรัสรู้ธรรมของเก่า คือธรรมะ
มีอยู่แล้ว ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม พระพุทธเจ้ามาตรัสรู้ธรรมที่มีอยู่แล้ว
พระพุทธเจ้าเป็นพระพุทธเจ้าองค์ที่ ๔ ในภัทกรกัปนี้ พระพุทธเจ้าปรีณิพพาน
ไปแล้วพระศรีอริยเมตไตรยก็จะมาตรัสรู้ธรรมไปข้างหน้า ธรรมะมีอยู่โดย
ดั้งเดิมไง ธรรมะมีอยู่แล้ว แต่พวกคนเรานี่ไม่มีความสามารถ จิตพวกเรา
อ่อนแอมาก ไม่มีใครจะสามารถเข้าถึงธรรมะได้ มันเป็นตรรกะ เป็นความ
รู้ความเห็นจากภายนอกทั้งหมด คนจะเข้าถึงธรรมะได้นี้ยากมาก

ถ้ามันง่ายนะ ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องสร้างบุญญาธิการ การสร้างบุญญาธิการ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขยคือการบ่มเพาะใจ พันธุกรรมทางจิต จิตจะต้องถูกบ่มเพาะมาก จิตนี้จะฝึกฝนมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้เองเลยว่า เราปรารถนามาริ้อสัตว์ชนสัตว์ เหมือนเราที่ คนเรียนครูเห็นใหม่เวลาจบแล้วก็ต้องไปฝึกสอนเพื่อจะมาทำการต่างๆ นั้นได้

นี่ก็เหมือนกัน พระพุทธเจ้าเตรียมมาพร้อมแล้วนะเพื่อจะมาฝึกเลย เพื่อจะมาริ้อสัตว์ชนสัตว์เลย แต่พอตรัสรู้ขึ้นมานะ “โอโฮ! จะสอนได้อย่างไร” ขนาดเตรียมพร้อมมาขนาดนั้น พวกเราดูถือว่าความลึกซึ้งมันแตกต่างกับความคิดปกติเยอะมาก แต่ในปัจจุบันนี้เรามาคิดกันด้วยความคิดปกตินี้แล้วบอกว่าบรรลुरुธรรมกัน เราไม่เชื่อ มันเป็นไปได้หรือ มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเห็นใหม่ เรามาตรัสรู้ธรรมะที่มีอยู่โดยดั้งเดิมอยู่แล้ว ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม มันมีอยู่ไง ดุสิต มันมีอยู่แล้วมันมีโดยปัจจุบัน นี้ก็พุทธกาล แล้วพอหมดศาสนาไป คนจะเข้าถึงธรรมะไม่ได้ ถ้ามีอยู่แล้วทุกคนก็ต้องเข้าถึงได้สิ ของมีอยู่ใช้ใหม่ ทุกคนก็ต้องเข้าถึงได้สิ ทำไมเข้าไม่ได้ล่ะ ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องมาตรัสรู้ล่ะ แล้วตอนที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าริ้อคั่นอยู่ที่นี่ ริ้อคั่นอยู่องค์เดียวหรือ มีปัญจวัคคีย์อีก ๕ ใช้ใหม่

ถ้าปัญจวัคคีย์อีก ๕ รวมพระพุทธเจ้าเป็น ๖ ก็ริ้อคั่นด้วยกัน พระพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม ปัญจวัคคีย์ก็ต้องตรัสรู้ธรรมด้วยสิ ทำไมไม่ได้ล่ะ ไม่ได้ๆ เปล่านะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปสอนปัญจวัคคีย์เห็นใหม่ ไม่รับเลย เพราะความคิดแบบโลกโง่ว่า “โอโฮ ทรมาณตนขนาดนั้นนะ โอโฮ อยู่ด้วยกันมาเห็นขนาดนั้นนะ แล้วนี่กลับมาฉันอาหารแบบนี้มันมักมาก”

ไม่ยอมรับเลย ไม่ยอมหนีความคิดแบบโลกเห็นใหม่

พระพุทธเจ้าบอกว่า “เธอจงเงี่ยหูลงฟัง เมื่อก่อนเรายังไม่ตรัสรู้ เราก็บอกว่าไม่รู้ เดียวนี้เราเป็นพระอรหันต์ จงฟังเรา”

พอฟังแล้ว คือมันคาดหมายไม่ได้ไง ปัญจวัคคีย์คาดหมายไว้เลยนะ ว่าคนบรรลุธรรมต้องมีทัศนคติอย่างนี้ ต้องเป็นอย่างนี้ ต้องเป็นแบบโลกๆ ใจ แต่พระพุทธเจ้าพลิกกลับเลย พอพลิกกลับ ปัญจวัคคีย์มันก็ตีกลับเลย ไม่เอา เพราะฉะนั้นพอไปสอนก็ไม่ฟังด้วย

นี่ไงที่ว่าธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม แล้วดั้งเดิมของใครล่ะ จิตมันต้องละเอียดถึงขนาดนั้นมันถึงจะเข้ามาตรงนี้ได้ เห็นไหม นี่เราพูดถึงธรรมะที่มีอยู่โดยดั้งเดิม ธรรมะที่มีอยู่โดยดั้งเดิมคือสัจธรรม แต่ใจล่ะ เราจะย้อนกลับมาตรงที่เขابอกว่า

“จิตเป็นนิพพานอยู่แล้ว แค่เข้าไปเฉย ๆ ก็ไปเห็นนิพพาน”

ไม่จริง จิตไม่เป็นนิพพาน ถ้าจิตเป็นนิพพานอยู่แล้วนะ มันก็เหมือนสมัยพุทธกาล มันมีอยู่ลึกลับหนึ่ง ไม่ต้องทำอะไรเลย อยู่เฉยๆ ๕๐๐ ชาติก็จะตรัสรู้ ใจที่ว่าเสพสุขในภาม อยู่เสพสุขไปเรื่อยๆ ครบ ๕๐๐ ชาติก็จะเป็นพระอรหันต์ ความคิดแบบนี้ในสมัยพุทธกาลก็มี พระพุทธเจ้าก็ปฏิเสธมาแล้ว นี่เขابอกว่า

“จิตเป็นนิพพานอยู่แล้ว นิพพานอยู่ข้างหน้า ตรงหน้า ไม่ต้องทำอะไรเลย จะเข้าไปเผชิญกับนิพพาน”

นิพพานอยู่ข้างหน้า มันเป็นคำพูดของมหายานใจ เราจะบอกเลยนะว่า ดูสิ ดูน้ำมันเครื่อง ดูข่าวสาร ดูสิ่งต่างๆ เราต้องทำมาหากิน เราต้องทำไหม โรงงานผลิตน้ำมันเครื่องเห็นไหม ชาวนาต้องทำนาจึงได้ข่าวสารมาใช้ไหม แต่เวลาไอ้แซร์ข่าวสารมันหลอกลวง มันทำอย่างไร ไอ้แซร์น้ำมันเครื่องนี้ ไอ้นี้ก็เหมือนกัน มันแซร์นิพพานนะ นิพพานมีอยู่แล้ว นิพพานมีอยู่ข้างหน้าอยู่แล้วเห็นไหม มันก็เหมือนแซร์ใจ

ถ้าใครมาลงแชร์นี้จะเข้าถึงนิพพานได้ ถ้าใครไม่มาลงแชร์นี้จะเข้าถึงนิพพานไม่ได้ แต่ถ้าขบวนการของมันตามความเป็นจริงเขาก็ต้องลงทุนลงแรงของเขา แชร์ก็วยเดี่ยวนี้ละ กัวยเดี่ยวมันมีอยู่ใหม่...มี กัวยเดี่ยวมันมีอยู่แล้วใช้ใหม่ ร้านขายกัวยเดี่ยวก็มี โรงงานกัวยเดี่ยวก็มี ทุกอย่างก็มีใช้ใหม่ เราก็ทำแชร์กัวยเดี่ยว แล้วก็มาลงขันกันใช้ใหม่ ใครมาลงขันก่อนมันก็ได้ผลตอบแทนใช้ใหม่

“ใครมาปฏิบัติกับเรานิพพานมีอยู่ซึ่งหน้าอยู่แล้ว พอมานั่งรู้กาย ใจสึกเดือนเดียว เดี่ยวมันจะเห็นนิพพานก็เป็นโสดาบัน”

นี่เป็นผลตอบแทนของแชร์ใจ ถ้าใครไปลงขันแชร์แล้วมันก็จะได้โสดาบัน สกิทาคามี อุนาคามี มันเป็นความจริงใหม่ มันไม่เป็นความจริงเลย มันเป็นแชร์ เป็นการหลอกหลวงกันเพื่อผลประโยชน์ ถ้านิพพานมันมีอยู่แล้ว มันมีอยู่ตรงไหน นิพพานที่ว่ามันมีอยู่แล้ว นิพพานมันไม่มี นิพพานไม่มีอยู่กับจิตหรืออก แต่ว่าธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม

แต่เวลาเราประพฤติดปฏิบัติไปจิตมันบรรลุโสดาบัน สกิทาคามี อุนาคามี ได้นะ อย่างที่ว่า พอจิตบรรลุโสดาบัน สกิทาคามี อุนาคามี พอมันบรรลุธรรมถึงอุนาคามีเห็นใหม่ เป็นเรือนว่าง เรือนว่างคือมันมีบ้านกับมีจิตอยู่ มีเรือนว่าง เวลาว่างโลกนี้ว่างหมดเลยเห็นใหม่ มีเรือนว่างแต่ไอ้จิตนั้นยังขวางอยู่ในเรือนนั้น แล้วทำไมมันไม่เป็นนิพพานละ แล้วเวลาพระอุนาคามีอยู่ในเรือนว่าง แล้วนิพพานมันอยู่ไหนละ ไหนว่าจิตมันเป็นนิพพาน

จิตไม่เป็นนิพพาน แต่เวลาที่พระพุทธเจ้าบอกว่าธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิมก็คืออริยสัจ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค จิตนี้มันกลั่นออกมาจาก ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ต้องมารู้สัจธรรมอันนี้ แล้วจิตมันกลั่นสัจธรรมนี้ออกมา ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มันเป็นของเก่าของเดิม แล้วอริยสัจอันนี้ พระศรีอริยเมตไตรยก็จะมาตรัสรู้สิ่งนี้ ตรัสรู้อันเดียวกันหมดเลย นี่ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม

แต่นิพพานไม่มีอยู่ในจิต ไม่มี! ไม่มี! ถ้านิพพานมีอยู่ในจิตนะ เรา
เวียนไปเวียนไปนี่จิตทุกดวงจะเป็นพระอรหันต์หมดเลย

แล้วเวลาเขาปรารถนาพุทธภูมิกันเห็นใหม่ เขาปรารถนาพุทธภูมิ
กันเป็นล้าน หลายๆ ล้าน แล้วมันก็เหลือมาเท่าไร? เหลือพระพุทเจ้าที่
องค์ พระพุทเจ้าเกิดยากใหม่ นี่พูดถึงสังขารนะ แล้วเขาบอกว่า

**“นิพพานมีอยู่ในจิตนี้แล้ว มีนิพพานอยู่ซึ่งหน้าอยู่แล้ว ของมี
อยู่แล้วนะ”**

ถ้าของมันมีอยู่แล้วนี่ถ้าเข้าไปมันต้องเจอ อันนี้มันเป็นบุคคลาธิษ
ฐาน มันเป็นการเปรียบเทียบ แต่ถ้านิพพานมันมีอยู่ในจิต เราอยู่กับมัน
ต้องพ้นไป นี่มันเป็นไปไม่ได้หรอก เพราะมันลึกลับซับซ้อนกว่านั้นเยอะ
มาก

ถ้าเป็นโสดาบันมันเป็นอย่างไร การจะเป็นโสดาบัน สกิทาคามี
อนาคามี พอถึงอนาคามีเห็นใหม่ จิตเป็นเรือนว่างแต่ใจเรามันขวางอยู่ ใจ
จิตนี้มันขวางอยู่ แล้วเวลาเป็นพระอรหันต์เห็นใหม่ ที่เขาบอกว่า

“จิตไม่ใช่ขันธ ขันธไม่ใช่จิต”

มันไม่ใช่! ไม่ใช่หรอก เพราะว่าถ้าเป็นขันธ โนหนัตตลักขณสูตรเห็น
ใหม่ รูปัสมิงปิ นิพพินทะติ, เวทะนยะปิ นิพพินทะติ, สัตถุญญะปิ นิพพินทะติ,
สังขาระเปติ นิพพินทะติ, วิญญูณัสมิงปิ นิพพินทะติ รูป เวทนา สัตถุญา
สังขาร วิญญูณ ขันธ ๕ นิพพินทัง วิรัชชะติ เขาบอกว่าละขันธก็เป็น
พระอรหันต์ใจ แต่ในอาทิตตปริยายสูตรเห็นใหม่ มโนมิงปิ นิพพินทะติ
มโน จิต มโนสัมผัสเสปิ นิพพินทะติ มโนคือต้องทำลายตัวจิตใจ ถ้าจิตเป็น
นิพพานอยู่แล้วไปทำลายมันทำไม ทำลายมโนทำไม

ถ้าจิตเป็นนิพพานอยู่แล้ว ทำไมต้องไปทำลายนิพพานทิ้ง ถ้าจิต
เป็นนิพพานทำไมต้องไปทำลายนิพพานละ ถ้าสิ่งไม่ทำลายมโน สิ่งก็เป็น

พระอรหันต์ไม่ได้ แล้วเป็นพระอรหันต์คืออะไร ก็คือเป็นนิพพาน แล้วนิพพานมันอยู่กับจิต แล้วทำลายจิตทำไม ทำไมจิตต้องไปทำลายมัน ที่เขาบอกว่า

“จิตเป็นนิพพานอยู่แล้ว”

นี่เป็นคำพูดของมหายานนะ แล้วมหายานบอกว่าเจอพุทธะที่ไหนให้ฆ่าพุทธะที่นั่น อย่างนั้นคืออะไร ถ้ามหากลับลิว่า เจอพุทธะที่ไหนต้องฆ่าพุทธะที่นั่น ถ้าไม่ฆ่าพุทธะก็ไม่ใช่พระอรหันต์นะ

ถ้าเจอนิพพานก็ต้องฆ่านิพพานหรือ?

ของจริงมันมีอยู่นะ แต่ไอ้ที่มันแชร์นิพพานคือทำกระแสวิ่งมา แชร์นิพพานไป ใครมาลงแชร์กับกูมึงจะได้นะ มึงจะได้โสดาบัน สกิทาคามี อนาคามี ถ้ามึงไม่มาลงแชร์กับกูมึงจะไม่ได้นะ เพราะอะไร เพราะคำพูดเห็นไหม เขาบอกว่า

“เวลามาฝึกเดือนสองเดือนของเขาตัดสินเพราะเดือนสองเดือนจะเห็นนิพพาน พอเห็นนิพพานมันก็ละลายได้ แต่จิตยังไม่ละ แล้วเวลาจะพิจารณานะ เวลาจะบรรลุธรรม...”

คือว่าที่เขาพูดมาบอกว่า

“เวลาจิตพิจารณาดูกายดูจิตจนจิตมันเป็นธรรมชาติ จนจิตมันเป็นธรรม แล้วจิตเป็นธรรมมันจะเห็นนิพพาน เห็นนิพพานปุ๊บก็จะเป็นโสดาบัน เห็นนิพพานครั้งที่ ๑ เป็นโสดาบัน เห็นนิพพานปั๊บมันก็แยกออก ก็เลสแยกออกเลยนะ พอกลับมาแล้วกิเลสก็จะกลับมาปกคลุมอย่างเก่า”

นี่เป็นพระโสดาบันนะ

“พอพิจารณาต่อไปมันก็จะเกิดช่องว่าง เกิดช่องว่างก็จะเห็นนิพพาน”

คือเป็นโสดาบันของเขา คือเห็นนิพพานอย่างเดียวเลย อย่างนี้ นะ มันจะเหมือนกับที่เขาพาไปเที่ยวนิพพานกันเห็นใหม่ เวลาที่เขา นั่งสมาธิกันเขาไปเที่ยวนิพพานกัน

ถ้าถูกไปนิพพานแล้วจะถูกละไม่กลับ นี่ก็เหมือนกันไปเห็นนิพพาน อันนั้นก็ไปเที่ยวนิพพาน มันเป็นไปไม่ได้สักอย่างหนึ่ง ถ้าไปเที่ยวนิพพานนะ ไปนิพพานแล้วถูกละไม่กลับหรือ ถูจะอยู่ที่นั่นเลย นี่ไปเที่ยวนิพพานแล้ว ก็กลับ

นี่พอไปเห็นนิพพานแล้วก็กลับมา ก็เลสลักกลับมากลอบอย่างเก่า เรา จะบอกว่าที่เขาเทศน์อยู่ที่นี่ เขาจะบอกว่านี่คือขณะจิต ขณะจิตที่มรรคญาณ ที่มันสมบูรณ์เพียบพร้อมเป็นโสดาบัน ขณะจิตหนึ่ง คือเห็นนิพพานหนึ่ง ก็คือ ขณะจิตหนึ่ง นี่คือขณะจิตของเขา นี่ถึงว่าเป็นแชร์นิพพานไป

แชร์นิพพานก็คือว่าพยายามจะเอาตัวนิพพานไปเป็นเป้าหมาย เพราะคำว่านิพพานทุกคนก็อยากได้ ทุกคนปรารถนา ก็เอาตัวนิพพาน มาเป็นเป้าหมาย แล้วใครมาลงแชร์ พอใครทำปับ อยู่ที่เขาให้ใจ ก็เหมือนกับว่าลงแชร์แล้ว ถ้าใครมาลงเริ่มต้นเห็นใหม่ จะมีผลประโยชน์ตอบแทน มากมายมหาศาลเลย คนที่ได้ไปก็ไม่ได้โดยทุจริต ไม่ได้ไปด้วยสุจริต ไ้ คนที่ได้โสดาบัน ได้สัททาคามี ได้อโนคามิโดยที่เขาแต่งตั้ง โดยที่แชร์มอบ ใ้ให้ นี่ มันเป็นแชร์นิพพานมอบให้ นี่มันเป็นโสดาบันแชร์ สัททาคามีแชร์ อโนคามิแชร์ มันเป็นแชร์ มันไม่ใช่จะความจริง มันเป็นแชร์นิพพาน ใ้ใหม่

“พอใครมาดูกายดูจิตปับ พอจิตเห็นนิพพานปับ ก็ได้ผลประโยชน์ตอบแทนเป็นโสดาบัน”

แชร์โสดาบันมอบให้ แชร์สัททาคามีมอบให้ แชร์อโนคามิมอบให้ มันเป็นเรื่องใหม่ เพราะอะไร

“เพราะพิจารณาดูกายดูจิต ดูไปจนเห็นสามัญญลักษณะ จิตมัน จะว่าง ว่างจนเห็นนิพพาน พอเห็นนิพพานปับนั้นล่ะได้โสดาบัน เห็น

นิพพานครั้งที่ ๒ ได้สภิกาคามี เห็นนิพพานครั้งที่ ๓ ได้อนาคามี แล้ว เวลาแสร้งจะให้ เป็นพระอรหันต์นะ เวลาจะเป็นพระอรหันต์คือขั้นกับ จิตแยกออกจากกัน เพราะขั้นเป็นทุกข์ จิตไม่เป็นทุกข์หรอก”

เขาไม่รู้ว่าจะจิตเป็นทุกข์นะ

เขาว่าตัวขั้นคือตัวทุกข์ ตัวขั้นคือตัวจิต แล้วจิตกับขั้นแยกออกจากกันนี่คือแสร้งนิพพานของเขา แต่เราจะบอกว่า เห็นไหมแสร้งน้ำมันเครื่อง แสร้งกล้วยเตี๋ย แสร้งอะไรก็แล้วแต่ การรู้ว่าแสร้งคือเขาไปเห็นของจริงมา แล้วเขาก็มาสร้างภาพว่าเขาจะมาทำธุรกิจการค้าอย่างนี้กัน เขาก็ไปหลอกลวงผู้ที่ต้องการผลตอบแทนมากๆ ให้มาลงทุนกันเพื่อจะเอาผลตอบแทนนั้น

นี่เราจะบอกว่าโสดาบัน สภิกาคามี อนาคามี อรหันต์ นิพพาน ที่เป็นของจริงมันมี ของจริงมันเป็นความจริง ถ้าผลของจริงมันมีนี่ คุณใช้เวลาการค้าหรือการทำธุรกิจ ของจริงเขาก็ต้องทำธุรกิจตามความเป็นจริง ใช่ไหม เขาต้องทำธุรกิจของเขา เขาได้กำไรขาดทุนของเขา ได้ผลประโยชน์ของเขามาตามข้อเท็จจริงนั้น ตามความสามารถของเขา

นี่ก็เหมือนกันโสดาบัน สภิกาคามี อนาคามีมันจะเป็นความจริงของเขา แต่ไอ้คนที่ไปเห็นเขาทำปั๊บก็เอามาทำเป็นแสร้งเอาผลตอบแทนคือเอาเงินที่เขามาลงแสร้งด้วยนั้นมาจ่ายผลตอบแทน มันไม่มีธุรกิจการค้า มันไม่มีธุรกรรม มันไม่มีสิ่งใดๆ เลย

เวลามันเห็นนิพพานมันถึงเป็นโสดาบัน เพราะมันไม่มีข้อเท็จจริงใจ แต่ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงนะ โสดาบันเป็นอย่างไร มรรคญาณของโสดาบันเป็นอย่างไร โสดาบันนะเขาไม่ใช่เห็นนิพพานแล้วเป็นโสดาบัน เขาพิจารณากาย พิจารณาเวทนา พิจารณาจิต พิจารณาธรรมด้วยการละสังโยชน์ การฆ่ากิเลสสักกายทิฏฐิ ทิฏฐิความเห็นผิด ทำลายทิฏฐิในหัวใจ ทำลายทิฏฐิอันนั้นสิ้นไป ใจมันสะอาดบริสุทธิ์จากทิฏฐิมานะที่มันฝังอยู่ในหัวใจนั้น

โสดาบันเขาเป็นของเขาโดยบังเอิญ ตั้ง โดยสันติภูมิ โลก ในคุณสมบัติ
ของพระโสดาบัน มันไม่ใช่เข้าไปเห็นกระแสนิพพานแล้วเป็นโสดาบัน ไม่มี!
ไม่มี! เข้าไปเห็นนิพพานบีบได้เป็นโสดาบัน เห็นนิพพานครั้งที่ ๒ เป็นสก
ทาคามี เห็นนิพพานครั้งที่ ๓ เป็นอนาคามี

เห็นใหม่ว่า ทุกวัดเขาจะมีเทพของหลวงตาเพราะหลวงตาเวลาท่าน
พูด เวลาท่านเทศน์ของท่าน ท่านก็จะเทศน์อย่างนี้ แต่หลวงปู่มันเห็นใหม่
เวลาท่านเทศน์ ครูบาอาจารย์ที่ท่านมีข้อเท็จจริง ท่านจะไม่พูดเพราะกลัว
มันเป็นสัญญา ที่นี้เวลาหลวงตาท่านเทศน์ ท่านบอกว่าท่านเทศน์หมดได้
หมดพุงเลย แต่ถึงท่านจะเทศน์ขนาดไหน เวลาที่พูดถึงขณะจิตนะท่านบอก
ว่าตรงนี้สำคัญ ท่านก็ข้ามไปเพราะพวกนี้มันจะไปจำมา ที่นี้พอไปจำมา
สิ่งที่จำมามันมีใช้ใหม่ เวลาที่ท่านพูดขึ้นมาท่านพูดถึงขั้นตอนของมัน ชั้น
ตอนขณะจิตที่เป็นโสดาบัน เป็นสกทาคามี อนาคามี มันต้องเป็นจริงตาม
นั้น พอมันเป็นจริงตามนั้นปุ๊บ เราก็อึ้งนะ ท่านไม่ได้บอกถึงกระบวนการ
ที่มันสิ้นสุดของมัน กระบวนการที่มันสรุป กระบวนการที่มันจบ ท่านบอก
ว่ามันก็ไปจำมา พอไปจำมา มันก็เอามาอ้างอิง มันจะทำแฮร์ริททอนใช้กันนี้

มันจะมาลงทุนทำกิจการกัน แล้วมันไม่มี พอมันไม่มีใช้ใหม่ ที่นี้เรา
ก็ฟังสิ ในหลักการเขาต้องฟังเทศน์ของครูบาอาจารย์มากๆ หลากๆ องค์
แล้วก็จับประเด็นใช้ใหม่ พอจับประเด็นขึ้นมาก็จะสร้างพล็อตเรื่องไป สร้าง
พล็อตเรื่องทำโครงการ จะตั้งแฮร์ริททอนกันไง พอตั้งแฮร์ริททอนขึ้นมา
แล้วเห็นใหม่ นี่ไง

“พอเห็นนิพพานก็เป็นโสดาบัน”

เพราะเราพยายามอ่าน เราพยายามทำความเข้าใจกับโครงการของ
เขา ที่แรกมันเป็นโสดาบันกันอย่างไร ก็ดูกายดูจิต ดูกายดูจิตกันไปเรื่อย
แต่อันนี้พอพูดกันบ่อยครั้งเข้าเห็นใหม่ เดียวนี้ก็ชัดเจนเลย

“เห็นนิพพานบีบละสักกายทิฏฐิเป็นโสดาบัน”

พอเห็นนิพพานใช้ใหม่ก็เป็นโสดาบันเพราะมันปล่อย มันว่างเพราะปล่อยแล้วมันไม่มีอะไรขาด พอไม่มีอะไรขาดมันก็เป็นแฮร์ มันไม่เป็นความจริง มันไปเห็นธุรกรรมของเขาแล้วพยายามจะสร้างภาพอย่างเขา

“เห็นนิพพานปุ้บมันก็ว่าง ว่างก็เลยเป็นโสดาบัน พอเป็นโสดาบันจบแล้วนะ ก็เลสก็กลับมากลบอีก”

เพราะอะไร เพราะมันไม่มีอะไรขาดใจ พอไม่มีอะไรขาด มันไม่มีผลตอบสนองใช้ใหม่ พอไม่มีผลตอบสนองก็บอกว่า

“เห็นปุ้บก็เป็นโสดาบัน เพราะฉะนั้นพระโสดาบันก็แค่เบื่อ ๆ”

เพราะเบื่อ ๆ มันไม่มีอะไรขาดไป เพราะไม่ได้ละสังโยชน์ ไม่รู้ว่าจิตอยู่ที่ไหน ละสังโยชน์อย่างไร ก็ละไม่เป็น พอละสังโยชน์ไม่เป็น

“เห็นครั้งที่ ๑ ก็เป็นโสดาบัน เห็นครั้งที่ ๒ ก็เป็นสกิทาคามี เห็นครั้งที่ ๓ ก็เป็นอนาคามี”

แล้วก็พูดซัด ๆ ด้วย มันจะไปขาด.. เขาบอกจะไปขาด.. ประมวลธรรมเขาเขียนไว้เลย

“ขณะจิตที่ขาดแน่นอนจะไปขาดเอาที่พระอรหันต์ คือขาด เพราะขันธกับจิตขาดออกจากกัน”

“พระอรหันต์ก็ไม่มีอะไรเลย พระอรหันต์ก็คือรู้แจ้ง รู้แจ้งในอะไร รู้แจ้งในขันธ ในขันธกับจิตแยกออกจากกัน ในขันธแยกออกไปจากกาย พอแยกออกไปแล้ว...”

เขาเข้าใจว่านั่นคือนิพพานแล้ว เพราะขันธมันแยกออกมา เวลาทำสมาธินั่นมันก็แยกขันธแล้ว ที่เขาพูดอยู่นี้ อย่างสูงนะมันได้แค่ทำความเข้าใจของใจเท่านั้นเอง พอจิตมันสงบไม่รับรู้อะไร นั่นมันก็แยกแล้ว จิตมันถึงสงบได้

ถ้าคนทำสมาธิทำความสงบของใจได้ มันก็จะเข้าใจเรื่องอย่างนี้ แล้ว พอมันไม่มีเรื่องอย่างนี้ใช้ใหม่ มันก็ไปทำโครงการขึ้นมา

“เวลาจิตเข้าไปเห็นปีบ พอจิตเห็นนิพพานก็เป็นโสดาบัน จิตเห็นนิพพานก็เป็นสกิทาคามี”

เขาเขียนอย่างนั้นจริง ๆ แล้วเขาก็เข้าใจอย่างนั้นจริง ๆ เพราะอะไร เพราะเวลาที่เขาอธิบายถึงคุณสมบัติของพระโสดาบันไง เขาอธิบายถึงคุณสมบัติของพระสกิทาคามี เขาอธิบายถึงคุณสมบัติของพระอนาคามี เขาอธิบายคุณสมบัติของพระอรหันต์

เวลาเขาอธิบาย เพราะเวลาเทศน์บ่อย ๆ มันต้องมีการอธิบายผลใน

“พระอนาคามีก็แค่รู้เท่าทัน พอรู้เท่าทันกามธรรม กามเป็นธรรมดา พระอรหันต์ก็แค่รู้เท่าทัน พอรู้เท่าทันกามธรรม กามธรรมมันก็ไม่เกิด”

รู้เท่าทันเห็นใหม่

“พระโสดาบันก็แค่เบื่อ ๆ เบื่อ ๆ รู้เท่าทัน พอรู้เท่าทันก็รู้สึกกายทิฏฐิ รู้เท่าทัน กาย สักแต่ว่ากายก็เป็นพระโสดาบัน”

เวลาเขาพูดถึงผลขณะที่เป็นโสดาบัน แล้วขณะที่เขามาอธิบายผลของโสดาบันใน

แต่ถ้าพูดถึงพระกรรมฐานอย่างหลวงตาครูบาอาจารย์ของเรา เวลา มันพิจารณาของมันไป พิจารณากายไปเห็นใหม่ เวลา กายกับจิตแยกออกจากกัน พิจารณาจิตเห็นใหม่ ชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕ ชั้น ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ชั้น ๕ มันชัดเจนอยู่ในสังโยชน์ มันมีชัดเจนอยู่ในพระไตรปิฎกนะ สักกายทิฏฐิ ๒๐ พระโสดาบันละสักกายทิฏฐิ ความเห็นผิดในกายนี้ ถ้ามันถอนสักกายทิฏฐิ ถอนความเห็นผิดนั้น สังโยชน์ในกายนี้ ความเห็นผิด สังโยชน์ ๓ ตัว มันขาดเลย สังโยชน์ตัวสักกายทิฏฐิขาดไป วิจิกิจฉาความสงสัยในกายจะไม่มี สิ้นพตปรามาส การลูบคลำในกายจะ

ไม่เป็นอีกแล้ว แล้วไม่เป็นน้ำมันเป็นอย่างไร โอไฮ้.. มันรู้แจ้ง พอมันรู้แจ้งนะ พระโสดาบันจะมีความเห็นต่างกับปุถุชนมหาศาลเลย แล้วมีสติพร้อมมาก แล้วจะบังคับให้จิตนี้เห็นเป็นอย่างอื่นเป็นไปได้อีกแล้ว นี่ใจธรรมะเหนือธรรมชาติ เพราะเราบอกว่า ธรรมะเหนือธรรมชาติเพราะธรรมชาติคือวิญญูะ

เขาถึงบอกว่า **“ธรรมะคือธรรมชาติ”**

เขาเถียง เขาเถียงเพราะอะไร เพราะเขาไม่มีประสบการณ์ตรงนี่ใจเขาไม่มีประสบการณ์ที่ว่า ขณะที่จิตขาดกับจิตไม่ขาดนั้นมันมีความเห็นแตกต่างกันอย่างไร เวลาจิตมันขาดไปแล้วมันเหนือธรรมชาติเพราะอะไรเหนือธรรมชาติเพราะมันละสักกายทิฏฐิอยู่แล้ว มันละกิเลสภายในหัวใจอยู่แล้ว เหมือนกับผลไม้ เหมือนกับเมล็ดพันธุ์พืชที่มันได้ต้มจนสุกจากไฟแล้ว มันจะเอามาปลูก จะเอามาทำพันธุ์อีกไม่ได้เลย จิตที่มันขาดออกไปแล้ว สังโยชน์มันขาดออกไปแล้ว มันจะกลับมาสัมผัสมีไข่อีกเป็นไปได้เลย นี่โสดาบันเขาเป็นกันอย่างนี้

ไม่ใช่ไปเห็นนิพพานก็แว็บ “เป็นโสดาบันก็เบือ ๆ” เขาพูดอย่างนั้นจริง ๆ พอแว็บเป็นโสดาบันปั๊บ แล้วก็เลสก็กลับมากลอบอย่างเดิมอีก พอไปเห็นสภิกาคามี พอไปเห็นนิพพานปั๊บกิเลสมันก็เปิด เห็นแว็บ

คือเขาคิดว่าเขาเห็นนิพพานนะ ไม่เห็น

จิตเต็มแท้นี่ผ่องใส ดูหลวงตาท่านพูดสิ ขณะที่ท่านพิจารณาของท่าน จิตมันใส “โอไฮ้ จิตของเรามหัศจรรย์ขนาดนี้ มันสว่างไสว มันผ่องใส มันพิจารณาทะลุภูเขาเลากาผ่านไปหมดเลย อย่างนี้นิพพานไหม อย่างนี้นิพพานหรือยัง มันผ่องใสขนาดนี้นิพพานหรือยัง” ยังไม่นิพพานเลย แล้วจิตผ่องใสขนาดไหน ว่างขนาดไหน มันไม่ใช่นิพพานหรอก นี่บอกว่าเห็นนิพพาน พอเห็นนิพพานเสร็จแล้วก็กลับมาเป็นโสดาบัน เพราะเขาอธิบายไม่ได้ เขาอธิบายไม่ได้เพราะเขาไม่มีผลตามความเป็นจริงเพราะเขาเป็นแשר “แשרนิพพาน”

เขาสร้างรุกรกรรมเทียมขึ้นมา เขาถึงบอกว่า พอเป็นโสดาบันปั๊บ มันก็กลับมากลบบอกใจ เพราะพอมันเห็นแล้วเหมือนกับเราเป็นสมาธิ พอจิตสงบแล้ว เวลาเราออกมาเป็นปกติ มันก็เหมือนเดิมใจ ก็ภูเข้าป่าก็ไปเป็นโสดาบันแล้วใช้ใหม่ พอออกมาเหมือนเดิมก็โสดาบันก็เป็นอย่างนี้ไง ก็เลสก็กลับมากลบบใจ

คำที่เขาวธิบายผลของโสดาบันนะมันฟ้องหมด มันฟ้องตั้งแต่เหตุที่จะเป็นโสดาบันก็ผิด มันฟ้องที่เวลาอธิบายถึงผลของโสดาบันก็ผิด เพราะเป็นโสดาบันแล้วมันจะกลับมากลบบอกใจได้อย่างไร ถ้าสมมุจเฉพพาทัน จิตมันขาดไปแล้วมันจะกลับมาได้อย่างไร มันกลับเพราะใจของเขามันกลับ ใจเขามันรู้ยู่ นี่ไง ปัจจิตตัง สันทิจฎฐิกโก ใจมันรู้ ใจมันเห็นอย่างนี้ มันจะอธิบายเป็นอย่างอื่น มันก็อธิบายไม่ถูก

แล้วเวลาทำแล้วก็เป็นอย่างนี้ เพราะเราเป็นท้าวแฮร์รี่ พอท้าวแฮร์รี่มันให้ค่าของแฮร์รี่กับลูกแฮร์รี่ไป ลูกแฮร์รี่ก็จะไปเหมือนเราใช้ใหม่ ในเมื่อท้าวแฮร์รี่เป็นอย่างนี้และลูกแฮร์รี่มันเป็นอย่างนี้ แล้วลูกแฮร์รี่กับท้าวแฮร์รี่มันจะคุยกันอย่างไรละ มันจะคุยกันมันก็ต้องรู้ผลของมันใช้ใหม่ พอมันเป็นโสดาบันมันขาดไปแล้ว มันก็กลับมากลบบอกใจ ถ้าท้าวแฮร์รี่มันบอกว่าขาดแล้วขาดเลย แล้วลูกแฮร์รี่มันไม่ขาดทำไยละ แล้วลูกแฮร์รี่มันก็เลยบอกว่า เอ้า.. โสดาบันเป็นอย่างนี้ แล้วถึงตอบโสดาบันไม่ได้ใจ

นี่มันแฮร์รี่พาทัน มันไม่ใช่ความจริงเลย จะเป็นสภิกทาคามี อณาคามี ก็เป็นอย่างนี้หมด มันเป็นอย่างนี้ มันฟ้องหมด มันไม่เป็นความจริง พอไม่เป็นความจริง มันจะพูดสิ่งใดมันก็ผิดไปหมด ของจริงนี่โสดาบัน สภิกทาคามี อณาคามี อรหันต์ มีจริง เพราะมันมีจริง มันถึงมีคนมาเห็นผลประโยชน์ แล้วเอามาทำเป็นแฮร์รี่ เอามาทำเป็นผลประโยชน์ หาผลประโยชน์หลอกหลวงกัน

แต่ความจริงมันมี ถ้าเป็นความจริงมันจะเข้าถึงความจริงได้ โอ.. มันพูดผิดหมด แม้แต่ที่ว่าพระพุทธเจ้าบอกว่าธรรมะมีอยู่ คำว่าธรรมะมีอยู่โดยดั่งเดิม เหมือนเราทุกคนเห็นใหม่ ทุกคนมีความคิดดีและทุกคน

มีความคิดชั่ว ความคิดดีเป็นธรรม ธรรมะมีอยู่โดยดั่งเดิม เราจะบอกว่า ความคิดพื้นฐานของใจคนมันสูงมันต่ำ ถ้าคนจิตใจสูงมันคิดแต่เรื่องดี ๆ นะ นี่ละธรรม ธรรมคือพฤติกรรมที่ดี ชั่วคือกิเลส นี่ธรรมะมีอยู่โดยดั่งเดิม

แล้วนิพพานมันคืออะไรละ เป็นนิพพานหรือยัง บางคนดีนี่ดีมากนะ บิลล์เกตส์ พุดถึงบ่อยเลย เพราะบิลล์เกตส์มันบริจจาคที่หนึ่งหกหมื่นกว่าล้านเหรียญ บิลล์เกตส์นี่มันให้เลย พุดถึงบิลล์เกตส์นี่บ่อยมากเพราะเห็นคุณค่าของเขา ว่าเขารวยแล้วให้ได้ตั้งหกหมื่นกว่าล้านเหรียญบริจจาคตั้งเป็นมูลนิธิ เขาเสียสละเงินของเขาหกหมื่นกว่าล้านเหรียญไป นี่ไง นี่มีคุณธรรมหรือยัง นี่เขามีธรรมของเขา แต่ธรรมของเขานั้นเป็นพระอรหันต์ไหมละ เขาเป็นโสดาบันไหมละ เขาไม่เป็นอะไรเลยใช้ไหม ถ้าเขาบริจจาคเงินหกหมื่นกว่าล้านเหรียญ เขาต้องมาเป็นพระอรหันต์แล้ว ต้องให้ค่าเลย ถ้ามาหาแชร์นี่ละ แชร์มันให้เลย ให้นิพพานซ้อนนิพพานเลย ให้นิพพาน ๒ ใบ เพราะมันบริจจาคที่หนึ่งหกหมื่นกว่าล้านเหรียญใช้ไหม ต้องให้นิพพาน ๒ นิพพาน ให้ทั้งชายทั้งขวา ๒ ใบ

ธรรมที่มีอยู่โดยดั่งเดิมมันอย่างนี้ไง คือคุณธรรมในหัวใจของเรา มันมีกัน มีมากมีน้อย แล้วจะดีมาถึงขนาดไหนนะ แต่ธรรมอย่างนี้มันก็เป็นโลกียปัญญา มันเป็นธรรมของโลก มันยังเปลี่ยนแปลงอยู่ใช้ไหม ถ้าการเปลี่ยนแปลงอย่างนี้แล้วเราจะมาทำคุณงามความดีของเรา เราก็ต้องทำความสงบของใจเราเข้ามา ถ้าจิตใจสงบนี้มันเป็นอริยสังข์ สัจจะความจริงอันนี้ไง สัจธรรม อริยสังข์ที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา

เราพุดบ่อยนะ ตอนที่ไม่มีพระพุทธเจ้า ไม่มีเทคโนโลยี ไม่มีเทคนิค ไม่มีอริยสังข์ ไม่มีความจริงอันนี้ พระพุทธเจ้าตรัสรู้อันนี้ขึ้นมา แล้ววางเทคโนโลยีอันนี้ วางความรู้จริงอันนี้ไว้ให้กับเราเอามาฝึกฝน ถ้าเราเอามาฝึกฝนกับความจริงขึ้นมา เราไม่อยากทำคุณงามความดีก็หมดกาลเลย แต่ไม่มีวิชาการ ไม่มีสัจจะความจริงอันนี้จะให้เราทำไป เราจะทำได้ไหม

ทุกคนก็ปรารถนาจะพ้นทุกข์ทั้งนั้น แล้วก็เอาหัวตันญูเขากัน ชนกัน

อยู่อย่างนี้ อัดกันอยู่อย่างนี้ แล้วมันไปไม่ได้ แต่พระพุทธเจ้าบอกว่า เอ็งเอา หัวชนภูเขาไม่ได้ เอ็งต้องถอยออกไป แล้วไปเอาสิ่ว เอาค้อนมาทุบมัน เอ็ง ถอยออกไป สิ่วของมึงนะ เอาเลย เอาค้อนมาทุบมัน เตี่ยภูเขามันจะพังราบ ต่อหน้ามึง เห็นไหม พระพุทธเจ้าสอนอย่างนี้ แต่ไอ้เรามันไม่มีสิ่ว ไม่มีค้อน ใช้ไหม ก็เอาหัวตัน หัวตัน หัวตัน ไปไม่รอดนะ

นี่ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม ถ้าธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิมมันจะเป็นความจริงอย่างนี้ ถ้าเป็นความจริงอย่างนี้มันจะอธิบายได้ถูก อธิบายเวลาเป็น โสดาบัน เราฟังมาเยอะ เวลาพระเอาซีดีมา องค์กรนั้นก็โสดาบัน องค์กรก็ โสดาบัน เราฟังนะว่าพิจารณาอย่างไร หลวงตาไปหาหลวงปู่แหวน ไม่รู้ ถามไม่ได้ ไม่รู้ก็ตอบไม่ได้ หลวงตาไปถามคำแรกเลย บอกว่าพิจารณา อย่างไร ครั้งแรกตอบมาสิบกว่านาที่ พิจารณาการพิจารณาอย่างไร แล้ว ปล่อยอย่างไร ถ้าตันเข้าไม่ถูก ปล่อยไม่มี

พอหลวงปู่แหวนตอบจบ ก็ว่าถูกต้องแล้ว นี่คือจุดสตาร์ทออกได้แล้ว แล้วจบอย่างไร อวิชาที่จบอย่างไร อธิบายอีก ๔๕ นาที ไม่รู้ถามไม่ได้ไม่รู้ ก็ตอบไม่ได้ แต่แชร์ลูกโซ่มันบอกว่า

“เห็นนิพพานปั๊เป็นโสดาบัน เห็นนิพพานปั๊เป็นสภิกาคามิ”

ไม่มี ไม่มีใครเห็น ถ้าเห็นนิพพานนะ เวลาพระที่เรียน ๙ ประโยค ๑๐ ประโยค เวลาที่เขาเทศน์กันนี้ แล้วพระเราที่เวลาปฏิบัติขึ้นมาแล้วจิต มันสงบ จิตรวมใหญ่ มีทั้งนั้นละ แต่ทำไมไม่มีใครอธิบายนิพพานถูก พระเราหรือผู้ที่ศึกษาทางวิชาการมาจะอธิบายเรื่องนรก สวรรค์ พรหม ได้ถูก เพราะจิตมันเคยไป

จิตพวกเราเวียนในวัฏฏะ เห็นไหม ที่ว่าธรรมะเป็นธรรมชาติ จิตทุกดวงเคยเกิดเคยตายในวัฏฏะ จิตทุกดวงที่นั่นอยู่นี้เคยเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม เป็นมนุษย์ เป็นนรกอเวจี เป็นสัตว์เดรัจฉาน สิ่งต่างๆ นี่มันมี อยู่ในใจ มันจินตนาการออกมาจากบุพเพนิวาสานุสติญาณ จินตนาการ ออกจากกันบั้งของจิต ที่มันเก็บข้อมูลอยู่ มันเป็นอำนาจวาสนา มันเวียน ตายเวียนเกิดมา

มันจินตนาการได้เพราะมันมีข้อมูล มันมีสิ่งเปรียบเทียบ แต่นิพพาน
 ล่ะ จิตทุกดวงไม่เคยเข้าไปเห็นแสงของมันเลย ไม่เคยเข้าไปถึงสิ่งแวดล้อม
 ของมันเลย จิตทุกดวงไม่เคยเข้าไปใกล้ถึงนิพพานเลย จิตทุกดวงพูดถึง
 นิพพานไม่มีถูกแม้แต่จิตเดียวเลย แล้วบอกว่าจิตมีนิพพานอยู่โดยดั้งเดิม
 นิพพานมีอยู่ซึ่งๆ หน้า นิพพานของใคร นิพพานของแชร้นิพพานไง มัน
 ไม่ใช่นิพพานตามความเป็นจริง

ดูสิ เวลาเขาพูดถึงนิพพานว่ากว้างแคบเท่าไร ดูที่เขาพยายาม
 อธิบายกันนะ แล้วมันถูกไหม “นิพพานเป็นเมืองแก้ว นิพพานผ่องใส”
 ผ่องใสมันก็คู่กับเศร้าหมอง ว่างคู่กับไม่ว่าง เราถึงบอกว่า ความว่างๆ นั้นมัน
 เป็นสมมุติเท่านั้นเอง มันเป็นสมมุติที่พูดถึงนิพพาน นิพพานมันคืออะไร

ถ้าพูดถึงว่านิพพานพูดได้นะ ในศาสนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
 พุทธเจ้าสมณโคดมนี้ ใครจะมีปัญหาเท่ากับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
 เจ้า สมัยพุทธกาลมีคนเข้าไปถามพระพุทธเจ้าเยอะแยะเลยเรื่องนิพพานว่า
 เป็นอย่างไร แล้วพระพุทธเจ้าเคยอธิบายให้ใครฟังบ้าง พระพุทธเจ้ามีแต่
 อธิบายเปรียบเทียบ คนเป็นนี้มันอธิบายเปรียบเทียบได้

เหมือนเราเคยเข้าไปในถ้ำหนึ่ง ถ้ำนี้ปิดตาย ไม่มีใครเข้าไปเห็นได้
 เลย แต่เราสามารถเข้าไปในถ้ำนี้ เข้าไปได้แล้วเราออกมา ถ้ำนี้ไม่มีใคร
 เข้าไปได้ แล้วเราจะอธิบายภายในถ้ำนี้ให้คนอื่นฟังได้อย่างไร เพราะคนๆ
 นั้นไม่มีสิทธิ์ที่จะเข้าไปเห็นในถ้ำนี้ได้ เราจะอธิบายภายในถ้ำนั้นให้คน
 อื่นเห็นได้อย่างไร มันก็อธิบายด้วยการเปรียบเทียบใช้ไหม ว่าภายในถ้ำ
 นั้นมีอะไร

นี่นิพพานเขาอธิบายกันอย่างนี้ เขาอธิบายด้วยการเปรียบเทียบ
 แต่ไอ้คนมันโง่ พออธิบายเปรียบเทียบ มันก็คิดว่าสิ่งเปรียบเทียบนั้นเป็น
 ความจริงไง เพราะเขาเปรียบเทียบมาไง นกมันก้าวขาเดิน แต่มันก็บอก
 ว่านกมี ๔ ขา นับเลยนะ นกมี ๔ ขา แต่เขาบอกว่านกมันก้าวขาเดิน มัน
 ก้าวขาเดิน มันบอกว่านกมันมี ๔ ขา มันเรียงกันเป็น ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘
 ๙ เลย ขามันมีอยู่ ๙ อัน แต่เขาบอกว่ามันก้าวเดิน ไม่ใช่ ๔ ขา

มันเป็นแฮร์นิพพาน มันไม่ใช่ความจริงนะ

แล้วทีนี้ก็มาบอกว่า “เราไปติเตียน”

ไม่ใช่! ไม่ใช่ติเตียน แต่นี้พูดถึงความจริง!

จะเข้าปัญหา วันนี้พูดเรื่องแฮร์นิพพาน

ถาม : ทำไมจิตไม่ใช่ชั้นแต่เป็นปัจจุอาการ เจริญสติคืออะไร เจริญสติในชีวิตประจำวัน

ตอบ : ทำไมจิตไม่ใช่ชั้น ไม่ใช่ จิตไม่ใช่ชั้น ถ้าจิตเป็นชั้น เวลาเราเข้าสมาธิมันก็ต้องมี ๕ สมาธิ ไม่ใช่ ๑ สมาธิ เพราะชั้น ๕ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ชั้น ๕ แต่จิตนี้เป็นหนึ่ง เวลาคนทำสมาธินะ ทำสมาธิด้วยความชำนาญ ฤๅษีชีไพร เวลาตายเขาก็ไปเกิดเป็นพรหมเพราะเขาจิตหนึ่ง ไม่ใช่ชั้น เห็นไหม จิตหนึ่ง ไม่ใช่ชั้น เพราะเวลาเป็นพรหมนี่จิตหนึ่ง เวลาเป็นเทวดานี่ชั้น ๕ แต่ชั้นของเขา ชั้นเป็นทิพย์ รูปเป็นทิพย์ นี่ชั้น ๕ อย่างพวกเรานี้ก็ชั้น ๕ มนุษย์ นรก สัตว์เดรัจฉานก็ชั้น ๕ แต่ไปเกิดเป็นพรหมนี่ชั้น ๑ เห็นไหมคำว่าชั้น ๑

จิตหนึ่ง จิตไม่ใช่ชั้น ถ้าจิตเป็นชั้น ชั้น ๕ ตายตัว จิตนี้จะไปเกิดเป็นพรหมได้ไหม มันต้องเอาชั้น ๕ ไปด้วย ชั้นคือชั้น ๕ จิตคือจิตหนึ่ง นี่คำว่าจิตหนึ่ง แต่พอจิตหนึ่งมันถึงเวียนตายเวียนเกิดในวัฏฏะเห็นไหม อาหาร ๔ ในวัฏฏะ กวฬิงการาหารอาหารค้ำข้าว วิญญาณาหาร ผัสสาหาร มโนสัญเจตนาหาร

นี่ใจจิตหนึ่ง เวลาทำลายจิตหนึ่งแล้วมันถึงสิ้นเป็นนิพพาน คำว่าจิตหนึ่ง เหมือนพลังงาน เราเอาพลังงานไฟฟ้ามาแยกเป็นส่วนผสมของอะไรได้บ้างสัก ๕ อย่าง มันไม่ได้ แต่ไฟฟ้าพอไปเข้าอยู่ในเครื่องใช้ไฟฟ้าแล้วมันแยกออกไปได้ นี่ใจ ชั้น ๕ ก็เหมือนกัน เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูดหรือเวลาเราพูดเห็นไหม สัมกับเปลือกส้ม ตัวจิตคือตัวเนื้อส้ม ชั้น ๕ คือตัวเปลือกส้ม ความคิดสามัญสำนึกของเรานี่คือชั้น ๕ คือรูป เวทนา สัญญา

สังขาร วิญญาณ ชั้นที่ ๕ เป็นกอง ๕ กอง ภูเขาคือ ๕ กอง เป็นภูเขาภูเขาเราเห็นใหม่ ชั้นที่ ๕ มันสมานกันด้วยวิญญาณ มันมีวิญญาณอยู่กองหนึ่ง

วิญญาณตัวนี้เป็นวิญญาณที่ไม่ใช้จิต วิญญาณที่ไม่ใช้จิตเพราะเป็นวิญญาณในชั้นที่ ๕ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ วิญญาณคือพลังงานของจิตออกมารู้ถึงโสตรวิญญาณ ฆานวิญญาณ นี่วิญญาณในอายตนะเวลานั้นตายไปเกิดเป็นผีเป็นนางมันก็เป็นวิญญาณ แต่มันมีพลังงานคือตัวจิตนี้อยู่

ที่นี้พอมีตัวจิตนี้อยู่ ทำไมเทวดาที่มาฟังเทศน์พระพุทธเจ้าแล้วทำไมเทวดาเป็นพระอรหันต์ได้ละ นี่ไง มันเป็นที่เทวดาหรือเป็นที่จิต มนุษย์มันจะเป็นพระอรหันต์ที่มนุษย์หรือเป็นอรหันต์ที่จิต ชั้นที่ ๕ มันไม่ใช่จิตอยู่แล้ว ชั้นที่ ๕ เป็นผลพลอยได้ ถ้าชั้นที่ ๕ เป็นจิตนะ เวลาพระอรหันต์เป็นพระอรหันต์ขึ้นมา ทำไม ภราดา หเว ปัญจักขันธาคา ชั้นที่ ๕ เป็นภาระเห็นใหม่ ชั้นที่ ๕ ไม่ใช่จิต ถ้าชั้นที่ ๕ เป็นจิตตายตัวนะเราจะเข้าสมาธิไม่ได้หรอก เพราะเราจะรวบเอาชั้นที่ ๕ มาเป็นหนึ่งไม่ได้ ชั้นที่ ๕ มันเป็นชั้นที่ ๕ แต่จิตมันปล่อยชั้นที่ ๕ เข้ามา มันก็มาเป็นพลังงานของตัวเอง นี่คือจิตหนึ่งไม่ใช่ชั้น แล้วสมาธิเป็นชั้นใหม่ ตัวจิตเป็นชั้นใหม่ ไม่ใช่ แต่คำว่าปัจเจกการนี้

“จิตนี้ไม่ใช่ชั้น แต่เป็นปัจเจกการ”

คำว่าปัจเจกการนี้คือมันเคลื่อนที่ไป พลังงานมันต้องเคลื่อนที่ไปใหม่ พอพลังงานมันเคลื่อนที่ ชั้นที่ ๕ มันเคลื่อนที่ เวลาความคิดเราจะหมุนไปได้ มันต้องมีรูปคือความรู้สึก มันต้องมีเวทนา ความตั้งใจเสียใจคือให้คำมัน มันต้องมีสัญญาข้อมูล มันต้องมีสังขารปรุงแต่ง มันต้องมีวิญญาณรับรู้ในชั้นที่ ๕ วิญญาณหยาบๆ ไม่ใช่วิญญาณในตัวจิต วิญญาณนี้มารู้กัน

พอรับรู้มันก็เหมือนกับน้ำ เราเอาส่วนผสมเข้าไปละลายในน้ำ มันก็เป็นสีนั้น ชั้นที่ ๕ มันมีส่วนผสมเจือจางกัน มันก็เป็นความคิดความนึกอันนั้นขึ้นมาก ก็เป็นความคิดของเราเห็นใหม่ ความคิดเกิดดับๆ แต่มันไม่ใช่จิต

ชั้น ๕ มันมารวมตัวกันคือมันทำงานร่วมกัน มันก็เป็นความคิดของเรา จะคิดเรื่องอะไรละ คิดเรื่องเงิน คิดเรื่องดีกรรมบ้านช่อง คิดเรื่องรถยนต์ คิดเรื่องเครื่องยนต์กลไกเห็นไหม

ความคิด มันไปคิดในรูปที่เราสร้างภาพขึ้นมา จากข้อมูลคือสัญญาจากรูปธรรม มันก็เกิดขึ้นมา นี่คือชั้น ๕ ชั้น ๕ มันหมุนไป แต่มันต้องมีตัวจิตเป็นพื้นฐานนะ แล้วที่บอกว่าสมองคิดไม่ได้ สมองนี่มันเป็นสสาร แต่มันจะคิดได้เพราะมันมีพลังงานคือตัวจิตนี้ด้วย นี่เปรียบเทียบสมองเป็นสสารคือเป็นวัตถุ แต่ในจิตนี้มีตัวคั่นกลาง สมอง-ชั้น ๕-จิต เพราะตัวสมองก็เป็นสมองเฉยๆ ไซ้ใหม่ สมองเป็นศูนย์ประสาท เป็นสัญชาตญาณ เวลาเราคิดอะไร คิดว่าจะยกมือ เราก็จะมีการกระทำเห็นใหม่ สมองมันสั่ง แต่สมองมันสั่งแล้วสมองมันมีชีวิตหรือ มันก็มีชั้น ๕ เหมือนกัน ชั้น ๕ มันเป็นตัวกลาง สมอง-ชั้น ๕-จิต

พอตัวจิตสงบเข้ามา ขณิกสมาธิ อุปลารสมาธิ อัปนาสมาธิ เป็นสมาธิเฉยๆ ไม่เป็นตัวปัจจัยการ ไม่เป็นอะไรใดๆ ทั้งสิ้น ปัจจัยการนี้เป็นอหัตตมรรค ปัจจัยการนี้คือทฤษฎีสัมพันธ์ (สัมพัทธภาพ) ของไอน์สไตน์ ไอน์สไตน์คิดทฤษฎีสัมพันธ์ได้ด้วยปรมาณู องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นกระบวนการการเคลื่อนไหวของจิต ปัจจัยการคือทฤษฎีสัมพันธ์ที่พระพุทธเจ้ารู้เห็นมาก่อน

คำว่าปัจจัยการที่พระพุทธเจ้ารู้เห็นมาก่อนนั้น โลกนี้ไม่มี โลกนี้เห็นไม่ได้

ดูปรมาณู ดูแร่ธาตุต่างๆ เขาเอามาทำกระบวนการของมัน เห็นใหม่นิวเคลียสต่างๆ มันทำเป็นปรมาณูได้ เพราะมันเป็นวัตถุเป็นสสาร

แล้วความรู้สึกของเราอยู่ไหน จิตเราอยู่ไหน สิ่งที่เราจะเอามาเห็น ปัจจัยการของมันอยู่ไหน ไม่มีใครรู้ ไม่มีใครเห็น อหัตตมรรคถึงจะเห็น ปัจจัยการของมัน อวิชชา ปัจจัยา สังขารา สังขารา ปัจจัยา วิญญาณัง ปัจจัยการของอวิชชา

ถ้าไม่เห็นปัจจัยการ ถ้าเราไม่เห็นกระบวนการของจิตที่มันขับเคลื่อน เราจะไปทำลายกระบวนการของมันได้อย่างไร เราจะแกะผลไม้มัน เราจะแกะสิ่งอะไร เราต้องเห็นสิ่งเหล่านั้นเราถึงจะแกะมันออกได้ใช้ใหม่สิ่งต่างๆ นี่เราต้องทำลายมันได้ กระบวนการปัจจัยการอันนี้ มันทั้งชั้นเข้ามาแล้วนะ มันทั้งชั้นอย่างหยาบเป็นโสดาบัน ชั้นอย่างกลางเป็นสกิทาคามี ชั้นอย่างละเอียด คือกามราคะ กามชั้นนี้ ชั้นนี้คือสัญญา คือข้อมูลเห็นใหม่ ปฏิฆะ กามราคะ แล้วตัวจิตเป็นตัวกามฉันทะคือตัวพลังงาน

พอตัวพลังงานมันปล่อยชั้นนี้มาทั้งหมดแล้ว มันเป็นตัวของมัน มันไม่มีชั้น มันขยับตัวไม่ได้ แต่มันมีปัจจัยการในตัวของมันเองเห็นใหม่ อวิชชา ปัจจยา สังขารา สังขารา ปัจจยา วิญญาณัง แล้วพอปัจจัยการเห็นใหม่ มันก็เป็นตั้งแต่นี้โรโธ โทติ มันจะย้อนกลับไป

ถ้าเป็นอรหัตตมรรค มันจะย้อนปัจจัยการอันนี้กลับ จากอวิชชา ปัจจยา สังขารา สังขารา ปัจจยา วิญญาณัง แต่วิชชามันจะย้อนกลับ โทติ โทติคือมันสงบ มันจะตัดช่วงกลับเข้าไปเข้าไป จนเข้าไปถึงจุดที่ว่า เห็นใหม่ หลวงตาบอกว่าจุดและต่อม จุดขั้วของจุดและต่อม มันมี ๒ ขั้ว ขั้วบวกกับขั้วลบ ดีและชั่ว กลับไปทำลายคือตรงนั้น นี่ตัวจิต

พระอรหันต์ไม่ใช่จิตละชั้นที่ ๕ หรือก พระอรหันต์เขาทำลายปัจจัยการอันนี้

พระอรหันต์เขาทำลายตัวจิต จิตไม่ใช่ชั้น พระอนาคามีจะเห็นชัดเจนมากนะว่าทำลายชั้นที่ ๕ ทำลายกามราคะ ทำลายแล้วมันจะเหลืออะไร แล้วพอมันเหลืออะไรแล้ว ก็เข้าไปทำลายตัวจิต แต่จิตไม่ใช่ชั้นแล้ว ปัญญาที่จะเข้าไปฆ่า เป็นพระอนาคามีนี้ปัญญาที่มันเป็นมหาสติ มหาปัญญา เข้าไปทำลายปัจจัยการไม่ได้

โรงงานไฟฟ้านิวเคลียร์นะ เวลาที่คนจะเข้าไป เขาต้องใส่ชุดเพื่อป้องกันกัมมันตภาพรังสีเต็มที่แล้ว ไม่อย่างนั้นเข้าไปไม่ได้หรอก นี่ก็เหมือน

กัน จิตที่มันละเอียด อย่างพวกเราจะเข้าไปในโรงงานไฟฟ้านิวเคลียร์ ถ้าจะเข้าไปนะ เขาจะตีบอกออกมาเลย เขาไม่ให้เข้า แล้วคิดดูสิ ว่าเราจะเข้าไปดูปัจจัยอาการกันนั้น อีกร ๕๐๐ ชาต! ไม่มีทาง! ไม่มีทาง! จิตมันต้องละเอียดขนาดนั้น มันต้องมีความเป็นไปขนาดนั้น

เพราะครูบาอาจารย์เรามีประสบการณ์อย่างนี้ ถึงบอกว่าไม่ใช่เห็นนิพพานแว็บ เป็นโสดาบัน แว็บเป็นสกิทาคามี ไม่มี นั่นมันแฮร์นิพพาน แต่ข้อเท็จจริงมันเป็นอย่างนี้

“ทำไมจิตไม่ใช่ชั้น” ไม่ใช่! ไม่ใช่! จิตเป็นจิต ชั้นนี้เป็นชั้น แต่ถ้าเป็นปุถุชนนะ นิ้วมือมันมีหนังมีเนื้อ มีกระดูกมีเอ็นอยู่ในตัวมันเอง จิตกับชั้นนี้เป็นอันเดียวกันนั่นมันพูดกับเด็ก ๆ นิ้วมือนี่เป็นหนึ่งใหม่ นิ้วมือนี่เป็นหนึ่งนะ หนึ่งเดียวเห็นใหม่ แต่ในหนึ่งเดียวนี้มันมีผิวหนัง มีเส้นเลือด มีเส้นเอ็น มีกระดูก

นี่ไง ฉะนั้นเวลาบอกว่าชั้นไม่ใช่จิต พูดกับผู้ที่ปฏิบัติที่จะเห็นได้ชัดเจนไง ถ้าเราบอกว่าหนึ่งเดียวนี่ก็ใช่ แต่ถ้าเราบอกว่าหนึ่งเป็นนิ้ว เราก็ว่าไม่ใช่ กระดูกเป็นนิ้ว เราก็ว่าไม่ใช่ แต่มันรวมกันเห็นใหม่ ฉะนั้นที่ว่าชั้นกับจิตเป็นอันเดียวกันหรือชั้นกับความรับรู้มันก็เหมือนกับถ้าเราเป็นเด็กใหม่ ๆ นะ เรามาเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เขาก็จะสอนว่าชั้น ๕ เป็นอย่างนี้ ใสนี้เป็นอย่างนี้...ได้ คือว่ามันต้องสอนเพื่อให้เราเข้าใจได้ในเนื้อหาสาระนั้น ถ้าอย่างนั้น...เราเห็นด้วย

แต่เวลาพูดถึงการปฏิบัติ แล้วพูดถึงว่าเป็นโสดาบัน เป็นสกิทาคามี เป็นอนาคามี เป็นพระอรหันต์ เห็นอย่างนี้เป็นไปไม่ได้ เห็นอย่างนี้มันเป็นเด็กอ่อน ๆ ที่เขามาศึกษาพุทธศาสนาวันอาทิตย์กัน ถ้าเขามาศึกษาพุทธศาสนาวันอาทิตย์ พูดอย่างนี้...ใช่ พูดขึ้นมาเพื่อสื่อสารความหมายกันเท่านั้น...ถูกต้อง แต่ถ้าจะปฏิบัติมันไม่ใช่อย่างนั้น พระพุทธเจ้าเวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ท่านยังทอดธุระทอดอาลัย แต่พระพุทธเจ้าก็จะสอนเห็นใหม่ ดูสิ สอนเพื่อให้คนเข้าถึงธรรมนะ

ฉะนั้นชั้นนี้ไม่ใช่จิต จิตไม่ใช่ชั้น ถ้าเป็นปัจจยการนั้นไม่มีใครเห็น คำว่า ปัจจยการ มันหลุดไปจากเราเองไง เราบอกว่าจิตเป็นปัจจยการ แล้วพอเป็นปัจจยการอย่างนี้ไปทางวิชาการเห็นใหม่ หลวงตามาที่วัดนรนาเรศ สมเด็จพระวัดนรนาเรศ ท่านก็ให้ดูเลย บอกหลวงตาว่า

“ดูนี่หน่อย อวิชชา ปัจจยา สังขารา สังขารา ปัจจยา วิญญาณัง”

ปัจจยการนี้ ทางวิชาการเขาจะเขียนให้เป็นสายใย

หลวงตาบอกว่า “ไม่ดู! ไม่ดู! ไม่ดู! เพราะอันนี้กับความจริงไม่ใช่ อันเดียวกัน”

ความจริงมันเกิดเหมือนเราจุดไฟนะ พับ เหมือนจุดแก๊ส ปูๆ มันเร็วมากๆ ไม่มีใครเห็นตามอย่างพระพุทธเจ้าได้ แต่ที่พระพุทธเจ้าพูดเป็นทางวิชาการไว้นั้น เพราะเป็นพุทธวิสัย เป็นปัญญาของพระพุทธเจ้า แล้วพูดในเชิงวิชาการครอบคลุมไว้หมดใจ

แล้วอย่างเรามันก็เป็น ไอ้พวกหางอึ่ง ไอ้พวกมด เห็นข้างขึ้น ไอ้มด มันจะขึ้นเท่าข้างใหม่ นี่มันคืออูฏมิภาวะ มันเป็นปัญญาของพระพุทธเจ้าที่วางไว้ให้เราศึกษากัน แต่เราศึกษาแล้วเราเข้าใจ แล้วเราปฏิบัติได้ มันก็สุดยอดแล้ว

หลวงตาบอกว่า “ไม่ดู ไม่ดู ไม่ดูหรือ” เพราะความจริงนะ ถ้าไปดูอย่างนั้นอยู่นะ แล้วเราก็มานั่งจินตนาการนะว่า อวิชชาเป็นอย่างนั้นนะ สังขารเป็นอย่างนั้นนะ โอ้โฮย มันคนละชาติเลย มันเป็นไปไม่ได้

คำว่าปัจจยการนี้มันหลุดไปจากเราเอง ไม่ใช่เป็นปัจจยการหรือ จิตเป็นจิต ชั้นนี้เป็นชั้น จิตเป็นจิต จิตไม่ใช่เป็นปัจจยการ ปัจจยการนี้มันเป็นมรรคญาณที่ผู้รู้เห็นมันย้อนกลับ มันถึงเป็นปัจจยการเพราะอวิชชา ปัจจยา สังขารา สังขารา ปัจจยา วิญญาณัง แล้วก็วิชชามันย้อนกลับ มันต้องเป็นอย่างนี้ มันถึงจะเห็นปัจจยการ

ถ้าเห็นปัจจัยการมันเห็นอย่างไร... เห็นไม่ได้

จิตเป็นจิต ปัจจัยการมันนี้เป็นมรรคญาณ จิตเป็นจิต ชนฺธเป็นชนฺธ อย่างปุณฺชน เวลาทำสมาธิ พวกฤๅษีไซ้ไพร่ทำจิตสงบมันคง เพราะเขาทำได้ แค่นี้ พอจิตมันมันคง จิตมันควบคุมได้ เวลาตายบิ๊บนีไปเป็นพรหม เพราะอะไร ที่เขาบอกว่าถ้าจะไปสุคโตปัจจุบันก็ต้องสุคโต จิตปัจจุบันมันเป็นหนึ่งในอยู่แล้วไซ้ใหม่ เกิดก็เป็นพรหมเพราะมันหนึ่งเดียว เพราะมันเป็นสิ่งที่มันสมานกันอยู่แล้ว

แต่อย่างเราทำดีทำชั่วเห็นใหม่ ทำดีทำชั่วเป็นความคิด คิดดีคิดชั่วนี้ มันเป็นชนฺธ ๕ ถ้าทำดีพอตายก็ไปเกิดเป็นเทวดา สุคโตนั้นมันจะไปจากสิ่งตอบสนองที่นี้ แล้วมันก็จะไปรับผล สิ่งที่มีมันได้ผลนี้จะไปอยู่ข้างบนนั้น ถ้ามันทำความชั่วมันก็ลงไปเลย

ถ้าจิตเป็นจิต มันเป็นอย่างนี้ แต่ปัจจัยการมันนี้เป็นผล เป็นผลของธรรมของพระพุทธเจ้า อย่างที่บอกว่าธรรมะมีอยู่แล้ว ธรรมะมีอยู่ชั้นไหน ถ้าธรรมะมีอยู่ในชั้นศีลธรรมจริยธรรมมันก็เป็นปุณฺชน ถ้ามีสูงขึ้นมาเห็นใหม่ ธรรมะนี้มีคุณค่าขึ้นมา มันก็เป็นโสดาบัน สกิทาคามี คำว่าเป็น คือมันต้องมีกระบวนการของมันเกิดขึ้น กระบวนการของอริยสังฺก กระบวนการของการกระทำมันเกิดขึ้น มันก็ถอดถอนตรงนั้นขึ้นมา นั่นคือมรรคญาณ

ปัจจัยการมันนี้เป็นธรรมของพระพุทธเจ้า จิตไม่ใช่ปัจจัยการ... จิตเป็นจิต

จิตเป็นจิต...ชนฺธเป็นชนฺธ มันคนละเรื่องกัน อย่างมนุษย์นี้ ร่างกายเรากับเสื้อผ้าเรา เสื้อผ้าเป็นเสื้อผ้า เราเป็นเรา แต่เราใส่เสื้อผ้าอยู่ ชนฺธคือเสื้อผ้า จิตเป็นเรา ชนฺธ ๕ คือเสื้อผ้า เราจะเปลี่ยนที่ชุดก็ได้ แต่จิตคือเรา ปัจจัยการเป็นธรรมของพระพุทธเจ้า มันคนละเรื่องกัน

ถาม : เจริญสติคืออะไร

ตอบ : สติเกิดจากจิต สติไม่ใช่จิต จิตนี้มีอยู่แล้ว จิตกับขันธมีอยู่แล้วโดยธรรมชาติ ที่นี้สติ มันก็อยู่ที่วุฒิกวาระนะ สติคือความระลึก

ที่เขาบอกว่า **“สติคือสภาวะจำ”**

เราจับไม่ได้! สติคือสติ

สติคืออะไร...สติก็คือสติไง สติก็คือสติก็เท่านั้นก็จบ

สติคืออะไร...ก็มันบอกอยู่แล้วว่าสติ แล้วมาถามทำไมว่าสติคืออะไร

มึงคือใคร...ก็คือกูนี่ไง ก็คือกู กูคือใคร...ก็คือกูไง

สติก็คือสติ จะเปลี่ยนเป็นอย่างอื่นอะไรอีกล่ะ

สติก็คือสติ ชื่อมันก็ตรงตัวอยู่แล้ว

สติก็คือสติจริงไหม สติคืออะไร...สติก็คือสติ ปัญญาก็คือปัญญา สัจญญาก็คือสัจญญา ความจำก็คือสัจญญา

แล้วมาบอกว่า **“จำให้เป็นสติ”**

มันจะเป็นสติได้อย่างไร จำก็คือจำใช้ไหม สภาวะจำก็จำมันสิ จำไปเรื่อยๆ ก็จำไปสิ

จำส่วนจำ สติส่วนสติ

แต่ที่เราฝึกนี่เราจะฝึกสติใช้ไหม เราระลึกอยู่ตลอดเวลาว่าให้มีสติ นะ จับให้มีสตินะ เคลื่อนไหวให้มีสตินะ นี่คือสติ สติต้องการในที่ทุกสถาน ในกาลทุกเมื่อ เราจะทำอะไร เราก็ต้องมีสติ เราจะคิดก็มีสติ เราจะกินจะดื่มจะอยู่ก็มีสติ สติคือสติ แต่การกระทำนั้นอีกเรื่องหนึ่ง ใช้ไหม แต่ทำไปแล้วพอมีความชำนาญขึ้นมา มีความคล่องตัวขึ้นมา อันนั้นเรารู้ว่าเรามีความชำนาญ มีการฝึกฝน เรามีปัญญาใหม่ เรารู้อะไรใหม่ๆ เราคล่องตัวกับสิ่งนั้นใหม่ เราเห็นว่าคราวนี้หียบผิด คราวนี้ตั้งที่ผิด นี่ปัญญามันเกิดใจ

ปัญญาที่ส่วนปัญญา สติคือสติ การฝึกนี่คือการเจริญสติ การเจริญสติในชีวิตประจำวัน หลวงปู่มั่นพูดไว้ชัดเจนมากในมุตโตทัยว่า “การตีมีการเหยียด การคู้ ต้องมีสติตลอดเวลา” ที่นี้เรื่องการตี การเหยียด การคู้ เราจะกินอะไรก็แล้วแต่ เราจะตีอะไรก็แล้วแต่ เรามีสติอยู่ การตีของเรา มันก็จะไม่เสียหาย การตีของเรา มันก็จะไม่ผิดพลาด นี่สติมันฝึกอย่างนี้ มันเป็นสติโดยเนื้อหาสาระ ไม่ใช่สติโดยการสร้าง อย่างอภิธรรม อย่างการเดินนี้เห็นใหม่เขาว่ามันเป็นการฝึกสติ อันนี้มันสร้างเอานะ อย่างยกขาเห็นใหม่ มันยกอารมณ์อีกอารมณ์หนึ่งขึ้นมา อันนั้นมันเป็นการสร้างสติใหม่ สติก็คือสติ ในชีวิตประจำวันนี้แล้วเราก็ฝึก

เพียงแต่เราจะพูดอย่างนั้นนะ เวลาที่เราคิดกัน โทษนะ เหมือนเราไม่ได้อาบน้ำมา ๕ วัน แล้วเราก็ไม่กล้าอาบน้ำ เรากลัวกลิ่นเรา มันจะหายไป เราไม่ได้อาบน้ำมา ๕ วันเลยนะ แล้วเราก็ไม่อาบน้ำ อาบน้ำไม่ได้เดี๋ยวกลิ่นมันหายไป

อันนี้ก็เหมือนกัน เราจะเปรียบเทียบให้เห็นว่า การเจริญสติในชีวิตประจำวันนี้ เวลา มันพัฒนาขึ้นไป เราคิดกันไม่เป็นนะ เหมือนกับคนไม่ได้อาบน้ำมาปีหนึ่ง แล้วไม่อยากอาบน้ำ กลัวกลิ่นซี้โคลมันจะหายไป เราจะบอกว่าความคิดของเรา นี่มันคือซี้โคล มันคือความเห็นผิดในชีวิตประจำวัน แต่พอเราฝึกขึ้นมาแล้วความคิดมันดีขึ้นมาไง ไอ้สิ่งที่เราคิดนี่มันจะทิ้งไปเองไง เพราะเราคิดอย่างนี้ใช้ใหม่ เพราะเราติดมรรคหยาบ อยากได้นิพพาน แล้วเราก็คิดว่านิพพานคืออย่างนี้ไง แต่พอไปเจอ นิพพานเข้าจริงๆ นะ โอ้โฮ มันช็อกเลยนะ ไอ้ นิพพานที่ถูกต้องกับนิพพานตามความจริง นี่มันคนละเรื่องกันเลย

ที่นี้ย้อนกลับมาที่ชีวิตประจำวัน ใครๆ ก็บอกว่า “ต้องปฏิบัติธรรมโดยชีวิตประจำวันนะ” โทษนะ ชีวิตประจำวันมันมีอะไร ชีวิตประจำวันก็ทิ้งมันไปสิ แล้วเราทำจิตเราให้ดีขึ้นสิ แต่อันนี้จิตเราไม่ได้คิดถึงนะ เราคิดห่วงแต่ชีวิตประจำวัน

คนถามอย่างนี้บ่อยมาก เรามีความคิดอย่างนี้ แต่เราไม่ได้พูดออกมาตรงๆ ใ้ที่ว่าชีวิตประจำวันนะ ใ้ความคิดของพวกมึงมันก็ทุกข์ใช้ไหม มันก็ทึ่งอันนั้นขึ้นมาก็ดี แต่อันนี้มันจะตั้งธรรมะให้ต่ำไป การปฏิบัติธรรมในชีวิตประจำวัน กลัวว่าชีวิตประจำวันมันจะหายไป ก็เลยบีบธรรมะให้มาอยู่กับชีวิตประจำวันไง ชีวิตประจำวันนั้นมันของปุถุชน มันของที่เราดำรงชีวิตนี้แล้วมันก็เป็นความทุกข์ แต่เราต้องอยู่กับมันใช้ไหม แต่เวลาที่เราปฏิบัติธรรม เราก็ใช้ชีวิตประจำวันนี้แต่เราพัฒนาของเราให้ดีขึ้นมา จิตใจเราจะสูงส่งขึ้นมาใช้ไหม แล้วชีวิตประจำวันมันก็เป็นอย่างนั้น แต่จิตใจเราดีขึ้นมาตั้งเยอะแยะเลย

ใ้คำถามอย่างนี้ ทุกคนมาเห็นใหม่ ใครจะมาปฏิบัติที่นี้ละ พอมาถึงนะ

“หลวงพ่อก่อนที่นี้กินข้าววันละก็มือ แล้วถ้า ๓ มือได้ไหม แล้วถ้าเอาเตาแก๊สมาตั้งเลยได้ไหม”

มีคนต่อตรงอย่างนี้จริงๆ มันไปห่วงท้องมันไง หลวงตาพูดบ่อยเห็นใหม่ ใ้เลื้อใ้หมอน นี่คือเราไปติดกันเอง

เพราะเราคิดกันอย่างนี้ไง จิตเราเลยไม่ละเอียดย จิตเราถึงไม่พัฒนาขึ้นไป แต่ถ้าเราพัฒนาขึ้นมาว่า คุณสมบัติของสมาธิ คุณสมบัติของความดี มันจะดีกว่านี้ ดีกว่าชีวิตประจำวันของมึงอีก นี่คำหนึ่งก็ลงชีวิตประจำวัน อะไรๆ ก็ลงชีวิตประจำวัน จะมาปฏิบัติก็จะเอาเตาแก๊สมาดังนะ กลัวชีวิตประจำวันจะเสียไปไง แล้วพอมากินข้าวมือเดียว เห็นใหม่ ชีวิตประจำวันมันเปลี่ยนไปแล้ว ทำไมอยู่บ้านกินข้าววันละ ๓ มือ พอมาอยู่วัดเหลือข้าวมือเดียวแล้ว ๓ มือก็ต้องดีกว่ามือเดี๋ยวลี อย่าไปห่วงชีวิตประจำวันเลย

เอาธรรมเป็นที่ตั้ง อย่าเอาชีวิตประจำวันเป็นที่ตั้ง เอาธรรมเป็นที่ตั้งแล้วพยายามปฏิบัติธรรมเข้าสู่ธรรม อย่าไปเอาชีวิตประจำวันเป็นที่ตั้ง ใครมาก็ถามอย่างนี้มันก็เหมือนกับไม่ได้อาบน้ำมา ๕ วัน แล้วไม่กล้าอาบน้ำเดี๋ยวกลิ้นมันจะไม่มีใจ ก็ชีวิตประจำวันไง กลัวตัวเองจะไม่ผิตรงนี้เกาะไว้

การเจริญสติคือการตั้งสตินี้แหละ สติคือสติ ไม่มีสติตัวจริง สติตัวปลอม สมมุติบัญญัติ บัญญัติก็คือสมมุติ สัพเพ ธมมา อนตตา ก็เป็นสมมุติ สมมุติคือ สัพเพ ธมมา อนตตา คือสังขารธรรม สังขารธรรมนี้เป็นสมมุติ นะ อริยสัจ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค นี่ก็สมมุติ แต่เวลามันสมมุจเฉทปหานไปแล้ว อุกุปปธรรม ผลของธรรมนั้นล่ะที่เหนือธรรมชาติ สติก็คือสมมุตินะ เราสังเวชนะในหนังสือเขาเขียนว่า

“ถ้าตั้งใจทำสติแบบพระป่านี้เป็นสติตัวปลอม ถ้าอยู่เฉย ๆ เผลอแล้วสติเกิดเองนั่นเป็นสติตัวจริง”

โอ้โฮ...สติมันมีตัวจริงตัวปลอมด้วย! ไม่มีหรอก! สติคือสติ ถ้าตั้งใจจริงนี่สติเป็นตัวปลอม ถ้าอยู่เฉย ๆ ดูไป มันจะเกิดเองนี้เป็นสติตัวจริง สติตัวจริงนะ มันก็ต้องเหมือนกับเหล็กเลยนะ มันจะขันไว้ในสมองเลย อยู่คงที่เลย อย่างนั้นหรือสติตัวจริง มันก็เกิดดับเหมือนกัน สติคือความระลึก รู้ มีสติเดียวเดียวมันก็หายไป สติตัวจริงคือเหมือนกับหน่อตใช้ใหม่ ขันไว้เลยบนสมองนี้มันเป็นตัวจริง สติก็จะไม่เสื่อมเลย สติก็จะเป็สติตลอดไปอย่างนั้นหรือ

นี่ไง แฮร์นิพพาน คือจะดูถูกเหยียดหยาม คนที่ไม่ได้อยู่ในเท้าแฮร์นั้นว่าผิดหมด ถ้าใครเข้ามาอยู่ในเท้าแฮร์ของกู ถึงจะถูกหมดใจ ถึงมีสติตัวจริงสติตัวปลอม สติคือสมมุติ สมมุติบัญญัติก็เป็นสมมุติ พระอนาคามีก็ยังมีส่วนของสมมุติครอบงำอยู่เพราะพระอนาคามียังมีกิเลสอยู่ พระอนาคามียังมีส่วนของสมมุติอยู่นะ พระอรหันต์เท่านั้นสิ้นจากสมมุติทั้งหมด แม้แต่พระอนาคามียังมีส่วนของสมมุติเลย แล้วสติอันไหนเป็นตัวจริง สติตัวไหนเป็นตัวปลอม มันมีแต่สติจริงหรือสติปลอมที่เอ็งทำอยู่นั่นล่ะ

“สติที่ทำอยู่นั้นไม่ใช่สติจริงเลย ต้องเผลอบีบสติเกิดเอง”

เราซ็อกเลยนะ อ่านที่แรกไปเจอ ซ็อกเลย

“ผลอปีบสติมาเอง ยิ่งผลอยิ่งดี สติมาเอง”

ลองไปตามหลวงตาสีว่า ทำอย่างนี้ถูกไหม

นี่มันคือ แชรร์นิพพาน มันเป็นทำแชร์ของมัน มันสร้างสภาพของมัน ขึ้นมาเอง มันไม่เป็นความจริง

นี่พูดถึงเจริญสติในชีวิตประจำวัน สติก็คือเราขยับเขยื้อนนี้แหละ เราตั้งสติอยู่ แล้วเราฝึกไปบ่อยๆ ตั้งสติไว้ ถ้าฝึกปั๊บ “นี่ฝึกแล้วนะ สติขาดแล้วนะ” เตือนตัวเองตลอดเวลา

คำว่าเตือนตัวเองนี่สำคัญมากเลย เหมือนนักเรียน มีครูคอยบอกว่าหนูผิดนะ อันนี้ผิดนะ อันนั้นจะเป็นคุณประโยชน์มากเลย ถ้าครูไม่บอกว่าหนูผิด เราจะว่าเราถูกตลอดเวลา ถ้าเราเตือนเราว่า “นี่ฝึกแล้วนะ นี่ฝึกแล้วนะ” ใจที่ว่าฝึกแล้วนะนี่มันจะตั้งสติ แล้วมันจะบอกว่า “เอ็งฝึกพลาดวันนี้มา ๒ วันแล้วนะ” ความผิดของเรานี้แหละจะทำให้เราสะเทือนใจ

แต่ถ้าบอกว่า สติเราดีตลอดเวลา เราไม่เคยขาดเลยนะ นั่นแหละคือเผอเรอแล้ว การเตือนตัวเอง การจับผิดตัวเอง การสั่งสอนตัวเอง อดตาหิ อดตโน นาโถ นี่สำคัญที่สุด นี่คือประโยชน์ที่สุด ที่นี้พอมันขาดขึ้นมาปั๊บ “ฝึกแล้ว ฝึกแล้ว” ก็ฝึกแล้วเราจะทำให้มันถูกใจ ก็มันผิดเราเลยจะทำให้ถูก

ฉะนั้นมันต้องฝึกมาอย่างนี้ มันไม่มีหรอก สติไม่มีสลายมาจากฟ้า ปัญญาทุกอย่างไม่สลายมาจากฟ้า อยู่ที่การกระทำของเราทั้งหมด

ฉะนั้นจิตเป็นจิต ชันธ์เป็นชันธ์ ถ้าพูดว่าปัจฉยาการนั้นมันเป็นเรื่องของพระพุทธรูปเจ้านะ เขาจะเถียงเลย ปัจฉยาการมันก็มีอยู่ในพระไตรปิฎก คำว่าปัจฉยาการเพราะว่ามันเป็นหนึ่งเดียวใช้ใหม่ เหมือนนิ้วนี้มันมีความรู้สึก มันเคลื่อนไป มันเป็นปัจฉยาการ มันมีอยู่ในตัวมันเอง มันรับรู้ แต่ชันธ์ ๕ เหมือนนิ้ว ๕ นิ้ว นิ้วโป้ง นิ้วนาง นิ้วชี้ นิ้วกลาง คนละนิ้วเห็นใหม่นิ้วนี้คือชันธ์ ๕ แล้วจิตคือฝ่ามือนี้มันไม่มีชันธ์ ๕ ชันธ์ ๕ นี่เป็นนิ้ว ๕ นิ้ว

แต่ตัวจิตคือตัวฝ่ามือ ไม่ใช่หัวใจ ๕ นิ้ว จิตเป็นจิต ชันธุ์เป็นชันธุ์ ปัจจัยการนี้
 มันเป็นเรื่องที่มันเคลื่อนไหว มันเป็นการขยับ ไม่ใช่จิต ถ้าจิตเป็นปัจจัยการ
 นั้นไม่ใช่ เกียงกันไม่มีวันจบ เออวัง

๕

แก้ปราคฏการณ์

พระอาจารย์สงบ มนัสสนุโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๓
ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่)
ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

66

เพราะว่ามีปรากฏการณ์ของสังคัม แต่มัน
ไม่มีปรากฏการณ์ทางจิตใจ จิตมันไม่เป็นไป
มันเลยกลับหัวกลับหาง คำว่ากลับหัวกลับหาง
นี่มันไม่มีหลักมีเกณฑ์ พอไม่มีหลักมีเกณฑ์
คำสอนมันถึงได้ผิดตรงนี้ไง
ก็พูดพุทธพจน์เหมือนกัน พุทธธรรมะคำเดียวกัน
พูดอักษร พูดภาษาเดียวกัน
แต่การเรียงลำดับความเป็นไปของจิตมันผิด !
ความเป็นไปของจิต พัฒนาการของจิต
มันกลับหัวกลับหาง ต้นไม้นี้มีแต่รากแก้ว
ช้อยู่บนอากาศ ยอดต้นไม้จมดินไปอย่างนี้
กับลัจจะความจริงคือรากแก้วอยู่ที่ดิน
แล้วโตขึ้นมาเป็นต้นไม้แล้วมีดอก
มีใบอยู่นั้น นี่คือธรรมะ

99

มันมีประเด็นเดียวเวลาที่เขาพูดนะ ประเด็นเดียวคือว่า มันไม่เคยมีปรากฏการณ์ที่ว่าทำให้คนเข้าวัดได้มากขนาดนี้ ทุกคนชื่นชมว่ามันเป็นปรากฏการณ์ ว่ามันเป็นความดี

เวลาเราดูข่าวทางหนังสือพิมพ์เห็นใหม่ เราเห็นคนไปกราบต้นกล้วย เห็นคนไปกราบกระรอกขาว เห็นคนไปกราบปลาเผือกอะไรอย่างนี้ เรามีความเห็นกันอย่างไร เราก็ว่าเขาไม่ทำไม่ถูก แล้วเวลาเราเห็นปรากฏการณ์อย่างนี้ คนเข้าวัด มันเข้าวัดไปเพราะอะไร

เวลาเขามาทำบุญกับเรา เวลาเขามาถวายสังฆทาน เราจะถามว่า

“ทำไมถึงจะถวายสังฆทานล่ะ”

“ก็หมอดูเขาสั่งให้มาถวาย”

ถ้าหมอดูสั่งให้มาถวายนะ เราไม่ยอมรับเลย ก็มันไม่ได้เกิดจากความศรัทธาของเขา ถ้าเกิดจากความศรัทธาของเขา เขายากทำบุญกุศลนี้เจตนาอันนี้มันสำคัญมากเลย ถ้าเจตนาดีคือเรารู้ถึงผลประโยชน์ใช้ไหม เรารู้ถึงความดี ความถูกต้องความผิด ความชอบธรรมความไม่ชอบธรรม อันนี้มันเกิดจากหัวใจ มันสำคัญกว่า

แต่ถ้าบอกว่าหมอดูให้มาถวาย หมอดูบอกว่าเวลาแก้กรรมต้องไปถวายพระอย่างนั้นๆ พระก็เลยเป็นตราขาย นี่ก็เหมือนกัน เวลา

มีปรากฏการณ์ว่า โอโไฮ้ คนเข้าวัดเข้าวามหาศาลเลย มันไม่เคยมีปรากฏการณ์อย่างนี้ ที่เขาเข้าไว้ในเว็บไซต์กันในตอนนี่ว่ามันไม่เคยมีปรากฏการณ์ที่ว่าคนเข้าวัดเข้าวามากขนาดนี้

ไอ้คนเข้าวัดเข้าวามันก็อย่างหนึ่ง ความถูก ความผิด มันก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ถ้าเข้ามาด้วยความถูกต้องใช่ไหม ใช่ เวลาพูดถึงว่าคนมาเข้าวัดเข้าวาเพื่อทำทาน เขาจะดูถูกว่าเป็นแค่ระดับของท่าน ระดับของประเพณี

แล้วถ้ามันเข้าถึงการปฏิบัติขึ้นมา มันจะเข้าถึงความแจ่มแจ้งเห็นใหม่ ความเข้าใจในหลักธรรม นี่คือแก่นธรรม

มันจะมีแก่นธรรมที่ตรงไหน ในเมื่อ **สติมันก็ไม่ต้องทำ ถ้าเปลอแล้วสติมันจะมาเอง** มันจะเอาแก่นธรรมมาจากไหน แก่นธรรมมันไม่มี เพราะแก่นธรรมมันไม่มี คนถึงเข้ามาแล้วมันสะดวกสบายใจ พอคนเข้ามาแล้วสะดวกสบายมันก็เหมือนตื่นวิวตื่นควายกัน

มันตื่นวิวตื่นควาย กับคนที่เข้ามาในศาสนาด้วยสติสัมปชัญญะด้วยความเข้าใจ อันไหนมันจะดีกว่ากัน

ถ้ามันตื่นวิวตื่นควายนะ มีอบนี้เห็นไหม การปลุกมีอบนี้แสนยาก แต่เวลาปลุกมีอบขึ้นมาแล้ว ไอ้คนคุณมีอบนั้นสำคัญมากเลย ว่ามีอบนี้จะคุมอย่างไร จะรักษาอย่างไร

นี่ก็เหมือนกันเวลาปลุกเจ้าให้คนเชื่อเข้ามา แล้วเชื่อเข้ามานั้นมันถูกหรือผิดละ ถ้าเชื่อเข้ามาในสิ่งที่ผิดนะ ดูลิ เวลาเมื่อที่คุมไม่ได้ เวลาเกิดการจลาจลมันจะโดนทำลายหมดเลย อันนี้ก็เหมือนกัน โอโไฮ้ ไม่เคยมีปรากฏการณ์ว่าคนเข้าวัดเข้าวาได้มากขนาดนี้ ถ้ามีปรากฏการณ์ที่ทำให้คนเข้าวัดเข้าวาได้มากขนาดนี้ คนนั้นต้องเป็นคนดีคนงาม คนนั้นต้องเป็นความถูกต้อง

มันไม่ใช่! คนเข้าวัดนะ ใช่ ขนาดรัฐบาลยังบอกเลยว่า วันสำคัญทางศาสนาให้ทำบุญทำกุศล พอเข้าไปแล้วได้ฟังธรรม มันก็เหมือนความ

สามัคคี ถ้าเข้าไปในชุมชนนั้นแล้วมีความรักใคร่สมานกลมเกลียวกัน
ชุมชนนั้นต้องดี นั่นมันระดับทาน คีล ภาวนา

แต่ี่ระดับของทานนะ ยังไม่เข้าใจเรื่องที่ว่าคีล ๕ คืออะไร คีล ๕ นี้
ทำกันอย่างไรรเลย ที่ว่าคีล ๕ กันขึ้นมา

คีลมันเป็นความปกตินะ คีลคือความปกติของใจ ถ้าเกิดความปกติ
ของใจแล้วจะเกิดสมาธิ ถ้าเกิดสมาธิแล้วมันจะเกิดปัญญา แล้วปัญญา
คือปัญญาอย่างไร

อันนี้มันกลับหัวกลับหางนะ มันกลับหัวกลับหางว่าไม่ต้องทำอะไร
เลย อยู่เฉยๆ นี่แหละ เพราะอะไร เพราะคำพูดมีอยู่คำพูดหนึ่ง เขาพูด
ของเขาเห็นใหม่

**มีคนไปถามเขาว่า จิตนี้หยุดได้ไหม เขาบอกว่าเอ็งต้องหยุด
หายใจใหม่ เขาพูดว่าจิตนี้หยุดไม่ได้ ความคิดจะต้องมีตลอดไป ฉะนั้น
เวลาสอนเห็นใหม่ ก็ให้ดูจิตไปเรื่อยๆ อย่างดมน้อย อย่างเกร็งมัน ดูไป
เรื่อยๆ ดูไปเรื่อยๆ นะ มันก็เข้ากับปริยัติเห็นใหม่ ก็เสสมเพราะยึด
ทุกขมีเพราะยึด ถ้าปล่อยแล้วก็ไม่มี ดูไปเฉยๆ นะ มันก็หายกันไป
เฉยๆ อย่างนั้น ดูกันเฉยๆ ดูจิตไปเฉยๆ แล้วพอดูไปแล้วมันจะสมมุ
เฉทพหวน มันจะขาด**

เวลาพูดก็พูดไปอีกอย่างหนึ่งนะ ถ้าสมมุเฉทพหวนมันขาด เวลา
ขาดแล้วทำไมมันกลับมากลอบอีกล่ะ ทำไมพอเห็นนิพพานแว็บเดียว
พอเห็นนิพพานแว็บหนึ่ง เห็นใหม่ แล้วมันจะขาด

นี่มันกลับหัวกลับหางกันตลอด พอกลับหัวกลับหางกันตลอด มันก็
เหมือนกับ ดูลิ เวลาฉีตวัคซิ่นเห็นใหม่ ทุกคนต้องฉีตวัคซิ่น แล้ววัคซิ่นนั้น
ได้ทดสอบแล้วหรือยัง วัคซิ่นนั้นได้วิจัยหรือยัง วัคซิ่นนั้นมันถูกต้องหรือ
เปล่า อันนี้ก็บอกว่าวัคซิ่นก็คือวัคซิ่นใจ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมา
สัมพุทธเจ้าก็คือธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป มันต้อง
เป็นอย่างนั้นทั้งหมดนี้ นี่คือนี่ว่าปริกษากรรม

เราดูแล้วปรากฏการณ์อย่างนี้ละ คนเข้าวัดเข้าวาเยอะมันก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่มันยิ่งสลดสังเวช สลดสังเวชที่ว่าเวลาคนเข้าไปแล้ว มันเข้าไปตะครุบเงา แล้วมันจะเป็นความจริงไหม ถ้าไม่อย่างนั้น ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงแบ่งไว้เลยว่าปริยัติกับปฏิบัติ แล้วบอกว่านี่เป็นภาคปฏิบัติ ถ้าเป็นภาคปฏิบัติแล้วเวลาพูดออกมา เห็นไหม

เขาเอาเอกสารมาให้ดู ยังเถียงกันหน้าดูเลยนะเถียงกัน อีกฝ่ายหนึ่งก็บอกว่า นี่ไปจำมา ไปจำขององค์นั้น ๆ มา ไม่อยากเอ่ยชื่อ อยู่ในเว็บไซต์นั้นเขาเขียนไว้เต็มเลย ไปจำองค์นั้นมานี้เป็นความจำ ใ้ลูกศิษย์เขาก็บอกว่า เอ้า..มันจะผิดไปที่ไหนล่ะ ก็ศึกษาธรรมพระพุทธเจ้าก็จำมาจากพระพุทธเจ้าทั้งนั้น มันก็เป็นความจำ มันจะผิดไปตรงไหนล่ะ เรายังจำธรรมะพระพุทธเจ้ามาเลย แล้วนี่เป็นความจำ มันคัดลอกของคนอื่นมา มันจะผิดไปตรงไหนล่ะ

มันบอกถึงความไม่เข้าใจ มันบอกถึงความไม่เข้าใจของผู้ที่ไม่เคยปฏิบัติว่า เวลาจำมานี้มันไม่ผิด

แต่ถ้ามันจะเป็นภาคปฏิบัตินะ หลวงตาเวลาท่านพูดถึงหลวงปู่มั่น ท่านบอกว่าเวลาหลวงปู่มั่นท่านเทศน์นี้ ถ้าอะไรที่มันเป็นขณะจิต ขณะจิตที่มันจะเปลี่ยนแปลงเป็นความสำคัญ หลวงปู่มั่นจะไม่พูดเลย เพราะกลัวจะเป็นสัญญา กลัวจะเป็นความจำ แล้วจิตนี้มันจะสร้างภาพ จิตนี้มันมีกิเลสอยู่แล้ว แล้วพวกเราปฏิบัติกัน ทุกคนก็อยากได้มรรคได้ผลใช้ใหม่ มันก็จะสร้างภาพ พอมันสร้างภาพเห็นใหม่ ความสร้างภาพคือ อุปกิเลส โอภาสสว่างใส อุปกิเลส ๑๖

เวลาเราภาวนากันเราก็อยากจะว่าง อยากจะมีความสุข อยากจะปล่อยวางเห็นใหม่ แต่เวลามันเป็นอุปกิเลส มันคือความว่าง มันคือความปล่อยวาง มันคือแสงสว่าง นั่นคืออุปกิเลส กิเลสนี้พอเราละจากกิเลสอย่างหยาบ ๆ มา มันจะไปติดกิเลสอย่างละเอียด พอจิตเราเป็นไปเห็นใหม่ เวลาจิตเราสงบขึ้นมา มันสว่างไปหมด เราก็บอก อุฐู สว่าง คนนั้นก็ว่าสว่าง

ทุกอย่างสว่างไปหมดเลย ไปตื่นตื่นกับความสว่าง แต่ไม่ตื่นตื่นกับผู้รู้สว่าง ถ้าไม่มีผู้รู้ ใครเป็นคนรู้ว่าแสงสว่าง ทำไมมันสว่างหมด ใครเป็นคนรู้ว่าสิ่งนั้นสว่าง ใครเป็นคนไปรู้ว่าแสงสว่างนี้มันเกิดขึ้นมา ใครเป็นคนไปเห็นแสงสว่าง

เหมือนเราเลย เราแต่งเนื้อแต่งตัวกัน เราไม่เห็นคุณค่าของตัวเองเลยนะ เราไปเห็นแต่เสื้อผ้าแฟชั่นใจ โอ้..ตัวนี้หลายดั่งคันนะ แต่ลืมตัวเอง มันจะก็ตังค์ก็แล้วแต่ ใครเป็นคนไปใส่มัน ของมันจะมีคุณค่าขนาดไหน ใครเป็นคนเอามาใส่ เราใส่มันใช่ไหม อันนี้แฟชั่นนะ อันนี้ดีนะ แล้วดีนี้มันมาจากไหน ดีนี้มันอยู่ในข้อมือเรา อยู่ในคอเรา อยู่ในตัวเรา เราเอามาใส่ใช่ไหม

นี่ก็เหมือนกันเวลาเรา โอ๊ย..สว่างไปหมดเลย จะสว่างขนาดไหน ใครเป็นคนเห็นสว่าง ใครเป็นคนรับรู้ความสว่าง

เห็นใหม่ ก็เลส อุปกิเลส มันจะสว่างขนาดไหน มันจะมีความรู้ขนาดไหน นั่นมันเป็นกิเลสอย่างละเอียด เวลาคนปฏิบัติไป ถ้ามีหลักมีเกณฑ์มีครูมีอาจารย์ มันจะรู้ถึงตัวจิต ตัวจิตรู้ว่าสว่าง เวลาหลงตาทำงานพูด ทำงานบอกว่าเวลาจิตทำงานสว่างหมดเห็นใหม่ ที่ติดในสมาธิ เวลาเข้าไปหาหลวงปู่มัน

“จิตเป็นอย่างไร? จิตเป็นอย่างไร?”

“โอ๊ย สว่าง จิตสบายครับ จิตดีมากครับ”

ท่านบอกถ้าดีมากอย่างนั้น นี่คือการติดในความสว่าง ติดในความรับรู้ ติดในความว่าง ติดหมดเลย พอมันติดขึ้นมาละ แล้วหลวงปู่มันท่านก็บอกว่า

“สุขอย่างนี้ ความติดอย่างนี้ มันเป็นความสุขเล็กน้อย มันยังมีความสุขที่มากกว่านี้”

นี่พูดถึงคนรู้นะ คนที่ว่าเห็นถูกเห็นผิด คนที่เห็นถูกเห็นผิดจะรู้ว่าอะไรถูกอะไรผิดใช่ไหม ก็บอกว่าอันนี้มันยังไม่ถึงที่สุด มันยังผิดอยู่ มันยังไปได้ยิ่งกว่านี้อยู่ แต่เวลาคนที่ไม่เข้าใจเห็นใหม่

“อ้าว แล้วถ้ามันไม่ใช่ไอ้ความว่างอย่างนี้ แล้วสัมมาสมาธิขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าล่ะ พุทธพจน์ก็บอกว่าสัมมาสมาธิไง มันเป็นสัมมา มันเป็นความถูกต้องดั่งามใจ”

นี่ยังเถียงนะ ยังเถียง ยังเอาธรรมะของพระพุทธเจ้ามาอ้างเห็นใหม่

คนรู้ เห็นใหม่

“สัมมาสมาธิของพระพุทธเจ้า มันไม่มีัตถหา มันไม่มีสมุทัย มันไม่มีกิเลส นั่นคือสัมมา แต่สัมมาของท่านมันมีสมุทัย มีความรู้ความเห็น”

เห็นใหม่ เราไปเห็นแสงสว่าง เราไปติดข้างนอก ผิดกับถูกใจ จะบอกว่าเราพูดกันนี้เราพูดเรื่องผิดถูก เราไม่ใช่พูดถึงปรากฏการณ์ ที่ว่ามีคนเข้ามาเยอะมาก คนเข้ามารับรู้มาก คนติดกันมาก

เหมือนเราไปโรงเรียน โรงเรียนนี้มีนักเรียน ๖๐๐ คน โรงเรียนนี้มีนักเรียน ๑,๐๐๐ คน จะมีนักเรียนจะกี่คนก็แล้วแต่ นักเรียนคือนักเรียน นักเรียนไปโรงเรียนทำไม นักเรียนไปโรงเรียนก็ไปศึกษา ไปศึกษาแล้วใครเป็นคนสอนนักเรียน ก็ครูในโรงเรียนนั้นเป็นคนสอนนักเรียนใช่ไหม

นี่ก็เหมือนกัน ปรากฏการณ์นี้เด็ก ๆ ปรากฏการณ์นี้ตื่นวันตื่นควาย แล้วเด็กที่ไปโรงเรียนกับครูที่โรงเรียนล่ะ ครูในโรงเรียนกับเด็กในโรงเรียนมีวุฒิภาวะต่างกันใหม่ เอาปรากฏการณ์นั้นมาเป็นตัวตั้งได้ใหม่ ว่าเป็นความถูก ความผิด

ปรากฏการณ์นั้นเป็นความถูกความผิดไม่ได้ ความถูกความผิดมันเป็นเรื่องของอริยสัจ มันเป็นเรื่องสัจธรรม มันเป็นเรื่องของความจริงอันนั้น ถ้าเป็นเรื่องของความจริงอันนั้นเห็นใหม่ ความจริงอันนั้นเวลามันกำลังพัฒนาเข้ามา มันจะรู้ของมัน มันจะเห็นถูกเห็นผิดของมัน

ถ้าเห็นถูกเห็นผิดของมัน อันนี้ต่างหาก นี่สัจธรรมมันอยู่ที่นี้ การประพฤติปฏิบัติของเรามันอยู่ที่นี้ แล้วก็อ้างกันแต่คำว่าปรากฏการณ์ในปรากฏการณ์ที่ว่า โอโฮ มีคนเข้าวัดเยอะมาก ไม่เคยมีปรากฏการณ์อย่างนี้ อย่างนี้ต้องถูกต้องดังงามไปทั้งหมด

ที่นี้คำว่าถูกต้องดังงามมันเป็นความเห็นนะ มันเหมือนกับการเผยแพร่ธรรม ทุกคนก็ต้องพยายามชักนำเข้ามา แต่ชักนำเข้ามาแล้ว มันจะต้องมาคัดเลือกกันอีกเห็นไหม คัดเลือกกว่ามีการศึกษาขนาดใหญ่ มีความรู้ขนาดใหญ่ จะรับผิดชอบส่วนใดของศาสนา จะเผยแพร่กันอย่างไร จะทำกันอย่างไร ให้ศาสนามันคง มันก็เป็นอำนาจศาสนา เป็นบารมี เป็นความรัก เป็นความพอใจของคนที่จะทำ นั่นเป็นเรื่องของปริยัติใช้ไหม

แต่ในการชำระกิเลส ในเวลาปฏิบัติ มันต้องทำที่ใจของเราใจมันต้องทำปรากฏการณ์อันนี้ ทำความรู้สึกอันนี้ให้มันถูกต้องเข้ามา แล้วถ้าปรากฏการณ์อันนี้มันถูกต้องเข้ามา จะไม่กลับหัวกลับหาง คือ สมาธิ ปัญญา พระพุทธเจ้าเป็นคนวางรากฐานเอาไว้เอง คือคือความเรียบร้อยดังงามของสังคมาชาวพุทธ สมาธิคือจิตที่มันมีหลักมีเกณฑ์ของมัน แล้วถ้าปัญญามันเกิดขึ้นมา ปัญญาอันนั้นละ ปัญญาอันนั้นถ้ามันเกิดขึ้นมา มันไม่กลับหัวกลับหาง

คำว่ากลับหัวกลับหางนะ เริ่มต้นก็ไม่ต้องทำอะไรเลย แล้วปัญญามันจะเกิด อย่างนี้มันก็คิดว่าทุกคนมีความคิดอยู่แล้วไง ถ้าอย่างนั้นเด็กก็มีปัญญา ไปโรงเรียนนะ เวลาครูสอนเด็ก เวลาเด็กมันถามว่าทำไมครูสอนอย่างหนึ่ง แต่ทำอีกอย่างหนึ่ง ครูจะสอนว่านักเรียนไม่ควรสูบบุหรี่นะ ไม่ควรกินเหล้าเมายา แต่ครูนะเมาหย่าเปเลย คำสอนอย่างนั้นสอนไปเด็กมันก็รู้ได้ ถ้าพูดถึงคำสอนอย่างนั้น เวลาสอนออกไป มันกลับหัวกลับหางเห็นไหม นี่ก็เหมือนกัน ทั้งๆ ที่ครูเป็นผู้สอนเด็ก ทำไม่让孩子มันย้อนศรถามเอาเลย ถอนหงอกเอาด้วย ไหนบอกว่าต้องไม่สูบบุหรี่ แล้วทำไมครูคาบบุหรี่ปุ๋ยๆ อย่างนั้น

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่ว่าปัญญามันเกิด ปัญญาทางโลกที่มันเกิด มัน เป็นสัญชาตญาณ มันเป็นเรื่องความเห็นอยู่แล้ว เพราะมันมีรากฐานอย่าง นี้ **เขาถึงบอกว่าความคิดหยุดไม่ได้** ในเมื่อความคิดหยุดไม่ได้ เราก็ตาม ความคิดนั้นไป พอรู้เท่าเห็นใหม่ ความรู้เท่านี้มันเป็นความรู้เท่าความเห็น เท่านั้นแหละ แต่เพราะธรรมชาติของพระพุทธเจ้า ทางทฤษฎีเขาบอกว่า ให้รู้ ภาวยรู้ใจ ก็เอาคำว่ารู้กายรู้ใจ **เขาจะพูดทุกที่ว่า รู้กายรู้ใจ** เราก็สร้างภาพ ได้ว่า รู้กายรู้ใจอย่างไร รู้กายรู้ใจตามความจริงขององค์สมเด็จพระสัมมา สัมพุทธเจ้าเห็นใหม่

เขาบอกว่าครูบาอาจารย์ก็บอกว่าให้ดูจิตรักษากิจ หลวงปู่มั่น หลวงตาครูบาอาจารย์ท่านก็บอกให้รักษากิจรักษาใจ ใจของเราให้ รักษา ให้รักษาให้ดูแลหัวใจของเราทุกคน ใจของเรามันทุกข์ของเราใช้ใหม่ สังคมก็เป็นสภาวะของสังคมใช้ใหม่ กรรมของสภาวะสังคม กรรมของสังคม กรรมของส่วนที่ร่วมกัน มันก็มีใช้ใหม่ เราก็มีกรรมของเราใช้ใหม่ เราอยู่ใน สังคมขึ้นมาเราก็รักษาใจของเรา สิ่งที่เกิดขึ้นมาในสังคมมันก็เป็นสภาวะ แวดล้อม เป็นความเห็นของคน เป็นมุมมองของคนเห็นใหม่ ตื่นกระแสกัน ไป ไอ้เราก็อยู่ในกระแสอย่างนี้ แล้วเราจะไปกับเขาใหม่

ถ้าเรารักษาใจของเรา เราก็จะไม่ตื่นไปกับเขา เราก็จะรักษาใจของ เราได้ ถ้ารักษาใจนี้คือมี ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าเราไม่มีหลักใจของเรา เรา ตื่นไปกับกระแสสังคมกระแสความคิด

เขาบอกว่าเป็นปัญญา ปัญญา ปัญญาอย่างนี้มันกลับหัวกลับหาง กลับหัวกลับหางที่ไหน กลับหัวกลับหางที่ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมา สัมพุทธเจ้า หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราบอกว่าต้องทำความสงบของ ใจเข้ามาก่อน พูดถึง ศีล สมาธิ ปัญญา **แต่นี้เขาบอกว่าปัญญามันเกิดเลย ดูจิตดูใจไปเลย** คำว่าดูจิตดูใจ ดูใจให้สงบก่อน พอใจสงบมีหลักมีเกณฑ์ ขึ้นมา แล้วถ้าเกิดปัญญาขึ้นมา ปัญญาอันนี้มันจะมาชักพอกใจ

แต่นี้เขาบอกว่าใช้ปัญญาไปเลย ทุกอย่างเป็นปัญญา สมณะทุก อย่างไม่มีความจำเป็น

ตอนนี้เขาซักจะบอกว่าจำเป็นแล้วนะ เมื่อก่อน **เขายกมือว่าไม่จำเป็นเลย สมณะนี้ไม่จำเป็น! สมณะไม่เกิดปัญญา ไม่มีประโยชน์อะไรเลย ใช้ปัญญาไปเลย** นี่ไง คำว่ากลับหัวกลับหางคือเอาสัจจะชาตญาณ เอาปัญญานี้มาใช้เป็นประโยชน์ แต่ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านก็ใช้ประโยชน์เหมือนกัน ถ้าไม่มีปัญญาอย่างนี้ เราไม่มีความคิด ไม่มีความต้องการ ไม่มีความปรารถนา เราจะไม่เข้ามาวัดหรือ การเข้ามาวัดเพราะเราต้องมีศรัทธาใช้ใหม่

เวลาศึกษาธรรมะพระพุทธเจ้า เราก็กู้ปัญหาของเรา พอใช้ปัญญาเราก็กินแยกแยะใช้ใหม่ แยกแยะว่าอันนี้เป็นบุญกุศลเป็นบาทเป็นฐาน ถ้ามันเป็นบาทเป็นฐานแล้ว เราจะพัฒนาขึ้นไป เราก็กินปฏิบัติขึ้นไป พอปฏิบัติขึ้นไปแล้ว มันก็ต้องเริ่มต้นจากพื้นฐานต้องมีสมาธิ แล้วพอมีสมาธิมันจะทำให้เกิดปัญญาขึ้นมา นี่มันไม่ได้กลับหัวกลับหาง นี่เขาเรียกว่าเคารพธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วยิ่งถ้าตัวเองได้รู้ ถ้าตัวเองนะ ถ้าจิตเข้าไปรู้สัจจะความจริงอันนี้ มันยิ่งซาบซึ้งใหญ่เลย ซาบซึ้งแบบว่าเรามันต้องมีพื้นฐาน มันต้องมีการพัฒนาการขึ้นไปเป็นขั้นเป็นตอน ต้นไม้ที่เราต้องป็นจากโคนขึ้นไปยอด จากโคนแล้วเราก็กินขึ้นไป เราก็กินเก็บผลไม่กิน เราไปสร้างทุกอย่างที่เป็นประโยชน์อยู่บนต้นไม้ นั่นมันความจริง มันเป็นอย่างนี้ **แต่นี้เขายกมือว่าทุกอย่างไม่จำเป็นเลย เหวะมาจากไหนก็อยู่บนยอดเลย เก็บยอดกินได้หมดเลย** เพราะเขามีความคิดอย่างนี้ เพราะอะไร

เพราะว่ามีปรากฏการณ์ของสังคม แต่มันไม่มีปรากฏการณ์ทางจิตใจ จิตมันไม่เป็นไป มันเลยกลับหัวกลับหาง คำว่ากลับหัวกลับหางนี่มันไม่มีหลักมีเกณฑ์ พอไม่มีหลักมีเกณฑ์คำสอนมันถึงได้ผิดตรงนี้ ใจก็พูดพุทธพจน์เหมือนกัน พุทธธรรมะคำเดียวกัน พุทธอักษร พุทธภาษาเดียวกัน แต่การเรียงลำดับความเป็นไปของจิตมันผิด! ความเป็นไปของจิต พัฒนาการของจิตมันกลับหัวกลับหาง ต้นไม้ที่มีแต่รากแก้ว ขึ้นอยู่บนอากาศ ยอดต้นไม้จมน้ำไปอย่างนี้ กับสัจจะความจริงคือรากแก้วอยู่ที่ดิน แล้วโตขึ้นมาเป็นต้นไม้แล้วมีดอก มีใบอยู่บนนั้น นี่คือธรรมะ

แต่ถ้ามันกลับหัวกลับหางเห็นใหม่ มันจะเอารากแก้วชี้ฟ้า เอายอด ปักดิน ยอดปักดินอย่างไร **ใช้ปัญญาไปเลยใจ รู้กาย รู้ใจ รู้จิตนะ จิตมัน จะรู้ของมันไป** นี่ที่ผิดมันผิดตรงนี้! **แต่เขาบอกว่ามันไม่ผิด ก็พุทธธรรมะ ของพระพุทธเจ้า พุทธเหมือนกันเลย เปิดพระไตรปิฎกก็มีเลย แล้ว ครูบาอาจารย์ทุกองค์ก็พูดเหมือนกัน หลวงตา ก็บอกให้ดูใจรักษาใจ รักษาใจเราอย่าไปรักษาใจคนอื่น ใจคนอื่นไม่ใช่ของเรา**

ครูบาอาจารย์พูดอย่างนี้ทั้งนั้น แต่การกระทำมันมีของมันใจ มัน พัฒนาของมันขึ้นมา มันจะรู้มันจะเห็นของมัน เราจะกล่าวพูดใหม่ว่าเกลือ หวาน น้ำตาลเค็ม เรากล่าวพูดใหม่ ถ้าคนพูดอย่างนี้แสดงว่าแปลกแยกจาก สังคม อย่างนั้นต้องไปบัญญัติใหม่เลย เปลี่ยนเกลือกับน้ำตาล เปลี่ยนกัน กลับหัวกลับหางกัน แต่สังคมเขารับรู้กันอยู่แล้วว่าเกลือเค็มน้ำตาลหวาน นี่ก็เหมือนกันในเมื่อประพุดติปฏิบัติ ถ้ามันเป็นความจริงนะ เราไปรู้จักจริง ว่า เกลือนี่เค็ม น้ำตาลนี่หวาน

เราจะไม่พูดกลับกับเขา แต่ที่เราพูดกลับกับเขา **ใช้ปัญญาไปเลย** **ดูจิตก็ไม่สำคัญ ทุกอย่างก็ไม่สำคัญ** แต่เพราะเรื่องมันเกิดขึ้นมาแล้ว แต่เพราะพูดอย่างนี้ใช้ใหม่ ทุกคนปฏิเสธ ธรรมชาติของมันคือเกลือเค็ม น้ำตาลหวาน แต่เวลาประพุดติปฏิบัติขึ้นไป ถ้าทำอย่างนั้นแล้ว กว่าจะได้ เกลือมาแต่ละเม็ดต้องทำนาเกลือ กว่าจะได้น้ำตาลขึ้นมา น้ำตาลประเภท ไต น้ำตาลโตนดก็ต้องใช้ต้นตาล ถ้าน้ำตาลอ้อย น้ำตาลทราย เราก็ต้อง ปลูกอ้อย ถ้าปลูกอ้อยเราต้องลงหีบ เสร็จแล้วเราถึงจะได้น้ำตาลมา

ถ้าทำอย่างนี้แล้วมันลำบากเห็นใหม่ ก็เลยไม่มีปรากฏการณ์ความ ตื่นของสังคม เพราะมันต้องทำตามความเป็นจริง ใครอยากได้น้ำตาลก็ ต้องปลูกอ้อย ใครอยากได้เกลือก็ต้องทำนาเกลือ มันก็เป็นปรากฏการณ์ ตามความเป็นจริง เป็นสังขธรรม ถ้าเป็นสังขธรรมมันก็ไม่มีปรากฏการณ์ คนก็ไม่ตื่นเต้น เพราะมันเป็นข้อเท็จจริงตามธรรมชาติ แต่ถ้าบอกว่าทุกอย่างกลับหัวกลับหางแล้วเป็นไป นี่ไง ปรากฏการณ์มันเกิดอย่างนี้ คำว่า ปรากฏการณ์ที่คนตื่นเต้น เพราะว่ามันไม่มีหลักมีเกณฑ์

แล้วทุกคนจะพูด ทุกคนจะบอกว่า **“ก็มันปฏิบัติแล้วมันได้ผลนะ เมื่อก่อนนี่ปฏิบัติไม่ได้เรื่องเลย ส่วนใหญ่จะบอกเลยว่าทำพุทโธมาสิบ กว่าปีทั้งนั้นเลย แล้วพอมาดูจิต เยี่ยม! เยี่ยม! เมื่อก่อน พุทโธมาสิบปี เอาหัวปักดินทั้งนั้น พอดูจิต โอโฮ มันยอด โอโฮ มันสบาย”**

เหมือนเราทำงานอยู่นี้แล้วเรตกลงกันตั้งแต่วันนี้เลยนะ ทุกคนไม่ต้องทำงาน อยู่ที่นี่เราจะเลี้ยงดูหมดเลย เราให้ตั้งค่าใช้จ่ายหมดเลย ยอดไหม ยอด แล้วพวกเราจะอยู่กันได้จริงไหม อยู่กันได้จริงหรือเปล่า ตั้งแต่บัดนี้ไปเลยนะ โยมทำงานอะไรลาออกหมดเลย มาอยู่ที่นี่เราจะเลี้ยงดูหมดเลย เราจะให้เงินเดือนด้วย ให้ฟรีๆ คนละหมื่น แล้วไม่ต้องทำอะไรเลย อยู่เฉยๆ โยมเอาไหมล่ะ ก็อยากได้ทุกคนนะ แล้วมันจะเป็นไปได้ไหม มันเป็นไปได้

เพราะคนเรามันต้องมีหน้าที่รับผิดชอบ มันมีเวรมีกรรม มีพ่อ มีแม่ มีปู่ มีย่า มีลูก มีหลาน มีครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบ ต้องทำทั้งหมด

“พุทโธๆ มาตลอด ทำมาสิบปีสี่สิบปีไม่ได้อะไรเลย พอมาดูจิตขึ้นมาอะ อู้ฮุย มันยอดๆ”

นี่ต้องเอาเวลามาพิสูจน์กัน ถ้าเวลาเราต้องกลับไปทำหน้าที่การงานของเรา แล้วมันจะเป็นอย่างนี้ไหม สิ่งที่มีเป็นอย่างนี้มาเพราะอะไร เพราะมันเป็นปรากฏการณ์เพราะความเชื่อ แล้วแค่ชั่วคราวเท่านั้น ปรากฏการณ์อันนี้เพิ่งเกิดขึ้น ถ้าปรากฏการณ์นี้เกิดขึ้น ก็ต้องใช้กาลเวลาพิสูจน์ว่า เวลาปฏิบัติไปแล้ว มันจะมีมรรคมีผลไหม

ถ้ามันไม่มีมรรคมีผลก็เลยตั้งกติกาค้นมา ว่าคนนั้นภาวนาดีได้ โสตาบัน แม้เขาจะบอกว่า **ไม่เคยให้โสตาบันใครเลยนะ เพียงแต่บอกว่าภาวนาดี** แต่มันก็มีศัพท์มีรหัสของตัวเองกันเองว่า ถ้าใครภาวนาดีแล้วจะได้ขึ้นได้ตอน นั่นคือว่ามันไม่มีอะไรใจ เพราะคำว่าสบาย คำว่ารากฐาน มันไม่มี มันจึงไม่มีผล หลวงปู่มั่นพูดไว้เอง **“ต้นคดปลายตรงไม่มี”** เราถึงพูดไว้เห็นใหม่ว่าแชร์นิพพาน ถ้าใครลงแชร์แล้วคนนั้นจะได้ผลประโยชน์

ถ้าใครเข้ามาทำแล้ว มันจะได้ความสะตอกสบาย ความว่าง ความพอใจ มันก็ว่ากันไป

แต่จริงๆ มันคือไม่ได้ เพราะว่าแชร์ลูกโซ่หรือแชร์ที่เขาใช้กระแสนี้กัน มันอยู่ได้เพียงชั่วคราว เราจะบอกว่าที่ทำกัน ปรากฏการณ์นี้มันแป๊บเดียวแหละ ทีนี้คำว่าแป๊บเดียวแล้วทำไมมันอยู่ได้ล่ะ เห็นไหมขบวนการหนึ่งที่เขาจะอยู่กันได้เพราะอะไร เพราะเขาจะมีกระแสน้อยๆ เขาจะมีโครงการอยู่ตลอดเวลา จะมีการปลุกกระแสกันมาตลอด จะมีโครงการนั้นๆ อยู่ตลอดเวลา เพื่อปั่นกระแสอยู่ตลอดเวลา ปั่นไว้ เหมือนกับตลาดเห็นใหม่ รีแบรนด์ต์ตลอด คอยพยายามจะให้ขบวนการของมันอยู่อย่างนั้น มันถึงจะอยู่ของมันไง แต่ความจริงมันไม่เป็น

ถ้าพูดถึงการปฏิบัติของกรรมฐานของพระพุทธเจ้าเห็นใหม่ พระพุทธเจ้าตรัสรู้อยู่ที่โคนต้นไม้ พระพุทธเจ้าเทศน์ครั้งแรกกับปัญจวัคคีย์ ๕ องค์เท่านั้น พระพุทธเจ้าจะเทศน์ว่าการแต่ละครั้งแต่ละคราวนะ ท่านต้องมองดูความพร้อมของผู้รับ ถ้าผู้รับยังไม่มีความพร้อม ท่านจะเทศน์อนุพุทธพิกิตา เทศน์เรื่องระดับของท่านเท่านั้น ให้ผู้ที่มีระดับของท่าน ให้มีความเชื่อมั่น พอเตรียมความพร้อมขึ้นมาแล้ว ท่านถึงจะเทศน์อริยสัจ เทศน์เป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป ไม่มีการบอกว่าใครก็ได้ อะไรก็ได้ ทำแล้วจะประสบความสำเร็จ มันไม่มี มันเป็นไปไม่ได้ นี่พูดถึงปรากฏการณ์ใจ

เขาบอกว่า มันเป็นปรากฏการณ์ ที่มีคนเข้ามาเยอะมากมาปฏิบัติ คนจะพูดคำเดียวว่า **เมื่อก่อนพุทธโรมาลิบียี่สิบปีแล้วไม่ได้เรื่อง จะทำอะไรมาก็ไม่ได้ผลเลย พอมาคูจิตนี้ อยู่นี่ สบาย**

คนเราจะทำอะไรมาก็แล้วแต่ พอเข้ามานั่งพัก ทุกคนจะสบายหมด คือไม่ทำอะไรสบายที่สุด ฉะนั้นพอกำหนดจิต ตั้งสติอะไรมาที่พอทั้งหมดแล้ว สบายไหม มันก็สบาย แต่ความสบายอย่างนี้มันจะอยู่ได้ไหม โดยข้อเท็จจริงมันอยู่ไม่ได้ คนภาวนาเป็นจะรู้ว่าจิตนี้มันตื้อนัก ตัวจิตนี้เหมือนช่างสารที่ตอกมัน แล้วตัวจิตนี้จะเอาไว้ในอำนาจของเรานั้น มันเป็นเรื่องที่

เป็นไปไม่ได้ ใครจะเอาจิตของตัวเองไว้ในอำนาจของตัวได้หนียากนัก ถ้าไม่ทำสมาธิก่อนมันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้! **อยู่เฉย ๆ แล้วจิตมันจะสงบเอง** มันเป็นไปไม่ได้! เพียงแต่ว่าหลอกกันเอง หลอกกันมาตลอด แล้วก็หลอกกันตลอดไป โดยสังคมจอมปลอม! หลอกลวงกันอยู่อย่างนั้น แล้วบอกว่าการปฏิบัตินี้ปฏิบัติเป็นความจริง มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ เขาพูดเองว่ามันเป็นปรากฏการณ์ ทุกคนชมตรงนี้ใจ

วันนี้จะต้องพูด พูดถึงปรากฏการณ์ที่มันเกิดขึ้นกับสังคม มันเป็นเรื่องที่ไปไม่ได้! สิ่งที่มีมันจะเป็นไปได้อย่างหลวงปู่เสาร์หลวงปู่มั่น เวลาหลวงปู่เสาร์ท่านเผยแผ่ไป แล้วท่านเจ้าคุณอุบาลี เจ้าคุณต่างๆ ซึ่งเคยอยู่กับสังคมชั้นจากภายใน แล้วหลวงปู่เสาร์หลวงปู่มั่นมาสั่งมาสอนมาดูแล พวกนี้เขามีวิภาวะ เขารับรู้ได้ พอรับรู้ได้เขาก็ประพฤติปฏิบัติของเขาขึ้นมา

มันเป็นอำนาจวาสนาของคนนะ อย่างเราเวลานั่งปฏิบัติด้วยกันใครบ้าง มันจะปฏิบัติแล้วสงบบ้างไม่สงบบ้าง แม้แต่คนๆ เดียวบางที่ก็สงบ บางที่ก็ไม่สงบ มันเป็นเพราะเหตุใด

แล้วถ้ามันสงบขึ้นมา มันมีปรากฏการณ์ของจิตอย่างไร แล้วถ้ามันเป็นอย่างนั้น แล้วเวลาเรารักษาไว้ไม่ได้ เวลามันเสื่อม เสื่อมอย่างไร คนปฏิบัติก็เหมือนนักกีฬา นักกีฬาจะถ้าขยันฝึกซ้อม ความฟิตของเขาจะคงที่ เรื่องทักษะของเขา เขาต้องไปฝึกของเขาอีกทีหนึ่ง นักกีฬาส่วนใหญ่เขาจะรักษาร่างกายของเขา เขาจะพยายามดูแลเรื่องอาหารความเป็นอยู่เห็นใหม่เพื่ออะไร เพื่อให้ร่างกายของเขาแข็งแรง

นักกีฬานานี้เขาก็จะดูจิตของเขา เขาจะมีสติของเขา เขาจะคอยรักษาจิตของเขา เขาจะกำหนดพุทโธของเขาทั้งวันทั้งคืน เขาจะดูแลใจของเขา มันเหมือนนักกีฬาที่เขาจะดูแลร่างกายของเขา ขนาดดูแลอย่างนี้แล้วเวลามันชราภาพไปเห็นใหม่ เวลาชราภาพไปร่างกายมันเกิดบาดแผล เกิดเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมา มันก็ทรุดเป็นธรรมดา นี่พูดถึงร่างกายนะ แล้วจิตใจที่เป็นนามธรรม เราจะรักษาให้มันคงอยู่ตลอดไป จะทำอย่างไร มันเป็นเรื่องรักษาได้ง่ายๆ หรือ

ขนาดร่างกายของเรานะ คุณลี ขนาดที่เราเอาวิทยาศาสตร์การแพทย์เอาแพทย์มาควบคุมเลย อาหารให้กินอย่างนั้น ให้ดูแลอย่างนั้นๆ แล้วร่างกายนี้มันยังชราภาพใหม่ มันยังเป็นไปของมันเห็นใหม่ แล้วจิตใจนี้มันเป็นนามธรรม มันเป็นเรื่องละเอียดอ่อนกว่า แล้วเราจะปล่อยให้มันตามสบายของมัน ให้ทำอะไรก็ได้ ให้มันดีนรนอย่างไรก็ได้ เหมือนนักกีฬาเห็นใหม่ จะกินอาหารขยะ จะกินแต่สิ่งที่มันทำให้ร่างกายเราไม่มีพลังงาน ทำอย่างนั้นแล้วร่างกายมันจะดีไหม

นี่ก็เหมือนกัน การปล่อยมันตามสบาย มันเป็นเรื่องตรงข้าม มันเป็นเรื่องของสิ่งที่เป็นไปได้ ฉะนั้นปรากฏการณ์ที่มันเกิดขึ้น คือปรากฏการณ์ที่ว่าให้คนสะดวกสบาย ให้คนทำอะไรก็ได้ตามใจของตัวเอง ปรากฏการณ์อย่างนี้ เราจะบอกว่ามันเหมือนกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ นายแพทย์ที่เขาดูนักกีฬานี้ เขาไม่รับผิดชอบ เขาให้นักกีฬาของเขาทำอะไรก็ได้ สุดท้ายแล้วนะ ผลที่ตอบสนองมา นักกีฬานั้นจะได้รับผลตอบสนองเอง แต่ถ้าแพทย์ที่เขาดูแลนักกีฬา เขาควบคุมอาหารของนักกีฬานั้น เขาจะดูแลอย่างนั้น เพื่อให้นักกีฬานั้นอยู่ในกฎระเบียบ จะให้ร่างกายมันแข็งแรง

ฉะนั้นถ้ามันอยู่ในการภาวนาพุทโธๆ ของครูบาอาจารย์เรา ตั้งสติของครูบาอาจารย์เรา มันก็เหมือนกับนายแพทย์ที่เขาดูแลนักกีฬานั้นให้มันคงแข็งแรง ไม่ใช่ว่าเป็นนายแพทย์ที่ไม่รับผิดชอบ อะไรก็ได้ สะดวกสบายแล้วนักกีฬาที่ชอบ นักกีฬาคนไหนที่โค้ชมันบอกว่า เฮ้ย นอน! แล้วไปแข่งเลย นักกีฬาคนไหนก็ชอบ นักกีฬาคนไหนไม่ต้องซ้อม ไม่ต้องทำอะไรเลย ถึงเวลาก็แข่งเลย แล้วได้เหรียญทองไปตลอด มันจะมีที่ไหน มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้

ปรากฏการณ์อย่างนี้ มันเป็นปรากฏการณ์เพราะว่า วุฒิมานะ นักกีฬานี้มันเป็นวิทยาศาสตร์ นี่ยกขึ้นมาเป็นรูปธรรม เราก็เห็นได้ เราก็รู้ได้ใช่ไหม เราก็เปรียบเทียบได้ แต่ความรู้สึกนี้เราจะเอาอะไรไปเปรียบเทียบล่ะ คนตาบอด จิตบอด จิตที่ไม่มีวุฒิมานะ เขาพูดอะไรก็เชื่อ แต่ได้พิสูจน์หรือยัง **ก็พิสูจน์แล้วไง ก็มันว่างๆ มันสบายๆ อยู่** มันสบาย

เพราะมันไม่มีหลักมีเกณฑ์ มันไม่มีจุดยืน ไม่มีหลักยึด ถ้าคนสบายๆ แบบไม่มีหลักไม่มีเกณฑ์เห็นใหม่ แล้วมันจะตั้งตัวกันขึ้นมาได้อย่างไร ถ้ามันตั้งตัวขึ้นมาไม่ได้ แล้วปัญญาที่มันเกิดขึ้นมาละ เห็นใหม่ที่เขายกมา **ให้ร่างกายรู้ใจไป**

ถ้าคนภาวนาเป็นนะจะไม่บอกหรือว่า **จิตนี้หยุดไม่ได้ จิตนี้หยุดไม่ได้หรอก เพียงแต่ตามรู้ตามเห็นไปกับจิตนี้แหละ แล้วปัญญามันจะเกิด**

คำๆ นี้ฟังไม่ได้! จิตนี้หยุดได้ ถ้าจิตนี้หยุดไม่ได้ก็เป็นสมาธิไม่ได้ คำพูดนี้เป็นคำพูดของคนที่ไม่เคยทำสมาธิเป็น คนทำสมาธิเป็นนะ วิทกวิจารณ์ ปิติ สุข เอกัคคตารมณ์ จิตตั้งมั่น จิตตั้งมั่นคือสมาธิ ถ้ามันไม่หยุดไม่ตั้งมั่น มันจะเป็นสมาธิได้อย่างไร

เขาพูดเองว่าจิตนี้หยุดไม่ได้

ถ้าจิตหยุดไม่ได้แล้วก็ต้องตามความคิดไป เพราะความคิดมันหยุดไม่ได้ แล้วถ้าความคิดหยุดไม่ได้ แล้วทำไมมีปัญหาที่เกิดจากการดูจิต มันหยุดไม่ได้แล้วมันจะมาชำระกิเลสได้อย่างไร ในเมื่อจิตมันหยุดไม่ได้ หยุดไม่ได้คือไม่มีกำลัง หยุดไม่ได้คือไม่มีฐาน ถ้าไม่มีฐานไม่มีที่ตั้ง แล้วมันจะไปแก้กันที่ตรงไหน มันแก้อะไรไม่ได้สักอย่างหนึ่ง

นี่เราจะบอกว่าผู้ที่มาขึ้นชมถึงปรากฏการณ์ เพราะเขาไม่เคยปฏิบัติ เขาได้แต่ศึกษาธรรมะของพระพุทธเจ้า แล้วเขาก็พูดธรรมะของพระพุทธเจ้า แล้วก็เกิดความเชื่อถือเชื่อมั่นศรัทธากันขึ้นมา

เวลาเราพูดนะ เราพูดถึงปริยัติ-ปฏิบัติ การปฏิบัตินี้เวลาครูบาอาจารย์ของเรา เพราะเราอยู่กับครูบาอาจารย์มา หลวงปู่เจี๊ยะกับหลวงตาคิดถึงหลวงปู่มั่นที่ไร น้ำตาไหลทุกทีเลย เพราะหลวงปู่มั่นท่านพยายามค้นคว้า แล้วพยายามต่อสู้กับกระแสสังคัม กระแสสังคัมที่ไม่เชื่อว่ามรรคผลนิพพานมี หลวงปู่เสาร์หลวงปู่มั่นท่านพยายามต่อสู้กับตัวของท่านเอง

เรื่องกิเลสต้นหาความทะยานอยากในหัวใจของเรา ทุกคนก็อยากสะตวง
อยากสบาย ทุกคนก็อยากจะได้ถึงฝั่งทั้งนั้นแหละ

ถ้าไม่ประพฤติปฏิบัติจริง มันจะถึงฝั่งได้อย่างไร แต่การประพฤติ
ปฏิบัติมันก็มีกระแสสังคมบีบคั้น ท่านก็ต่อสู้ของท่านมา แล้ววางหลักวาง
เกณฑ์ขึ้นมา จนเกิดเป็นสังคมของพระป่าในการประพฤติปฏิบัติขึ้นมา จน
สังคมเขาเชื่อถือ พอสังคมเขาเชื่อถือขึ้นมา มันก็ต้องมีความขยันหมั่นเพียร
มีความตั้งใจ มีความจงใจ เพื่อประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้มีหลักมีเกณฑ์ ให้
มันมีมรรคมีผลขึ้นมา

**แต่เวลาที่เขายกบอกว่า ไม่ต้อง สมณะไม่มีความหมาย นั่งเกร็ง นั่ง
เคร่ง เขายกบอกว่าไม่มีนี่ ที่บอกว่าสำนักอื่นปฏิบัติไม่ถูกต้อง ต้องเติม
เขายกบอกว่าไม่มีหรือ แต่เวลาเขาพูด พูดแล้วก็เสียดด้วยนะ พูดเสียด
ว่า ถ้าการจงใจการตั้งใจนี้ผิดหมด แม้แต่ตั้งใจนะ ต้องผลอแล้วสติ
จะเกิดขึ้นมา สัมมาสมาธิเกิดต่อเมื่อผลอ แล้วไฟลมันอยู่ไหน เดี่ยว
จะเอาหนังสือให้ดู เวลาพูดอะไรแล้วไฟลอยู่ไหน สิ่งที่เขาพูดอยู่ไหน
แล้วก็บอกว่าตัวเองไม่ได้พูดสักอย่างเลย**

เวลามีคนโต้แย้งมันก็พูด แต่เวลาตัวเองพูดไปเพราะอะไร เพราะ
ถ้าคนมีหลักมีเกณฑ์มันจะรู้จัก อย่างเช่นคนรู้จักกฎจราจร เขาจะไปตามกฎ
จราจร เราเคารพกฎจราจร เราเป็นปัญญาชน ถ้ากฎจราจรเขาห้าม ที่ห้าม
จอดที่ไหน เราจะรู้ของเรา เราจะทำของเรา เราจะไม่ฝ่าฝืน ถ้าไม่มีความ
จำเป็น อันนี้ก็เหมือนกันถ้าคนเป็นไซ้ใหม่ เขาจะรู้ว่ากฎจราจรตรงไหน
ห้าม ตรงไหนอนุญาต ตรงไหนให้ทำอย่างไร ถ้ามันเป็นทางม้าลายก็ต้อง
จอดให้คนข้ามก่อน เพราะสิทธิของเขา

ในการประพฤติปฏิบัติมันจะเป็นอย่างนี้ จิตจะเป็นสมาธิได้เพราะ
เหตุใด เพราะมีสติ มีสติเฉยๆ จะเป็นสมาธิได้ไหมถ้าไม่มีคำบริกรรม ถ้า
จิตมันไม่ตั้งมั่น แล้วถ้าจิตมันตั้งมั่นมันเป็นสมาธิได้อย่างไร พอเป็นสมาธิ
แล้ว สมาธิอย่างหยาบอย่างละเอียดมันแตกต่างกันอย่างไร พอสมาธิอย่าง

หยาบเห็นใหม่ มันก็มีความสุข เพราะมันปล่อยเข้ามา มันก็มีความสุข แต่ มันยังมีกำลังไม่พอ แล้วถ้ามันใช้ปัญญาขึ้นไป มันก็ฟันเพื่อน

แต่พอมีสมาธิที่มันมีกำลังขึ้นมา เวลาใช้ปัญญาขึ้นไป ปัญญาอย่าง นี้กับปัญญาที่เป็นปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาโดยสัญชาตญาณ มันแตกต่างกันอย่างไร ปัญญาที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ โดยสัญชาตญาณของเรามันไม่มีสมาธิรองรับ พอไม่มีสมาธิรองรับนี้กำลังมันไม่มี แต่พอเรามีสมาธิรองรับ มันเหมือนหนักก็ฟ้าเลย ไม่พืดแต่ทักษะเขาก็มีนะ เขาก็ทำของเขาได้แต่มัน อืดอาด อย่างเช่นนักมวย ถ้าเขาไม่พืด เวลาเขาออกหมัด มันจะเชื่องช้า มัน จะไม่ว่องไว มันจะไม่สามารถทำคะแนนได้

แต่ถ้ามีสัมมาสมาธิขึ้นมาเห็นใหม่ มีกำลังขึ้นมา มีความคิดขึ้นมา หมัดนี้เขาจะไวมาก จนคู่ต่อสู้ไม่เห็นว่ามันปล่อยมาเมื่อไหร่ รู้อีกทีหนึ่ง มัน ก็เข้าปลายคางก็กลับไปแล้ว เพราะอะไร เพราะมันมีสมาธิ มันมีความพืด มันมีกำลังของมัน ถ้ามันมีสมาธิขึ้นมา สมาธิอย่างหยาบก็มีความสุข สมาธิ อย่างกลาง สมาธิอย่างละเอียด สมาธิอย่างละเอียดแล้วมันเกิดปัญญา ขึ้นมา มันมีกระบวนการของมัน ถ้ามีกระบวนการของมันขึ้นมาเห็นใหม่ กระบวนการที่มันเกิดขึ้นมาอย่างนี้ มันเกิดขึ้นมาได้อย่างไร

นี่ใจพูดถึงสิ่งนี้ ถ้าคนภาวนาเป็นมันรู้ได้ **เขาบอกว่าจิตหยุดไม่ได้ แล้วทุกคนก็เชื่อใจ** ทุกคนเชื่อเพราะอะไร เพราะทุกคนไม่มีปรากฏการณ์ ในหัวใจที่เป็นเครื่องยืนยัน ในความเป็นปัจเจกตั้ง ในความกล้าหาญของ นักปฏิบัติ

ผู้ที่เป็นนักปฏิบัติจะกล้าหาญ กล้าหาญเพราะอะไร เพราะ ปรากฏการณ์ของจิต มันชั่วร้าย ไร เราเคยทำอย่างนี้ เกลือเค็มน้ำตาลหวาน ล้านเปอร์เซ็นต์เพราะเราได้กิน เราได้ใช้ เราได้รับรู้ แต่สังคมเขาบอกว่า เกลือหวานน้ำตาลเค็ม มันถึงงนะ เพราะปรากฏการณ์ในหัวใจของเรา สิ่ง ที่เราเคยลิ้มรสมา คือ เกลือเค็ม น้ำตาลหวาน แต่พอเขาบอกว่าเกลือหวาน น้ำตาลเค็ม มันถึงงนะ ปรากฏการณ์มันแตกต่างเห็นใหม่ แต่ถ้าเป็นคนนี้

ได้สัมผัสมาแล้ว ปรากฏการณ์ที่เขาพูดกันจากสังคม นั้นมันเป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่ปรากฏการณ์ของเรา ที่เราได้สัมผัสเกลือเค็มน้ำตาลหวาน เราได้สัมผัสจริง ๆ มันเป็นความเชื่อของเรา มันเป็นความจริงของเรา มันเป็นความสัมผัสของเรา เราจะไม่ตื่นเต้นไปกับเขา

ฉะนั้นกรณีอย่างนี้ คำพูดที่ว่า **จิตหยุดไม่ได้ ถ้าผัสสะสมาธิจะมาเองอะไรนี้** มันเป็นปรากฏการณ์ที่มันเป็นไปไม่ได้ ที่นี้สังคมเขาเชื่อ แล้วสังคมเขาทำไป แล้วเขามีความพอใจ มีความเห็นอย่างนั้นไปแล้ว อันนั้นมันเป็นเรื่องของเด็ก เป็นเรื่องของชนชั้นที่ว่าไม่มีวุฒิภาวะ เขาเชื่อของเขาไป อันนั้นมันเป็นเรื่องของเขา แต่เราจะเอาเรื่องของความจริง เรื่องของปรากฏการณ์ตามความจริงที่ว่า ความจริงมันต้องเป็นอย่างนี้ ถ้าความจริงเป็นอย่างนี้ ใครทำไปก็จะมีรู้ แต่เขาทำของเขาเป็นอย่างนั้น ก็ต้องเป็นแบบนั้นไป

เราจะมาตัดคำตรงที่ว่า เขามาสาธุกันมาก เวลาที่เขาขึ้นมาขึ้นชมกัน เขาจะขึ้นชมกันประเด็นเดียวในตอนนี้ ประเด็นคือว่า ประชาชนตื่นตัวในการปฏิบัติ แล้วไม่เคยมีปรากฏการณ์ที่ว่ามากมายขนาดนี้

ที่พวกเราออกมาพูดนี้ก็เพื่อต้องการให้สังคมได้มีสติ พอมีสติแล้ว ถ้ามันจะมีการผิดพลาดไป มันจะได้ไม่ถลำมากจนเกินไป ถ้าไม่พูดมันจะถลำไปมากกว่านี้ แล้วพอหมดตัวนะ พอถึงเวลาแล้วนะ มันก็เหลือแต่โครงกระดูกใจ แต่ถ้าเรารู้ตัวอยู่นี้ มันยังมีสติ มันยังรักษาตัวเราได้ เรายังกลับตัวได้เพื่อประโยชน์กับเรานะ นี้เพื่อประโยชน์กับเรา เอวัง

๕

รักษาจิต

พระอาจารย์สงบ มนฺสฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๓
ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่)
ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

66

ในปัจจุบันนี้ ที่ว่าเรารักษาจิต คูจิต

เพราะเราเอาปัญญาของเราทางวิทยาศาสตร์ ไปจับว่า

คูจิตก็คือคูมันอย่างนี้ ความคิดคูความคิด แล้วก็บอกว่ามันหยุดไม่ได้
มันเป็นไปไม่ได้ มันไม่มีทรอก

ปรัชญา ตรรกะ เขาพิสูจน์เรื่องอย่างนี้มานานแล้ว

ยิ่งพิสูจน์ขนาดไหน มันก็ยิ่งขยายความไปเรื่อย เพราะมันเปรียบเทียบ

ตรรกะคือใช้ปัญญาใคร่ครวญ และปัญญาอย่างนี้ตรรกะมันก็ไปเรื่อย

เพราะว่าจิตมันไม่สงบ

ถ้าจิตมันสงบเข้ามา ถ้ามันเกิดตรรกะจากจิตที่มันสงบ

มันจะย้อนกลับมาจับต้อง

ความจับต้อง คือ จิตเห็นอาการของจิต มันเป็นสิ่งที่มีทศจรรัย

ถ้าจิตเห็นอาการของจิต นี่คือวิปัสสนา

99

เวลาพังทรมแล้วมันไม่ได้คิด ถ้าได้คิดแล้วเอามาย้อนดูตัวเองจะ
ได้ประโยชน์จากการพังทรมไหม อย่างที่พระพุทธเจ้าสอนเห็นไหม ไปเดิน
ทางไกลมา เอาแต่ปุ๋ยมา แยกมามีแต่ขี้ ปุ๋ยคือปุ๋ยคอก เวลาเดินมาถึง
กลางทางมาเจอเหล็ก ไม่กล้าทิ้งปุ๋ยเพราะกลัวแบกมาไกล แต่มีเพื่อนกันมา
๒ คน คนหนึ่งก็ทิ้งปุ๋ยเลยแล้วเอาเหล็ก ไปข้างหน้าเจอเงิน ก็ทิ้งเหล็กเอา
เงินเลย พอไปข้างหน้าเจอทอง ทิ้งเงินเอาทองเลย กลับถึงบ้านก็เอาทอง
ไปฝากภรรยาของเขา

แต่เพื่อนอีกคนหนึ่ง เดินมาแต่ไกลเลย กลับไปถึงบ้าน เอาอะไรไป
ฝากภรรยาไม่รู้ ปุ๋ย ก็ขี้ใจ นี้ก็เหมือนกันเวลาทำงาน บางอย่างมันต้องทิ้ง
เป็นชั้นๆ ขึ้นมา คือว่าอะไรหยาบๆ เราก็ต้องปล่อยได้ ใจนี่ถอดยึดตายเลย
แล้วอีกคนบอกให้ปล่อย ให้ปล่อย คืองานข้างหน้ามันยังมีอีกใช้ไหม แยก
ปุ๋ยคอกมาพอไปข้างหน้าเจอเหล็ก เหล็กมีคุณค่ากว่าปุ๋ย ก็ทิ้งเอาเหล็ก
เหล็กมันเป็นประโยชน์ได้ สมัยก่อนยุคสำริดยุคเหล็กมันจะเป็นประโยชน์
มาก พอไปข้างหน้าไปเจอเงินเห็นไหม คุณค่าของเงินมันดีกว่าเหล็ก ก็ต้อง
ทิ้งเหล็กซะ ไปข้างหน้าไปเจอทองคำ เงินมันจะมีค่ากว่าทองคำได้อย่างไร
ก็ต้องทิ้งเงินซะ

การทำงานของจิตมันต้องปล่อยวางอย่างนี้ ไม่ใช่แบกปุ๋ยมาตั้งแต่
เริ่มต้น แล้วก็เอาปุ๋ยไปจนถึงที่สุดเลย แล้วมันก็พูดกันไม่รู้เรื่อง มัน
แบกปุ๋ยอยู่ แล้วไม่ยอมทิ้งปุ๋ย ความคิดคนมันเป็นแบบนี้ ที่นี้พอความคิด

ของคนเป็นอย่างนี้ปีบ มันถึงได้เข้าถึงธรรมะไม่ได้ ย้อนกลับมาเวลาครูบาอาจารย์ของเรา เขาบอกว่า **จะไปที่ไหนก็แล้วแต่ ครูบาอาจารย์ตั้งแต่หลวงปู่เสาร์หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ทุกองค์ แม้แต่พระพุทธเจ้าด้วย บอกว่าให้ดูจิตรักษาจิต**

แต่คำว่าดูจิตรักษาจิต ไม่ใช่เข้าไปดูความคิด ไม่ใช่เข้าไปตะครุบจิต ไม่ใช่ มันไม่มีให้ตะครุบ มันไม่มีหรรอก

การดูจิตรักษาจิตก็สิ่งนี้ การรักษาจิตของเราก็คือการทำทานนี้แหละ การทำทาน การถือศีล การภาวนานี้มันจะเข้าไปสู่จิต เพราะอะไร เพราะทุกอย่างมันเกิดมาจากจิต คนเราเกิดมาจากปฏิสนธิจิต คนเกิดเป็นมนุษย์นี้ก็เกิดจากจิต จิตเป็นนามธรรม มาเกิดเป็นมนุษย์ มาเกิดในไข่ มาเกิดในหน้าคร่ำ ในโอปปาติกะ จิตนี้เกิดเป็นโอปปาติกะ เกิดเป็นเทวดา ทำไมจิตไปเกิด แล้วเทวดาไม่ใช่จิตหรือ เทวดาเป็นนามธรรม แต่เพราะจิตนี้ไปเกิดเป็นภพ เป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม เป็นเทวดาก็ไม่เห็นจิตนะ เป็นเทวดาก็ยังไม่ได้รักษาจิตนะ ใครคนใดคนหนึ่งทำบุญกุศลแล้วไปเกิดมีสถานะเป็นเทวดา พอเทวดาเขาใช้อายุขัยของเทวดานั้นไป ขณะที่มันเป็นรูปของเทวดา มันเป็นภพของเทวดา ก็ไม่เห็นจิตตัวเองเหมือนกัน ไม่มี ไม่มี เพราะจิตไปเกิด ปฏิสนธิจิตนี้เป็นนามธรรม ไปเกิดในสถานะไหนเห็นไหม ไปเกิดเป็นเทวดา เทวดาเป็นนามธรรม เทวดามีรูปเป็นทิพย์ ไม่มีรูปร่าง แล้วนั่นเป็นจิตหรือเปล่า ไม่ใช่ ไปเกิดเป็นพรหม เป็นจิตหรือเปล่า เป็นพรหม พรหมก็ไม่ได้เห็นจิต

นี้ก็เหมือนกัน ที่นี้พอเกิดเป็นมนุษย์ พอบอกให้รักษาจิต ภูก็คิดเลยว่า

“โอโฮ จิตเป็นอย่างนั้นนะ จิตเป็นอย่างนั้นะ”

มันก็สร้างภาพหลอกใจ ความคิดเป็นจิตใจ อะไรเป็นจิต

คำว่ารักษาจิตดูจิตนี้ มันเป็นการรักษาตั้งแต่เห็นไหม ตามโลกเขาบอกว่า ตาเป็นหน้าต่างของใจ จะดูความคิดคน ก็ให้ดูสายตาเขา

ในการประพฤติปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ท่านดูที่ความประพฤติ ดู หลวงปู่มั่นลี หลวงปู่มั่นท่านจะวัดใจ ดูจิตของลูกศิษย์ ท่านตัดสงฆ์ ๕ ชัณฑ์ แล้วให้พระคนละชัณฑ์ไปเย็บสงฆ์มา แล้วเอาสงฆ์นี้มาต่อกัน หลวงตาบอกว่าท่านก็ได้รับชัณฑ์หนึ่ง พอได้รับชัณฑ์หนึ่งปั๊บ ท่านบอกว่าท่าน รู้ทันใจ ท่านบอกว่า หลวงปู่มั่นท่านจะดูความประพฤติ ดูจิตของคน ดู ความละเอียดความหยาบของผู้ประพฤตินั้น หลวงตาท่านบอกว่ามีความ สามารถเท่าไร ใส่เต็ม ๑๒๐ เลย ไม่ใช่เต็ม ๑๐๐ นะ เขาใส่กันแค่เต็ม ๑๐๐ นะ หลวงตาบอกว่าท่านใส่ ๑๒๐ เลย

เพราะท่านรู้ว่าหลวงปู่มั่น ท่านจะดูจิตดูใจของลูกศิษย์ ท่านก็ตัดผ้า แล้วก็แจกไปคนละชัณฑ์ ให้ไปเย็บล้อมกระดูกใจ แล้วก็เอามาต่อกันเป็นสงฆ์ ของท่าน ท่านให้ไป ๕ องค์ ก็เหมือนกับว่าลูกศิษย์ ๕ องค์นี้มีแต่นิสัยดี ๆ นิสัยละเอียดอ่อน แต่จะดูว่าใครละเอียดกว่าใครใจ หลวงตาบอกว่าท่านใส่ ๑๒๐ เลย เย็บทีละฝี่เข็มเลย แล้วเวลาไปต่อกันนะ ท่านบอกว่าของท่านนั้น เป็นที่ ๑

ดูจิตไปดูที่ไหน ดูที่สงฆ์หรือ ดูจิตดูที่พฤติกรรมของคนนี้หรือ เห็นไหม หลวงปู่มั่นเวลาดูจิตดูใจของลูกศิษย์ ท่านดูจากพฤติกรรมความ ประพฤติของคน ๆ นั้น นี่คือการวิจัยจิต ดูจิต เขาดูจิตมาตั้งแต่พฤติกรรม ความประพฤติ ความคิด การแสดงออก นี่คือการดูจิตแบบโลก ๆ ใจ

แต่ถ้าดูจิตวิจัยจิตเห็นไหม ดูสิ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาท่านจะสอนนะจะเล็งญาณ พุทธกิจ ๕ เข้าเล็งญาณ ดูจิตเหมือนกัน เล็งญาณเลยว่าคุณรู้สึก ความนึกคิดของคนนี้มันเป็นอย่างไร

คนมีความรู้สึกนึกคิดแตกต่างกันไป ถ้าคนที่มีความรู้สึกนึกคิดนะ เขาอยากจะเอาตัวเขาพันด้วย แล้วเขาก็มีอำนาจวาสนา อำนาจวาสนาของ คนนะ คือมีสติปัญญา มีปฏิภาณไหวพริบ สังเกตได้ไหม เหตุการณ์เกิดขึ้น มาเหตุการณ์หนึ่ง มุมมองของแต่ละคนไม่เหมือนกัน มุมมองของคนหนึ่ง สะท้อนใจมาก มุมมองของอีกคนหนึ่งบอก แหม..สะใจสมน้ำหน้ามัน

เห็นใหม่ มุมมองคนมันแตกต่างกัน เพราะอำนาจวาสนาที่มันสร้างมาแตกต่างกัน

ถ้าหัวใจที่ประเสริฐนะ เห็นเขาได้ทุกซ่ได้ยากนี่มันสลดใจนะ ดูหนังดูละครแล้วย้อนดูตัว ชีวิตของคนเป็นแบบนี้ เขาเกิดมาเขาก็มีความสุขของเขา แล้วก็มีควมล้มลุกคลุกคลานของเขา แล้วเราจะไปประสบกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์อย่างนี้ใหม่ ชีวิตจะเป็นอย่างนี้หะ เราย้อนกลับมาจนถึงวันนี้ การเกิดเป็นทุกซ่หะ ถ้ามีอำนาจวาสนาบารมีนี้ มันจะเป็นแบบนี้

เห็นใหม่ที่เขาบอกว่าโลกนี้มันเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติ ถ้าใจเป็นธรรม มันจะมองเป็นธรรม พอมองเป็นธรรมบีบมันแคนนอนแคนนอนคือมันย้อนกลับ เห็นใหม่ ดูหนังดูละครแล้วมันจะย้อนกลับมาดูเรา มันย้อนกลับมา ถ้ามันมีปฏิภาณไหวพริบ มันจะย้อนกลับมา มันสะท้อนกลับมา

การสะท้อนกลับมาอย่างนี้ เวลาเข้าไปเที่ยวป่าช้า ก็เพื่อเหตุนี้ไง พอออกไปดูป่าช้า ไปดูทำไมมันไม่มีชีวิต มันเป็นซากศพ ไปดูแล้วได้ประโยชน์อะไร ก็ไปดูให้มันสลดสังเวชใจ ไปดูเพื่อเราไง ไปดูเพื่อให้ภาพมันย้อนกลับมาหาเราไง ดูอะไรก็แล้วแต่ ดูหนังดูละครแล้วย้อนมาดูตัวใจ อันนี้มันเกิดจากอะไร มันเกิดจากอำนาจวาสนาของคน ถ้าคนมันมีวาสนา เห็นใหม่รักษาใจนี้ เขารักษากันอย่างนี้ แหม..ดูจิตดูจิต กูจะตะครุบจิต จิตมันอยู่ไหน คือมันเป็นความเพ้อเจ้อเพ้อฝัน มันไม่เป็นความจริง ถ้าเป็นความจริงนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านก็บอกให้รักษาจิต เพราะจิตนี้สำคัญที่สุด ครรว่าจิตนี้สำคัญขนาดไหน เพราะปฏิสนธิจิตนี้มันไปเกิด ดูสิไปเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม มาพึ่งเทศน์พระพุทธเจ้านี้ มันมาอย่างไร เขายังไม่รู้ตัวของเขาเลย เขาไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม เขาไม่รู้หะว่า มันมาอย่างไร มันไปอย่างไร

มันมีมากนะที่ไปเกิดเป็นเทวดา ในพระไตรปิฎกไป บอกว่ามีความสุขมาก มีความสุข แล้วความสุขนี้ได้จากใครมา อ้อ ได้มาจากพระพุทธเจ้า

ได้จากการทำบุญกุศล แล้วระลึกถึงบุญถึงคุณนะ นี่มันก็รู้ว่าทำบุญกุศลมา แต่ไม่รู้จักตัวนะ ไม่รู้หรือกว่าจิตมันเป็นอย่างไร แล้วไอ้ที่ได้มานี้ ได้บุญกุศลมาแล้วไอ้ตัวมันอยู่ไหน หาไม่เจอหรือ

การดูจิตหรือการรักษาจิตนี้ ก็รักษาให้มันพัฒนาขึ้นมา ถ้ามันพัฒนาขึ้นมาแล้ว เรากำหนดพุทโธ พุทโธ หรือปัญญาอบรมสมาธินี้ เวลาจิตเป็นสมาธินี้ “อืม” นั่นละตัวจิต ตัวจิตคือตัวสมาธิ แล้วถ้าไม่มีตัวสมาธินี้ เราจะไม่รู้จักจิตหรือ ตัวจิตคือตัวต้นข้าว จดทะเบียนบริษัทหรือว่าจดทะเบียนบัญชีต่างๆ ถ้าเราไม่มีต้นข้าว ไม่มีทะเบียน ผลประโยชน์ตอบรับมันก็ไม่มี ผลประโยชน์ตอบรับเข้าบัญชี มันจะเข้าอย่างไร ไอนี้ก็เหมือนกัน ถ้าเราทำแบบสักแต่ว่าทำ ทำๆ แต่ไม่ทำ มันทำอย่างไรก็แล้วแต่ มันก็มีผลตอบสนอง เพราะว่ามันมาจากใจเหมือนกัน แต่มันไม่รู้เรื่องใจ มันไม่รู้ของมันหรือ

แต่ถ้าเรารู้ของเรานะ เราพัฒนาของเรา เรารักษาจิตของเรา มาตั้งแต่เริ่มต้น รักษาจิตมาตั้งแต่ครูบาอาจารย์ท่านสอน มีสติ มีศีล นี่คือการรักษาจิต รักษาจิตเพราะอะไร เพราะว่าเราจะควบคุมมันก่อนใจ เพราะความคิดของเรานี้มันแผ่สาย ความคิดของเรานี้มันมีต้นหาคความทะยานอยาก มันไปตามอำนาจของมัน มันไปโดยแรงแบบควายตู้เลย มันไปประสา มันเลย แล้วมันก็ว่า เราถูกต้องทุกอย่าง ดึงามทั้งนั้น แต่ถ้าเราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ หรือใช้พุทโธ พุทโธ ถ้ามันสลัดเข้ามาเห็นใหม่ มันไม่ไปอยู่กับอารมณ์ความรู้สึกอย่างนั้นทั้งหมดใจ จิตมีอารมณ์เป็นอาหาร จิตมีความรู้สึกมีความคิดเป็นอาหาร มันแสดงออกด้วยความคิดนั้น แล้วมันยึดความคิดนั้น เวลาเราโลภ เราโกรธ เราหลง เราโกรธขึ้นมา เราผูกกับความโกรธ จิตมันผูกกับความโกรธ แล้วมันแสดงอาการของความโกรธไป จนอารมณ์รุนแรงไป จนจะทำร้ายใครก็ได้ ไข้ใหม่ ถ้าจิตมันเป็นอิสระของมัน จิตมันเป็นจิตนะ แต่เราโกรธใคร เราอาฆาตมาดร้ายใคร ความอาฆาตมาดร้ายไม่ใช่จิต แต่จิตไปคบกับมัน จิตไปคบกับอารมณ์ความรู้สึก ความอาฆาตมาดร้ายนั้น ความอาฆาตมาดร้ายนั้นมันเอาจิตนี้ไปทำลายคนอื่น ไปฆ่าไปแกงเขา พอฆ่าแกงเขาเสร็จ ไอ้อารมณ์ความรู้สึกนั้นมันสะใจไปแล้ว

มันก็หายไป ไอ้ตัวจิตที่มีหน้าอาศัยเขา มันไปคบกับอารมณ์ความรู้สึกนั้นไป ทำร้ายเขา กรรม การกระทำอันนั้นมันก็ติดอยู่กับจิต

เห็นไหม ตัวจิตมันเป็นธรรมชาติของมันอยู่ แต่มันไปคบ มันไปผูกพันกับอารมณ์ความรู้สึก ความโลภ ความโกรธ ความหลง ความโลภ ความโกรธนี้มันก็ผูกติดกระซากลากจืดไปทำลายคนอื่น ไปทำลายทุกๆ อย่างเลย ทีนี้พอเรามีสติรักษามัน เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิหรือใช้อะไรต่างๆ มันก็ไม่ไปคบ ไม่ไปผูกกับความโกรธ ความโลภ ความหลง ที่มันหลง หลงเพราะอะไร เพราะไม่มีสติปัญญา ความหลง หลงเพราะอะไร หลงเพราะเราไม่รู้ว่าเหตุผลที่เป็นจริงเป็นอย่างไร เราก็หลงไปกับมัน ก็ไปยึดมันถือ มันเห็นไหม มีปัญญาอบรมมันเข้ามา ปล่อยมันเข้ามา ถ้าปล่อยให้มันเข้ามา นี่เขารักษาจิตกันอย่างนี้ เขาดูจิตกันอย่างนี้

ไม่ใช่ดูจิตว่า ดูดูมึงไป มึงดูกูมา ดูไปดูมา เอ้อ สวัสดิ์เราเป็นเพื่อนกัน ไม่มีทรอก! ไม่มี ไอ้ที่ว่าดูกันไปดูกันมา สวัสดิ์กันแล้วก็ เอ้อ จบกันที่นี้นะ ไอ้ไอ้ มันปล่อยวาง มันรู้แจ้ง ไม่มี ไม่มีทรอก

แต่ถ้าเป็นการดูการรู้รักษา เวลาหลวงปู่มั่นครูบาอาจารย์หลวงตา ถึงจะบอกว่า ครูบาอาจารย์บอกให้ดูจิตรักษาจิต ใครๆ ก็ว่าต้องรักษาจิต

ใช่! รักษาจิต แต่วิธีการรักษา วิธีการจะทำมันหลากหลาย มันต้องมีการกระทำของมันมา ไม่ใช่ว่า ดูจิตแล้วก็วิ่งไปตะครุบมันเลย บอกให้รักษาถูกก็จับเชือกมัดกับต้นเสาไว้เลย กูจะไม่ไปไหนเลย มันไม่ใช่ เราจะจับเรานี้ไปมัดกับต้นเสาไม่ได้ เพราะเรามีหน้าที่รับผิดชอบ เรามีครอบครัว มีญาติมีวงศ์มีตระกูล

ดูหลวงตาสิ หลวงตาท่านบอกว่าท่านนั่งตลอดรุ่ง จะมีอะไรมาทำให้ท่านลุกจากที่นั่งไปไม่ได้เลย เว้นไว้ข้อเดียวคือถ้าหมู่คณะมีปัญหา หมู่คณะคือพระด้วยกันในวัด ใครเจ็บไข้ได้ป่วย ท่านจะลุกได้ กับหลวงปู่มั่นเจ็บไข้ได้ป่วยนั้นลุกได้

คนเรานี้มันมีหน้าที่รับผิดชอบ คนเรานั้นมีความรับผิดชอบของคน จะผูกมัดไว้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งมันไม่ได้หรอก เห็นไหม เรามีหน้าที่รับผิดชอบ แต่ความรับผิดชอบนั้นก็รับผิดชอบโดยจิตนี้แหละ ถ้าไม่มีจิต ไม่มีเจตนา รับผิดชอบ มันจะเอาเราไปทำหน้าที่นั้นได้อย่างไร การไปทำหน้าที่อย่างนั้น มันทำหน้าที่ไปด้วยความรับผิดชอบ ด้วยชีวิตของเรา

แต่ที่นี้ถ้าเรามีปัญญาของเราเห็นใหม่ การรักษาก็รักษาดูแลอย่างนี้ เข้ามา แม้แต่อยู่ในหมู่คณะ ในพระด้วยกันอยู่ในหมู่คณะ เราเป็นศฤงคาร เราอยู่ในบ้านของเรา เราก็รักษาของเราเห็นใหม่ เรามีครอบครัวของเรา เราก็ดูแลของเรา แต่เราก็รักษาจิตของเราไปด้วย

รักษาจิตเราไปด้วยคือว่าสิ่งใดเกิดขึ้นมานี้ อันนั้นมันเป็นเวรเป็นกรรม มันเป็นสายบุญสายกรรม การเกิดมาร่วมกันนี้มันมีสายบุญสายกรรมมา ถ้าเขามีกรรมดีกับเรามา เขาจะทำความดีที่ตอบสนองที่ถูกต้องชอบธรรม แล้วเราก็มีความสุข แต่ถ้ามันมีสายบุญสายกรรมที่เป็นบาปเป็นกรรมกันมา เขาก็จะเอาแต่ใจตัวเอาแต่ใจของเขา แล้วเขาจะทำตามแต่ความรู้สึกของเขา แล้วความรู้สึกของเขานี้ เขาก็ทำความถูกต้องของเขา แต่ไม่ถูกใจเรา เราก็มีความเจ็บช้ำน้ำใจ เห็นไหม เราก็ดูแลรักษา เพราะนี่มันเป็นบุญเป็นเวรเป็นกรรมมาในครอบครัวของเรา เราก็เปลี่ยนแปลงแก้ไขให้

แต่ถ้าเราไม่รักษาจิตนะ สิ่งใดที่เกิดขึ้น ถ้าถูกใจเราก็รักจนแบบว่าเป็นเราเลยนะ ทะนุถนอม เวลาเขาทำอะไรให้เราเจ็บช้ำน้ำใจนะ ก็โกรธซะ ผลักมันไปซะ เห็นไหม นี่คือการไม่รักษาใจ ผลที่เกิดขึ้นมา มันจะให้ผลตอบสนองกับจิตนี้ มันเจ็บช้ำน้ำใจนัก แต่ถ้าเรารักษาใจแล้ว สิ่งที่เกิดขึ้นมา มันก็เกิดขึ้นมาอย่างนั้นแหละ เพราะมันเป็นผลของวิญญูะ มันเป็นเรื่องเวรเรื่องกรรม แต่เรารักษาใจเรา เราก็ไม่เจ็บช้ำน้ำใจหรือไปผูกรักรจนเราต้องไปร่วมกับเขา เพราะมันเป็น อุตตาหิ อุตตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน จิตของบุคคลใดก็เป็นของบุคคลนั้น กรรมของบุคคลใดก็เป็นของบุคคลนั้น ใครทำดีก็ได้ดี ใครทำชั่วก็ได้ชั่ว

แต่การกระทำนี้ เราเกิดมาในวิภวภูมิจึงเป็นผลของวิภวภูมิจึงผลของการเกิดร่วม ผลของการที่ตอบสนองกันมานี้ มันจะมีผลกันมาตลอดไป ผลอย่างนั้นมันก็จะมิบวมมีสข และจะมีอย่างนี้ตลอดไปไม่มีวันที่สิ้นสุด เพราะการเกิดและการตายมันไม่มีต้นไม่มีปลาย ไม่มีที่สิ้นสุดหรอก

แต่ในการประพุดติปฏิบัติ ครูบาอาจารย์เราให้รักษาจิต รักษาจิตก็ดูจิตเรา ไม่ให้จิตเรานี้ไปดูดีมีหรือไปมีความผูกพันกับวิภวภูมิจึงเกินกว่าเหตุ

แต่มันก็ต้องเกิด มันก็ต้องเป็นไปอย่างนี้ มันก็ต้องเกิดไปตามความรับผิดชอบอย่างนี้เป็นธรรมดา มันเป็นเรื่องจริง ผลของวิภวภูมิจึงมันเป็นเรื่องจริง ๆ เพราะมันมีผลจริง ๆ มันมีการกระทำมาจริง ๆ มีชั้วบวมชั้วลบผลักกันมาอย่างนี้จริง ๆ แต่ธรรมะนี้มาแก้ไข ถ้ามาแก้ไขแล้วเราก็จึงรักษาจิตมาตั้งแต่ข้างนอก เรารักษาหมายถึงว่าเรารักษาตัวเราไม่ให้ไปผูกพัน มันมีผลใหม่ มีผลเพราะว่าดูจริตนิสัยสิ ความชอบ ความดูดีมีของเรานี้มันมีผลใหม่ มันมีผลทั้งนั้น แต่ความมีผลอย่างนี้ ถ้าเรามีปัญญา ถึงมีผลเราก็จึงรับรู้ แต่เราก็จึงไม่เลยเกิดไปจนเป็นเนื้อเดียวกัน มันก็แบ่งแยก เห็นใหม่ มันก็ปล่อยวางเข้ามา ให้ตัวเองนี้ดีขึ้น ดีขึ้นมา เห็นใหม่ พอดตัวเองดีขึ้นมานี้มันเป็นอิสระ ความที่เป็นอิสระ

ดูพลังงาน ดูไตรลิจิ ดูไตรดูพลังงานที่มันเกิด หม้อแปลงต่างๆ ที่มันผลิตพลังงานไฟฟ้าขึ้นมา มันทำงานในตัวของมันนะ แล้วมันส่งผลเป็นพลังงานนั้นออกมา จิตนี้ก็เหมือนกัน ถ้าเราดูจิต รักษาจิต จนพลังงานนี้มันไม่พวงกัน ไม่พวงกันจนแบบว่าพลังงานที่มีกำลังมากกว่ากับพลังที่มีน้อยกว่า มันจะดูดกันลากกัน จนมันไม่เป็นอิสระกันไปทั้งหมดเลย แต่ถ้าเรารักษาของเรา เราดูแลของเรา จนพลังงานของเรา คือจิตของเรา มันอิสระอยู่ในตัวของเรา นี้ใจ สัมมาสมาธิ

ความที่เป็นอิสระของเราเห็นใหม่ ความเป็นอิสระของเรานี้ เราจะทำสิ่งใด เราจะทำได้ง่ายขึ้นใหม่ เราจะมีโอกาสรักษาซ่อมแซมแก้ไขพลังงานของเราได้ใหม่ มันจะมีโอกาสแก้ไข ซ่อมแซมพลังงานของเราให้

มันดีขึ้น ดีขึ้นโดยใช้ปัญญา เห็นใหม่ นี่คือการรักษาจิต เขารักษาจิตกัน
อย่างนี้

**เพราะมีคำอ้างว่า อาจารย์องค์ไหนก็บอกให้ดูจิตรักษาจิตทั้งนั้น
ไอ้นี้ก็ดูจิต ดูจิต แล้วมันจะผิดตรงไหนล่ะ**

ก็ผิดตรงที่จะไปตะครุบ จิตมันไม่มีให้ตะครุบ ตะครุบไม่ได้หรอก จิต
นี้เป็นนามธรรม เอาวัตถุสิ่งของไปควบคุมมัน จะเอาอะไรไปควบคุมมัน สิ่ง
ที่มีชีวิตเวลาออกจากร่างไป วิญญาณมันไปที่ไหน

ในสมัยพุทธกาล กษัตริย์ไม่เชื่อว่ามี การเกิดและการตาย เอา
นักโทษมาประหาร แล้วเอาแก้วครอบไว้ แล้วให้คนหนึ่งเฝ้าว่าวิญญาณมัน
จะออกจากร่างได้อย่างไร ไม่มี ไม่เชื่ออะ สั่งนักโทษประหารไว้เลยว่า ถ้าตก
นรกเอ็งต้องมาบอกด้วย ถ้าไปสวรรค์ เอ็งก็ต้องมาบอกด้วย เอานักโทษมา
ประหารฆ่าอยู่อย่างนั้น แล้วก็ไปบอกว่านรก สวรรค์ไม่มี นรก สวรรค์ไม่มี
จนสุดท้ายแล้ว พอมันถึงที่สุดแล้ว มีพระมาแก้ไข แก่บอกว่า สิ่งที่เขาตก
นรก มันก็เหมือนคนติดคุกจะออกมาไม่ได้ เวลาคนไปขึ้นสวรรค์ สวรรค์
มันเป็นสิ่งที่สะอาดบริสุทธิ์ใช้ใหม่ เวลาลงมาเมืองมนุษย์นี้ก็เหมือนกลับลง
มาในถ่านส้ม เขาก็ไม่ลงมา พุดเหตุผลจนเขาเชื่อ พอเขาเชื่อเสร็จแล้ว
กษัตริย์องค์นี้ก็เปลี่ยนทิวทัศน์ พอเปลี่ยนทิวทัศน์ก็บอกว่า ให้ประกาศสิ บอก
ว่าตัวเองมีทิวทัศน์ มีความเห็นถูกต้องในพระพุทธศาสนาแล้ว เขาบอกว่าเขา
ประกาศไม่ได้หรอก เพราะเขาถืออย่างนี้มานาน นี่มีอยู่ในพระไตรปิฎก

เห็นใหม่ แม้แต่สมัยพุทธกาล สมัยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
กษัตริย์เขาก็ไม่เชื่อว่าจิตนั้นมีเกิดมีตาย มีการออกจากร่าง เวลาไปนรก
สวรรค์ เรื่องวิภูษะ เขาไม่เชื่อ นี่เห็นใหม่เพราะความไม่เชื่อของเขา เขา
พยายามพิสูจน์กันด้วยหลักฐาน เขาพยายามพิสูจน์กันทางวิทยาศาสตร์
แต่เขาก็พิสูจน์ไม่ได้ แต่เวลาพระไปคุยแก้ไขกับเขา มาพูดถึงธรรมะด้วย
เหตุด้วยผล เพราะเขาอยากพิสูจน์อยู่แล้ว เขาก็ยอมรับของเขา

ในปัจจุบันนี้ ที่ว่าเรารักษาจิตดูจิต เพราะเราเอาปัญญาของเราทางวิทยาศาสตร์ ไปจับว่าดูจิตก็คือดูมันอย่างนี้ ความคิดดูความคิด แล้วก็บอกว่ามันหยุดไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้ มันไม่มีหรอก ปรชญาตรรกะ เขาพิสูจน์เรื่องอย่างนี้มานานแล้ว ยิ่งพิสูจน์ขนาดไหน มันก็ยิ่งขยายความไปเรื่อย เพราะมันเปรียบเทียบใจ ตรรกะคือใช้ปัญญาใคร่ครวญ และปัญญาอย่างนี้ตรรกะมันก็ไปเรื่อย เพราะว่าจิตมันไม่สงบ ถ้าจิตมันสงบเข้ามา ถ้ามันเกิดตรรกะจากจิตที่มันสงบ มันจะย้อนกลับมาจับต้อง ความจับต้อง คือ จิตเห็นอาการของจิต มันเป็นสิ่งที่มีหัตถ์จรรย ถ้าจิตเห็นอาการของจิต นี้คือวิปัสสนา

เห็นใหม่ ตอนนั้นเขาแก้มาอีกแล้ว บอกว่าไม่ใช่เซน ไม่ใช่เซนหรืออกมันเป็นสติปัฏฐาน ๔ เซนเป็นเซนต่างหาก แล้วนี้เป็นสติปัฏฐาน ๔ เป็นกาย เวทนา จิต ธรรม เพราะอะไรรู้ใหม่ ถ้าออกไปเซน พุดด้วยผลของการปฏิบัติ บุคคลคนนี้ปฏิบัติไม่เป็น ถ้าปฏิบัติไม่เป็น แล้วพุดถึงผลของการปฏิบัติมันก็จะเป็นเรื่องตายตลอด เงื่อนตายคือผูกมัดตัวเอง แต่ถ้าพุดถึงปริยัติ พุดถึงสติปัฏฐาน ๔ พุดถึงเถรวาท มันมีพระไตรปิฎกเป็นที่แอบอ้าง แล้วอ้างพระไตรปิฎก แล้วพระไตรปิฎกนี้มันก็เป็นสูตรทฤษฎี ที่ต่างคนต่างจะตีความ แต่ถ้าไปบอกถึงผล ถ้าไปพุดถึงผลเมื่อไหร่ ตายเมื่อนั้น ใจถึงบอกว่าตอนนั้นพลิกกลับมาแล้วว่า ไม่ใช่มหายาน ไม่ใช่เซน เซนเป็นอีกอย่างหนึ่ง อันนี้เป็นสติปัฏฐาน ๔

พอพุดอย่างนี้ก็รู้แล้วว่า ถ้ามันพุดถึงผล ผลก็อยู่ตรงนี้ใจ ตรงที่ว่าถ้าจิตมันสงบ แล้วจิตเห็นอาการของจิต เพราะอาการของจิตคือชั้น ๕ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ

เวลาพระอรหันต์ เห็นใหม่ ชั้น ๕ เป็นภาวะ สอุปาทิเสสนิพพาน สิ่งที่เป็นภาวะ ชั้น ๕ เป็นภาวะ เพราะพระอรหันต์ก็มีธาตุ ๔ และชั้น ๕ เหมือนกัน แต่ธรรมธาตุมันทำให้วิชชาทำให้กิเลสมันหมดไปจากพลังงานอันนี้ พลังอันนี้มันถึงเป็นพลังงานที่พุดเป็นสมมุติไม่ได้ สิ่งที่พุดเป็นสมมุติไม่ได้ แต่มันเหลือ เหลือคือความคิดใจ เหลือความคิดเป็น รูป

เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ

ความคิดนี้ยังสื่อกันได้ ความคิดที่สื่อได้นี้ แต่ตัวพลังงานนี้ ไม่ใช่ความคิดเพราะตัวพลังงานไม่ใช่ความคิด เห็นไหม อันนี้เป็นผลของผู้ที่ปฏิบัติได้ตามความเป็นจริงแล้ว เพราะปฏิบัติได้ตามเป็นจริงตั้งแต่ดูจิต รักษาจิต จนจิตแก่ไซ้จิต จิตใช้ปัญญาวิปัสสนาจนจิตนี้พ้นออกไปเป็นพระอรหันต์ จบสิ้นกระบวนการของมันไป

แต่สำหรับผู้ที่ประพฤติดุปฏิบัติเห็นใหม่ พอจิตมันสงบขึ้นมา จิตเห็นอาการของจิต เราจะยืนยันตรงนี้ให้เห็นว่า จิตเห็นอาการของจิต อาการของจิตไม่ใช่จิต ตัวจิตเป็นตัวพลังงาน ตัวความคิดไม่ใช่จิต ถ้าตัวความคิดเป็นจิต เวลาพระอรหันต์นิพพาน เห็นใหม่ สอุปาทิเสสนิพพาน ชั้น ๕ ไม่ใช่จิต ชั้น ๕ เป็นภาวะ ภาวะ หเว ปญจกฺขุธา เพราะอะไร เพราะพระอรหันต์ยังสื่อสารกับสามัญชน พระอรหันต์ยังสื่อสารกับลูกศิษย์ลูกหาได้ องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังสื่อสาร ยังพูดได้ ยังมีข้อมูลในหัวใจที่มาสื่อกับสังคมได้ การสื่อกับสังคมนั้นเป็นข้อมูลใหม่ เป็นสัญญาความจำใหม่ เป็นสังขารใหม่

การสื่อกับสังคมเห็นใหม่ เพราะสังคมต้องสื่อสารกัน มนุษย์มีธาตุ ๔ และชั้น ๕ ไร้สื่อสาร เพราะมันเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาเป็นมนุษย์คือภพ ภพเป็นมนุษย์ เราทำสิ่งใดที่เป็นวัตถุขึ้นมา สิ่งใดคือรูป รูปเป็นสิ่งนั้น แต่ขบวนการของมัน พลังงานนั้นมันอีกอันหนึ่ง

นี่ก็เหมือนกัน พอเกิดมาเป็นมนุษย์มันมีธาตุ ๔ และชั้น ๕ ในเมื่อจิตมันสะอาดไปแล้ว แต่ธาตุ ๔ ชั้น ๕ มันยังอยู่ไง เรามีวัตถุอยู่ชั้นหนึ่ง วัตถุชั้นนี้มันยังใช้งานได้อยู่ มนุษย์คนหนึ่ง เกิดมา มีธาตุ ๔ ชั้น ๕ เหมือนวัตถุอันหนึ่ง ตัวจิตคือตัวพลังงานนี้ เวลามันสิ้นกิเลสไปแล้ว แต่วัตถุชั้นนี้ยังมีอยู่ไง พอมีอยู่ สะ คือเศษ เศษที่เหลืออยู่ในภพมนุษย์ไง มันก็เลยสื่อสารกับมนุษย์ด้วยกันได้ เวลาผู้ที่สิ้นกิเลสไปแล้ว มันถึงสื่อสารได้คือพระไตรปิฎกเคลื่อนที่ได้ไง

ฉะนั้นถึงบอกว่า จิตเห็นอาการของจิต ที่พูดมาตั้งเียนยาวนี้ก็เพราะ กันไว้ ไม่ให้เขาบอกว่า มันก็เหมือนกันอีก พูดกันไว้ว่า จิตเห็นอาการของ จิต มันเป็นกระบวนการของมัน ไม่ใช่ใครจะคิดขึ้นมาได้เอง มันเป็นผลของ วิชา มันเป็นผลของมนุษย์ มนุษย์มีธาตุ ๔ และชั้น ๕ ปฏิสนธิจิตมาเกิด เป็นมนุษย์ มันถึงมีธาตุ ๔ และชั้น ๕ แล้วตัวพลังงานนี้ไปเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม เห็นไหม พรหมมีชั้นเดียว ตัวจิตปฏิสนธิจิตตัวพลังงานนี้ มันไปเกิด ตัวพลังงานนี้มันมีของมันอยู่ เห็นไหม ดูจิตรักษาจิตในภพใดชาติใด ดูจิตรักษาจิตในการวิปัสสนาญาณของมัน พอจิตเห็นอาการของ จิต มันมีของมัน แต่เพราะคนมันไม่รู้ไม่เห็น มันถึงไม่รู้ว่าจะจิตเห็นอาการ ของจิตอย่างไร

เขาบอกว่า จิตหยุดไม่ได้ ความคิดหยุดไม่ได้ เพราะความคิด มันเป็นชั้น ๕

ทำไมรถมันใส่เกียร์วิ่งมา รถวิ่งมาตั้งแต่ไหนก็แล้วแต่ พอรถมันปลด เกียร์ว่าง ทำไมรถมันปลดเกียร์ว่างได้ละ ความคิด จิต อาการของจิตมันเป็น เพื่อองเกียร์ เกียร์มันทออยู่ต่อกัน ถ้ามันปลดว่าง ทำไมมันจะปลดว่าง ไม่ได้ ถ้ามันปลดว่างได้ มันจะมีความคิดได้อย่างไร

เขาบอกว่าความคิดหยุดไม่ได้ แล้วรถนั้นมันปลดเกียร์ว่างไม่ได้หรือ รถในโลกนี้คันไหนบ้างที่ไม่มีเกียร์ว่าง มันมีเกียร์ว่างทั้งนั้น รถคันไหนบ้าง ที่ว่ามันไม่มีการทอเกียร์ให้มันวิ่งไป นี่ก็เหมือนกัน เวลาที่ความคิดเกิดขึ้น เหมือนรถที่มันเข้าเกียร์แล้ว ความคิดมันหมุนไป แต่เวลาจิตมันสงบขึ้นมา มันปลดเกียร์ว่างหมดเลย ทำไมความคิดจะหยุดไม่ได้!

ความคิดหยุดได้ แต่หยุดเป็นเกียร์ว่างแล้วมันก็เท่านั้นละ เกียร์ว่าง คือการพักผ่อน เกียร์ว่างคือสัมมาสมาธิ แต่การจะก้าวเดินไปก็ต้องใส่เกียร์ อีก เพราะฉะนั้นปัญญามันถึงมีโลกียปัญญากับโลกุตตรปัญญา ถ้าโลกุตตร ปัญญาเกิดขึ้น เห็นไหม โลกุตตรปัญญาเกิดขึ้น มันจะเป็นปัญญาถอดถอน โลกียปัญญานี่คือปัญญาที่เกิดจากตัณหาทะยานอยาก ปัญญาเกิดจากการ

แสวงหา ปัญญาเกิดจากความต้องการ ปัญญาเกิดจากเรานี่คือปัญญาของ
ต้นหาความทะยานอยาก คือปัญญาของกิเลส

อย่างเช่นมาปฏิบัติธรรมนี้ ก็อยากเป็นพระอรหันต์ อยากจะสิ้น
กิเลส อยากหมดเลย นี่คือปัญญาของกิเลสหมดเลย แต่ถ้าหมუნไปทำไปจน
มันคล่องตัวของมัน มันเต็มทีของมัน แล้วถ้ามันเห็นโทษของมันไง เพราะ
ผู้ปฏิบัติทุกคนวิปัสสนาหนหนึ่ง โอโฮ มีความสุขมาก แล้วก็อยากได้มาก
ความอยากได้มากนี่มันจะลากไปจนเหนื่อย เกือบเป็นเกือบตายนะ แต่
พอทอดธุระ เฮ้อ ไม่เอาละ ก็ทำไปตามประสาเราไปนี่ละ มันได้อีกแล้ว! นี่
ไงถ้าปัญญาโลกๆ นี่มันจะลากเราไป ต้นหาทะยานอยากมันจะหมუნลาก
เราไปตลอด แต่ถ้าเราใช้ปัญญาของเราจนเห็นโทษของมัน เห็นคุณค่าของ
มัน รู้เท่าทันมัน มันจะสมดุลงของมัน นี่ไง มัชฌิมาปฏิปทา มันเป็นอย่างนี้
เป็นอย่างนี้คือมันสมดุลง สมดุลงของสัมมาสมาธิ สมดุลงของวิปัสสนาญาณ

ความสมดุลงของมันนะ มีหยาบ มีละเอียดย ความสมดุลงมันมีมหาศาล
เลย ความสมดุลงเห็นใหม่ ดูเด็ก ๆ ลี พ่อแม่จะบอกว่า ลูกอย่ากินอาหารรส
จัดนะ อย่ากินเผ็ดนะ เพราะเดี๋ยวร่างกายมันจะไม่ดี เห็นใหม่ พอมันโต
ขึ้นมา สมดุลงของมันเห็นใหม่ เด็กมันก็ต้องกินอาหารอ่อน อาหารเด็ก ๆ
เพราะร่างกายเขายังอ่อนแออยู่ พอโตขึ้นมา ก็กินอย่างนั้นไม่ได้แล้ว ต้อง
กินอาหารที่ว่า มีรสชาติพอสมควรของตัว ยิ่งถ้ามีอายุมากขึ้นมาเห็นใหม่
ต้องกินอาหารเพื่อรักษาร่างกาย

นี่ก็เหมือนกัน จิตพอมันสมดุลงของมัน มันสมดุลงของมันในชั้นของ
สมาธิก็เหมือนเด็ก ๆ กินแต่อาหารอ่อน กินอาหารแต่เฉพาะรสที่มีผลต่อ
ร่างกายในทางที่ดี พอโตขึ้นมาเห็นใหม่ ร่างกายมันเติบโตจนถึงที่สุด มัน
ไม่โตไปกว่านี้อีก ก็กินอาหารเพื่อดำรงชีวิตเท่านั้นเอง นี่ก็เหมือนกัน พอ
วิปัสสนาญาณมันเกิด มันจะเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป

นี่คือ การรักษาจิต! ไม่ใช่การรักษาจิตแล้วก็บอกว่าต้องเพ่ง ต้องดู
อยู่อย่างนั้น หรือต้องดูโดยปกติ นี่มันคิดโดยวิทยาศาสตร์ คิดโดยโลก

คำพูดอย่างนี้เป็นคำพูดแบบโลกๆ ไม่ใช่พูดแบบธรรมะ ถ้าธรรมะมันมี มรรคหยาบมรรคละเอียด ความละเอียดอ่อนของจิต มันวิวัฒนาการของมัน มันจะมีพัฒนาการของมันเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป ความเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไปนี้ มันจะย้อนกลับมาทำลายตัวมันเอง

ฉะนั้น อย่าอ้าง เขาจะอ้างบ่อย่าว่า ครูบาอาจารย์องค์ไหนก็สอนดูจิตทั้งนั้น แต่ดูจิตไปดูจิตมา เขาจะกลับมาสอนพุทโธแล้ว ให้อะไรจะกลับไปสอนดูจิต เพราะดูจิตมันก็มีผิดมีถูก พุทโธมันก็มีผิดมีถูก จะภาวนาอะไรก็แล้วแต่ ผิดก็คือผิด ถูกก็คือถูก ภาวนาทุกอย่างมันมีผิดมีถูก การว่าผิดถูกนี่คือพัฒนาการของมัน นี่คือการรักษาจิต การรักษาจิตดูจิตนี้ รักษาจิตดูจิตเพื่อประโยชน์ เพื่อการภาวนา แต่ถ้าภาวนาไม่เป็น การรักษาจิตดูจิต มันก็ผิด ถ้ามาพุทโธ พุทโธก็ผิด ผิดเพราะอะไร ผิดเพราะเราตะครุบเงา อยากได้มาก ทำสิ่งใดก็จะอยากได้ พอเริ่มภาวนาก็ทำเป็นพิธีเท่านั้น เดินจงกรมเป็นพิธี นั่งพ้อเป็นพิธี แล้วจะเอามรรคเอาผลกัน แล้วก็บอกว่า โอ๊ย..สว่าง โอ๊ย..สงบ โอ๊ย..ว่าง ว่าง

ถึงจะว่างขนาดไหนนะ บางทีเราจะพูดว่ามันเป็นเรื่องไร้สาระเลย ถ้าบอกว่า ว่างๆ ว่างๆ อวกาศมันก็ว่าง อากาศมันว่างอยู่แล้วนี่ มันดีกว่าเราอีก จุดธูปจุดเทียนกราบมันทุกวันเลย มิ่งไม่ทุกข์เลยนะอากาศเนอะ มิ่งว่างทั้งวันเลยอะ ภูละทุกข์ฉิบหายเลย อากาศแม่งไม่เคยทุกข์เลย เพราะมิ่งว่างอยู่ตลอดเวลา คนนั้นมาก็ว่าง คนนี้มาก็ว่าง ก็จุดธูปจุดเทียนกราบความว่างนี่ละ ภูกราบมิ่งทุกวันเลย มิ่งมีความสุข มิ่งไม่เคยทุกข์เลย ภูนะทุกข์หน้าดู

นี่มันพูดกันไปไง มันพูดไปโดยไม่มีเหตุไม่มีผลรองรับ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กว่ามันจะว่างนะ มันจะปล่อยวางได้อย่างไร มันปล่อยวางด้วยเหตุด้วยผล ด้วยการรักษาดูแลมัน แล้วเวลามันว่างขึ้นมาแล้วนี่ มันมีว่างในขั้นของสมณะ ชณิกสมาธิ อุปลารสมาธิ อัปปนาสมาธิ ว่างในขั้นของวิปัสสนาญาณ

วิปัสสนาญาณมันก็มีหยาบ มีละเอียดย มันมีชั้นมีตอนของมันเข้าไป
นี่คนภาวนาเป็น มันจะทำ มันจะพูดได้ถูกต้องดังามไปหมด แต่ถ้าคน
ภาวนาไม่เป็น มันก็พูดผิดพลาด มีแต่ความผิดพลาดกันไปตลอด ฉะนั้น
เราต้องพิสูจน์ด้วยตัวเราเอง ปัจจัตตัง สันทิฏฐิโก สันทิฏฐิโกเพราะจิตมัน
สัมผัส จิตมันรับรู้ แล้วมันจะเป็นประโยชน์กับเรา นี่คือการรักษาจิตนะ
เอวัง

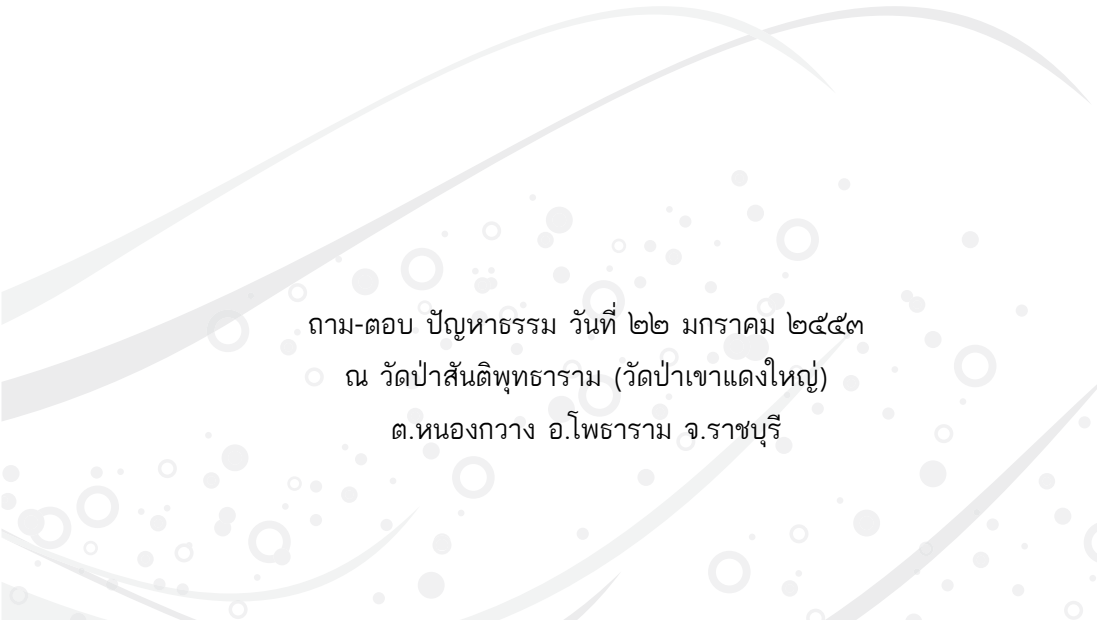

๖

ฟ้ากับเหว

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๓
ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่)
ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

66

เรื่องการพัฒนาการของจิต จิตมันเป็นอย่างนี้เอง
เราพยายามจะพูดให้คนที่มึ่หลักการได้เข้าใจว่า
คำพูดของเขานี้มันไม่มีค่าอะไรเลย
จะทำหรือไม่ทำจิตก็เป็นอย่างนี้อยู่แล้ว
จะดูหรือไม่ดู จิตมันก็เป็นอย่างนี้
มันไม่มีค่าอะไรเลย

99

ที่เราไม่พูดอะไรเลยนี่เพราะเราไม่ต้องการยุ่งกับใคร และเราไม่ต้องการให้เป็นประเด็นกับใคร สังเกตได้ว่าเราไม่ค่อยได้ออกชื่อใครเลย แต่ที่เราพูดไป อย่างที่เราออกชื่อนี้ เพราะว่ามันเป็นเอกสารใช้ใหม่ เอกสารนี้มันเผยแพร่ตามที่สาธารณะแล้วใช้ใหม่ แล้วเขาเอาเอกสารมาให้ดู เราก็บอกตามนั้นเท่านั้นเอง อย่างที่พูดนี้ว่าไม่อยากจะให้รบกวนใครเลย ไม่อยากให้กระทบกระเทือนกันเลย จริงๆ แล้วเราก็ไม่อยากจะยุ่งกับใคร ในตอนที่เรานำเอกสารออกไปนี้ เราจะบอกว่า เราพูดเพื่อสาธารณะ เราไม่ใช่พูดเฉพาะบุคคลผู้ใดเลย

อย่างถ้าเราเป็นนักวิทยาศาสตร์ใช้ใหม่ ทฤษฎีควอนตัมหรืออะไรก็แล้วแต่ หลักการมันเป็นอย่างนั้นใช้ใหม่ แล้วเราจะพูดหลักการอันนี้แรงดึงดูดแรงโน้มถ่วงต่างๆอะไรก็แล้วแต่ เราต้องพูดหลักการอันนี้ ถ้าใครจะมีความเห็นแตกต่างนั้นมันก็เรื่องของเขา แต่เราก็จะซัดกลับมาที่หลักการของวิทยาศาสตร์นี้ ส่วนใหญ่เราจะพูดหลักการตรงนี้ เราจะพูดเรื่องธรรมดา ที่เราพูดออกไปเพราะหลักการมันเป็นอย่างนี้

แล้วคนที่เขามีความเห็นผิด แล้วเขาพูดออกไป เราก็พูดแย้งออกไปที่ว่าโยมไปฟังแล้วมันขุ่นใจนั้นแหละ เราอยู่มันจะขุ่นใจหรือไม่ขุ่นใจก็แล้วแต่ เราพูดสัจจะออกไป แล้วพอเราลงตรงนี้ละ

ถ้าหลักการทางวิทยาศาสตร์ แรงโน้มถ่วงต่างๆ มันเป็นทฤษฎีที่ตายตัวใช้ใหม่ ทุกคนพิสูจน์ได้ ฉะนั้นเหตุการณ์ที่เราพูดออกไปนี้ ถ้า

พวกคนที่ไม่เห็นด้วย มันก็ต้องโต้แย้งกลับมา เหมือนทางวิทยาศาสตร์
จริงไหม

โยม๑ : ครับ

หลวงพ่ : เรารอตรงนี้อยู่ เรารอคคนที่โต้แย้งกลับมาว่า เรายังผิดผิด
เรามีความผิดพลาด มีความเห็นผิดอย่างไร เรารอตรงนี้อยู่ เราพูดหลัก
การข้อเท็จจริงออกไปเพื่อสังคม ฉะนั้นถ้าสังคมเห็นผิดมันก็เรื่องของสังคม
ไม่ใช่เรื่องของเรารจริงไหม

โยม๑ : ใช่ครับ

หลวงพ่ : ทีนี้เราก็พูดหลักการความจริงออกไป พอหลักการความจริง
ออกไปแล้ว อย่างที่ว่า เราอยากจะฟังว่าที่แรก เราพูดกันเรื่องข้อเท็จจริงว่า
ตอนที่เห็นชุนๆ นั้น มองเห็นอย่างไร ว่ามันผิดพลาดอย่างไรถึงเห็นชุนๆ

โยม๑ : จริงๆ แล้วตอนฟังนี้ ผมเองก็ยังแยกคำสอนของท่านไม่ออก

หลวงพ่ : เตียวให้ถามเราได้หมดเลย เราจะฟังตรงนั้นก่อนว่า เห็น
อย่างไรที่เห็นชุนๆ ถ้าเห็นชุนๆ แสดงว่าเห็นว่ามันผิดตรงไหนง เรา
อยากฟัง จริงๆ แล้วที่เราพูดอย่างนี้ เราอยากเห็นคนที่ชี้จุดผิดที่เราพูด
ออกไปนำดูเลย ถ้าพูดออกไปแล้วผิดถูกอย่างไร นี่คือนักวิทยาศาสตร์ นี่
คือสุภาพบุรุษ

เราอยากเห็นตรงนี้ไงว่า มีใครบอกว่าพระสงฆ์ผิดแล้วผิด
อย่างไร เราอยากฟัง รอฟังอยู่ พอมาวันนี้บอกว่าเห็นชุนๆ นี้ เราให้อภัย
หมดแล้ว เราโหสิกรรมหมดเลย เราไม่มีอะไรติดค้างใจเลย แต่เราอยาก
ฟังว่า สมองหรือปัญญาของคนนี้ ใครมีมากน้อยแค่ไหน

โยม๑ : คือจริงๆ ที่ผมว่าท่านอาจารย์ คือท่านเทศน์ด้วยคำพูดที่ฟัง
แล้วค่อนข้างรุนแรง

หลวงพ่ : เราเข้าใจ เรานี่หรือ?

โยม๑ : คือความรู้สึกของผมในตอนนั้น ผมก็ฟัง แต่ผมฟังไปแค่ครั้งเดียว ถ้าเกิดผมกด..

หลวงพ่ : เดี่ยวก่อนนะ ฟังได้แค่ครั้งเดียว ฟังตลอดไม่ได้เลยหรือไง

โยม๑ : คือผมทนใจตัวเองไม่ได้ ผมก็เลยหยุด แต่ความรู้สึกของผมกลับคิดว่า สิ่งี่หลวงพ่สงบท่านเทศน์กับสิ่งี่หลวงพ่.....พูด มันก็ไม่เห็นจะต่างกันเลยนะ

หลวงพ่ : ว่าไป ตรงนี้สำคัญมาก ทุกคนเห็นอย่างนี้หมด แล้วเดี่ยวเราจะอธิบายให้ฟัง

โยม๑ : สรุปคือว่า ตอนนั้นผมจำไม่ได้แล้ว เพราะว่าผมฟังมานานหลายเดือนแล้ว แต่ว่าความรู้สึกในตอนนั้นคือรู้สึกว่ เอ๊ะ! คือผมคิดในใจว่า สงสัยจะต้องมีคนไปพูดอะไรกับพระอาจารย์สงบผิดๆ แน่ๆ เลย เพราะผมฟังแล้วผมหาจุดแตกต่างไม่เจอ เสร็จแล้วผมก็ไปฟังครูบาอาจารย์ ฟังหลวงพ่ซา ฟังหลวงพ่พุทธ ผมอ่านหนังสือของหลวงปู่ดูลย์ ผมก็ยังหาไม่เจออยู่ดี

หลวงพ่ : เออ ว่าไป

โยม๑ : ถ้าจะถามเรื่องนี้ คือผมยังหาไม่เจอ

หลวงพ่ : ตอนนั้นก็ยังไม่เจอเลยหรือ

โยม๑ : ผมหาไม่เจอจริงๆ อาจจะเป็นเพราะปัญญาของผมไม่ถึง

หลวงพ่ : ใช่ ปัญญาไม่ถึง

โยม๑ : มันก็เลยถามว่า ถ้าจะเอาแค่คำตอบมา แล้วที่พิมพ์เข้าไป ผมหาไม่เจอจริงๆ

หลวงพ่อก : เดี่ยวนะ ขอรอชนิดหนึ่ง แล้วเดี๋ยวไปเอาหลักฐานด้วย

โยม๑ : องค์สุดท้ายนี่ใช่หลวงปู่เจี๊ยะหรือเปล่า เมื่อกี้ตอนมาพูดเรื่องหลวงปู่เจี๊ยะตลอดเวลาเลย

หลวงพ่อก : หลวงปู่เจี๊ยะ เพราะหลวงปู่เจี๊ยะอยู่กับหลวงปู่มัน

โยม๑ : พระอาจารย์สงบ ก็เคยอยู่กับหลวงปู่เจี๊ยะ

หลวงพ่อก : เราอยู่กับองค์นี้... แตกต่างกันมาก แตกต่างกันชัดเจน

โยม๑ : เดี่ยวผมขออนุญาตนั่งขัดสมาธิ

หลวงพ่อก : ตามสบาย ได้หมดเลย แตกต่างกันมาก เราเห็นตั้งแต่ที่แรกแล้ว เราเห็นตั้งแต่ที่แรกเลย แตกต่างมาก แล้วแตกต่างกันไม่แตกต่างธรรมดาด้วย แตกต่างที่เราตกใจด้วยว่ามันแย่มาก เราเปรียบเทียบนะ เวลาเราพูดให้โยมเขาฟัง แล้วเวลาลูกศิษย์เรามาเล่าให้ฟังในเว็บไซต์ ทุกคนจะพูดอย่างนี้บอกว่า พระสงบกับเขาที่พูดเหมือนกันเลย

ก่อนหน้านั้นนานแล้ว เขาพยายามส่งคนมาที่นี้ เพราะว่าคนที่จะพามานี้ เขามาทำไมถูกหรือก ลูกศิษย์เรานี้จะพาเข้ามา แล้วก็พูดอย่างนี้ทุกคนจะพูดอย่างนี้หมด ว่าเหมือนกัน ว่าพระสงบกับเขาที่พูดเหมือนกัน

แต่เราจะบอกว่าไม่เหมือน ไม่เหมือน มันแตกต่างกันราวฟ้ากับดินเลย ไม่เหมือนหรือก ที่เราพูดออกไป นี่มีหลักฐานเยอะแยะหมดเลย ที่เราจะชี้ให้เห็นว่าผิดหมดเลย

โยม๑ : ผมมีทุกเล่มเลยครับ

หลวงพ่อก : ถ้าผิดนี่คือผลเลย ที่มีทุกเล่มนี้ จริงๆ แล้วหนังสือนี้เมื่อก่อนจะมาถึงเราเยอะมาก แต่เราเผาทั้งหมด หนังสือนี้มีแต่คนส่งมา เราเผาทั้งหมดเลย เพราะเราหิบบังไม่ได้ ดูบทนี้ ที่เราขีดไว้ก็คือผิดหมด ผิดหมดเลยนี่ผิดทั้งนั้นเลย

เราจะอ่านให้ฟังว่าผิดตรงไหน แล้วเราจะอธิบายให้ฟังหมดเลยว่า แตกต่างกันทั้งหมด แล้วแตกต่างไม่ได้แตกต่างธรรมดาด้วย อย่างเช่นอันนี้ จิตพระอรหันต์ เขาเขียนว่า **“พระอรหันต์เวลานอนไม่รู้หรอก เวลานอนนี่จิตลงภวังค์ไปแล้ว”**

พระอรหันต์มีภวังค์ไหม? ถ้ายังมีภวังค์อยู่จะเป็นพระอรหันต์ได้ไหม?

โยม๒ : เคยได้ยินว่าพระอรหันต์มีสติตลอดเวลา

หลวงพ่ : แล้วนี่ใครเขียนล่ะ

โยม๒ : ก็เป็นหนังสือของหลวงพ่.....

หลวงพ่ : แล้วใครจะเป็นคนไปจัดการมันล่ะ

โยม๒ : ก็น่าจะเป็นท่านนะครับ

หลวงพ่ : เยอะแยะ ผิดทั้งนั้นเลย จะให้ผิดตรงไหนบ้างล่ะ เปิดลิ ผิดทั้งนั้นเลย ที่เราขีดนี่คือผิดหมด

โยม๒ : โอ้โฮ!

หลวงพ่ : อันนี้ตกลงมาก

โยม๒ : คือผมเองก็ยังไม่มีโอกาสได้อ่านหนังสือเล่มนี้ นะครับหลวงพ่ แต่ผมเอง ก็เรียนหลวงพ่ตามตรงว่า ผมก็ยังไม่ได้ฟังที่หลวงพ่พูดถึงหลวงพ่.....

หลวงพ่ : เยอะแยะไปหมด นี่คือผลเห็นใหม่ คือว่ามันเป็นไปไม่ได้สักอย่างหนึ่ง มันเป็นไปไม่ได้ เราจะค่อยๆ อธิบาย คำแรกเลยที่แตกต่างคือ **“สติไม่ต้องฝึก”**

แค่นี้ละ ก็เหวกับฟ้าเลย!

หลวงตาจะบอกว่า สติต้องฝึก ทุกคนต้องตั้งสติ ต้องหัดฝึกสติ

แล้วเขาบอกว่า **“สติไม่ต้องฝึก เผลอ..สติจะมาเอง เผลอปั๊บสติจะมาเอง”**

เผลอกับสติตรงข้ามกันไหม

โยม๒ : ตรงข้ามครับ

หลวงพ่ : แล้วเอาเผลอมาฝึกสติได้อย่างไร เพราะอะไรรู้ไหม เพราะว่าถ้าเราเป็นนายแพทย์ แล้วพวกประชาชนคนทั่วไปนี้ เขาไม่ดูแลร่างกายของเขา เขาจะใช้ชีวิตของเขาโดยหย่าเป กินเหล้าเมายาทั้งหมดเลย เตี้ยวนี้ สสส. เขาพยายามรณรงค์ไม่ให้สูบบุหรี่เลยเห็นไหม แต่เด็กมันจะสูบบุหรี่ มันจะเล่นอะไรของมันตามสบายทั้งหมดเลย

นายแพทย์คนนั้นจะบอกว่า เด็กคนนั้นจะมีสุขภาพดีขึ้นมาได้ไหม?

“สติไม่ต้องฝึกปล่อยมันเลย ให้มันเกิดขึ้นตามสบายเลย”
สุขภาพจิตมันจะดีขึ้นมาได้ไหม มันก็ดีขึ้นมาได้ พอไม่ได้ขึ้นมาปั๊บ **“เราอยู่อย่างนี้ ดูจิตเฉย ๆ แล้ว อยู่ ว่าง สว่างหมดเลย สบายหมดเลย”**

เราแจกออกไปเยอะมาก เพราะตอนนั้นมันยังไม่มีเหตุการณ์ มันยังไม่รุนแรง มันยังไม่มีสิ่งใดๆ เราพยายามอธิบายให้นักวิทยาศาสตร์ ให้ปัญญาชนได้เข้าใจว่าพัฒนาการของจิต คือธรรมชาติของจิตมันเป็นอย่างนั้น เอ็งจะฝึกหรือไม่ฝึก ธรรมชาติของมันก็เป็นอย่างนั้นอยู่แล้ว ถ้าคนภาวนาเป็นเขาจะรู้หมด แต่พวกไม่เป็นนี่มันง

อยู่ดี ๆ เราทุกข์ เรายาก เราขัดเคือง พอเรามาดูแล้วมันสบาย ๆ ก็ถูกต้องไป ปฏิบัติมาก็ชาติ ก็พ้นชาติเหลวไหลไปหมดเลย พอมาดูจิต โอ๊ย มันดีไปหมดเลย โอ๊ย นี่ถูกต้อง ๆ

ก็โดนหลอกทั้งนั้น พัฒนาการของจิตมันเป็นอย่างนั้น อย่างเช่นใครก็แล้วแต่ เราจะมีคามทุกข์มากเลย อย่างเช่น คนรักของเรา คนที่เราชอบ

มาก ตายไป เราจะเสียใจมากเลย จนแทบจะดำรงชีวิตอยู่ไม่ได้เลย แต่ถ้าจับเขาไว้อยู่เฉยๆ ให้เขาได้มีเวลาไตร่ตรองของเขา ความทุกข์นั้นจะค่อยๆ หายไปจริงไหม ธรรมชาติมันเป็นอย่างนั้นจริงไหม

โยม๒ :   จริงครับ

หลวงพ่ : ธรรมดา อันนี้ก็เหมือนกัน เราก็ชุนมัว เราก็มีของเราไป พอเริ่มมาดูจิตมาทำอย่างนี้ ก็ **“โอ๊ย ดีไวย่ ว่าง ๆ ว่าง ๆ นะ”** แล้วนั่นมันอะไร

แล้วมันก็ตกลงเห็นใหม่ **“มีสติตัวจริง มีสติตัวปลอม”**

กูฟังแล้วนี่ โอโฮมันไปไกลเลยนี่หว่า ตอนนั้นไม่มีปัญหาอะไรเลย ไปดูในเว็บไซต์ของเราจะมีถาม-ตอบ เข้าไปได้หมดละ

เรื่องการพัฒนาการของจิต จิตมันเป็นอย่างนี้เอง เราพยายามจะพูดให้คนที่ม่หลักการได้เข้าใจว่า คำพูดของเขามันไม่มีค่าอะไรเลย จะทำหรือไม่ทำจิตก็เป็นอย่างนี้อยู่แล้ว เอ็งจะดูหรือไม่ดู จิตมันก็เป็นอย่างนี้ มันไม่มีค่าอะไรเลย ที่เอ็งทำกันมันไม่มีค่าอะไรเลย เอ็งจะทำหรือไม่ทำมันก็เป็นอย่างนี้ แต่ก็ไปสร้างนิยายกัน ตั้งทฤษฎีขึ้นมาว่า **“จะเป็นอย่างนั้น จะเป็นอย่างนั้น”** แล้วก็ให้ค่ากันไป ไม่มีทางเลย

ที่ว่าผิดนี่ไง ที่บอกว่ามันแตกต่างกันราวกับฟ้ากับดินไง ถ้าเหมือนกัน แล้วมันเหมือนกันตรงไหน ไม่เหมือนเลย เพียงแต่พอไม่เหมือนปั๊บ นี่เขาก็จำ เขาศึกษาใช้ใหม่ ก็จำพระไตรปิฎกมาพูด คำไหนก็อ้างอิง พออ้างอิงแล้วก็อธิบายความ คนก็ฟัง แต่เวลาเรามาอ่านแล้วนะ เราว่าตกลงหมด เราตกลงมาก ๆ

แล้วถึงที่สุดแล้วที่เราพูดเรื่องจิตส่งออกที่แรงมากนี้ ก็เพราะว่าเขาเอามาให้ดู แล้วเราจับไม่ได้ จับไม่ได้ที่เขาบอกว่า **“หลวงปู่ดุลย์สอนตลาดเคลื่อน”** ธรรมดาพวกเราในพุทธศาสนานี้ เราจะสอนกันให้มีความกตัญญูกตเวที

แล้วเขาก็อารมณ์ภทมาตลอดว่า เป็นลูกศิษย์ของหลวงปู่ดุลย์มาโดยตลอด แล้วเวลามาพูดถึง ทำไมมาพูดอย่างนี้ มันก็ทำให้รับไม่ได้ พอรับไม่ได้เราก็มองออกไปเต็มๆ เลย เขาบอกว่า **“หลวงปู่ดุลย์นี่สอนฉลาดเคลื่อน เพราะวจิตมันส่งออกไม่ได้ มันส่งออกได้แต่สัญญาอารมณ์ เพราะจิตมันส่งออกไม่ได้”**

นี่ใจกฎควอนตัม การโน้มถ่วงใจ ความคิดนี้ สัญญาอารมณ์นี้ มันจะมีขึ้นมาได้อย่างไร ถ้าไม่มีตัวพื้นฐานคือตัวจิต ตัวปฏิสนธิจิต ตัวภพ อย่างความคิดของเรา มันจะเกิดบนอะไร ถ้าเราไม่มีภพ ไม่มีจิต ไม่มีความรู้สึก ความคิดมันก็เกิดมาไม่ได้

เขาบอกว่า **“จิตนี้ส่งออกไม่ได้ เพราะจิตมันเป็นขั้นธ”**

ขั้นธก็ผิด!

“จิตมันเป็นขั้นธ สิ่งที่ส่งออกไปคือสัญญาอารมณ์”

(พูดแล้วก็หาไม่เจอ เราขีดๆไว้หมดล่ะ) เพราะอย่างนั้น แล้วตัวเองก็ผิดหมดนะ พอผิดไม่ผิดหมดธรรมดา ผิดหมดแล้วกลับไปบอกว่าหลวงปู่ดุลย์สอนผิดอีก หลวงปู่ดุลย์พูดผิด

โยม๒ : ในหนังสือนี้เขียนว่าหลวงปู่ดุลย์พูดผิดเลยหรือ

หลวงพ่ : ใช่! ซัดๆ เลย หลวงปู่ดุลย์นี่สอนฉลาดเคลื่อน แล้วเขาอธิบายด้วย แล้วฉลาดเคลื่อนก็ไม่ฉลาดเคลื่อนธรรมดา พอฉลาดเคลื่อนแล้วก็บอกว่า ความเป็นจริงมันต้องเป็นอย่างที่เขาบอกไว้ว่า จิตมันส่งออกไม่ได้ เขาอธิบายด้วยว่า จิตนี้ส่งออกไม่ได้หรือ จิตส่งออกไม่ได้ ส่งออกได้แต่สัญญาอารมณ์เห็นไหม สัญญาอารมณ์คือความคิดใจ เราก็อธิบายไว้ในจิตส่งออกนั้นแหละ บอกว่า สัญญาอารมณ์คือความคิดนี้ มันเกิดที่ไหน ถ้าไม่มีไฟฟ้า สิ่งที่เกิดจากพลังงานไฟฟ้านี้จะไม่มีเลย จริงไหม

ถ้าไม่มีจิต แล้วสัญญาอารมณ์ ความคิดมันจะมาจากไหน สัญญา

อารมณ์ ความคิดมันก็ต้องมาจากจิต เพราะมันส่งออกจากจิต แล้วที่คิดๆ ออกไป นั่นมันก็คือส่งออกไปแล้ว แต่เขาบอกว่าจิตส่งออกไปไม่ได้ สิ่งที่ส่งออกไปคือสัญญาอารมณ์ต่างหาก

คำพูดอย่างนี้ มันก็เหมือนหมอ หมอเวลาจะผ่าตัดในห้อง แล้วบอกว่าเครื่องมือนี้ไม่ต้องอบ มีแต่บอกว่า “ก็ใช้ได้” เอ็งว่าได้ไหม มันต้องฆ่าเชื้อไหม เอ็งมารักษา แต่เวลาผ่าตัดไปแล้วเอ็งติดเชื้อกลับไป เอ็งทุกซักว่า เก่าอีก นี่ก็เหมือนกัน จิตมันจะส่งออกไป ที่มันส่งออกไป นั่นมันเป็นผลหมดแล้ว

เขาบอกว่า “หลวงปู่ดุลย์คลาดเคลื่อน”

แล้วไม่ได้คลาดเคลื่อนธรรมดานะ “หลวงปู่ดุลย์คลาดเคลื่อน เขาต่างหากสอนถูก”

เท่านั้นละ เราไม่ได้คิดอะไรเลย เขาโหลตมาแผ่นเดียวให้เราอ่าน แล้วเราก็ตอบเลย เพราะตอนเช้าๆ ลูกศิษย์จะมาหาเยอะ แล้วก็เอาอันนี้มาให้ เรื่องจิตส่งออกนี่พลั้วเดียว ปัจจุบันเดี๋ยวนี้เลย พอเดี๋ยวนั้นก็ออกไป สุดท้ายพ้อออกไปปั๊บ เขาก็ต่อๆ กันไปนั่น เขาก็เอาไปออกกัน เพราะจิตส่งออกอันเดียวนะ มันถึงสะเทือน ถ้าเรื่องนี้ไม่จริงนะ เขาไม่ถอดออกจากเว็บไซต์หรอก

โยม๒ : อ้อ... เขาถอดไปแล้วหรือ

หลวงพ่อ : ถอดแล้ว เพราะอะไรรู้ไหม เพราะอันนี้มันจะยืนยัน เพราะเป็นหนังสือที่เขาเขียนเอง มันเป็นไปได้หรอก “ถิรสัญญา” จิตส่งออกเดี๋ยวจะชี้ให้ดู ถ้าหาเจอนะ เขาบอกว่าหลวงปู่ดุลย์สอนคลาดเคลื่อน ความเป็นจริงจะเป็นอย่างนี้ อันนี้มันรับไม่ได้ มันรับไม่ได้ ทั้งๆ ที่ว่าเราเองจะไม่ยุ่งเกี่ยวใดๆ เลย

แต่คนเราคนหนึ่งนี้ แม้แต่อาจารย์ของตัวที่เอามาเชิดชูตลอดเวลา แล้วถึงเวลา ก็มาเขียนหนังสืออย่างนี้ แล้วชี้ชัดเจนไปเลยว่า

“หลวงปู่ดูลย์นี่สอนคลาดเคลื่อน ความเป็นจริงมันจะต้องเป็นอย่างนี้”

มันเกินกว่าเหตุที่เราจะรับได้ พอรับไม่ได้เราก็นิ่งไปเลย ทั้งๆ ที่เราเห็นความบกพร่องมาตั้งแต่ต้น แต่ไม่พูดให้ฟังเลย เฉย เพราะอะไรรู้ไหม เพราะเหมือนกับถ้าพูดออกไปแล้ว มันไม่มีประโยชน์หรอก เพราะสังคมกำลังฮือฮา กำลังหลงผิดกันไปหมด แล้วเราออกไปพูดอย่างนั้นมันจะมีประโยชน์อะไร

ไม่เหมือนกันเลย เยอะมาก ไม่มีอะไรเหมือนกันเลย เพราะอะไรรู้ไหม เพราะว่าคำพูดนี้คำเดียวกัน แต่เขาใช้ผิด ใช้เหตุผิดหมด อย่างเช่นว่า

“ปัญญามันจะเกิดจากภริสัญญา จิตดวงหนึ่ง จำจิตดวงที่เกิดขึ้น มันย่อยสลายไป จิตดวงใหม่จะมาจำดวงเก่า จนเป็นความชำนาญ จนจำได้อย่างนี้ จนเป็นปัญญา”

ในภาคปฏิบัติเรานะ สัญญานี้เป็นเรื่องที่อันตรายที่สุด เพราะมันสร้างภาพ สัญญานี้คือเชื้อโรคร้ายแรงเลย แต่เขาบอกว่าสัญญานี้คือตัวทำให้เกิดปัญญา

ความผิดพลาดเยอะมาก เขาบอกว่า **“ปัญญาจะเกิดโดยอัตโนมัติ”**

เดี่ยวถ้าเสร็จแล้วเราจะหาให้ดูอีกทีหนึ่ง เขาเขียนอย่างนี้จริงๆ อันนี้ก็ มีที่ว่าเราแรงมาก ที่เราแรงที่สุด

เขาบอกว่า **“พิจารณาจนจิตลงสามัญญลักษณะ แล้วจิตนี้จะลงสู่อัปนาสมาธิ แล้วปัญญาจะเกิดโดยอัตโนมัติ”**

มันเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้เลย

โยม๒ : ขอโอกาส

หลวงพ่ : ว่าไป

โยม๒ : เดี่ยว ผมขอดูหน้านั้นหน่อยได้ไหมครับ

หลวงพ่ : หน้าไหน

โยม๒ : หน้าที เมื่อกี้ท่านอาจารย์เปิดให้ดูนะครับ ทีว่าไม่ตรงเลยกับความเป็นจริงนะครับ

หลวงพ่ : จะดูหน้าไหนละ ดูได้ทุกหน้าเลย มีทุกหน้าเลย ทีซัดไว้ทุกคำแล้วถ้าสงสัยให้ถามเลย

เขายกมาว่า **“สงสามัญลักษณ์แล้วจิตมันจะลงอัปนาสมาธิ...”**

อัปนาสมาธินี้ มันเป็นลักแต่ว่า มันตัดความรู้ทั้งหมด พอตัดความรู้ทั้งหมด แล้วมันจะเกิดปัญญาได้อย่างไร พอมันเกิดปัญญาไม่ได้แล้ว

เขาก็บอกว่า **“ปัญญาจะเกิดโดยอัตโนมัตติ”**

แล้วพอเราแย้งออกไป ในเว็บไซต์ของเขาก็ได้กลับมาว่า

“ถ้าปัญญาเกิดแบบนั้นไม่ได้ แล้วทำไมหลวงตาบอกว่าปัญญาอัตโนมัตติละ”

เขาก็อธิบายไว้ในเว็บไซต์เหมือนกันว่า **“อัตโนมัตติคือไม่มี”**

คำที่ว่าหลวงตาท่านบอกว่า **“ปัญญาเป็นอัตโนมัตติ”** ท่านเทศน์อยู่ แล้วเขาก็ไปกะมาไง เขาก็เอาเทศน์ของหลวงตานี้มาลง หลวงตาบอกว่ากิเลสที่มันเกิดโดยอัตโนมัตติ กิเลสเรา ความคิดความฟุ้งซ่านของเรา หรือสิ่งต่างๆ ที่เป็นความขบใจของเราเนี่ย มันจะเกิดโดยที่ไม่มีเหตุผลเลย เกิดโดยอัตโนมัตติ เราก็ใช้ฝึกฝนของเราตลอดไป ฝึกฝนตลอดจนปัญญาของเราเป็นอัตโนมัตติ จนทันกัน กิเลสเป็นอัตโนมัตติอยู่แล้ว ปัญญาที่เกิดโดยอัตโนมัตติ

มันก็ไล่ทันกันไป แล้วใช้ปัญญาเรื่อยๆ เข้าไป จนอัตโนมัติคือความชำนาญ ท่านใช้คำว่าความชำนาญ แต่ต่อไปแล้วนี้ขบวนการของมันยังมีต่อไปอีกใจ แต่ที่เขาบอกว่า **“ขบวนการอัตโนมัติหมดแล้ว อัตโนมัติแล้ว”**

โยม๒ : ก็เลยไม่ต้องทำอะไร

หลวงพ่อบ : ทุกอย่างมันจะรวมใส่ตีนกู หล่นลงมาเลย มันเป็นไปไม่ได้หรอก! คำสอนของเขาทุกคำเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ทั้งนั้นเลย

มันฟ้องถึงว่า ไม่เคยพบเคยเห็นไง มันฟ้องว่าจิตนี้ไม่เคยเป็นไปในธรรมชาติเลย

ถ้าจิตนี้เป็นไปในธรรมชาติ มันจะรู้ของมัน มันจะมีเหตุมีผลของมัน ถ้ามีเหตุมีผลของมัน มันจะบอกตามข้อเท็จจริงได้หมด

เราที่เปิดเผย ดูได้หมด ทำตามสบายเลย มันมีอยู่ เราจะหาที่เขาบอกว่าหลวงปู่ดุลย์คลาดเคลื่อนนะ อยู่ในนี้ละ เพียงแต่ว่ามันยังหาไม่ทัน

โยม๑ : เดี่ยวผมเปิดให้

หลวงพ่อบ : เอ้อ ชัดเจนเลย

โยม๒ : คือผมเองนี่ก็เป็นปุณฺณนหะครับ มีปัญญาน้อย

หลวงพ่อบ : ว่าไป

โยม๒ : คือตัวผมเองเริ่มต้น ก็เริ่มมาจากการฟังของหลวงพ่อบ.....นี่นะ ครับ ผมฟังเองแล้วก็อ่านประวัติครูบาอาจารย์บ้าง อย่างของหลวงปู่ชา ของหลวงปู่เจี๊ยะ ของหลวงปู่ขาว แต่พอมาฟัง มาอ่านคำเทศน์คำสอนของท่าน ด้วยความที่เรามีปัญญาน้อย ก็ไม่รู้ลึกลับว่าเห็นความแตกต่างกัน แต่ในความเป็นจริงแล้ว มันแตกต่างกันมากเลย ใช้ไหมครับ

หลวงพ่ : แตกต่างกันมาก ทีนี้เราไม่มีเวลาใจ เราดูแต่ที่เขาบอกว่า นี่ คือผลของการปฏิบัติ โอ้โฮ เข้าดินหมดเลย ไม่มีหрок มันเป็นไปไม่ได้สัก อย่างหนึ่ง มันเป็นไปไม่ได้มาตั้งแต่ไหนแต่ไร มันไม่มีอะไรเป็นไปไม่ได้เลย

โยม๒ : แสดงว่าเริ่มต้นก็...

หลวงพ่ : เขาไม่มีอยู่แล้ว ถ้ามีอยู่จะมาพูดอย่างนี้ได้อย่างไร

โยม๑ : คืออย่างนี้ครับ พระอาจารย์ คือตอนแรกที่ผมอ่านนะครับ

หลวงพ่ : ข้อความที่ ๔๖ อันนี้น่าจะคลาดเคลื่อนจากสภาวะธรรมที่หลวง ปู่สอน เพราะแท้จริงแล้วจิตเป็นตัวสมุทัย

โยม๑ : มีตรงนี้ด้วยครับ มีอยู่ตรงหน้าแรกนิดหนึ่ง จุดที่ทำให้เชื่อนะครับ

หลวงพ่ : ใช่ เตี่ยวนะ ตรงไหน

โยม๑ : ตรงที่มันเป็น

หลวงพ่ : เพราะอะไรรู้ไหม

นี่ที่เขาบอกว่า “แท้จริงแล้ว จิตจะเป็นตัวสมุทัยไปไม่ได้”

ถ้าจิตนี้เป็นตัวสมุทัยไปไม่ได้ คนก็เกิดไม่ได้

โยม๒ : ใช่ครับ ถ้าฟังดูนี้ อย่างไรก็ตามก็ต้องเป็นเหตุให้เกิดทุกข์

หลวงพ่ : มันตลกไปหมดนะ มันพูดจนแบบว่า มันไม่น่าเชื่อว่าคนเขา จะมีปัญญาบริหารราชการได้ถึงระดับนี้ละ

“แท้จริงแล้วจิตจะเป็นตัวสมุทัยไปไม่ได้”

เพราะเขามีมุมมองอย่างนี้ ทีแรกเราก็จับอุดมคติของเขา

พอมีมุมมองอย่างนี้ปั๊บ เขาเอาไปพูดกันว่า **“เด็กไม่มีสังโยชน์
เด็กไร้เดียงสาที่ไม่มีสังโยชน์ เพราะเด็กมันไม่สงสัยในพระพุทธ พระ
ธรรม พระสงฆ์”**

ถ้าเด็กไม่มีสังโยชน์ แล้วมันเกิดมาได้อย่างไร

อยู่ในนี้ เต็มวเปิดโล่งเลย จะเจอว่าอยู่ในนี้

เพราะเขามีความคิดอย่างนี้ใช่ไหม เขาบอกว่า **“เด็กไม่มีสังโยชน์
ใช่ไหม เพราะเด็กมันใสสะอาดบริสุทธิ์ มันไร้เดียงสาใช่ไหม”**

นี่ไง ถ้าเราจับอุดมคติ เขาเรียกว่าโลกทัศน์ ถ้าจับความเห็นของเขา
ได้นะ จะรู้หมดเลย

เพราะเขาคิดอย่างนั้นใช่ไหมว่า **“เด็กนี้ไม่มีสังโยชน์”** มันถึงมา
ออกตรงนี้ไง

“เพราะแท้จริงจิตจะเป็นตัวสมุทัยไปไม่ได้”

ถ้าจิตเป็นตัวสมุทัยไม่ได้ ปฏิสนธิจิตเกิดในใจ ใครมาลงในใจนั้น นี่
พอตัวจิตไปเกิดในใจ ตัวจิตคือตัวเกิด เกิดนั้นคือตัวสมุทัย

โยม๒ : อ้า.. ใช่ครับ

หลวงพ่ : จิตมันเป็นตัวสมุทัยไปไม่ได้ แล้วมันมาเกิดได้อย่างไร นี่คือ
ความเห็นของเขาละ

เราเห็นอย่างนี้ เต็มวี่เราขีดไว้หมดเลย มันเป็นไปไม่ได้เลย เพราะ
ถ้าจิตไม่เป็นตัวสมุทัย มันก็กลับมาเกิดไม่ได้ แต่ถ้ามันเกิดมาแล้ว ก็ต้อง
เป็นตัวสมุทัย ตัวจิตเป็นสมุทัย แต่สมุทัยนี้มันเป็นอนุสัย อนุสัยนี้มันก็
เหมือนกับเป็นเนื้อเดียวกัน อนุสัยมันนอนเนื่องมาด้วยกันไง

อย่างน้ำนี้ไหลไป ในน้ำนั้นมันก็มีตะกอนของมันไปด้วยใช่ไหม แต่ ตะกอนมันก็สามารถแยกออกจากน้ำนั้นได้ สมุทัยนี้คือพวกต้นหาทะยาน อยาก มันสามารถแยกจากจิตได้ สามารถแยกได้แต่โคตรยากเลย ถ้าไม่ ยาก ทำไมพระพุทธเจ้าถึงได้บอกว่ามันละเอียดอ่อนขนาดไหน

ที่นี้คนมันไม่เคยทำ มันถึงบอกว่า **“จิตเป็นสมุทัยเป็นไปไม่ได้”**

เพราะมีแนวคิดอย่างนี้ **“นิพพานถึงมีอยู่แล้วใจ นิพพานเป็นของ ที่มีอยู่แล้ว”**

เราเทศน์วันอาทิตย์ เล่นซ่อนหานิพพานใจ ก็เอานิพพานไปซ่อน ไว้ใจ แล้วภูก็เดินไปสะดุดนิพพานหัวคะมำเลย

โยมทำใจให้สงบๆ แล้วไปเปิดเว็บไซต์ของเราดูนะ เราพูดไว้เป็น สติแปล

ถ้านิพพานมันมีอยู่แล้ว จิตมันเป็นนิพพานอยู่แล้ว กายก็ต้องมี นิพพานด้วย เพราะสติปัญญา ๔ มันมีกาย เวทนา จิต ธรรม

โยม๒ : แล้วมีอีกเรื่องหนึ่งที่ผมสงสัยนะครับ

หลวงพ่ : ว่าไป

โยม๒ : คือกาย เวทนา จิต ธรรมนี้ มันก็ถูกต้องที่ว่า เราจะเริ่มตรง ไหนก็ได้หรือเปล่าครับ

หลวงพ่ : ใช่ๆ เริ่มตรงไหนก็ได้ ว่าไป

โยม๒ : คืออย่างนี้ ผมเรียนพระอาจารย์ตามตรง คือผมไปบวชที่ วัด.....นะครับ ที่ชลบุรี ก็เคยมีครูบาอาจารย์ท่านก็แนะนำว่า กาย เวทนา จิต ธรรม จิตนี้มันเป็นเงาของจิต ถ้าดูโดยวิธีของหลวงพ่.....มันดูไม่ถึง ท่านบอกว่าให้ดูที่กายก่อน แต่ถ้าเป็นผมเอง ผมฟังแล้วก็ยังมีความสับสนอยู่

หลวงพ่อก : สักสน กูจะบอกว่าเขาไม่เป็นทั้งนั้นนะ ถ้าไม่เป็นมันพุดผิดหมด แล้วสักสน บอกจุด ๑ ๒ ๓ ๔ บอกจุดเริ่มต้นไม่เป็น หลวงปู่มันครูบาอาจารย์ของเราบอกจุดเริ่มต้นนับหนึ่ง สติปัณฺโณมันจะเริ่มต้นอย่างนี้ พื้นฐานจะเป็นอย่างนี้ แล้วก้าวเดินเป็นอย่างนี้ได้ถูกต้องหมด แต่พวกเราทำกันไม่เป็น กาย เวทนา จิต ธรรม มันเป็นสติปัณฺฐาน ๔ ถ้าไม่มีตัวจิตของเราไปเห็น กาย เวทนา จิต ธรรม จะไม่มีกาย เวทนา จิต ธรรม เลย

หมอผ้าตัดกายทุกวันใหม่ แล้วมันเห็นกายใหม่ละ มันเห็นแต่ตามัน มันไม่เห็นกายหรรอก มันเห็นตั้งค์ มันผ้าตัดเอาตั้งค์ เพราะอะไร เพราะจิตมันเป็นโรค เพราะจิตยังไม่ได้ทำสมาธิ จิตยังไม่ลงสู่ความสงบ

จิตยังไม่ลงสู่ความสงบนี้ มันเป็นจิตสามัญสำนึก ความคิดความนึกของเราที่เกิดขึ้นมานี้ มันเกิดขึ้นโดยสัญชาตญาณ เพราะปฏิสนธิจิตมันเกิดเป็นมนุษย์ มันมีธาตุ ๔ และชั้น ๕ ถ้าจิตนี้ไปเกิดเป็นเทวดา มันเป็นกายทิพย์ มันไม่มีร่างกายนี้ มันก็เป็นชั้น ๕ ของมันเหมือนกัน ถ้าจิตนี้ไปเกิดบนพรหมเป็นชั้น ๑ ตัวจิตนี้เป็นชั้น ๑ สถานะของพรหม เทวดา มนุษย์ สัตว์เดรัจฉาน นรกอเวจีนี้ มันเป็นสถานะของกรรม เพราะเราเกิดมาในสถานะของกรรม มันเป็นคนสมบัติที่เราได้มา

ที่นี้เราจะเอาคุณสมบัติของเรา สิ่งที่ได้มาที่เรียกว่าโลกๆ นี้ไปพิจารณาธรรม มันจะพิจารณาได้อย่างไร

ก่อนที่จะพิจารณาธรรม ธรรมะของพระพุทธเจ้ามันเป็นธรรมะเหนือโลก ธรรมะเหนือโลกมันก็ต้องทำให้จิตนี้ เปลี่ยนแปลงจากปุถุชน เป็นกัลยาณปุถุชน

เอ็งไม่มีทางเข้าใจเรื่องอย่างนี้ได้หรอก เข้าใจเรื่องนี้ไม่ได้ เพราะเอ็งไม่เห็น อย่างที่พุดเมื่อกี้นี้ เรื่องน้ำ เรื่องสิ่งแวดล้อมต่างๆ

อย่างเช่น เราจะผ่าตัด ถ้าเอ็งจะผ่าตัดแล้วเอ็งไม่ทำให้ห้องนี้ปลอดภัย เอ็งจะผ่าตัดได้อย่างไร แต่ถ้าเราไม่มีความรู้ทางวิชาการ เมื่อก่อน

โบราณเขาก็ทำกันอย่างนั้นนะ เขาก็ทำกันมาเพราะเขาก็ไม่รู้ของเขา แต่พอวิทยาศาสตร์พิสูจน์ได้แล้วว่า มันมีเชื้อโรคมะเร็งอะไรบ้าง เขาก็ต้องแก้ไขของเขาใช้ไหม

พระพุทธเจ้ารู้ตั้งแต่ ๒,๐๐๐ กว่าปีมาแล้ว ว่าจิตนี้ ถ้ามันคิดโดยเรากิเลสกับหัวใจมันอยู่ด้วยกัน แล้วเอ็งไปตรีกกรรมด้วยกิเลสของเอ็ง เอ็งจะเป็นธรรมะได้ไหม

อ่านพระไตรปิฎกมา แล้วก็พูดพุทธพจน์ๆ พุทธพจน์นี้ก็ไม่เถียง แต่กุเถียงมึง กูจะเถียงคนที่พูดพุทธพจน์ มึงรู้อะไรในพุทธพจน์ มึงจำชื่อปากพระพุทเจ้ามาพูด บอกว่าพระพุทธเจ้าพูดอย่างนี้ ความหมายอย่างนี้ แล้วมึงก็พูดผิดๆ กันอยู่นั้น

แต่ถ้าจิตเราสงบเข้ามา จิตสงบเข้ามาก่อน ถ้าจิตมันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม ถึงจะเป็นสติปัญญา ๔ เห็นใหม่ สติปัญญานี้

ถ้าจิตเราไม่สงบ เราจะไม่เห็นกายโดยความเป็นจริง แต่เห็นกายโดยสามัญสำนึก เห็นกายโดยสัญญาอารมณ์ เห็นกายโดยความคิดของมนุษย์ ไม่ใช่เห็นกายแบบที่พระพุทธเจ้าต้องการให้เห็น

พระพุทธเจ้าต้องการให้ จิตนี้เห็นกาย จิตนี้เห็นเวทนา จิตนี้เห็นจิต

จิตเห็นจิตได้อย่างไร จิตเห็นจิตแบบหลวงปู่ดุลย์นี่ไง

จิตเห็นจิตเป็นอย่างไร ให้มันพูดมา เขาตอบไม่ได้หรอก! ไม่รู้เรื่อง! ไม่เป็น!

หลวงปู่ดุลย์บอกว่า ดูจิตจนจิตเห็นจิตเห็นใหม่ ดูจิตจนจิตเห็นอาการของจิต ทำไมหลวงปู่ดุลย์ถึงพูดว่า “จิตเห็นจิต” ละ

โยม๒ : จิตเห็นจิต

หลวงพ่อก : ในจิตส่งออกของหลวงปู่ดูลย์ไปอ่านลิ แล้วทำไมหลวงปู่ดูลย์พูดว่าจิตเห็นจิตล่ะ

โยม๒ : จิตเห็นจิตโดยแจ่มแจ้ง

หลวงพ่อก : เป็นมรรคนะ ผลที่เกิดจากจิตเห็นจิตแล้วถึงจะเป็นนิโรธ

กาย เวทนา จิต ธรรม สติปัฏฐาน ๔ ใจ ก็ดูมุ่งไปเลย

เห็นจิต เห็นจิต ภูก็เขียนเลย

กาย เวทนา จิต ธรรม ภูนั่งมองได้ทั้งวันเลย แต่ภูเห็นแค่ตัวหนังสือ

โยม๒ : แล้วผมขอโอกาสถามว่า ถ้าเราจะเริ่มต้นนี้ ผมควรจะนับ ๑ นี้ นับตรงไหน

หลวงพ่อก : กลับมาที่ความสงบ ถ้าไม่มี ความสงบ มันภาวนาไม่ได้ ไม่มี! เป็นไปไม่ได้! ถ้าไม่กลับมาที่ความสงบ ก็เอาชู้ เอาเยี่ยว ไปผสมชู้ผสมเยี่ยว นั้นล่ะ เอาสามัญสำนึก เอาความคิดของเรานี้ล่ะ แล้วเอ็งว่าความคิดของเอ็งสะอาดไหม

โยม๒ : ไม่สะอาดครับ

หลวงพ่อก : แล้วเอ็งพิจารณาธรรมแล้วได้อะไรขึ้นมา

โยม๒ : มันก็ได้ความไม่สะอาดใจ

หลวงพ่อก : ปิดโอ้เอ๊ย แล้วก็หลอกชาวบ้านเขาไป หลอกเขาไปทั่วโลก ไปเลย! พิจารณาไปเลย! พิจารณาไปเลย!

โยม๒ : อาจารย์ครับ แล้วอย่างเรื่องการพูดถึงวาระจิตนี้ มันก็เป็นการคิดไปเองใช่ไหมครับ

หลวงพ่ : โทหกหมด! มิ่งไปดูแถลงการณ์.....ลี เขาเพิ่งเอามาให้กูดู มีผู้หญิงไปแล้วไปบอกว่าเขากาวนาดี ทั้งๆที่เขากำลังทุกข์เต็มทีเลย ทายผิดก็เยอะ กูทายเอ็งผิดนี่ แต่เอ็งไม่กล้าลุกขึ้นมาโต้แย้ง เอ็งก็เก็บไว้อยู่ในใจเอ็ง

โยม๒ : แล้วจิตปุณฺชนก็อาจจะคิดไปเองว่าเราอาจจะไม่รู้ เราอาจจะเป็นอย่างนี้จริงๆ

หลวงพ่ : ใช่ๆ

โยม๒ : คิดไปเรื่อยเปื่อย

หลวงพ่ : กูจะพูดอย่างนี้นะ จิตนี้มันเหมือนพลังงาน ที่นี้พลังงานมันต้องคลายตัว ความร้อนมันต้องคลายตัวตลอดเวลาใช้ใหม่ มิ่งมา ๑๐๐ คน นะ มิ่งก็ส่งออก ๑๐๐ คน มิ่งคิดทุกคน เขาก็บอกว่า **“ไอนั้นคิดแล้ว ไอนี้คิดแล้ว”**

ไอ้ที่คิดไม่คิดนี้ มันไม่เหมือนอย่างหลวงปู่มัน หลวงปู่มันตอนอยู่ที่ถ้าสาริกา ส่งจิตออกมาเห็นพระหลวงตาท่านบวชอยู่ข้างล่างไง บวชอยู่วัดบ้าน ท่านมีครอบครัวมาก่อน ท่านก็ห้วงครอบครัว ท่านก็คิดว่าครอบครัวจะเป็นอย่างไร ตั้งแต่หัวค่ำ หลวงปู่มันก็ส่งจิตมาดู

“ไอ้โฮ ไอนี้มันคิดถึงเรื่องครอบครัวตลอดเลย”

ท่านก็ภาวนาของท่าน พอเที่ยงคืนก็ส่งจิตมาดู

“เอ๊ะ ยังคิดอยู่เรื่องครอบครัวอย่างเก่า”

ก็กลับมา พอดี ๔ ตี ๕ ไปดู จะลงไปบิณฑบาตก็ยังคงคิดแต่เรื่องครอบครัวอย่างเก่า ท่านก็ออกจากภาวนา เข้าบิณฑบาตลงมา ท่านก็บอกว่า

“หลวงตา.. เมื่อคืนแต่งงานกับภรรยาคนเก่า ทุกคืน ทุกคืนนะ มันเป็นอย่างไร”

หลวงตาก็ตกใจ!!

**เห็นไหม รู้วาระจิตมันต้องรู้อย่างนี้ รู้ว่ามีคิดเรื่องอะไร คิดแล้ว
ในความคิดนั้น คิดเรื่องอะไร ทำอะไร**

แต่เขาก็.. **“อู๊ย ส่งออกแล้ว กูส่งออกแล้ว”**

กุ๊กซี่ได้หมด หมากุ๊กซี่ส่งออก หมากุ๊กซี่เม่งเห่าทั้งวันเลย “นี่เม่งเห่าแล้ว
เม่งเห่าแล้ว”

มันเป็นเรื่องธรรมดาของจิต คำพูดของเขาเรามองดูเป็นเรื่องเบสิก
หมด แต่โลกเม่งตื่นตื่นกันนะ

โยม๒ : ไช้ครับ ตื่นเต้น

หลวงพ่ : ตื่นเต้นๆ แล้วถ้าพูดได้จริง ทำได้จริงนะก็เฮงชวย เพราะมัน
ไม่ใช่มรรค! หลวงปู่เจี๊ยะนี่ท่านอยู่กับหลวงปู่มั่น หลวงปู่เจี๊ยะท่านพูดให้เรา
ฟังเอง ท่านเป็นคนหวดหลวงปู่มั่นอยู่ทุกคืน แล้วหลวงปู่เจี๊ยะท่านก็ศึกษา
ของท่าน ท่านก็ไปถามหลวงปู่มั่นว่า

“อภิญญา ๖ รู้วาระจิต ตาทิพย์ หูทิพย์ต่างๆ นี่ มันแกกเกสได้ไหม
ครับ”

หลวงปู่มั่นรักหลวงปู่เจี๊ยะมาก เพราะหลวงปู่เจี๊ยะนี่ไปอุปฐาก
หลวงปู่มั่นตอนอยู่ที่เชียงใหม่ หลวงปู่มั่นป่วย หลวงปู่เจี๊ยะนี้ดูแลมาตลอด
หลวงปู่มั่นนี้รักหลวงปู่เจี๊ยะ เพราะหลวงปู่เจี๊ยะมีคุณกับหลวงปู่มั่น หลวงปู่
มั่นถึงเมตตาหลวงปู่เจี๊ยะมาก ท่านเล่าให้ฟังเองนะ พอบอกว่าอภิญญา ๖
รู้วาระจิต หูทิพย์ ตาทิพย์นี้แกกเกสได้ไหม ท่านก็เขกหัว ป้อก! เพราะท่าน
เมตตามากใจ “ละไม่ได้”

หลวงปู่เจี๊ยะท่านฉลาดมาก เพราะหลวงปู่มั่นนี่ท่านละเอียดอ่อน
มาก ทีนี้ถ้าจะถามต่อไปเลยนี้ เดี่ยวจะโดนลูกที่ ๒ ท่านก็หวดไปก่อน นี่
หลวงปู่เจี๊ยะเล่าให้ฟังเองนะ หวดไปเรื่อยๆ หวดไปเรื่อยๆ

“แล้วถ้าอย่างนั้น ถ้าอภิญา ๖ นี่มันแกกิลเลสไม่ได้ แล้วพ่อแม่ครูบาอาจารย์ทำไมชำนาญเรื่องอภิญา ๖ เอาไปทำไมละ”

หลวงปู่มั่นท่านชำนาญมากนะ

หลวงปู่มั่นก็อีก ปีกอก! แล้วบอกว่า “เอ้า อภิญา ๖ แกกิลเลสไม่ได้หรอก แต่มีอภิญา ๖ นี้เอาไว้เป็นวิธีการ เป็นอุบายวิธีการ เป็นเครื่องมือสั่งสอนคน”

ถ้าคนเรานะ มันไม่มีเครื่องมืออย่างนี้ไปสั่งสอนคน คนมันก็รู้คู่กัน แต่เวลาสอนคน เราไม่ได้สอนด้วยอภิญา ๖ หรือ เราสอนด้วยอริยสัจ แต่อภิญา ๖ นี้เป็นเครื่องมือ เป็นการดักทาง เป็นการบอกกล่าว เป็นการชักนำให้เข้าสู่อริยสัจ

นี่หลวงปู่มั่นพูดอย่างนี้กับหลวงปู่เจี๊ยะ หลวงปู่เจี๊ยะเล่าให้ฟังประจำ

ถึงจะทำได้จริงก็ไม่ได้เป็นประโยชน์อะไรเลย เพราะมันไม่ใช่เครื่องมือฆ่ากิเลส

อย่างเอ็งนี่ไม่สบายกัน เอ็งก็ไปซื้อยา ยานี้ใส่ขวดมา เอ็งว่า ยากับขวดนี้ ถ้าไม่มีขวด มันจะเอายามาได้อย่างไร แต่เอ็งกินขวดหรือเปล่านั้น เอ็งกินยา เอ็งไม่ได้กินขวด ขวดมันไม่มีประโยชน์อะไรหรอก แต่ขวดนี้เขาใส่ยามาให้มันกินใช่ไหม แต่เอ็งบอกว่าขวดนี้ดี ขวดนี้สุดยอดเลย แต่ยาเม่งไม่มี

โยม๒ : ก็ไม่มีความหมายอะไร

หลวงพ่อ : พวกเอ็งก็ทำกันไปเถอะ ทำเยอะๆ เอ็งกินขวด แต่กูกินยา เอ็งกินขวดเข้าไป ขวดนี้เคี้ยวเลย อร่อย

โยม๒ : มันจะยิ่งแย่เข้าไปใหญ่

หลวงพ่ : มันหลงทาง มันออกนอกกลุ่มนอกทางไปเลย แล้วมันจะปั่นป่วนอยู่อย่างนี้ แล้วไม่จบด้วย กฎว่าไม่จบหรือ

โยม๑ : พระอาจารย์ได้อ่าน..... แล้วพระอาจารย์มีความเห็นอย่างไรครับ

หลวงพ่ : แดงการณ.....นี้ เราารู้เลยว่าเพราะเว็บไซต์ของเราออกไปเยอะ เขาเก็บประมวลจากเว็บไซต์ของเราด้วยนั่นละ จริงๆ แล้วเราก็อยากจะทำให้เขารู้กันอย่างนั้น มันผิดหมด เพราะในเว็บไซต์.....เขาก็บอกมีเรื่องดูจิตด้วย ผู้หญิงที่ว่าดูจิตคนนั้น เขาบอกว่ามันไม่มี

แดงการณ..... นั่นละคือหัวใจ สอนให้คนอ่อนแอ สอนให้คนช่วยตัวเองไม่ได้ แล้วทุกคนต้องมาส่ง...

มันมีลูกศิษย์หลาย ๆ คนที่เขาติดตัวออกมา เขาเป็นหมอกันทั้งหมด เขาบอกว่าที่แรกเขาก็ไปทางนั้น แล้วพอไปแล้ว คนนั้นก็ได้ชั้น ๑ ชั้น ๒ ชั้น ๓ ชั้น ๔ กันไปเรื่อย ๆ เขาพูดอย่างนั้นจริงๆ แล้วพอได้ไปแล้วนี้ เขาก็แปลกใจว่า ทำไมมันง่ายจนเกินไป แล้วก็หมอเพื่อนของเขานั้นแหละ เอาซีดีของเราไปให้เขาฟัง ใหม่ ๆ ก็เป็นอย่างนี้ ใครฟังซีดีเราใหม่ๆ นะจะบอกว่า “อ้อฮือ มันทุกขมันยาก มันปวดเจ็บแสบ มันรับไม่ได้ทั้งนั้นละ” แต่พอเขาฟังไปฟังไปฟังมานะ เขาก็โน้มเอียงมาแล้วว่า อันนี้มีหลักมีเกณฑ์

แต่อันที่เขาไปกันมานั้น มันไม่มีหลักมีเกณฑ์ พอไม่มีหลักมีเกณฑ์ บ๊ีบ เขาก็สังเกตหมู่คณะของเขา นี่เขาเล่าให้ฟังนะ สังเกตในพวกหมอดูด้วยกัน ถึงเวลาวันเสาร์อาทิตย์เขาต้องไปที่วัด เขาจะสังเกตว่าไอ้พวกนี้จะงุ่นง่านแล้ว เพราะว่าอะไร เพราะเขาทุกขว่าเขาจะไม่มีความผิดอะไรไปพูดกับอาจารย์เขา มันก็หน้าแปลกนะ เขาบอกว่า เอ๊ คนปฏิบัติมันต้องร่มเย็น ต้องมีความอบอุ่น แต่เนี่วจะไปหาอาจารย์ เขาจะเดือดร้อนแล้ว เพราะไม่มีมุข ไม่มีคำพูดอะไรที่จะไปพูดกับอาจารย์ จะหาอะไรไปพูดกับอาจารย์ดี

จะย้อนกลับมาที่แถลงการณ์.....นี้ไง เขาบอกว่าการฝึกสอนอย่างนี้ เป็นการฝึกที่ทำให้พึ่งตัวเองไม่ได้ แล้วก็มีการโต้ตอบกัน พอจะโต้ตอบก็ต้องมีปัญหาไปโต้ตอบกับเขา คือจะอาศัยคำพูดของเขาคอยหล่อเลี้ยงไว้เท่านั้นเอง ทำให้การปฏิบัติอ่อนแอ พึ่งตัวเองไม่ได้

แต่ของครูบาอาจารย์เรานะ “เข้ามึงพุทโธสิ ไปเลย พุทโธมา แล้วมีอะไรมาบอก หรือทำไม่ได้ก็มา”

คำว่าพุทโธนี้ เราพูดไว้บ่อย จะอ้างเว็บไซต์ตลอด เพราะเราพูดไปเยอะมาก

ในนั้นจะบอกว่าทำไมต้องพุทโธ พุทโธเพื่ออะไร ไปดูสิ เรอบอกไว้หมดเลย เหตุใดต้องพุทโธล่ะ พุทโธนี่คือพุทธานุสสติ คำว่าพุทโธนี่มันก็เป็นอักษร เป็นคำสอนของพระพุทเจ้า มันไม่มีอะไรหรอก แต่เพราะจิตของเรานี้มันเป็นพลังงานเฉยๆ สิ่งที่เคลื่อนที่ได้เร็วที่สุดคือความคิดของเรา คือจิตนี้เคลื่อนที่เร็วกว่าแสง พอเร็วกว่าแสงมันก็ไปหมดแล้ว มันไม่ทันหรอก ทีนี้เราจะเอาสิ่งที่เคลื่อนที่ได้เร็วที่สุด มาหาสิ่งที่แบบว่าสะท้อนกลับ เหมือนบวมเมอแรงสะท้อนกลับเห็นใหม่ เพราะพุทโธๆๆ นี่มันจะสะท้อนสิ่งนี้กลับมา พุทโธๆๆๆ เพราะเรามีสติ แล้วอย่างกรณีที่ทำอย่างนั้น เราถึงบอกว่า ตัตรากถอนโคณ อย่างที่เขากำหนดนามรูป กำหนดอะไรๆ นี่ มันตัตรากถอนโคณเพราะมันส่งออกหมด พอส่งออกหมด เราก็พุทโธๆ มันจะส่งออกใหม่ พุทโธนี่มันก็เป็นคำพูดเหมือนกัน เป็นความคิดเหมือนกัน เห็นใหม่ ที่บอกว่าเหมือนกัน แต่มันแตกต่างกันราวฟ้ากับดินเลย

ฟ้ากับดินเพราะอะไร เพราะเรามีสติใช้ใหม่ เรานึกพุทโธๆๆ มันพุทโธที่ไหน เพราะคำว่าพุทโธ เอ็งต้องนึกขึ้นมา เอ็งไม่นึกแล้วมันจะมีพุทโธใหม่ แล้วใครเป็นคนนึก ก็จิตมันเป็นคนนึก พอจิตเป็นคนนึกแล้วพุทโธมันเกิดมาจากไหน ก็เกิดมาจากรากฐาน พุทโธๆๆๆ ออกไป แล้วถ้ามันสงบ มันก็สงบกลับมาที่ตัวมัน จริงไหม เพราะเรานึกขึ้นมาเอง วิตก วิจารณ์ ถ้าไม่มีวิตก วิจารณ์ แล้วฐานความคิดมาจากไหน ความคิดมาจากไหน แล้วพอมันสงบ มันก็สงบกลับไปไหน มันก็กลับไปสงบที่จิต

พอสงบลงที่จิตมันก็ “โโฮโโฮ สงบเย็น โโฮ สงบอย่างนี้เนาะ”

ไม่ใช่ ว่างๆ ว่างๆ ฦพึง ว่างๆ ว่างๆ มาเนี่ยเยอะมาก

พอใครว่างๆมานะ ญบอกว่าสมมุติว่าพุทโธได้ใหม่ คือถ้าจะบอกให้ พุทโธเลยเขาจะบอกว่า ไม่ได้ เพราะเขากลับใจ กลัวว่าถ้าไปนึกพุทโธแล้ว มันจะหยาบ ถ้าปล่อยหายไปเลยมันจะละเอียด เขาคิดผิดใจ

เราบอกว่า “สมมุติว่านึกพุทโธได้ใหม่”

“ได้ค่ะ”

นั่นคือไม่ว่าง เพราะมันยังนึกได้

ธรรมชาติของมนุษย์มันมีความคิดคือสัญญาอารมณ์กับจิต จิต คือพลังงาน ธรรมชาติมันมีอยู่อย่างนี้ หลวงตาบอกว่าจิตเป็นสอง สอง เพราะจิตเรามีสัญญาอารมณ์กับความรู้สึกของเราเป็นคู่กันมาตลอด คนเรามีของคู่ มีดีมีชั่ว มีสุขมีทุกข์ มีพลังงานกับความคิด

ที่นี้พอพุทโธๆๆๆๆๆ จนจิตละเอียดเข้ามาจนเป็นหนึ่งเดียว สมภาคือจิตหนึ่ง แต่ ในปัจจุบันนี้เป็นจิตสอง ความคิดกับความรู้สึก แล้วเขาไปดูที่ความคิดให้ดับใจ ดูความคิดให้ดับ พอความคิดดับไป เห็นใหม่ มันก็ยังเป็นสองอยู่อย่างเดิม

สองตรงไหน.....ตรงที่ ว่างๆ ว่างๆ

ว่างๆ ว่างๆ นี่ใครพูด.....ว่างๆ คือสัญญา

สัญญาว่าว่าง ตัวพลังงานมันรู้สัญญาว่าว่าง

แต่ถ้าเป็นสมภา สมภามันเป็นอย่างไร สมภาหนึ่งเดียว สมภา นี้พูดได้ มันว้างอย่างนั้นเราก็อสมมุติกันได้ แต่! แต่จะพูดความรู้สึก อันนั้นออกมาไม่ได้เลย มันไม่มีอักษรอะไรที่อธิบายความรู้สึกอันนี้ได้

เลย แล้วความรู้สึกอันนี้มันก็มีพลังงานจริงไหม เพราะมันมีพลังงาน
มาก พลังงานอันนี้จะออกไปใช้ปัญญาได้ นี่ถึงจะเป็นโลกุตระปัญญา

ไฉ่ปัญญาที่คิดๆ กันอยู่นี้ มันเป็นโลกียปัญญา มันเป็นปัญญาของ
กิเลส

หลวงตาพูดทุกวัน กิเลสเอาปัญญานี้มาหลอกแตก แล้วก็เอาปัญญา
นี้ มาบอกว่า

“วิปัสสนา พิจารณากาย ปล่อยวางๆๆ”

กลับมาถึงเรื่องไฟฟ้า เริ่มต้นจากไฟถนน เห็นไหม ดูเกิดดับ เกิดดับ
กูบอกว่า ถ้าดูเกิดดับก็ไปดูไฟถนน มันก็เกิดดับของมันเอง ทั้งๆ ที่เกิดดับ
เองมันยังต้องมีแผงวงจรนะ ถ้าไม่มีแผงวงจรไฟฟ้ามันจะเกิดไหม มันจะดับ
ไหม ไฟถนนเห็นไหม พอแสงเริ่มมัวๆ มันก็ติดเอง พอแสงมันสว่างขึ้น มัน
ก็ดับเอง มันไม่มีชีวิตนะโว้ย

กูพยายามจะบอก กูพยายามเตือนมาตลอดบอกว่า มันไม่มีชีวิต
มันไม่มีความรู้สึก มันเป็นแร่ธาตุ แต่จิตของเรา ธาตุรู้นี้เป็นสิ่งที่มหัศจรรย์
สสารที่มีชีวิต ธาตุรู้มันมหัศจรรย์มาก แล้วถ้าพิจารณาเข้าไป เห็นเข้าไปแล้ว
นี่ มันจะเห็นความมหัศจรรย์อีกมหาศาลเลย แล้วจะไม่พูดอย่างนั้น มันแตก
ต่างกันราวฟ้ากับเหว! คำพูดเหมือนกันนี่แหละ แต่ความรู้สึกของกูกับเขา
นี่แตกต่างกันราวฟ้ากับเหว!

เขาพยายามจะดึงเราไป พยายามจะคอนโทรลว่าเหมือนกัน เหมือน
กัน ใหม่ๆที่เขาออกมา เขาบอกว่า

**“สอนเหมือนกัน แต่ท่านเห็นผิด แล้วจะบอกเลยว่าท่านโดน
โกหก ท่านโดนคนเกลี้ยกล่อม”**

ใครมันจะกล่อมกูได้วะ

“ท่านได้ข้อมูลผิด ๆ”

ไม่ใช่ข้อมูลผิดหรอก เราเตือนสังคม กุสณสารพวกโยม กุสณสารเขาที่พูดนี้เพราะความสงสารนะ พูดจนเจ็บคอหมด พูดเพราะความสงสารนะ ในเรื่องพระโง่ เราบอกไว้เห็นใหม่ เพราะลูกศิษย์เขาเอาหนังสือมาให้ดู

เขาไปเทศน์ว่า **“ชาวพุทธอย่าทะเลาะกัน”**

นี่เรารู้เลย เรารู้ถึงเจตนาอะ คำพูดของเขา เขาพูดอะไรออกมา เรารู้ถึงเจตนาเลยละ ถ้าชาวพุทธอย่าทะเลาะกัน แล้วเมื่อก่อนนี้ เขาทะเลาะกับธรรมกายทำไม แล้วพอเขาขึ้นมามีศักราชภาพ แล้วมาบอกว่าอย่าทะเลาะกัน

เราจะบอกว่า เราไม่ได้ทะเลาะกับใคร แต่คำสอนของมึงเหมือนนมผสมเมลามีน มึงจะให้เด็กมึงกินใหม่ มึงไปเปิดฟังสิ ในพระโง่นั้น

แล้วเขาบอกว่า **“ชาวพุทธอย่าโง่ อย่าทะเลาะกัน”** เราบอกว่าไม่ใช่ชาวพุทธอย่าทะเลาะกัน แต่กูมันโง่ กูนะพระโง่ พระโง่ๆ นี่ออกมาเตือนสติสังคม ไม่ไปทะเลาะกับมึงหรอก

เพราะเขาจะพูดให้สังคมนี้อย่าตรวจสอบไง อย่าทะเลาะกันคืออย่าตรวจสอบ อย่าจงนสนเทห์ อย่าเอาสิ่งนี้ขึ้นมาวินิจฉัย ถ้าวินิจฉัยแล้วมันตาย!

เวลาพูดอย่างนี้ออกไป เขาก็พูดมาเรื่อยๆ เขาพยายามจะปกป้องตัวเองด้วยคำพูดของเขา เราถึงบอกว่า คำพูดของเขามันรัดคอเขาเอง อย่างเช่น ลัตสัน จะบรรลุได้เร็ว มาอยู่กับ ๗ วันจะเป็นโสดาบันอย่างนี้ ที่นี้พอมันลัตสันขึ้นมาแล้ว มันต้องมีผลใช้ใหม่ ก็เลยให้คนนั้นเป็นโสดาบัน แล้วพอข่าวมาถึงเราเยอะเยาะไปหมด เขาก็บอกว่า

**“ไม่เคยให้ใคร พระโสดาบัน พระอริยบุคคลในปัจจุบันจะมี
ใหม่ มันจะมีโดยตำรา มันจะให้ใครซึ่งไม่ได้นะ ต้องให้พระพุทธเจ้าซึ่ง
คนเดียว”**

เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะชี้เขาไว้ผิดหมด เพราะฎไปอุปโลกน์ไว้เอง

คำพูดของเขา เขาพูด เขาทำอะไรไว้ ขณะที่ทำนี้ มันเหิมเกริม เหลิง

แต่พอจะมีคนมาตรวจสอบ มันก็รู้ว่ามันไม่จริงทั้งนั้น ก็ต้องพูดเพื่อ
ปกป้องไว้

ฎใส่เลย แม้แต่ในตำราก็ผิด เพราะในตำรานั้น เวลาสังโยชน์ขาดมัน
ขาดเลย แล้วพิจารณากาย มันพิจารณาอย่างไร แล้วสังโยชน์ขาดอย่างไร
เขาบอกว่า

**“สังโยชน์ขาดแล้วนะ ขาดแล้วก็กลับมาอีก พอเห็นนิพพาน
แว็บ เป็นโสดาบันนะ”**

ไอ้.....นะ เขาไปเที่ยวนิพพานกัน เขาก็ไปนอนนิพพานกันอยู่นู่
มันไม่มีเหตุผลไ้

ถ้ามีเหตุผล เห็นใหม่ เอ็งพิจารณากาย เวทนา จิต ธรรมอย่างไร
แล้ววงรอบของปัญญานี้ มันแยกแยะอย่างไร มันปล่อยวางกายกับจิต
อย่างไร กายไม่ใช่จิต จิตไม่ใช่กาย ทุกข์ไม่ใช่จิต จิตไม่ใช่ทุกข์ มันทำอะไร
เห็นใหม่ แม้แต่ตำราเอ็งพูดก็ผิด

แล้วเขาบอกว่า **“ต้องให้พระพุทธเจ้าซึ่งนะ”**

พระพุทธเจ้าไม่ชี้หรือ สัจธรรมมันชี้ สันติภูมิโก ปัจฉัตตังมันบอก
มันฟ้อง คำพูดอย่างนี้คือเขาจะพูดโนทำนองว่า ถ้าจะมีการชี้ถูกชี้ผิดก็ต้อง
เป็นพระพุทธเจ้าองค์เดียวไ้ คนอื่นพูดไม่ได้

ถูกบอกว่า ไม่มีใครไปชี้ พระสงฆ์ก็ไม่ได้ชี้ใครหรอก เพราะพระสงฆ์
ไม่มีศักยภาพ ออกไปสังคมไม่ได้หรอก

แต่ความจริงความชั่วในใจมีงมันจะชี้!!! ฐึ้ๆ อยู่แก่ใจ!!!

โยม๒ : ไช้ครับ

หลวงพ่อบ : ใครจะไปชี้ ไม่มีใครไปชี้หรอก ความจริงความชั่วในใจนั้นมัน
ชี้ พอเขาพูดแล้วลูกศิษย์เอามาให้อ่าน รู้เลยว่านี่คิดอะไร คิดอะไรทำอะไร
แล้วจะไปไหน แค่อ่านนี่ก็รู้แล้วว่าคิดอะไร

นี่มันถึงต่างกันราวฟ้ากับดินใจ ยังไม่มีอะไรเหมือนเลย ใครบอกว่า
เหมือน มันไม่มีอะไรเหมือนเลย แล้วที่เราออกมาทำอย่างนั้นะ เมื่อก่อนนี้
หนังสือจะมามาก เราเผาทั้งหมด ไม่เอา ไม่ยุ่ง ไม่เคยยุ่งกับใครเลย

โยม๒ : แต่ตอนนี้นั้นก็แพร่กระจายไปเยอะมากเลยนะครับท่านอาจารย์

หลวงพ่อบ : แพร่กระจายหมายความว่าอะไร

โยม๒ : หมายถึงว่า หนังสือ ชีดี คำสอนอะไรต่างๆ

หลวงพ่อบ : ถึงบอกว่า อันนี้มันเป็นหลักฐานทางเอกสาร ทำผิดหรือทำ
ถูก ที่ว่าจริงหรือไม่จริงนี้ ถ้าจะพูดเมื่อไหร่ ใ้อสิ่งที่เราขีดไว้เนี่ย มันเอาพระ
ไตรปิฎกมาจับได้หมดเลย เราจะชี้ให้เห็นเลยว่าผิดอย่างไร แบบนี้ในพระ
ไตรปิฎก แต่ถ้าคนไม่เป็น มันทำไม่ได้

โยม๒ : ไช้ครับ ยิ่งส่วนใหญ่ก็เป็นคนไม่เป็น

หลวงพ่อบ : ไช้ ไม่เป็น เราจะเอาอย่างนี้ แล้วมาเทียบกับในพระไตรปิฎก
ให้ดูเลยว่ามันผิดอย่างไร ถ้าจะให้เราทำนะ เราทำให้ได้หมดเลย เพียงแต่
ว่า ประสาเรานี้เราภาวนามา พระไตรปิฎกนี่คือทฤษฎี คือกฎหมาย ทนาย
ที่เก่งมากนั้น ตัวบทนี้เขาจะแม่นมาก

ฉะนั้นเราจะจับได้ ถ้าเอามาเทียบอย่างนี้ จะเอามาชี้ได้หมดเลย ที่นี้มันเสียเวลา เราถึงบอกว่าเอาฝากไว้ในซีดีนี้แหละ พะๆๆ เลย เราอธิบายซัดๆ เลย

นี่นิโรธของเขานะ บอกว่า

“สิ่งที่นิโรธนี้ มันจะไปรวมพลังของกุศล แล้วเข้าไปตะลุมบอนกับสังโยชน์ในใจของเรา มันจะแหวกสิ่งที่ห่อหุ้มจิตของเราให้ขาดกระเจิงออกไป ขาดควักออกไปเลยขาดอย่างเนิ่นนาน ขาดไม่เหมือนฉีกกระดาษดังแควักนะ มันออกเนิ่นนาน ทันทึที่ขาดออกไปจิตแท้ซึ่งหลุดพ้นออกมาจากอาสวะปรากฏขึ้นมา แต่ปรากฏแบบไร้ร่องรอย”

โอ้! ไอ้อ.....นี่นิยาย มึงจะเขียนอะไรเนี่ย! มึงจะเล่นอะไรวะ! ไอ้อกาโม่ที่มึงจะกาโม่หรือมดแดงวะ มันทุเรศ!

นี่คือเทศน์ของเขา มันอ่านได้อย่างนี้ แล้วนี่คือผลของการปฏิบัตินะ

โยม๒ : ซึ่งในความเป็นจริง ที่พระอาจารย์ประสพนี้ มันแตกต่าง...

หลวงพ่ : เพราะเรามีอย่างนี้ เราถึงบอกว่า ไม่เป็นอย่างนี้หรอก! แล้วนี่เป็นผลของการปฏิบัติ แล้วนี่มันเป็นหลักฐานทางเอกสาร แล้วมันแจกไปทั่วโลกทั่วแผ่นดิน แล้วไปคิดว่า.. นี่ยังดีนะที่เขาไม่อ้างว่าเป็นลูกศิษย์ครูบาอาจารย์เรา ถ้าอ้างว่าเป็นลูกศิษย์ครูบาอาจารย์เราละ ญาติายห่าเลย ฎไม่รู้จะเอาหน้าไปไว้ที่ไหน ฮึ... เวรกรรม

ออกมาอย่างนี้แล้วมันจะทำอย่างไรละ เยอะมาก แล้วพระเราก็เหมือนกันก็มาถาม มันบอกว่า “ถ้าอย่างนั้นคนอื่นก็รู้ได้ยาก ถ้าคนที่ไม่มีหลักเกณฑ์เลย”

อันนี้ยังตกลงนะ เขาบอกว่า **“พระอนาคามีไม่มีกามและไม่มีปฏิมะ”**

นี่พระอนาคามี จะละนะ

“กามทางใจ เรียกว่า กามธรรม”

อย่างเราไม่ต้องไปยุ่งกับใครเลย แต่ก็นั่งคิดอยู่นี่ สมมุติว่าเป็นพระ
บวชมา แต่จะหนีไปเรื่อย ๆ สาวไปถึงกามธรรม

พระอนาคามีคือละกามธรรม มึงเคยได้ยินไหม

โยม๒ : ผมไม่เคยเลย

หลวงพ่ : เอ็งเคยได้ยินไหมว่า ละกามธรรมนี่จะเป็นพระอนาคามี

นี่ไง ถ้าพูดกันนี้ ลูกศิษย์เราอยู่กับเรานี่เราจะชี้ให้ดู ลูกศิษย์เรานี้จะ
มีจุดยืนนะ แล้วไม่ยุ่งกับพวกนั้นเลย เพราะว่าเวลาเราเคลียร์ให้ฟังนี้ เราไม่
พูดด้วยอารมณ์นะ แต่ โช โยมพูดที่แรกที่ว่า ฟังจิตส่งออกนี่ รับไม่ได้เลย
เพราะเสียงรุนแรง นิสัยเราเขาเรียกว่ามันเป็นธรรม มันสะใจ ถ้าไม่พูด
ออกมาด้วยหัวใจ มันเหมือนกับ โทษนะ ถ้าทางโลกเขาเรียกต่อแผล คือ
พยายามจะมีมารยาททางสังคม แต่ถ้าธรรมต้องฟัง

อย่างหลวงปู่มัน หลวงตาบอกว่าตอนอยู่กับหลวงปู่มัน เวลาเทศน์
นะ ถึงนิพพานทุกอย่าง กัณฑ์ละ แต่ไม่มัน มันต้องไขก๊อก คือว่าก่อนจะเทศน์
ต้องไปถามปัญหาผิด ๆ ถูก ๆ ท่านบอกว่าถ้าหลวงปู่มันบอก “ไม่ใช่!!!”
โอโฮ มันฝรั่ง พรู ถ้าไม่ใช่อะไรคือใช่ มันก็ตรงข้ามกับไม่ใช่ โอโฮ มันฝรั่ง
พรูออกมา แล้วมันออกมา ท่านบอกมันกั้ววาน มันบั้ง บั้ง บั้งเลย

ฉะนั้นเวลาเราเห็น ถ้าอันไหนสะท้อนใจนะ จะแรงมาก แล้วออก
ฉะนั้นเสียงถึงดัง เรื่องเสียงเรื่องอะไรนี้ โอ้อย่างนี้มันเป็นสันดาน มันเป็น
นิสัยใจคอของเรา เราถึงบอกว่า ในเว็บไซต์นี้ ถ้าใครทงฟังได้ก็ฟัง ใครทง
ฟังไม่ได้ก็กรรมของสัตว์ไม่ถือสา แต่ถ้าใครทงฟังนะ มึงเอาเหตุเอาผลอัน
นั้นมึงจะรู้ แต่เสียงนี้เสียงเป็นอย่างนั้น แล้วบางทีมันพูดแล้วสะใจ เพราะ
มันออกมาจากความรู้สึก

โยม๒ : ก็เหมือนครูบาอาจารย์นะครับ

หลวงพ่ : มันต้องออกมาจากความรู้สึก ฉะนั้นกรณีอย่างนี้มันไม่มีอะไรเลย ของเขาไม่มีอะไรเลย แล้วมันธรรมดา ดูๆ แล้วนี่เรายังคิดในใจเลยว่า นี่มันเอาซีดีของเราไปฟังแล้ว มันพูดออกมาที่หลายๆ อย่าง ที่มันแบบว่า ก๊อปปี้อ่านแล้วรู้เลยว่านี่ก๊อปปี๊ ที่นี่ก๊อปปี๊แล้วมันผิดใจ

อย่างเช่นเราบอกว่ากิน เราก็ได้กินข้าว เรามีกิจกรรมกิน ท้องอืด หน้าสำราญ โยมก็บอกเขากิน ถูกลม ถูกลม คำว่ากินก็ ก.ไก่ สระอิ น.หนู กิน คือกิริยาที่เรารู้ๆ กันอยู่ ถ้าคำว่ากิน ทุกคนเข้าใจได้ใช้ใหม่ว่ากิน แต่เรานี้กิน ภูกินเสร็จแล้วบอกภูกิน แต่เอ็งบอกว่ากิน แต่ไม่มีจะกิน มันต่างกันตรงนี้ไง เราถึงบอกว่ามันไม่มีข้อเท็จจริงรองรับ คำว่ากินนี้ พอบอกว่ากินใช้ใหม่ เราก็กินข้าวกินอาหาร เราก็กินใช้ใหม่ โยมบอกว่ากิน แต่กิน เหล็ก กินปูน กินหิน กินทราย ต่างกันใหม่

โยม๒ : ต่างกัน

หลวงพ่ : เพราะเขาอธิบายมาต่างใจ เขาใช้คำว่ากินนี้แหละ แต่เขากิน หิน กินปูน กินทราย กินเหล็ก ไร่เรากินข้าว มันก็ออกไปคนละทางเลย แล้วมาบอกว่า **“ก็พูดเหมือนกัน ก็กินเหมือนกัน แต่ทำไมหลวงพ่ไม่ยอมรับล่ะ เอ้ ก็พูดเหมือนกัน”**

พูดว่าไม่เหมือนหรือ ไม่เหมือน ไม่เหมือน ไม่เหมือน แล้วไม่เหมือนนะ

เราถึงบอก ตอนใหม่ ๆ นะ ก่อนที่เรื่องนี้จะเกิดขึ้น เพราะว่าลูกศิษย์ นะญาติพี่น้องของเขาไปทางนั้นเหมือนกัน แต่ตัวเขาเป็นลูกศิษย์เรา เขาพยายามมาถามเราว่า

“หลวงพ่ผิดจริงหรือ ถ้าผิดจริง หลวงพ่มีอะไรมายืนยัน”

“๑๐๐ เปอร์เซ็นต์”

ที่เขาออกไปนี้ เขาไม่ได้ตั้งใจอะไรหรอก คือญาติพี่น้องเขาไปทางนั้น เขาพยายามจะดึงกลับมา เขารักญาติพี่น้องเขา

แล้วเราก็บอกเขาว่า “เฮ้ย เอ็งออกไปทำไมไม่ได้หรอก เพราะเอ็งจำชื่ปากฎไปพูด เวลาเขาถามกลับมึงก็ตอบไม่ได้ มันหน้าที่กูจะพูดเอง”

แต่เราก็อธิบาย ฟังนั้นเราจะสร้างตึกอยู่ไหน เราจะทำอย่างนี้ เราจะพูดเหมือนกัน แต่ถึงเวลาแล้วเราค่อยพูด อย่างเช่นที่เราพูดมาอย่างนี้ เราพูดด้วยหลักฐาน ด้วยเอกสารทั้งนั้น เราไม่ได้พูดด้วยหลักลอยนะ แต่ใหม่ๆ เขาก็บอกว่า

“อู๋ พระสงฆ์นั้นนะ จับไม่เข้าประเด็น จับที่ไม่เป็นประโยชน์มาพูด”

นี่ ไ้.....เฮ้ย กูจับแต่ผลที่มึงบอก มันคือเนื้อๆ ทั้งนั้น

โยม๒ : อาจารย์ครับ อาจารย์อยู่กับหลวงปู่เจี๊ยะนานไหมครับ

หลวงพ่ : ๑ ปี

โยม๒ : ๑ ปี

หลวงพ่ : พรรษาที่ ๗ พ.ศ. ๒๕๒๗ ตอนสร้างวัด

โยม๒ : ตอนที่สร้างวัด

หลวงพ่ : ใหม่ ๆ เลย ไซ้ ตอนนั้นมาจากบ้านตาด เพราะหลวงปู่เจี๊ยะท่านไม่มีพระ เราก็ลงมาจากบ้านตาด มาเป็นกำลังให้ท่าน

โยม๒ : ตอนนั้นอยู่กันที่รูปหรือครับ

หลวงพ่ : ๕-๖ รูป ตอนที่สร้างวัดมีเรากับท่านเท่านั้น มีเณร ๔ เณรก็ทำงาน เรานี้เป็นผู้อุปฐากราก เป็นผู้ดูแลท่านทั้งหมด ดั้งนั้นเราถึงใกล้ชิด เพราะตอนนั้นมันเป็นการสร้างวัดใหม่ๆ พอสร้างวัดใหม่ๆ จะมีพระเข้ามา

เยอะมาก พอพระเขามาถามปัญหา เราก็ตอบ เพราะอะไรรู้ไหม

เพราะในสังคมของพระปฏิบัตินี้ เขาจะรู้ว่าใครเป็นใคร กิตติศัพท์ของหลวงปู่เจี๊ยะนั้น ท่านเหมือนหลวงปู่ตื้อ แต่ก่อนที่จะมาสร้างวัดป่าภูกิทัตฯ ท่านจะไม่เลี้ยงใครเลย ขนาดท่านเล่าให้ฟังนะ ท่านเล่าให้ฟังเอง ที่อยู่ที่วัดอโศก เพราะท่านมาจากเมืองจันทร์ มาพักที่วัดอโศก

พวกโยมมาทำบุญนะ “หลวงปู่ฯ เทศน์ให้ฟังหน่อยสิ”

ทั้งๆ ที่มาทำบุญนะ ท่านก็ฉันทัวไป “กูเป็นหนี้มึงหรือ”

ท่านไม่พูด ท่านคิดเหมือนกับคนที่รู้นี้ โทษนะ ธรรมะนี่นะเหมือนมนุษย์พูดกับสัตว์ สัตว์จะไม่รู้ภาษาเราหรอก ถ้าคนภาวนาเป็นจะคิดอย่างนั้นเลย เราก็มีความรู้สึกอย่างนั้นจริงๆ เลยนะ เหมือนเราพูดกับเด็กไว้เคียงสาเหฺน มันทูรู้เรื่องหรือก ที่นี้ถ้าคิดอย่างนี้ เช่น หลวงปู่ขาว ท่านบอกเลยนะ ท่านเคยพูดที่ว่า คนมาหาเรา ๒๐๐,๐๐๐ คน เราเทศน์สอนคนไป ๒๐๐,๐๐๐ คนนี้ จะมีคนปฏิบัติได้สัก ๒ คนไหม

นี่คือข้อเท็จจริงนะ ครูบาอาจารย์ที่ท่านภาวนาของท่านเป็นแล้วนี้ ท่านปฏิบัติมาที่ท่านทุ่มเทศนาตไหน แล้วกว่าจะผ่านแต่ละขั้นแต่ละตอน ขึ้นมา แล้วไปพูดกับคนทั่วไปนี้ เขาจะรู้กับเราได้อย่างไร แล้วพอบอกว่าเราปฏิบัติอย่างนี้หะ เขาก็จะบอกว่า “อู้หู้ อู้หู้ เอาขนาดนี้เชียวหรือ อู้หู้” มันจะเป็นจะตาย ท่านถึงไม่พูดกับใครไ้

ที่นี้พอมาสร้างวัดป่าภูกิทัตฯ พระนี้เขารู้กิตติศัพท์ของหลวงปู่เจี๊ยะกันหมด เราก็รู้ แต่เราพอใจจะมาไ้ เพราะเราอยากให้ภาคกลางมีวัดปฏิบัติ เพราะเราก็เป็นคนภาคกลางเหมือนกัน ตอนนั้นปี ๒๗ เราออกมาจากบ้านตาด เราก็มาเป็นฐานให้ท่านนั้นแหละ มีพระเข้ามาเยอะมาก พระเข้ามาถามปัญหาแล้วก็ออก เราก็นั่งฟังอยู่ พอถามปัญหาที่หลวงปู่เจี๊ยะตอบเราก็ได้ฟังหมด อกค้ไหนภาวนาเป็นหรือไม่เป็น เราก็รู้หมด

ที่นี้เพียงแต่ว่า ที่เขาไม่มาอยู่ด้วย เพราะเขากลับหลวงปู่เจี๊ยะ เขาเรียกว่าคั่ว เคี้ยวเซ็ญใจ ไม่กล้าหว่าก ที่เขาไม่กล้าเข้าไปเพราะเขากลับหลวงปู่เจี๊ยะเอาจริงเอาจัง พวกนี้ไม่กล้า หลวงปู่เจี๊ยะเปลือกนอกเป็นอย่างนั้น โอ้.. เอ็งภาวนาเป็นไม้เป็นท่อน้ำหมดละ ยังงั้นแล้วคนมันก็กลัวหมดสิ ไอ้ที่เขาไม่กล้าเข้าไปหาอาจารย์ก็ตรงนี้แหละ กลับโดนแหกอกใจ ที่ไม่กล้าไปคุย เพราะกลัวโดนแหกออกมาแล้วตายเลยสิ ชายชี้หน้า

โยม๒ : อาจารย์ครับ แล้วอย่างนี้ ผมจะเริ่มต้นคือทำความสงบอย่างเดียว ทำให้ได้ถึงความสงบ

หลวงพ่อบ : การทำความสงบนี้มันมีอยู่ ๔๐ วิธีการเห็นใหม่ วิธีทำความสงบนี้มันก็มีปัญญาอบรมสมาธิ สมาธิอบรมปัญญา พุทโธฯ นี่คือสมาธิ อบรมปัญญา คือความสงบของใจ แต่ถ้าเป็นแบบหลวงปู่ดุลย์สอนนี้ ท่านสอนให้ใช้ปัญญา เพราะท่านบอกให้ดูจิต ท่านเขียนตัวดูตัวใหญ่ๆ ดูรู้ที่รู้ใหญ่ๆ ดูรู้แบบผู้บริหารจัดการ การดูจิตของหลวงปู่ดุลย์นี้ดูแบบผู้อำนวยการโรงพยาบาล เขาจะรับผิดชอบองค์กรทั้งหมด

แต่การดูจิตของที่เขาสอนกันนี้ มันดูจิตแบบไอ้พวกรักษาความปลอดภัยหน้าประตูโรงพยาบาล มันแตกต่างกันตรงนี้ ถ้าพูดถึงดูจิตอย่างผู้บริหารจัดการ เขาต้องตั้งงบประมาณ เขาต้องหาบุคลากร เขาต้องมีนโยบายจริงไหม ที่นี้การทำปัญญาอบรมสมาธิ การใช้ปัญญานี้ มันจะตามความคิดเราไป นี่ที่เวลาเราพูดว่าแตกต่าง มันแตกต่างกันตรงนี้ ที่ว่าไม่เหมือน มันไม่เหมือนตรงนี้ เราไม่บอกว่าดูจิตเลย เรอบอกว่าปัญญาอบรมสมาธิ หลวงตาก็บอกว่าปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาอบรมสมาธินี้ใช้ปัญญาปลดความคิด เราก็ดูตามความคิดไป ถ้าปัญญามันทันกันมันหยุดได้ นะ อย่างเช่น เวลาเราคิดอะไร พอเราทันความคิดของเรา “มึงบ้าหรือ มึงคิดอย่างนี้ได้อย่างไรนะ” มันอายุตัวเองนะ แล้วพอจิตมันหยุดปั๊บ มันจะเห็นเลยว่า หยุดนี้หยุดกันที่ไหน หยุดเข้าไปที่จิต เพราะจิตมันหยุดมันต้องรู้ว่าหยุดแล้วเหลืออะไร พอหยุดมันแล้ว “เฮ้อะ!” “เฮ้อะ!” ก็หยุดบ่อยๆ หยุดบ่อยๆ นะ

หยุด ที่ว่าหลวงปู่ดุลย์บอกว่าหยุด พอหยุดปั๊บมีสติ แล้วรู้ด้วย มีเหตุมีผลด้วย ไม่ใช่ดูกันอย่างนั้น ดูจิตหรือรู้จิตนี้ ไปดูที่หลวงปู่ดุลย์เขียนใหม่ๆ นะ ให้รู้ ตัว ร.เร็วใหญ่ๆ อย่างนี้เลย ดูจิตนี้ ตัว ร.เร็วเบ้อเรอเลย ดูก็ ด.เด็กใหญ่ๆ ถ้ารู้จิตก็ใหญ่ๆ แล้วดูจิต เห็นจิต ตัวจิตนี้ตัวนิดหนึ่ง แต่ตัวรู้ ตัวดูนี้ท่านจะเขียนตัวอย่างนี้เลย ไปดูสิในหนังสือเก่าๆ ของหลวงปู่ดุลย์ มันมีความหมายนะ ให้ดูให้รู้อย่างไร ที่นี้เพียงแต่จะให้กระชับใช้ใหม่ ถ้ากระชับนี้ ดูกับรู้ มันเป็นคำเดียวกันใช้ใหม่ แต่ของเราก็ปัญญาอบรมสมาธิ สมาธิอบรมปัญญา เห็นใหม่ มันชัดเจน แต่ท่านจะเขียนให้กระชับเพราะมันเป็นโคลกใช้ใหม่ ท่านเขียนว่าดูหรือรู้คำเดียว แต่รู้แบบผู้อำนวยการโรงพยาบาล ผู้อำนวยการองค์กรนั้น ไม่ใช่ดูรู้แบบพนักงานรักษาความปลอดภัยหน้าประตูนั้น ถ้าเราดูเรารู้แบบผู้อำนวยการโรงพยาบาล หรือผู้อำนวยการองค์กรนั้น เอ็งคิดว่าเอ็งต้องบริหารจัดการทั้งหมดเลย เอ็งต้องดูแลความคิดให้มันเข้ามา อย่างนั้นถึงจะถูก

ที่เราสอนคือเราสอนอย่างนั้น เราสอนใช้ปัญญาอบรมสมาธิ เพราะขั้นนั้นเป็นขั้นของสมาธิ ขั้นของสมถะ ไม่ใช่ขั้นของวิปัสสนา ถ้าขั้นของวิปัสสนาต้องจิตสงบก่อน มันจะแตกต่าง พอจิตสงบนะ พอเห็นกาย โอโฮ มันผละเลย ถ้าใครเห็นกาย เพราะมันเห็นจากจิตใต้สำนึก มันไม่ได้เห็นอย่างนี้หรอก คนเห็นกายนี้พูดได้ถูกหมด หรือเห็นจิต เห็นเวทนา เห็นธรรมนี้ไม่เห็นอย่างนี้

โยม๒ : ผู้ที่เห็นจริงๆ นี้ จะเห็นอย่างเดียวกัน เห็นเหมือนกัน

หลวงพ่ : เห็นไม่เหมือนกัน แต่คุณภาพมันเหมือนกัน!

เห็นไม่เหมือนกัน แต่ผลที่การเห็นนะ

เห็นเหมือนกันไม่ได้ เห็นเหมือนกันคือก้อบปี

โยม๒ : แต่ผลนี้เหมือนกัน ใช้ใหม่ครับ อาจารย์

หลวงพ่ : ผลอันนั้นนะวัดใต้! วัดผลใต้ แต่กวัดแล้วนี้มันไม่มี ไม่มีเลย

เอาตรงนี้วัดผล!

ลูกศิษย์เรา โอ้.. เวลาพิจารณาเห็นกายมาแล้ว โอ้โฮ ผงะ น้ำตาไหล ร้องไห้ ใครมานะร้องไห้ร้องห่มห่ม

มีเยอะ ทางโน้นมาที่นี้ หลายคนมาก บอกว่าดูจิตมา ๓-๔ ปี พอมาภาวนาที่นี้ พอจิตมันลง เห็น! โอ้โฮ น้ำตาพรากเลย แล้วกลับไปมองทางโน้น โอ้โฮ ทำไปเมื่อก่อนอย่างนี้เลยนะ ตอนยังไม่มานะ พอมาทำปั๊บ โอ้โฮ มันพลิกเลย โอ้โฮ เห็นใหม่ นั่นดูสติความลึกซึ้ง แล้วนี้มันแค่เริ่มต้นนะ

โยม๒ : แล้วอาจารย์สอนลูกศิษย์ก็คือให้ภาวนาพุทโธๆๆ

หลวงพ่ : พุทโธก็เครียด ปัญญาอบรมสมาธิมันก็เหลวไหล เราให้ผสมกัน ให้พุทโธๆๆ แต่ถ้าเวลามันคิดก็ตามความคิดไปเลย ถ้าความคิดมันหยุด มันหยุดแล้วทำอย่างไรต่อ พุทโธต่อไปเลย คือเอาของจริงทั้งหมด เอาเนื้อๆ เอาเนื้อๆ เอาข้อเท็จจริง

จะทำอะไรก็ได้ ขอให้พวกมันทำได้จริง ทำอะไรก็ได้เอาเนื้อๆ เอาความจริง ความโกหกไม่เอา ที่นี้พุทโธนี้ เขาบอกว่าเหมือนกำปั้นทุบดิน พุทโธนี้ คือมันแบบว่าใครมาพุทโธๆๆ นี้ เหมือนกับกำปั้นทุบดิน เรายืนอยู่บนดิน ที่นี้ปัญญาอบรมสมาธิมันเป็นความคิด มันเหมือนเราทำงานบนที่สูง

เราถึงบอกว่า ครูบาอาจารย์ส่วนใหญ่ท่านไม่ค่อยได้สอน เพราะมันสอนแล้ว ประสว่ามันวัดผลกันอย่างไรละ จะเอาอะไรมาวัดผล ถ้าไม่เป็นนะ แต่ของภูนี้วัดได้ โผล่มาปั๊บ ภูฟังรู้เลยว่าเป็นหรือไม่เป็น เพราะธรรมชาติเราที่ชำนาญทางนั้นมากเลย ภูนี้ชำนาญทางจิตมากเลย

ถ้าไม่ชำนาญจะพูดอย่างนี้ไม่ได้ ดังนั้นพอมาเห็นอาการอย่างนั้นแล้ว มันไม่ใช่ มันไม่ใช่ แล้วไม่ต้องให้เราบอกว่าใช่หรือไม่ใช่ เขาจะรู้ในตัว

ของเขาเอง รู้ตรงไหนรู้ใหม่ รู้ตรงคำพูดนี้ มันลอกแลก มันไม่มีหลักการ พูดไม่ตายตัวใจ วันนี้พูดอย่าง พรุ่งนี้พูดอีกอย่าง คำพูดพลิกไปพลิกมา

แต่ถ้าเป็นความจริง มันจะไม่พลิก ๑ ๒ ๓ ๔ ปีบๆๆ ต้องอย่างนี้! ต้องอย่างนี้! ต้องอย่างนี้! เหมือนหลวงปู่มัน ต้อง! อย่างเดียวเลย ต้องอย่างเดียว! ต้องอย่างเดียว! เป็นอื่นไปไม่ได้!

แต่ที่นี่ ไ้อ้โฮ มึงไปเปิดของมันสิ เอ็งหาหลักการตรงไหน แล้วจิตอยู่ตรงไหน เอ็งบอกกุมาลี หลักการและจุดยืนอยู่ตรงไหน

อริยสัจมีหนึ่งเดียว พระศรีอริยเมตไตรยก็จะมาตรัสรู้ธรรมอันนี้ อนาคตวงศ์อีก ๑๐ องค์ พระพุทธเจ้าในอนาคตอีก ๑๐ องค์นะ ต่อจากพระศรีอริยเมตไตรยไป อันเดียว ไม่มีสอง มึงพูดมาสิ อันไหน ทำไมไม่พูดออกมา

“**พุทธพจน์ พุทธพจน์**” เอาบาลีเอาพุทธพจน์มาบังหน้า แล้วสังคมก็เชื่อถือ

“**ปัญญาเกิดจากถิรสัญญา**”

“**สติเกิดจากผลอ**”

โอย เจ็บปวด.. เจ็บปวด..

โยม๒ : ถ้าหลวงปู่เจี๊ยะยังอยู่ที่นี่ ท่านจะอย่างไรครับ

หลวงพ่ : ท่านก็เฉย ไม่ใช่เรื่องของท่าน เขาพูดอยู่ ทุกคนจะบอกว่าทำไมหลวงตาไม่ตัดสิน มันไม่ใช่เรื่องของหลวงตา ไม่ใช่เรื่องของท่าน

โยม๑ : แล้วหลวงตาท่านจะทราบไหมครับ

หลวงพ่ : โคตรทราบเลย แต่มันเป็นเรื่องของสังคมใจ ถ้ามีใครคนใดคนหนึ่งไปถามหลวงตาว่า “นี่มันเป็นอย่างไร” ท่านจะบอกเลยว่า “ไม่ใช่เรื่อง

ของเรา” เพราะคำพูดของท่านมันชี้ถูกชี้ผิดได้ชัดเจน แล้วสังคมนี้มันผิดกัน
อย่างนี้อยู่แล้ว

เราออกมาพูดใหม่ๆ เห็นใหม่ เขาก็ไปอ้างว่า เขาไปถามลูกศิษย์
หลวงตาว่า **“พระสงฆ์นี้โดนไล่ออกมาแล้ว”** อย่างนั้นอย่างนี้

เราพูดบ่อยๆ บอกว่า เราพูดออกไปนี้ เอ็งอัตเทปสี หรือว่าแกะก็ได้
แล้วเอาไปฟ้องสิว่า พระสงฆ์พูดอย่างนี้ ไปฟ้องเลย ภูจะรอให้เรียกภูขึ้นไปไ้

ถ้าเรียกขึ้นไป เราจะบอกเลยว่า **“เขาบอกว่าสติไม่ต้องฝึกนะ มัน
จะเกิดเอง”** ถ้าจะบอกหลวงตา ต้องบอกอย่างนี้ บอกหลักการ พอบอก
หลักการปั๊บ ท่านจะชี้ถูก ชี้ผิดเลย

**“สติฝึกมันคือสติปลอม ตั้งใจฝึกนี่ปลอมหมดเลย ถ้ามันลอมมา
จากฟ้านะสติจริง”**

สติมันมีจริงมีปลอมหรือ สติก็คือสมมุติ สติตัวไหนตัวจริง ตัวไหน
ตัวปลอม ไม่ใช่ไอ้โม่งนะ ไอ้ท่า

ถ้าคนมีหลักพูดนะ ตายเลย เราถึงบอกให้ไปฟ้องเลย ตอนเราออก
ใหม่ๆ เขาฟ้อง เขาออกมาใหญ่เลย **“พระสงฆ์เลวชาติ ชาติชั่ว”** ก็ว่ากัน
ไป ภูไม่เกี่ยวหรอก ภูช่วยสังคม ภูเตือนสังคม มึงต่าภูอีก ๑๐๐ วันก็ไม่เจ็บ
เพราะภูไม่ได้ยิน ต่าไปเลยตามสบาย เชิญตามสบายเลย

ไม่หรอก เรื่องถ้าหลวงปู่เจี๊ยะอยู่ หรือใครอยู่ที่ไม่ออกมาหรอก ถ้า
เป็นคุณธรรมนะ คุณธรรมไม่ออกมาหรอก เรารู้ แต่อย่างนี้เห็นใหม่ เขา
พยายามจะดึงเราออกไปเหมือนกัน ไม่หรอก เพราะเรารู้ว่าออกไปแล้วมัน
ไม่จบ เพราะมันจะตะแบงใจ มันตะแบงไปอย่างนี้ ไม่จบหรอก

แต่ถ้าเป็นสุภาพบุรุษคุยกันมันจบ ถ้าบัณฑิตกับบัณฑิต คุยกันคำ
เดียว ฟังเหตุผลแล้วเชื่อ ฟังเหตุผลแล้วผิดถูกว่ากันตามเหตุผล เราเป็น
สุภาพบุรุษด้วยกัน สุภาพบุรุษเขาพูดด้วยเหตุด้วยผล ไม่ใช่พาลชน

อเสวนา จ พาลานํ ฃณฐิตานญจ เสวนา คนพาลเขาไม่ให้คบ เขาให้คบบัณฑิต แล้วถ้าบัณฑิตเขาต้องคุยกันด้วยเหตุด้วยผล เราก็พูดบ่อยๆ เห็นไหม นัดมา ที่ไหน เมื่อไหร่ บอกได้ทุกเวลา ทุกนาที่ ญพูดขนาดนี้ แต่ด้วยเหตุผล แล้วถ้าจะพูด จะพูดกัน ๒ คนไม่ได้ ต้องเอาสื่อมวลชนมาหนึ่งล้อมรอบเลย เพราะออกไปแล้วมันจะตะแบง

โยม๒ : ต้องขอบคุณพระอาจารย์มากเลยนะครับ

หลวงพ่อ : มันเห็นมาแต่แรกแล้ว มันไม่ใช่ทั้งนั้นละ เพราะเราก็ฟังหลวงปู่ดูลย์มาเยอะ เวลาเราพูดออกไปใหม่ๆ เห็นไหม เขาจะบอกว่าพระสงบนี้เขาเรียกพระสงบนะ เขาบอกว่า **“พระสงบนี้รู้ได้อย่างไรว่าเขาสอนผิด แล้วพระสงบรู้ได้อย่างไรว่าหลวงปู่ดูลย์สอนถูก”**

เหตุผลมันคล้องจองกัน ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ แล้วหลวงปู่ดูลย์ท่านไม่ได้บอกว่า ห้ามคิด ห้ามทำทั้งนั้น ท่านก็บอกให้คิดให้ทำ แต่จังหวะที่ควรคิดควรทำเมื่อไหร่ ควรสงบเมื่อไหร่ ควรใช้ปัญญาเมื่อไหร่ เห็นไหม ท่านพูดของท่านเป็นชั้นเป็นตอน

ไปดูลี หลวงปู่ฝากไว้ ก็ชัดเจน ดูจิต จนจิตเห็นอาการของจิต ดูจิตไปเลย จิตของเรานี้มันเหมือนส้ม ส้มนี้มันมีเปลือก ความคิดของเราเหมือนเปลือกส้ม เห็นไหม ดูจิต จนจิตมันเข้ามาถึงเนื้อส้ม เห็นไหม เนื้อส้มสวย อารมณ์ เนื้อส้มกับเปลือกส้ม เพราะมันมีชีวิตใช้ไหม มันสัมผัสกัน มันรู้ได้ มันรับรู้ได้ ความคิดของเรากับพลังงานของเรา ความรู้สึกของเรากับความคิดของเรา เวลามันจับต้องกัน มันรับรู้ได้ ร้รับรู้ได้เพราะอะไร ร้รับรู้ได้เพราะจิตมันสงบเข้ามา

หลวงปู่ดูลย์บอกว่า ดูจิต จนจิตเห็นอาการของจิต แล้วพิจารณา มัน ไปดูหลวงปู่ดูลย์ฝากไว้ลี ไปอ่านลี ดูจิต จนจิตเห็นอาการของจิต แล้ววิปัสสนา ใช้ปัญญา มันตื่นๆ มันเรื่องพื่นๆ มันฟังรู้เรื่องหมด **“ห้ามคิด คิดไม่ได้ คิดผิด”** มันก็ขอนไม่เง คนทั้งคนแต่ทำให้เป็นวัตถุ

เราถึงได้พูดออกไป ถ้าอย่างนั้นเกิดดับ เกิดดับ มันก็ดูเส้าไฟฟ้า เส้าไฟฟ้ามันไม่มีชีวิต เราจะบอกว่าสิ่งที่มีชีวิตกับสิ่งไม่มีชีวิต เราต้องเทียบกัน เราเตือนมาตลอดนะ บางทีเราก็โยนไปคำหนึ่ง โยนไปในสังคม อู๋ย เขาก็ได้กลับมาว่า

“ถ้าอย่างนั้น ก็เหมือนปอเต็กตึ๊ง ปอเต็กตึ๊งก็ดูกายเหมือนกัน”

ใช่ ปอเต็กตึ๊งเขาไปดูกาย ก็เหมือนหมอที่ไปผ่าตัดนี้แหละ เพราะปอเต็กตึ๊งมันไปเก็บศพ มันได้คะแนนของมัน มันได้ผลประโยชน์ของมัน มันเป็นธุรกิจ มันไม่ใช่พระไม่ใช่ภิกษุเข้าไปเที่ยวป่าช้า ถ้าเที่ยวป่าช้าพอทำจิตสงบแล้วนี้ เขาให้ดูซากศพ พอไปดูซากศพแล้วหลับตา เห็นภาพนั้นใหม่ ถ้าเห็นภาพนั้นแล้วกลับมาที่ที่อยู่ ขยายภาพนั้น เห็นภาพนั้นก็คือจิต เห็นภาพนั้น จิตนั้นเห็นกาย การเห็นกายมันเห็นจากจิต เห็นจากจิต ภิกษุเราไปอยู่ป่าช้าให้ดูซากศพแล้วหลับตา เห็นภาพนั้นใหม่ นี่จิตมันเห็น ถ้าหลับตาแล้วจะทำให้เห็นภาพนั้นทำอย่างไร ก็ทำจิตสงบให้ได้ก่อน เพราะสิ่งที่เห็นกายนี้ต้องเห็นจากจิต ไม่ได้เห็นจากตา

ไ้อ้เห็นจากตานั่นมันคือหมอ มันเป็นวิชาชีพ มันเป็นโลกียปัญญา อย่างที่ ปอเต็กตึ๊งมันไปเก็บศพนั้น นี่มันเถียงโดยเด็ก ๆ เห็นใหม่ เด็กของเขาเถียง

เราบอกว่าไฟฟ้าเกิดดับ ถ้าเกิดดับเราจะเตือนว่า มันเป็นสสาร เป็นวัตถุ มันไม่ใช่สิ่งมีชีวิต แล้วเขาก็ได้มาว่าอย่างนั้นปอเต็กตึ๊งเก็บศพ มันดูซากศพ ดูศพมันก็ไม่มีประโยชน์อะไร อ้าว ไอนั้นเขาไม่ได้ดูศพ เขาทำธุรกิจ เขาไปเก็บศพ เขาไปส่งโรงพยาบาล เขาได้ค่าหัว ไ้อ้บ้าเอ๊ย

โยม๒ : คนรู้กับไม่รู้ถ้เถียงกัน มันก็ไม่จบ

หลวงพ่ : ไม่จบหรอก ก็อย่างนี้ไง ถ้าเราไปเถียงเขามันก็ไม่จบ เราถึงบอกว่าออกไปก็ไม่ต้องจบหรอก ไม่จบ

หลวงตาครูบาอาจารย์ท่านจะรู้ แล้วไม่ใช่ธรรมดา เรื่องอย่างนี้มันเกิดมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล ในสมัยพระพุทธเจ้าก็มี มหาโจรเห็นใหม่ มิ่งเป็นอนาคามี แล้วให้อัสนั้นบอกว่าเป็นพระอรหันต์ แล้วก็ไปบอกโยมนะ นี่อนาคามี นี้อรหันต์ นี่เขาเป็นมหาโจร เพราะถ้าโจรมันยังต้องออกไปปล้น แต่มหาโจรนี่เขาเอามาให้ถึงที่

โยม๒ : อ้อ.. ใช่ครับ

หลวงพ่อ : พระพุทธเจ้าบอกไว้หมดแล้ว แล้วถ้ามันเป็นมหาโจร มันวางแผนไว้ขนาดนี้ แล้วมิ่งจะไปบอกให้เขามา เขาจะมาใหม่ มันก็ตะแบงไปเรื่อยๆ นี่มันอยู่ที่ตรงนี้ มันอยู่ที่เขามีความรู้สึกความนึกคิดอย่างไร เราเองพูดเลยนะ ถ้าเป็นรานะ ฎีกีบของหนีเข้าป่า จบ เพราะได้อะไรมันก็ตาย เพราะหลักฐานมันเยอะมาก

โยม๒ : แต่ไม่ใช่เขาเข้าใจผิดเองหรือเปล่าครับ พระอาจารย์

หลวงพ่อ : ถ้าเข้าใจผิด หรือมีความเห็นผิด หลักฐานขนาดนี้มันพูดกันได้ แต่นี่คิดว่าพูดนี้เป็นสังขธรรมทั้งหมด เพราะพูดพระไตรปิฎกทั้งหมด พูดธรรมะทั้งหมด แต่อย่างที่บอกพวกเอ็ง เขากินข้าว มันเสือกกินอัฐิ กินหิน กินทราย กินปูน แล้วมันจะไปลงกันได้อย่างไรละ พระไตรปิฎก แต่มันตีความหมายไปคนละทาง

ถ้าวันนี้พูดดีนี่จะออกเว็บไซต์ ที่พูดอย่างนี้ออกเว็บไซต์หมด เดี่ยวให้พระเจ้าเช็คดูก่อน บางอย่างเราก็พยายามเช็ค เพราะไม่อยากจะออกไปยุ่งกับข้างนอกมาก เราไม่อยากจะออกไปยุ่งจริงๆนะ เราไม่เคยออกจากวัดนี้ไปที่ไหนเลย เว้นไว้แต่... ถ้าจะบอกว่าไม่ออกไปเลยเดี๋ยวจะหาว่าโกหก นี่เพิ่งกลับมาจากหัวหิน เว้นไว้แต่เอาเสบียงไปส่ง เรามีวัดอยู่หลายวัด เราเอาของไปส่ง ไปแค่จากวัดสู่วัด ไปดูแลพระของเรา แต่เราไม่เคยไปไหนเลย แล้วไม่ออกไปยุ่งกับใครทั้งสิ้น ไม่เคยไปไหนเลย แล้วกูต้องไปยุ่งอะไรกับข้างนอกล่ะ

โยม๒ : ครับพระอาจารย์

หลวงพ่อก : โอเค เนาะ

โยม๒ : ครับ

วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่)
ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

www.sa-ngob.com

จิตมันเป็นอวิชชา

จิตส่งออกนอกเป็นสมุทัย ล้านเปอร์เซ็นต์

ถ้าจิตมันไม่เป็นสมุทัย เราจะไม่มาเกิด

คนที่มาเกิด เกิดจากความไม่รู้ คือ ตัวอวิชชา